KÉPEK JEGYZÉKE

1.	Baranyai nők	olajtempera
2.	Marosi Dunakanyar	„
3.	Ünneplő nógrádi asszony	„
4.	Kislány lámpával	„
5.	Marili	„
6.	Kettős arckép	olaj
7.	Kosaras csendélet	olajtempera
8.	Fekete vázás csendélet	„
9.	Baranyai körtánc	„
10.	Fehérruhás lányok (hímeskő vázlat)	„
11.	Lelátás a Dunára Marosról	„
12.	1961-es kislány	„
13.	Marosi kis utca	„
14.	Virág csendélet dömösi hegyekkel	„
15.	Csendélet fenyőkkel	„
16.	Virágcsendélet	„
17.	Sárközi asszony kapával	„
18.	Építkezés (hímeskő vázlat)	„
19.	Duna ősszel Maroson	„
20.	Télen Duna ablakból	„
21.	Háztetők	„
22.	Sárközi asszony kenyérrel	olaj
23.	Sárospatak ablakból télen	olajtempera
24.	Önarckép	„
25.	Szolnoki Tabán, varsákkal	„
26.	Régi uszályok a Tiszán	„
27.	Csendélet, lámpákkal, Nógrádban	„
28.	Üvegház	„

TEMPERÁK

1.	Duna tavasszal	tempera
2.	Duna ősszel vörösfényben	„
3.	Hóolvadás patakon	„
4.	Május 1	„
5.	Fenyős csendélet	„
6.	Szőlős csendélet rózsával	„
7.	Sárospataki várból	„
8.	Sárospataki olvadás	tempera
9.	Sárközi asszony	„
10.	Sióagárdi öregasszony	„
11.	Ábrahámhegyi falu	„
12.	Új szőlő	„
13.	Marosi uszály	„
14.	Virágzó fák	„
15.	Lelátás a Dunára	„
16.	Hálók	„
17.	Sárközi cserépíró asszony	„
18.	Tisza	„
19.	Sztálinváros	„
20.	Cementgyárban I.	„
21.	Cementgyárban II.	„
22.	Építkezés	„
23.	Este	„
24.	Halak (hímeskő vázlat)	„
25.	Vadászok (gobelin vázlat)	„
26.	Születéstől temetésig (gobelin vázlat)	„

HÍMESKŐVEK

1.	Galambos csendélet kutyával	hímeskő
2.	Sárközi asszony gyerekkel	„
3.	Feketeruhás öregasszony	„
4.	Arató leány	„
5.	Anya gyerekkel	„
6.	Virág csendélet	„
7.	Parasztok	„
8.	Galambok	„

613451 Pátria nyomda, Budapest. F. v.: Földi Vilmos
F. k.: Dr. Balázs Istvánné

CSÓK ISTVÁN GALÉRIA

BUDAPEST V. VÁCI UTCA 25

MATTIONI ESZTER

FESTŐMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSA

1961. ÁPRILIS 28-TÓL MÁJUS 14-IG

MATTIONI ESZTER FESTŐMŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSA

Érdekesen fejlődő művészpálya érkezett ezúttal új, jelentős állomásához. Sok siker, tanúságos tapasztalat után kerül sor most Mattioni Eszter életművének mérlegelésére, tiszteletreméltó eredmények, sokrétű problémák kísérték idáig a nagytehetségű művésznőt. Az elmúlt évtizedek művészeti életében karakteres egyéniségével számottevő helyet biztosított magának festőink között, s erre a helyre nem is csak folyamatos munkájával, kibontakozó képességeivel tarthat számot, de újításaival, kezdeményezéseivel, a korszerű feladatok megértésével is.

Mattioni Eszter neve hímeskövei révén vált országos hírűvé, sőt világszerte ismertté. Ami nem csak azt jelenti, hogy egyfajta szerencsés találmány, modern technikai eljárás birtokosa, de főként azt, hogy kísérletezőkedvű művész, gyakorlati érzékű alkotótehetség, aki megértette a mai építészeti keretben megjelenő festészet, társművészetek legsajátosabb tennivalóit. Az ősi mozaikművészetnek ez XX. századi adaptálása, hatásos továbbfejlesztése páratlan lehetőséget teremthet — kellő kihasználása mellett — a világos síkok szerint tagolt új architektúra ábrázoló-művészeti kiképzésére, az egyes épületek rendeltetésének hangsúlyozására, építész és festő mondanivalójának közös erővel történő kifejezésére. Új megoldásaiból az is megtudható, hogy a hímeskő alkalmazásának még rengeteg további változatával is érdemes lenne próbálkozni, formailag és tartalmilag egyaránt kimeríthetetlen gazdagságot rejt magában. Lehet fényűző és szerény, dekoratív és valószerű, rafinált és egyszerű, finom és romantikus. Készíthető féldrágakőből, márványyzuzalékból, majolikatörmelékből, üvegcserepekből, műanyagból, színezett cementből, dúsított kátrányból. A megnyilatkozás eszközeinek sokfélesége ugyanakkor az adott feltételekhez való alkalmazkodást is megoldja, legyen az szimbólikus ábrázolás, természetes helyzetkép vagy díszítményező játék, az architektónikus környezet rendeltetésének hangsúlyozásához szervesen hozzá tud járulni.

Igazságtalanság lenne azonban azt hinni, hogy Mattioni Eszter művészi törekvései kizárólag a monumentális műfajokra korlátozódnának. A Csók Galériában rendezett jelen tárlatán a kolorista, a tájképfestő, a táblakép hivatott művelője vetekszik a hímeskő virtuózával. Kiderül, hogy minden maradandó teljesítményének alapja biztos ábrázolókészsége, különös színérzékenysége. Egész működése folyamán tulajdonképpen mindenekelőtt szellemes megjelenítő képességével vizsgázott jelesül, meglepő kivágásokban, ötletes összefüggésekben közvetítette élményeit, a látott és elképzelt szituációt, a megfigyelt jelenséget, az ellesett mozgást. Szokatlan meglátásai, merész szerkezetei mégse torzultak soha bizarr eredetieskedésbe, mert legizgalmasabb kombinációit is hitelesíteni tudta; a látvány természetességével, a vizuális emlék logikájával ruházta fel.

A közönségre mindenekelőtt színei hatnak. Égők, lángolók, élénkek, frissek, temperamentumosak ezek a színek, a természet egész pompája visszazeng bennük. Keveretlen és hamisítatlan minden foltja, szókimondóan, gátlástalanul, odaadóan, lelkesen, aggálytalanul, tiszta szívből fest. Nincs semmi komor, nyomasztó, pedáns, önkínzó vagy szorongó jelleg a festészetében. Tűzre lobbant színvilága mégse válik valamiféle fegyelmetlen csapongássá, szeszélyes rögtönzéssé, mert hevességében is megmarad rendezettnek, értelmesnek, derűsen harmónikusnak. Fortissimói mellett nem hiányzanak a gyengédség, meghittség hangjai sem, még kedvenc violáiban is össze tud gyűjteni némi csendet.

Utolsó éveinek tájfestményei, tájvázlatai gyakorlott mester kezére vallanak. Mivel Mattioni Eszter nem ismeri az ábrázolás nehézségeit, minden energiáját színfantáziájának felfokozására, észrevételeinek rendezésére fordíthatja. Kolorisztikus szenvedélyességének viszont mindig megtalálható a valóság magja, a Dunakanyar fenséges panorámája összefogja legvérmesebb ecsetvonásait is. Mert végül minden művében, minden kísérletében, intim és monumentális vallomásában a szépség előtt tiszteleg, az előtt az élő valóság előtt, mely látható, észlelhető varázslataival itt van körülöttünk, mindenütt, bárhová nézünk, csak szem és emberség kell tudomásulvételére, tudatosítására, elismertetésére.

Pogány Ö. Gábor

MATYÓ KISLÁNY ARANY HÁTTÉRREL. 1938.

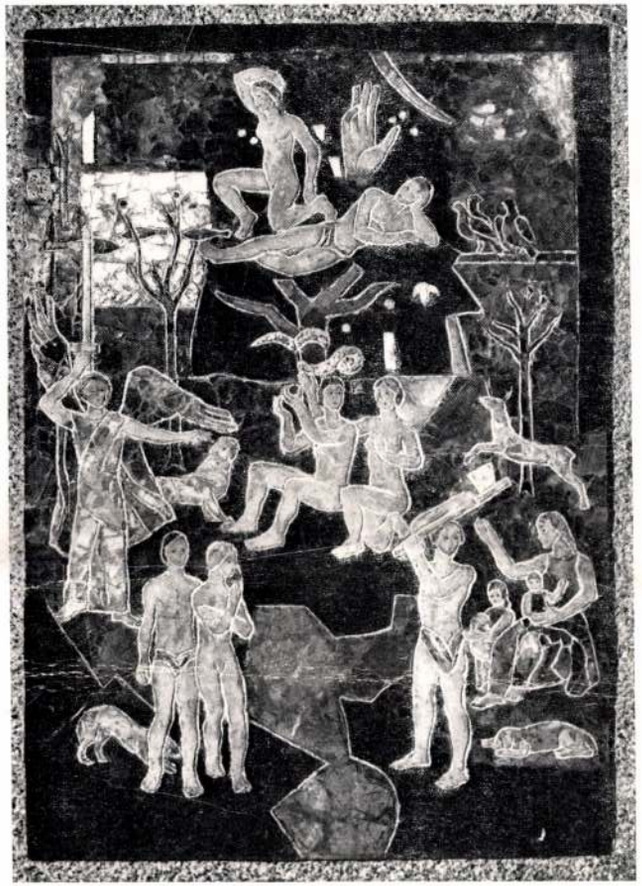

TEREMTÉS. 1950.

Felelős kiadó: dr. Bucsay Mihály
3805 - Révai Nyomda, Budapest
Felelős vezető: Horváth Józsefné

Mattioni Eszter

festőművész kiállítása

RÁDAY KOLLÉGIUM, DÍSZTEREM
1981. április 28—május 10.

A Dunamelléki Református Egyházkerület
A Dunamelléki Református Egyházkerület
Ráday Kollégiuma szeretettel meghívja Önt

Mattioni Eszter

festőművész kiállításának
1981. április 28-án, kedden 16 órakor tartandó
megnyitójára

Dr. Tóth Károly püspök köszöntő szavai után
megnyitó beszédet
Pogány Ö. Gábor,
a Magyar Nemzeti Galéria ny. főigazgatója
mond

Rendezték:

Pogány Ö. Gábor
és
Pénzes Éva művészettörténészek

A kiállítás helye:

IX., Ráday u. 28.
II. emelet, Díszterem

Megtekinthető:

naponta 10—17 óráig

Mattioni Eszter századunk magyar képzőművészetének markáns képviselője, korunk vizuális kultúrájának hivatott letéteményese. Mint az erős színek, biztos képszerkesztés mestere olyan festői erényekkel rendelkezik, melyek alkalmasak a meggyőző kifejezés maradandó hatásának a biztosítására, ugyanakkor arra is, hogy vallomást tegyenek szép élményekről, örök igazságokról. Sajátos művészetének forrásai szülőföldjén, Szekszárd környékén kutathatók fel, a sárközi, Sió-menti falvak népművészeti hagyatékában, a hímzések, festett bútorok, a különböző rendeltetésű cserepek gazdag együttesében. Mivel azonban a tárgyi emlékanyag lényege szerint magatartást, szellemiséget tükröz, ezért azután a Mattioni Eszter munkásságát meghatározó tényezők között is jelentős hely jut a családi hagyományoknak, a gyermekkori benyomásoknak, iskolai, főiskolai neveltetésének, annak a környezetnek, légkörnek, melyben a jellemes ember, a serény munka, a nemes eszmények tisztelete határozza meg az életformát.
A művész szemléletmódjának etikai szilárdsága viszont nem jelent mozdulatlanságot, merevséget az alkotó munka jellegében. Mattioni Eszter festészete lendületes, élénk, káprázatos; megtalálható benne az izzás, a feszültség, az érzékenység, az ötletesség, a kísérletező kedv számos megnyilatkozása, tele van a valóságban tapasztalható jelenségek változatosságával, azok meglepetéseivel, váratlan érdekességeivel, ami ekként a művész kezdeményező képességének, sokrétű mondanivalójának a tanújele.
Az alkotó energiákat mozgató érzelmi, gondolati készenlét ellenben — mint az életművüket következetesen építő mestereknél — Mattioni Eszternél se vezet szertelenségekhez, követhetetlen rögtönzésekhez. A művésznő minden tevékenységét fegyelem, körültekintés, szakszerűség szabályozza, csak így érhette el azokat a páratlan eredményeket, melyek pompás leleményének, a hímeskőnek a kimunkálásával nevéhez fűződnek. A mozaikrakásnak ez az újszerű és a falképek iránti igényt is kielégítő válfaja rendkívüli figyelem-összpontosítást követel megteremtőjétől, művelőjétől, s pedig nem csak azért, mert anyagtanilag, a technikai kivitelezés tekintetében fáradságos, pontos végrehajtásra kötelez, de azért is, mert a művészi alakítás dolgában se tűri a félmegoldásokat. Mattioni Eszternek — ahhoz, hogy hímesköveit létrehozza — minden esetben tisztázott elképzelésekkel, magasztos eszmékkel, szilárd kompozíciós tervekkel, stiláris tömörséggel kellett munkához látnia, hiszen az ő korszerű mozaikja a véglegesség műformája; az időtálló technológiához csak az érvényesen, cáfolhatatlanul, megmásithatatlanul elrendezett közlendő a méltó.
Építészeti környezetben, a monumentalitás feltételei szerint kialakított hímeskövei megfelelnek e nehéz műfaj szigorú követelményeinek, akár üzembe, színházba, iskola falára vagy akár templomba kerültek is légyen. Több közülük katolikus egyházi megrendelésre készült, s mint a Rókus-kápolna altemplomának a padlómozaikja, a hazai művészettörténet e kiemelkedő remeke tanúsítja, a református Mattioni Eszter ókeresztény szimbólumokkal, ezekkel az ősi jelekkel az ökumenikus összetartozás hirdetője lett. Hogy milyen nyitott lélekkel, a zavartalan hit, a humánus észjárás milyen világos érvelésével szólnak képei, arra két főműve, a kisebb hímeskövek közé tartozó „Élet" és „Teremtés" a példa. Az előbbi a bölcsőtől a koporsóig kíséri az ember fiát-lányát a színes márványzúzalékok, villogó féldrágakövek ünnepi fényében, hálát adva a létezés örömeiért, a sors bölcs rendeléseiért. A „Teremtés" a madáchi invokáció szelíd parafrázisa, az intelem és megértés motívuma, a kiűzetés mentója, de egyben a termékeny, a dolgos élet zsoltáros látomása.

Pogány Ö. Gábor

SZÍNES VÁZLATOK

1. ÉPÍTKEZÉS. 1946.
tempera, papír, 450 × 705 mm
2. ÉPÍTKEZÉS. 1946.
tempera, papír, 100 × 700 mm
3. NAGYMAROSRÓL VISEGRÁDI HEGYEK. 1960.
tempera, papír, 350 × 500 mm
4. DUNAKANYAR. 1972.
tempera, papír, 350 × 500 mm
5. NAGYMAROSRÓL VISEGRÁD. 1960.
tempera, papír, 350 × 500 mm
6. SIÓAGÁRDI KOSZORÚSLÁNY. 1968.
tempera, papír, 500 × 350 mm
7. SIÓAGÁRDI SZÖVŐASSZONY. 1970.
tempera, papír, 520 × 340 mm
8. TENGERFENÉK. 1934.
tempera, papír, 310 × 470 mm
9. FERTŐ-TÓ NAPERNYŐVEL ÉS VITORLÁSSAL. 1974.
tempera, papír, 375 × 500 mm
10. HÍMESKŐ VÁZLAT. 1955.
tempera, papír, 410 × 260 mm
11. LÉPCSŐS SÁRGA HÁZ. 1968.
tempera, papír, 520 × 350 mm
12. SVÉD FAHÁZAK. 1941.
tempera, papír, 530 × 340 mm
13. ARATÓ LÁNY (himeskő vázlat). 1960.
tempera, papír, 500 × 350 mm

HÍMES-KÖVEK

1. LÁMPÁS CSENDÉLET. 1942.
himeskő, 82 × 60 cm
2. SZOPTATÓ ASSZONY. 1948.
himeskő, 84 × 65 cm
3. BŰZAVIRÁGOS MADONNA. 1950.
himeskő, 46 × 39 cm
4. HALAK. 1950.
himeskő, 50 × 50 cm
5. KÓRUS. 1950.
himeskő, 88 × 106 cm
6. TEREMTÉS. 1950.
himeskő, 126 × 86 cm
7. SZŐLŐ RÓZSÁVAL CSENDÉLET. 1955.
himeskő, 46 × 60 cm
8. TAVASZI GALAMBOK. 1955.
himeskő, 80 × 68 cm
9. TENGERFENÉK. 1955.
himeskő, 56 × 65 cm
10. ÉLET. 1956.
himeskő, 60 × 80 cm
11. LOVAK. 1958.
himeskő, 84 × 60 cm
12. TENGERFENÉK. 1960. k.
himeskő, 73 × 78 cm
13. FIÓKÁT ETETŐ GALAMB. 1960.
himeskő, 50 × 60 cm
14. HALAK ZÖLDBEN. 1960.
himeskő, 50 × 60 cm
15. HALAK TENGERI NÖVÉNYEKKEL. 1960.
himeskő, 60 × 46 cm
16. SIÓAGÁRDI KISLEÁNY. 1960.
himeskő, 60 × 46 cm
17. LEPKÉK. 1965.
himeskő, 65 × 47 cm
18. SÍREMLÉK. 1965.
himeskő, 40 × 30 cm
19. SZEKFŰS-CSENDÉLET. 1965.
himeskő, 60 × 50 cm
20. CSENDÉLET FEKETE KÖVEKKEL. 1968.
himeskő, 70 × 77 cm
21. GYÜMÖLCSÖS MADONNA. 1970.
himeskő, 44 × 36 cm
22. MADONNA VIRÁGOKKAL ÉS MADARAKKAL. 1970.
himeskő, 47 × 36 cm

FEST-MÉNYEK

1. ÖNARCKÉP. 1928.
olaj, vászon, 70 × 62,5 cm
2. BARANYAI FŐKÖTŐS KISLÁNY. 1934.
olaj, tempera, vászon, 50 × 35 cm
3. SZOLNOKI TABÁN VARSÁKKAL. 1934.
olaj, tempera, lemez, 80 × 90 cm
4. FIATALKORI ÖNARCKÉP. 1936.
freskóalap, 44 × 22 cm
5. MATYÓ KISLÁNY ARANY HÁTTÉRREL. 1938.
freskóalap falemezen, 136 × 65 cm
6. MOZAIKTERV. 1941.
tempera, falemez, 50 × 38 cm
7. ÖREGASSZONY. 1942.
olaj, tempera, 62 × 48 cm
8. BALATONLELLEI NAPERNYŐ A KERTBEN. 1947.
olaj, tempera, vászon, 60 × 80 cm
9. BETAKARÍTÁS. 1952.
olaj, tempera, vászon, 60 × 80 cm
10. MÁJUSFA ÜNNEP. 1952.
olaj, tempera, vászon, 43 × 60 cm
11. IGALI MŰTEREMBEN. 1958.
olaj, tempera, vászon, 50 × 60 cm
12. MAROSI ALKOTÓHÁZ ŐSSZEL. 1958.
olaj, tempera, vászon, 60 × 80 cm
13. PARASZT KASZÁVAL. 1958.
olaj, tempera, vászon, 130 × 80 cm
14. ŐSZI DUNAKANYAR. 1958.
olaj, tempera, farostlemez, 60 × 80 cm
15. NAGYMAROSI VIRÁGZÓ FÁK. 1960.
olaj, tempera, vászon, 60 × 82 cm
16. NÓGRÁDI ÖREGASSZONY. 1960.
olaj, vászon
17. MAROSI HÁZTETŐK. 1962.
olaj, tempera, farostlemez, 60 × 30 cm
18. RÓKUS KÁPOLNA I.
ókeresztény szimbólum. 1960.
olaj, tempera, farostlemez, 52 × 42 cm
19. RÓKUS KÁPOLNA II.
ókeresztény szimbólum. 1960.
olaj, tempera, faroslemez, 52 × 42 cm
20. RÓKUS KÁPOLNA III.
ókeresztény szimbólum. 1960.
olaj, tempera, faroslemez, 52 × 42 cm
21. RÓKUS KÁPOLNA IV.
ókeresztény szimbólum. 1960.
olaj, tempera, farostlemez, 52 × 42 cm
22. A RÓKUS KÁPOLNA.
ókeresztény szimbólum. 1960.
olaj, tempera, farostlemez, 70 × 49 cm
23. RÉGI BALATONSZEMESI KABINOK. 1962.
olaj, tempera, vászon, 50 × 60 cm
24. ÓCSÉNYI CSERÉPÍRÓ ASSZONY. 1967.
olaj, faroslemez
25. SIÓAGÁRDI TESTVÉREK VIRÁGGAL. 1968.
olaj, tempera, vászon, 60 × 80 cm
26. VIRÁGOS FÁK DUNÁVAL. 1968.
olaj, karton, faroslemez, 60 × 80 cm
27. BARANYAI ANYA GYERMEKKEL. 1970.
olaj, vászon, 40,5 × 50 cm
28. BARANYAI NŐK II. 1972.
olaj, tempera, vászon, 50 × 60 cm
29. EZÜST DUNA. 1972.
olaj, tempera, faroslemez, 100 × 120 cm
30. LELLEI CSENDÉLET RÓZSÁKKAL. 1974.
olaj, tempera, vászon, 80 × 60 cm
31. BALATONI VIRÁGOK. 1975.
olaj, tempera, vászon, 60 × 80 cm
32. SÁRKÖZI ASSZONY KENYÉRREL. 1977. — olaj, faroslemez, 100 × 80 cm
33. FEHÉR VIRÁGOK ABLAKBAN. 1978.
olaj, tempera, vászon, 60 × 40 cm
34. LELLEI CSENDÉLET. 1978.
olaj, tempera, faroslemez, 62 × 70 cm
35. TIHANY. 1978.
olaj, tempera, 60 × 50 cm
36. DECSI ASSZONY MUNKÁBÓL HAZAFELÉ — olaj, vászon

1021

Mattioni Eszter festőművész

1980.II.14. 18,30 Mné.

Esti Magazin

Mattioni Eszter kiállitása a Csók Galériában. Tárlatvezetőnk Szatmári Ilona.

- Ime itt vannak az öcsédi lányok, az egyik hófehérben, sokésok csipkével a ruháján. A másik tarkában. Látjuk a bogyiszlói mosónőket is. Azután a fonalat gombolyitó sióagárdi asszonyt a kisgyermekével. A Duna melletti aranyesőt, azután az apró virágokat az ablakban, a balatonlellei napfényes kertet és még sok-sok festményt. Mattioni Eszter olajtemperái és himeskövei közül több mint hatvanat mutat be mától a Csók István ~~éga~~ Galériában. Fiatal festőművésznőként az 1920-as évek végén jelentkezett a magyar müvészetben, a magyar festészetben és az elmult félévszázadban különösen himes kőveivel, tehát nemes szép kövekből kialakitott komozicióival aratott nagy sikereket. És persze olajtemperáival is, különösen

a néprajzi ihletésü festményeivel. Sióagárdi, Sáközi-i öcsényi, baranyai népviseletben megfestett lányaival és asszonyaival.

- Elsősorban festő vagyok, de talán morális feladatokra vágyó dekorativ hajlamom késztetett, amig kialakult a mai himeskő. Az országban körülbelül 16 monumentális beépitett munkám van.

- Hol például?

- Debrecenben a Gépész Épitőipari Technikumban, azután a Rókus káponában, Csokoládégyárban és hát az országban több száz négyzetméter himeskövem beépitve. A természetes kövek finom szinezésüek, azért felélénkitettem különböző márvány hozzáillő anyaggal, ~~vle~~ velencei égetett üvegdarabokkal, aranymozaik, gyöngyház stb-vel.

- Itt is látható.

- Talán 18 darab himeskövem van. Ma i

- Ma is jól ismeri Mattioni Eszter a Szekszárd környéki falvakat?

- Hogyne, hát ott születtem és gyerekkorom óta közelálnak hozzám.

- A képek sorában van itt előttünk egy fiatalasszony főkötővel, friss kenyeret tart a kezében. Kendő van a vállán. A csodálatos 18 himeskő közül is emeljünk ki egyet vagy kettőt. Például itt vannak a lepkék előttünk.

- Szeretem és a szinhatást próbáltam himeskőbe ilyen ~~fes~~ freskószerü táblaképben, szinesek, szépek.

- Azután itt vannak például a halak.

- Ez ugyanaz a világ, itt is a dekorativ szinhatást nézem és hogy milyen követ, hova tudok felhasználni.

- És mikor lesz meg, mikor készül el Szekszárdon a Mattioni muzeum?

- Ez év szeptemberében kezdik az átalakitást, a régi könyvtár elköltözik, szülővárosomban a Babits Mihály Müvelődési Centrumban a régi könyvtárat alakittatja át a város. Három terem lesz. Az egyikből archivum, a munka kezdetétől negativok, fotók munkamenetről és a másik két terem lesz átalakitva állandó kiállitási helységnek.

- 1981-ben nyitják majd meg.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726
Mattioni Eszter,
NÉPSZAVA
festőművész
1980 FEB 15

1021

NÉPSZAVA

KIÁLLÍTÁSI KALAUZ

Mattioni Eszter művei a Csók Galériában

A népszerű művészek között méltán tartják számon Mattioni Esztert. Néhány esztendeje rendkívüli sikert aratott a Magyar Nemzeti Galériában rendezett gyűjteményes kiállítása. A televízió róla készült portréfilmjét közkívánatra meg kellett ismételni. Szülővárosában, Szekszárdon is nagy hatást gyakorolt a tárlata. Mint a szolnoki művésztelep egykori tagja jelentkezett a Tisza-parti városban, s ott is megkülönböztetett figyelemmel fogadták életművének válogatott anyagát. De bárhol hirdetik is meg műveinek bemutatóját, Nyíregyházán vagy Csepelen, a közönség mindenütt érdeklődéssel tanulmányozza eredményeit, a művészet iránt érdeklődők nagy számban keresik fel azokat a kiállítótermeket, ahol alkotásai láthatók.

Sárközi kislány (hímes kő)

Így van ez külföldi vendégszerepléseivel is. Az Amerikai Egyesült Államokban, Ausztriában, Itáliában, Japánban a gyűjtők és a múzeumok szívesen vásárolják kompozícióit, a határokon túl észreveszik munkásságának azt a fajta sajátosságát, amiért itthon is elismerés kíséri törekvéseit, s ez a *helyi jelleg* kifejezésének a képessége. A műbarátok között sokan vannak olyanok, akik a magyar képzőművészet *nemzeti vonásainak* jelenlétéért szeretik Mattioni Eszter munkáit; úgy érzik, hogy színvilága, motívumainak egész sora közvetlen kapcsolatban van a Magyarországról kialakult képzetekkel, azzal a szellemi atmoszférával, amely a Duna-táj népi kultúrájából árad át mind intenzívebben a művészetek szférájába.

Sok olyan elem van termésében, ami tevékenységének *falusi forrásaira* utal. A sárközi, siómenti népviseletek, parasztbútorok díszítményei, a népművészek találékonyságának tanulságai gyakran szinte visszhangzanak műveiben, de nemcsak akkor, amikor forma szerint is megjelennek bennük a hímzések, ornamensek alakzatai. Valahány képében, ha azok esetleg nem is a vidéki élet jellegzetességeire utalnak, hanem az adriai tengerparton tapasztalt vizuális élményeket idézik, virágcsendéleteket ábrázolnak, a tájfestészet előnyeit aknázzák ki. Hangsúlyozni kell, hogy Mattioni Eszter művészetében a nemzeti jellegzetességek, a helyi hagyományok nem a tárgyválasztás velejárói, mert mindenekelőtt a *közölnivalók tartalmából*, az alkalmazott kolorit összetételéből, a stilizált rend játékosságából következnek. Olyan festőművészi adottság megnyilatkozásai, melyek tehetségének karakterét tükrözik, a feledhetetlen hangulatot, a szülőföld, a gyermekkor, a Tolnában töltött ifjúság emlékeit.

A hajlam, a fogékonyság kibontakozása nem független az életforma, az életvitel meghatározottságaitól. Az, hogy *vérbeli kolorista* lett, olyan magával hozott tulajdonság, melynek eredete — döntően — indulásától, eszmélkedésének kialakulásától keltezhető. A friss látásmód, az élénk színek alkalmazása mellett éppen a *népművészet közelsége* fejlesztette ki benne a stiláris rendteremtés biztonságát.

A következő lépés — úgyszólván — már önként kínálkozott. Festői erényei, szerkesztői módszerei vezették el a *hímes kőhöz*, az ősi mozaikművészet XX. századi változatához, mellyel újból esztétikai jelentőségre tett szert a nemes faburkolat, méltó feladathoz jutott az építészettel együtt megjelenő festészet. Az ilyen nagyszabású megoldásokhoz viszont megfelelő hangerő, zengzetes, dikciós indoklás szükségeltetik. Mattioni Eszter festészetének ereje, lendülete kellett a hímes kőben rejlő monumentális lehetőségek, a káprázatos festői gazdagság kikísérletezéséhez.

Pogány Ö. Gábor

Megbízólevél-átadás

Losonczi Pál, a Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke csütörtökön fogadta *Mustafa Kamal* rendkívüli és meghatalmazott nagykövetet, a Bangladesi Népi Köztársaság új magyarországi nagykövetét, aki átadta megbízólevelét.

A megbízólevél-átadásnál jelen volt *Házi Vencel* külügyminiszter-helyettes.

Egyetemi előkészítők

Tavasszal ismét indít intenzív egyetemi előkészítő kurzusokat a TIT József Attila Szabadegyetem. Ezúttal nyolc tárgyból segítik az egyetemekre, főiskolákra készülőket a társulat budapesti szervezete szakosztályainak tagjai, egyetemi oktatók és középiskolai tanárok.

Szakszerveze készi

Központi vezetőségi ülés az Orvos-Eg

Csütörtökön ülést tartott az Orvos-Egészségügyi Dolgozók Szakszervezetének központi vezetősége *dr. Kedvessy György* professzor elnökletével. Az ülésen részt vett *dr. Csehák Judit*, a SZOT titkára, *dr. Hutás Imre* egészségügyi miniszterhelyettes, *dr. Kaposvári Júlia*, a Magyar Vöröskereszt titkára és *dr. Pesta László*, az országgyűlés szociális és egészségügyi bizottságának elnöke is.

A központi vezetőség *dr. Füzi István* főtitkár előterjesztése alapján megvitatta a szakszervezeti választások és a VIII. kongresszus politikai, szervezeti, káderelőkészítő munkájáról, a szakszervezet választási szabályzatáról szóló határozattervezetet. Ahogyan a főtitkár hangsúlyozta, az előző kongresszus óta a *társadalom mind nagyobb figyelmet tulajdonít az egészségügyi ellátásnak, mind nagyobb bizalommal fordul az egészségügyi dolgozók felé*, akiknek száma öt év alatt csaknem 20 százalékkal emelkedett.

A kongresszusi felkészülés időszakában *tovább kell erősödnie a szakszervezet tömegkapcsolatának*, hogy még pontosabbak legyenek ismeretei a tagság gondjairól, igényeiről, törekvéseiről. Továbbá még nagyobb súlyt kell helyezni az egészség-

Közlekedési példa

Megállítható a csúszópénz

Úgy látszik, lehet harcolni egy *fantom* ellen. Évek óta azt hisszük ugyanis, hogy a túlzott borravalózással, a csúszópénzzel, a jogtalan előnyök kicsikarásával szemben védtelenek vagyunk. Hibáztattuk hát az *amorális* embert — s ez a szokásos moralizálásnál nem ért többet —, mélyebb összefüggéseket keresve pedig a *hiányos* áruválasztékot, az *akadozó* ellátást, a *szűk* lehetőségű szolgáltatást kárhoztattuk. Most kiderült, nem fantom ellen hadakozunk.

A Közlekedési és Postaügyi Minisztérium — mint a Magyar Távirati Iroda jelenti — intézkedett, hogy az *okok* megszüntetésével kell csúszóssá tenni a talajt a csúszópénzt elfogadók lába alatt. Végre nem a *következményeket* ostorozzák, hanem az *előidéző* lehetőségeket próbálják megszüntetni. Például, ha az Autóker, az alkatrészszükségletet pontosabban *felméri*, megköveteli az *ütemes* számítást, figyelmesebb az *elosztásban*, már kevesebb az alkalom a borravaló kérésére, s elfogadására. Amennyiben az autójavító vállalatok a vállalási *határidőket* előre közlik, kevesebb az esély a megvesztegetésre, különösen akkor — s ezt szorgalmazza a KPM —, ha a soron kívüli javítások érdekében *gyorsszolgálatokat* szerveznek. Azt is megvizsgálják a tárca szolgáltató vállalatainál: miként *szervezhető* jobban, miként növelhető a dolgozók foglalkoztatása — *törvényes* anyagi ellenszolgáltatásért.

S, hogy ez a küzdelem ne lehessen sikertelen, a vállalatok vezetőit kötelezték a borravaló korlátozásán pontosabban a lehetőségek csökkentésére —

Az elnök a tagság elé állha

Zöldsé

Egy-másfél évtizeddel ezelőtt pár kilométeres távolságban levő Fertő tó menti kis községek lakói nagyon távol éltek egymástól. Külön-külön alakítgatták sorsukat. Kis tsz-ekben keresték az utat. A három község szövetkezete néhány éve egyesült. Erejüket, tudásukat együtt kezdték hasznosítani. S, most, ha újra erre a vidékre vetődik az ismerős, azt látja: lassan összeépülnek a falvak. *Hegykő, Fertőhomok és Hidegség* — egyiknek szebb a neve, mint a másiknak —, együtt van mindenben.

A tsz a mai napon tartja a zárszámadását. Mivel is áll a vezetőség nevében az elnök a tagok elé? Mit mondhat 1979-ről, és mit ajánl 1980-ra az elnök, az ambícióval

SAJTOFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Mattioni Eszter,

TÁRSADALMI SZEMLE

Festőművész

1983 12

Mattioni Eszter: Tehervivő nők

vetlen közreműködése előtt. Mind a tisz
és eredményes közéletnek a demokratizmu

Ami közéletünk tisztaságát illeti, a sz
sadalomnál kevésbé viseli el az ezt sértő
a hivatali beosztásnak személyes előnyök
szefonódásokat, protekcionizmust, a korr
olykor hajlamos méreteiben eltúlozni ezeket, gyakorta alaptalan vádaknak is hitelt adva. Tény azonban, hogy valóságos esetek is joggal irritálják, háborítják fel az embereket, párttagokat és pártonkívülieket, vezető és nem vezető beosztásúakat, egyszóval a tisztességes többséget. E jelenségek eredményes visszaszorítását — az adminisztratív intézkedések mellett — elsősorban a demokrácia erősödésétől, mindenekelőtt a pártdemokrácia eleven működésétől várhatjuk. Minden egzisztenciális függőséget félretéve, bátran szót emelni az ilyen jelenségek ellen, meggátolni vagy kivált megelőzni őket — elsőrangú kötelességük ez a pártszervezeteknek.

Ez azonban a kérdésnek csak az egyik — nem is a fontosabbik — oldala. A közélet tisztasága elemi követelmény; de ennél sokkal többet jelent az aktív, alkotó közélet. Mondhatjuk úgy is, hogy a hatalommal való visszaéléseknél mérhetetlenül nagyobb károkat okoz a társadalomnak a hatalommal való *nem* élés. A bürokratikus tehetetlenség; a hozzá nem értés; a bátortalanság vagy épp a gyávaság; a döntéseknek és intézkedéseknek vagy azok végrehajtásának halogatása; a szellemi kényelmesség, hogy tunyaságot ne mondjunk; az örökös kibúvók keresése az állásfoglalás és felelősségvállalás kötelezettsége alól, a cselekvés alól — talán felesleges sorolni e magatartás szinonimáit. Sajnos, vég nélkül lehetne sorolni megnyilvánulási formáit is, a konkrét eseteket közéletünk „gazdag" példatárából.

Pedig épp a nehéz helyzetek nem tűrik, nem viselik el ezt az oly sokfelé tapasztalható közönyt, passzivitást. Épp a mai, rendkívüli feladatok követelnek nemcsak hiánytalanul tiszta közéletet, de ami ennél sokkal több: aktív, alkotó közéletet. A szocialista demokrácia erősítésére van szükség e téren is, az állam-

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-728

Mattioni Eszter, festőművész

NÉPÚJSÁG (TOLNA)
1980 FEB 14

1021

Mattioni-kiállítás Budapesten

Csütörtökön, február 14-én, délután fél hatkor nyílik meg Budapesten a Csók István Galériában, a Szekszárdon és Tolna megyében méltán népszerű Mattioni Eszter festőművész kiállítása, mely február 28-ig tekinthető majd meg.

Az esemény alkalom arra, hogy a közelmúltban idehaza járt művész (ekkor írta alá a szekszárdi Mattioni-kiállítás anyagának adományozó levelét) eddig megtett útjára emlékeztessünk. A műbarátok még nem felejtették el azt a nagy sikerű és néhány esztendeje rendezett jubileumi, gyűjteményes kiállítást, melynek a Magyar Nemzeti Galéria adott otthont. A televíziónak a közönség kívánságára meg kellett ismételnie a róla készített portréfilmet. Szülővárosában, Szekszárdon is nagy hatást gyakorolt a tárlata. Mikor a szolnoki művésztelep egykori tagjaként jelentkezett a Tisza-parti városban, ahol életművének válogatott anyagát megkülönböztetett figyelemmel fogadták. Mattioni Eszter műveinek bemutatóját bárhol hirdetik meg az országban, az érdeklődés nem marad el. Mi a titka a hazai és külföldi sikereknek? Egyik méltatója, Pogány Ö. Gábor szerint a magyar képzőművészet nemzeti vonásainak jelenlétéért szeretik Mattioni munkáit, a műbarátok úgy érzik, hogy derűs színvilága, motívumainak egész sora közvetlen kapcsolatban van a Magyarországról kialakult képzetekkel, azzal a szellemi atmoszférával, mely a Duna-táj népi kultúrájából árad át mind intenzívebben a művészetek szférájába.

Nekünk mi a legkedvesebb? Megbocsátható elfogultságunkban az, ami tehetségének karakterét tükrözve a szülőföld szeretetét, a gyermekkor, a Tolnában töltött ifjúság emlékeit hordozzák.

Hímes kövei a népművészet közelségéről tanúskodnak

— De hát kender van. Ha jól tudom, itt a környéken legalább öt termelőszövetke-

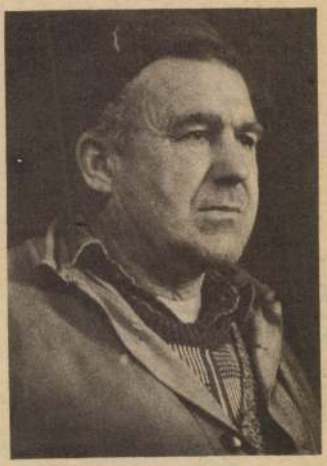

Vajda János: — Jobb lesz? Vagy rosszabb?

Nem sokáig dobog a szíve ennek a masinának

[illegible] körülményeket egy sokk jobb váltja majd fel.

*

Óriási a zaj a csarnokban. Vágni lehet a levegő annyi benne a por.

— A KÖJÁL? Mit szól el hez a munkakörülményhez

— Voltak kinn többször Méricskéltek mindenfél Aztán azt mondták, éppe hogy...

— Éppenhogy? Mi?

— Éppenhogy nem kell bezárni a gyár kapuit.

Zaj és por. Öt centiméternyire egymás fülétől kiáltjuk a kérdéseket, feleleteket. Még így is tompán jut el hozzánk a hang. A kenderpréselőben szinte bántó fülünknek a csend.

A telepvezető zsebkendőt fog szája elé, köhög.

— Hiába mondták az orvosok, menjek innen, keressek más munkahelyet. Az apám is innen ment nyugdíjba, meg aztán az én szakmámmal... 1956-ban kezdtem, akkor kerültem ki az iskolából, rost- és pamutfonóipari technikus vagyok. Úgy vagyok vele, inkább köhögök egy kicsit, de maradok.

*

Valamikor még kétszer ennyien dolgoztak itt, mint most. De a dolgozók java része elment Simontornyára, a bőrgyárba. Nyílván, ott jobbak a körülmények, meg a pénz is több. De a régiek közül még ma is vannak itt, akik egy világért nem mennének máshová. Húsz év óta nem változtattak a technológián. A gépek jó része elaggott, szívük megszűnt dobogni. Ha a TEMAFORG megvásárolja a gyárat, a berendezés java a MÉH-be kerül.

*

Újra a csarnokban vagyunk. Előttem egyenes te-

[illegible] hajába. Ah mozdulatlan, úgy beszél:

— Megmondták ezt itt mindenkinek. Mi meg úgy vagyunk evvel, hogy sajnálkozunk a múlt fölött, mert hát az életünk ugye csak itt járt el, ebben a gyárban. De bizakodunk is. Várjuk, mit hoz a holnap. Jobb lesz? Vagy rosszabb? Ki tudja azt megmondani előre?

*

Megint sárban gázolunk. Keskeny ösvényen gyalogolunk át az étterembe.

Négyen már ebédhez láttak, kanalazzák a húslevest. Kérdem, mi a menü?

— Káposzta — mosolyintja el magát Busbach Sándorné, a szakács. — 1950 óta főzöm itt a kosztot. Bizony nem mindegy nekem sem, hogy mi lesz a mi kendergyárunkkal. Mi már annyira megszoktuk itt az embereket. No, de minek siránkozzunk, csak megvesz valaki bennünket.

*

Gőzöl a Sió, még egyszer visszalesek a kocsi ablakából. A keskeny, magasba törő kémény büszkén integet a megkopott gyárfalak fölött, mintha az is bizakodna; nem alkonya, hajnala lesz e gyárnak a változás.

SÁRKÖZI JÁNOS

Fotó: BAKÓ JENŐ

Mattioni Eszter festő

ARC ÉS RUHA

Mattioni Eszter tárlata a Csók István Galériában

Művészetszociológiai jelenségnek vagyunk tanúi. Két és fél évvel ezelőtt a Nemzeti Galéria gyűjteményes kiállításán, most pedig a *Csók István Galéria* belvárosi tárlatán mozgósít közönséget *Mattioni Eszter*. A tömegvonzás sohasem lebecsülendő — járjunk utána.

Baranyai nők. Üveggyöngy fényű tarka ruhákban, selymesen impresszionisztikus külsőségek között sorakozik négy fiatalasszony és a kisgyerek. A viselet lefestésének módja aligha különleges. Körülbelül ilyen önfeledt-színesen dolgoztak a szolnoki művésztelep tagjai, ilyen feszes szerkezettel Szobotka Imre művészetének tanulmányozói, ilyen fegyelmezett fényelosztással Bernáth Aurél követői. De sohasem hallottam, hogy a szolnoki átlagért, a „szobotkásokért" vagy akár a Bernáth-tanítványokért parttalan lelkesedés tört volna ki, hogy magánmúzeum létesítéséért folyamodjék érdekükben szülővárosuk, hogy a rendkívüli sikerre való tekintettel egymásba érjenek az életművet feltáró bemutatók.

Baranyai főkötős kislány. Hímeskő. Márványlapokból, kavicsból, zúzalékból összerakott, őztekintetű, felkalárisozott gyerek válik szobába akasztható műtárgygyá. A technika egyéni, de a műfaj nem példátlan. Magánmozaikokat is csinálnak mostanában sokan, Hegyi Györgytől Makrisz Ziziig, Barcsay Jenőről nem is beszélve. De még sohasem tapasztaltam a műveik nyomán felszökő fogyasztói lázat, a bestsellereknek kijáró tömeges érdeklődést. Vagy a „hímesség", ez a megolcsósított florentin mozaik, ez az itáliai alapötletet gazdaságossá tevő módszer okozna revelációt? Emlékeim szerint ez az anyagi szempont legfeljebb a középületek feldíszítőit érdekli. Titok lappang tehát a technikák mögött. Talán segít a kép „olvasata".

Az olvasat szerint ugyanis Mattioni népe szemlátomást jól érzi magát. Hogy is ne: örök ünnep az életük, makulátlan a ruhájuk — amely festői, és tájegységeket felidéző, töretlen a tekintetük, amely istenekhez illő és szabályos. Munkába véletlenül sem küldi őket a festő: maradjon az a moralizáló „alföldi realistáknak". Az évek száma nem fog rajtuk: a szomorú öregek maradjanak csak a szociofotósoknak. A „kivetkőzés", a városiasodás szele sem érinti őket: maradjon az a „kialakult magyarságképzetekkel" hivatalból nem törődő néprajzkutatóknak.

Fejük egy vonalban van. Ezt a kompozíciót izokefáliának hívják, és a ravennai mozaikok szép sorban álló szent szűzeivel szokták e sémát illusztrálni. Csak szenteknek, csak legfőbb méltóságoknak járt ki ez az elrendezés. No és persze sokszor megjelent a két háború közötti római iskolás falfestményeken, állam és egyház önmagát ünneplő, önmagát ravennai méltóságban láttatni akaró ábrázolásain. Ez a nép úgy „magyar", hogy közben nem paraszt. Hírből sem ismeri az elnyomást, a szegénységet, a szellemi szükséget. Nem azért, mert már lerázta magáról, hanem mert sose volt dolga e „materiális kötöttségekkel". Tartozunk annyival az igazságnak: jó lett volna, hogyha gyöngyökkel ékes, istennő arcú, magyar testű menyecskék vidítgatják az országot bajai közepette az utóbbi ötven év folyamán. Jó lett volna, hogyha a „nép" ennyi színt magára öltve, ennyi mondén eleganciával állt volna modellt a falvakat járó festőknek. Jó lett volna, de nem így volt.

Egy kérdés azonban még mindig kérdés maradt. Miért klaszszicizál az arc, és miért „festői" a kép többi eleme? Miért „örök" az egyik, és miért helyhez kötött a másik? A magyarázatot nem én találtam ki, inkább idemásolom egy mostanában sokat idézett esztétikai műből. „Nem látunk semmiféle formális indokot arra, hogy a festő az arctól a láb felé haladva stílusregisztert változtasson, azt a mentséget kivéve, hogy az arcnak a megrendelő, a ruházatnak pedig a festő ambícióját kell kielégítenie. Ez már maga is elegendő a mű elítéléséhez, de ráadásul a ruhának is — igen, a ruhának is — azért kell ilyennek lennie, hogy kielégítse a megrendelőt, hogy meggyőzze arról, hogy a kelmerengetegből kifeslő arc is tiszteletre méltó élmények forrása lehet." A „megrendelő" — ne kerteljünk — ebben az esetben a magyar falu ideálképe után sóvárgó neofita városlakó. A „festői ambíció" ebben az esetben az impresszionizmus utódaival barátkozó polgári festő. E kettő találkozásából született kompromisszumos jelenség — ismétlem — a művészetszociológiára tartozik. És nem feltétlenül a művészettörténetre.

P. SZ. J.

vett hitelt az igért határidőre visszafizethetik, mert a tervek szerint már ebben az esztendőben mintegy 200 millió forint értékű terméket állítanak elő, amelyet főként a hazai piacon értékesítenek, de jut belőle határainkon túlra is.

A Soproni AFIT régi gumiüzemének épületét továbbra is hasznosítják: újabb gépek beállításával az eddiginél lényegesen nagyobb mennyiségben állítanak elő keresett — külföldön is kelendő — autófelszerelési cikkekből, és garázsipari berendezésekből.

Az új gumigyárban termelés közben ünnepelnek — a „hivatalos" avatásra ugyanis pénteken délután kerül sor.

járás. A Glasgow—Koppenhága—Moszkva vonaltól északra egy nyugat—keleti légáramlás hatására változékony az időjárás. A havazást néhány órás napsütés, majd újabb havazás, vagy eső követi. Európa többi része felett gyenge a légmozgás. Párás, csendes, változóan felhős az idő. Grönland felől egy erőteljesebb hűvös léghullám közeledik Közép-Európa felé.

A délkelet-európai hideg légörvény Magyarországot is érinti. Ezért csütörtökön néhány helyen nálunk is előfordult hószállingózás. Olykor erős északi szél fújt. A hőmérséklet kora délután is csak mínusz 1—plusz 4 fok között alakult.

Távolabbi kilátások keddig:

Időnként megnövekszik a felhőzet, és kisebb havazás is várható. Jelentős mennyiségű (legalább 5 milliméter) csapadék az ország területének 20 százalékán várható. Hideg marad az idő. A legalacsonyabb hőmérséklet mínusz 3—mínusz 8, a legmagasabb nulla—5 fok között alakul.

Előrejelzés ma estig:

Változóan felhős, párás, helyenként ködös idő, számottevő csapadék nélkül. Az északi, északkeleti szél időnként megerősödik. A várható legmagasabb hőmérséklet mínusz 1—plusz 4 fok között alakul.

A Duna vízállása tegnap Budapestnél 258 centiméter volt; mára 250 centiméter várható.

NÉPSZAVA 1980. V. 15.

MATTIONI ESZTER

KIÁLLÍTÁSI KALAUZ

Mattioni Eszter művei a Csók Galériában

A népszerű művészek között méltán tartják számon Mattioni Esztert. Néhány esztendeje rendkívüli sikert aratott a Magyar Nemzeti Galériában rendezett gyűjteményes kiállítása. A televízió róla készült portréfilmjét közkívánatra meg kellett ismételni. Szülővárosában, Szekszárdon is nagy hatást gyakorolt a tárlata. Mint a szolnoki művésztelep egykori tagja jelentkezett a Tisza-parti városban, s ott is megkülönböztetett figyelemmel fogadták életművének válogatott anyagát. De bárhol hirdetik is meg műveinek bemutatóját, Nyírbátorban vagy Csepelen, a közönség mindenütt érdeklődéssel tanulmányozza eredményeit, a művészet iránt érdeklődők nagy számban keresik fel azokat a kiállítótermeket, ahol alkotásai láthatók.

Sárközi kislány (hímes kő)

Így van ez külföldi vendégszerepléseivel is. Az Amerikai Egyesült Államokban, Ausztriában, Itáliában, Japánban a gyűjtők és a múzeumok szívesen vásárolják kompozícióit, a határokon túl észreveszik munkásságának azt a fajta sajátosságát, amiért itthon is elismerés kíséri törekvéseit, s ez a *helyi jelleg* kifejezésének a képessége. A műbarátok között sokan vannak olyanok, akik a magyar képzőművészet *nemzeti vonásainak* jelenlétéért szeretik Mattioni Eszter munkáit; úgy érzik, hogy színvilága, motívumainak egész sora közvetlen kapcsolatban van a Magyarországról kialakult képzetekkel, azzal a szellemi atmoszférával, amely a Duna-táj népi kultúrájából árad át mind intenzívebben a művészetek sztérájába.

Sok olyan elem van termésében, ami tevékenységének *falusi forrásaira* utal. A sárközi, Siómenti népviseletek, parasztbútorok díszítményei, a népművészek találékonyságának tanulságai gyakran szinte visszhangzanak műveiben, de nemcsak akkor, amikor forma szerint is megjelennek bennük a hímzések, ornamensek alakzatai. Valahány képében, ha azok esetleg nem is a vidéki élet jellegzetességeire utalnak, hanem az adriai tengerparton tapasztalt vizuális élményeket idézik, virágcsendéleteket ábrázolnak, a tájfestészet előnyeit aknázzák ki. Hangsúlyozni kell, hogy Mattioni Eszter művészetében a nemzeti jellegzetességek, a helyi hagyományok nem a tárgyválasztás velejárói, mert mindenekelőtt a *közölnivalók tartalmából*, az alkalmazott kolorit összetételéből, a stilizált rend játékosságából következnek. Olyan festőművészi adottság megnyilatkozásai, melyek tehetségének karakterét tükrözik, a feledhetetlen hangulatot, a szülőföld, a gyermekkor, a Tolnában töltött ifjúság emlékeit.

A hajlam, a fogékonyság kibontakozása nem független az életforma, az életvitel meghatározottságaitól. Az, hogy *vérbeli kolorista* lett, olyan magával hozott tulajdonság, melynek eredete — döntően — indulásától, eszmélkedésének kialakulásától keltezhető. A friss látásmód, az élénk színek alkalmazása mellett éppen a *népművészet közelsége* fejlesztette ki benne a stiláris rendteremtés biztonságát.

A következő lépés — úgyszólván — már önként kínálkozott. Festői erényei, szerkesztői módszerei vezették el a *hímes kőhöz*, az ősi mozaikművészet XX. századi változatához, mellyel újból esztétikai jelentőségre tett szert a nemes faburkolat, méltó feladathoz jutott az építészettel együtt megjelenő festészet. Az ilyen nagyszabású megoldásokhoz viszont megfelelő hangerő, zengzetes, dikciós indoklás szükségeltetik. Mattioni Eszter festészetének ereje, lendülete kellett a hímes kőben rejlő monumentális lehetőségek, a káprázatos festői gazdagság kikísérletezéséhez.

Pogány Ö. Gábor

Megbízólevél-átadás

Losonczi Pál, a Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke csütörtökön fogadta *Mustafa Kamal* rendkívüli és meghatalmazott nagykövetet, a Bangladesi Népi Köztársaság új magyarországi nagykövetét, aki átadta megbízólevelét.

A megbízólevél-átadásnál jelen volt *Házi Vencel* külügyminiszter-helyettes.

Egyetemi előkészítők

Tavasszal ismét indít intenzív egyetemi előkészítő kurzusokat a TIT József Attila Szabadegyetem. Ezúttal nyolc tárgyból segítik az egyetemekre, főiskolákra készülőket a társulat budapesti szervezete szakosztályainak tagjai, egyetemi oktatók és középiskolai tanárok.

Szakszervezeti készü

Központi vezetőségi ülés az Orvos-Egé

Csütörtökön ülést tartott az Orvos-Egészségügyi Dolgozók Szakszervezetének központi vezetősége *dr. Kedvessy György* professzor elnökletével. Az ülésen részt vett *dr. Csehák Judit*, a SZOT titkára, *dr. Hutás Imre* egészségügyi miniszterhelyettes, *dr. Kaposvári Júlia*, a Magyar Vöröskereszt titkára és *dr. Pesta László*, az országgyűlés szociális és egészségügyi bizottságának elnöke is.

A központi vezetőség *dr. Füzi István* főtitkár előterjesztése alapján megvitatta a szakszervezeti választások és a VIII. kongresszus politikai, szervezeti, káderelőkészítő munkájáról, a szakszervezet választási szabályzatáról szóló határozattervezetet. Ahogyan a főtitkár hangsúlyozta, az előző kongresszus óta a *társadalom mind nagyobb figyelmet tulajdonít az egészségügyi ellátásnak, mind nagyobb bizalommal fordul az egészségügyi dolgozók felé*, akiknek száma öt év alatt csaknem 20 százalékkal emelkedett.

A kongresszusi felkészülés időszakában *tovább kell erősödnie a szakszervezet tömegkapcsolatának*, hogy még pontosabbak legyenek ismeretei a tagság gondjairól, igényeiről, törekvéseiről. Továbbá még nagyobb súlyt kell helyezni az egészség-

Közlekedési példa

Megállítható a csúszópénz

Úgy látszik, lehet harcolni egy *fantom* ellen. Évek óta azt hisszük ugyanis, hogy a túlzott borravalózással, a csúszópénzzel, a jogtalan előnyök kicsikarásával szemben védtelenek vagyunk. Hibáztattuk hát az *amorális* embert — s ez a szokásos moralizálásnál nem ért többet —, mélyebb összefüggéseket keresve pedig a *hiányos* áruválasztékot, az *akadozó* ellátást, a *szűk* lehetőségű szolgáltatást kárhoztattuk. Most kiderült, nem fantom ellen hadakozunk.

A Közlekedési és Postaügyi Minisztérium — mint a Magyar Távirati Iroda jelenti — intézkedett, hogy az *okok* megszüntetésével kell csúszóssá tenni a talajt a csúszópénzt elfogadók lábá alatt. Végre nem a *következményeket* ostorozzák, hanem az *előidéző* lehetőségeket próbálják megszüntetni. Például, ha az Autóker, az alkatrészszükségletet pontosabban *felméri*, megköveteli az *ütemes* számítást, figyelmesebb az *elosztásban*, már kevesebb az alkalom a borravaló kérésére, s elfogadására. Amennyiben az autójavító vállalatok a vállalási *határidőket* előre közlik, kevesebb az esély a megvesztegetésre, különösen akkor — s ezt szorgalmazza a KPM —, ha a soron kívüli javítások érdekében *gyorsszolgálatokat* szerveznek. Azt is megvizsgálják a tárca szolgáltató vállalatainál: miként *szervezhető* jobban, miként növelhető a dolgozók foglalkoztatása — *törvényes* anyagi ellenszolgáltatásért.

S, hogy ez a küzdelem ne lehessen sikertelen, a vállalatok vezetőit kötelezték a borravaló korlátozására, pontosabban a lehetőségek csökkentésére —

Az elnök a tagság elé állhat

Zöldsé

Egy-másfél évtizeddel ezelőtt pár kilométeres távolságban levő Fertő tó menti kis községek lakói nagyon távol éltek egymástól. Külön-külön alakítgatták sorsukat. Kis tsz-ekben keresték az utat. A három község szövetkezete néhány éve egyesült. Erejüket, tudásukat együtt kezdték hasznosítani. S, most, ha újra erre a vidékre vetődik az ismerős, azt látja: lassan összeépülnek a falvak. *Hegykő, Fertőhomok és Hidegség* — egyiknek szebb a neve, mint a másiknak —, együtt van mindenben.

A tsz a mai napon tartja a zárszámadását. Mivel is áll a vezetőség nevében az elnök a tagok elé? Mit mondhat 1979-ről, és mit ajánl 1980-ra az elnök, az ambícióval teli, fiatal *Babarczy Lász-*

MATTIONI ESZTER HÍMESKÖNYVEI ÉS KÉPEI

Csók István Galéria

A hímeskőről már minden rosszat leírtak, amit csak művészeti technikákról le lehet írni, az „olcsó mo-

9. 22. 30.

zaikpótlék" volt a legenyhébb — talán ez az oka, hogy némelyik kiállított hímeskő nagyon is tetszett. Dacból. A kőből rakott pillangók, a barna-sárgás-zöldes árnyalatokban játszó egyszerű halak és egyéb természeti formák a díszítőművészet érdemes alkotásai, és ha helyet kapnak valamilyen épület falán — megfelelően kiválasztott helyet —, túlságosan zord kritikusi szem kívánhatja csak száműzésüket.

A baj csak az, hogy Mattioni *táblaképei* sem lépik túl a díszítőművészet határát. A festmény viszont nem tűri el, hogy valami *csak tetszetős* legyen. A „kellemes" létező kategória az esztétikában is, de az iparművészeté. Azoknak a képeknek, amelyeket Mattioni most fest, a „drámai", „lírai" vagy akár a „festői" ismérvét is ki kellene meríteniük. A tágra nyílt fekete gyermekszemek, az arany hátterek, a bizánciasan merev alakok tarka ruhájukban megragadják ugyan a néző pillantását, reprodukciójuk remekül teljesítheti ezt a feladatát, akár egy képes hetilap borítóján is, de nem késztetnek arra az önvizsgáló elmélyedésre, amelyet a táblaképtől általában várunk. Legalábbis én várok, de lehet, hogy ez elavult konzervativizmus. *(Képünkön a művész egyik táblaképe)*

Székely András

útját, aki gyakorta eltévedt, de
zsákutcákból volt ereje kikeveredr
s újra kezdeni mindent. Végre me
találta „saját magát". Mindezt én
elmondhatnám, bár haboznék leír
a mondat végét. Láttam gyermet
gen naiv kalandokba bonyolódni.
az út, amelynek mérföldkövei a k
állítás képei, a legillőbbnek tetsz
tehetségéhez azok közül, amelyek

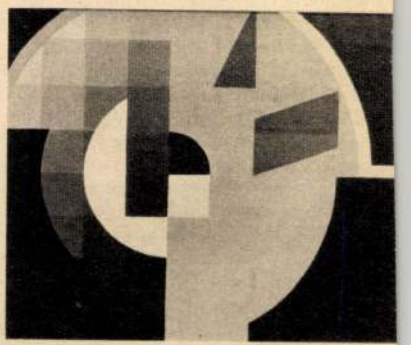

megpróbált, de valóban az övé-e
— nem tudom. Franknak igaza va
mikor elismerően azt mondja: „

SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
1980 MÁR 16

VAS NÉPE

Mattióni Eszter,
festőművésznő
1021

Mattióni Eszter festményeiből

hímesköveiből nyílt kiállítás Budapesten a Csók Galériában. Ebből adunk közre hármat.

Virágos ablak dunai hegyekkel.

Baranyai nők.

Sióagárdi asszony gyerekkel.

Mi a véleménye

a magányos öregek helyzetéről

A statisztikák is bizonyítják, az átlagéletkor növekedésével egyre több hazánkban is az idős ember. S ahogy — örvendetesen — nő a számuk, úgy kell egyre jobban felfigyelnünk gondjaikra is. Van, akinek idős korában sem változik jelentősen az életformája. De akadnak szép számmal olyanok, akiknek megromlott egészségük miatt segítségre van szükségük. Akiknek nem volt gyermeke, vagy nem tudnak hozzátartozóikkal együtt élni, azok másoktól várják, igénylik a támogatást. Hallani eszményien szép, szinte idillikusnak nevezhető együttélésről is. Sok idős embernek viszont éppen azok keserítik meg az utolsó éveit, akiket felnevelt, akikért élt. S nem mindig jók az idős emberhez azok sem, akik anyagiakért vállalják a gondoskodást. Hogyan élnek környezetünkben az idős, magányos emberek?

Fotó:Horváth László

Takács Ferencné gyógyszertári vezető asszisztens: Naponta találkozom idős emberekkel. Szép számmal akadnak olyanok, akiknek hiába mondjuk el többször is, hogyan kell beszedniük a gyógyszert. A könnyebb megértést gátolja az agyérelmeszesedés. Úgy gondolom ők azok, akiknek nincs senkijük, csak magukra támaszkodhatnak. Véleményem szerint több nyugdíjasok házát kellene létesíteni, ott egymást is könnyebben segíthetnénk. Nyugdíjas kolléganőm lakik a Kálvária melletti nyugdíjasok házában, tőle tudom, nagyon szeret ott élni.

Huszár Ferenc mentő-gépkocsivezető: Sokszor találkozunk magányos, idős emberekkel. Szentgotthárdról jöttünk most, mi az ottani viszonyokat ismerjük. Az a tapasztalatunk, a többség ellátása jó. A vöröskeresztes ápolónő felkeresi a községben elő idős embereket, a szomszédok is figyelik egymást, s orvost hívnak ha kell. Mi visszük aztán kórházba ezeket az embereket is. Olyanról nem tudunk, aki teljesen magányos lenne, s akin ne segítene senki. De azt is látnunk kell, hogy néhány helyen nem fogadják kitörő örömmel a hazaszállított, de még gondozásra szoruló beteg, idős családtagot.

Reszneky Anna nyugdíjas: Évtizedek óta egyedül élek, mégsem éreztem, és most sem érzem magam magányosnak. Jó az egészségem, így mindig igyekszem magam hasznossá tenni. Lakásomhoz közel, a Vörösmarty utcai pártkörzet klubjába járok évek óta. De segítek is, ha kell, szívesen dolgozom a közösségért. Kedden, szerdán van összejövetel, mozielőadás. Sajnos a hét többi napján nem juthatunk be társaimmal a klubba, pedig szívesen néznék esténként a színestelevíziót. De így sem unatkozom, pótnagymamaságot is vállalok a rokonoknál. Ha meg beteg vagyok, én is rokonokra, a jó szomszédokra támaszkodom.

Kiss Valéria látszerész: Idős emberekkel jobbára a munkahelyemen találkozom. De néha az utcánkból is megkérnek, vigyem el haza a szemüvegüket. Szívesen segítek. Ellátatlan, magatehetetlen embert nem ismerek a környékünkön. Lakott az utcánkban egy idős házaspár, nekik szinte mindenki segített bevásárolni és másban is, ha kellett. A férj halála után a nénit szociális otthonba vitték, egyedül nem boldogult.

Bokor János nyugdíjas: Nyolcvankét éves vagyok. 1959-ben volt két agyvérzésem, azóta nem voltam orvosnál. Két évvel ezelőtt — feleségem haláláig — még dolgoztam is. Falura jártam ásni a múzeum régészeivel. Most középkorú fiammal lakom együtt. Ő a maga életét éli, meg hát egy férfinak nincs is olyan türelme egy időshöz, mint egy nőnek. Ezért — barátaim tanácsára — a szombathelyi öregek napközijébe jöttem tavaly októberben. Sajnálom, hogy nem előbb. Itt igen jó. Reggelit, ebédet, vacsorát kapunk — ünnepnapokon is — és reggeltől estig emberek között vagyok.

Fábián Józsefné üzletvezető-helyettes: Figyelem körülöttem az életet. Látom, hogy a mai embernek semmire sincs ideje. Itt a boltban is mindenki, mindig siet és türelmetlen. Nagyon kevés időnk jut egymásra, a hozzátartozókra, még akkor is, ha a szeretet megvan. Úgy vélem, szociális otthonban van a legjobb helyen a magányos, idős ember. Ellátják mindennel, gond nélkül élhet. Ezeknek az otthonoknak a fenntartásáért a legnagyobb elismerés jár az államnak. Ott is lehet látogatni kéthetenként — mert néha az egy városban lakók sem látják egymást többször. Azokat nagyon elítélem, akik megfeledkeznek a szüleikről, úgy gondolják, majd az állam gondoskodik róluk.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

TOLNA MEGYEI NÉPÚJSÁG

1977 ÁPR 24.

Mattioni Eszter gyűjt.

Nemzeti Galéria

1021

Mattioni Eszter gyűjteményes kiállítása

(Életrajzi adatok: Mattioni Eszter 1902-ben született Szekszárdon. Középiskolai tanulmányai után az iparművészeti iskolán öt évig tanult grafikát. Majd a Képzőművészeti Főiskolán Rudnay Gyulánál tanult hat esztendőn át. Több bel- és külföldi kiállításon szerepelt. Számos múzeum őrzi munkáit itthon és határainkon túl. A Magyar Nemzeti Galériában tizenkét festménye van. A szolnoki művésztelep törzstagja volt, ott tizenkét évig dolgozott, 1931—42. között. 1946-ban választotta tagjául a Szinyei Merse Pál Társaság.)

Mattioni Eszter 1929. óta jelentkezik önálló kiállításokon, így az Ernst Múzeumban, a Csók Galériában. Hadd dicsekedjünk vele, hogy 1972-ben Szekszárdon, a Babits Mihály Művelődési Központban láthattuk tárlaton művei egy részét. 1972-ben a nagytétényi kastélymúzeumban, 1973-ban pedig a veszprémi Bakony Múzeumban volt önálló tárlata. Az utóbbi két évtizedben három kiállítása volt az Egyesült Államokban, Tokióban most készülnek egy önálló Mattioni-kiállításra. Ide került ugyanis vásárlás útján Mattioni 25 hímesköve és több festménye. Csoportkiállításon — a hazaiak sorát nem említve — szerepelt Párizsban, Londonban, Helsinkiben, Stockholmban, Brüsszelben, Bernben. Azt, hogy vásárlás útján a világ melyik városába jutottak el művei, egyszerűen nem lehet nyomon követni, olyan sok helyre került belőlük.

Sióagárdi asszony, gyerekkel

Munkásságát a francia állami diploma és New York város kitüntetése éppúgy fémjelzi, mint a Magyar Népköztársaság Munka Érdemrendjének arany fokozata.

Mindezek előrebocsátása is jelzi, hogy igen gazdag életműről van szó. A Nemzeti Galéria arra vállalkozott, hogy minden eddiginél nagyobb szabású, reprezentatív kiállítás keretében érzékeltesse ezt a gazdag életművet. Több mint 300 Mattioni-mű — hímeskő és festmény — eredetije vagy nagyméretű fotója látható a tárlaton. Mattioni Eszter alkotásainak jelentős része külföldre került, ezekről legjobb esetben is fotó áll rendelkezésre, mint ahogy a fotó jóvoltából juthatott el a kiállításra a hazai középületeket díszítő sok felbecsülhetetlen értékű Mattioni-hímeskő is. Mindezt figyelembe véve is nagy sikerre számíthat a kiállítás, és joggal mondhatjuk, hogy ezúttal is nemes hivatást teljesít a Nemzeti Galéria.

A kiállítást megnyitó Pogány Ö. Gábor, a Nemzeti Galéria főigazgatója így jellemezte Mattioni művészetét: „A közönségre mindenekelőtt színei hatnak. Égők, lángolók, élénkek, frissek, temperamentumosak ezek a színek, a természet egész pompája visszazeng bennük. Keresetlen és hamisítatlan minden foltja; szókimondóan, gátlástalanul, odaadóan, lelkesen, aggálytalanul, tiszta szívből fest." Mattioni Eszterről, mint a hímeskő mesteréről pedig a következőket mondta: „Sajátos, XX. századi mozaiktechnikával megoldott faliképei rendkívül népszerűek, modern építészeti környezetben hatásosan érvényesülnek... Ez az eljárás, amit négy évtizede — előbb Pólya Iványal —, majd továbbfejlesztve az eredeti elképzelést, a művésznő önállóan kidolgozott, korunkra adaptálta a klasszikus, hagyományos mozaikot. XX. századi képzőművészetünk sajátosan gazdag színfoltja Mattioni Eszter művészete."

Mattioni alkotásaiban ezer színben pompázik nemcsak a szülőföld, hanem az egész Kárpát-medence népélete, a természet sokarcúsága. A Szoptató asszony, az Anya gyermekével, a Decsi menyecske kenyérrel, a Sárközi cserépíró leány, a Fekete öregasszony Nógrádból, a Mátrai lányok, a Szolnoki Tabán varsákkal, a Matyó leány, a Baranyai nők, a Tisza, a Készülődés táncra, az Erzsébet-híd, a Visegrád tavasszal — mindmind élményt nyújt a kiállítás nézőjének.

A kiállítás egyben a ma is alkotó, 75 éves művész méltó köszöntése.

BODA FERENC

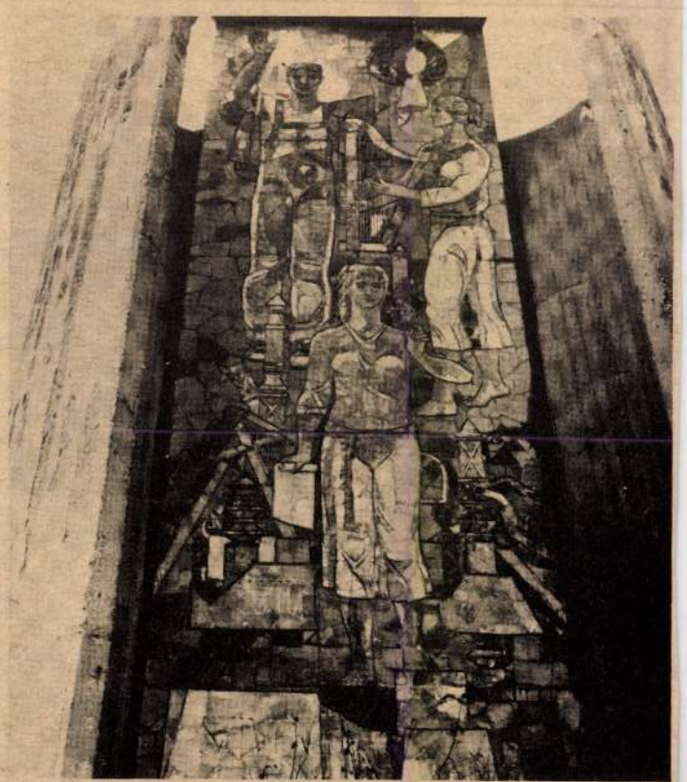

Az Ifjú szívekben élek című alkotása az egyik debreceni tanintézetet díszíti

győzelem várható. Tippünk: 1.

Bogyiszló—Aparhant: Az aparhanti csapatot — képességei alapján — győztesnek lehetne elkönyvelni, de mivel a mérkőzés Bogyiszlón lesz, így csak 50 százalék esélyt adunk nekik. Tippünk: 1.

Zomba—Bátaszék: A forduló legizgalmasabb mérkőzésének ígérkezik. A találkozó háromesélyes. Tippünk: x, 2, 1.

Fadd—Dombóvári VSE: Biztos hazai győzelem várható. Tippünk: 1.

Németh Gyula tavaly még az Ujpesti Dózsa színeiben szerepelt, 3000 méteres akadályfutásban, a magyar válogatott egyik erőssége. Feleség László Zsuzsa, a Testnevelési Főiskola színeiben volt országos ifjúsági csúcstartó, 1500 méteren, szintén a magyar válogatott keret tagja. Az idén már mindkettő a Szekszárdi Dózsa színeiben versenyeznek.

júsági bál.
székén 11
férfi kos
Az ellenfél
csapata. B
kor B. Sp
helyi Hala
röplabda-m
szárdon a
si házban 8.30-tól megyei II-jújúsági fiú és leány egyéni sakkbajnokság.

Az NB II-es Szekszárdi Dózsához a Ganz-MÁVAG látogat. A Paksi SE Budapesten mérkőzik, a Lőrinci Fonó ellen veszi fel a küzdelmet.

Bolondos április

Keresztrejtvényünk irányítószámmal kezdődő meghatározásai egy-egy magyar község nevét jelentik. A meghatározásoknál játékos formában az elnevezésre utalunk.

VÍZSZINTES: **1. Irányítószáma: 8800. Lakói sertésinvázióitól tarthatnak. ((zárt betű: P.) 8. Irányítószáma: 8477. Szerzetesnő reggeli bemelegítő mozgása. (zárt betűk: P, T, A.)** 12. Világos angol sör 13. Középkori szégyenfa. 15. Szomszéd ország államfője. 16. ... mikor (bármikor) 18. A szobába. 19. Önfeledtség, kirobbanó boldogság. 20. **Irányítószáma: 8995. Uj életbiztosítási forma.** 23. Vendégmarasztaló. 24. Egymást követő betűk 25. Vonatkozó névmás, tárgyraggal 26 Az USA egyik államába való. 28. Harsona. 29. Kiejtett mássalhangzó. 30 Z N Z. 32. A földgázban előforduló színtelen, szagtalan gáz. 33. Győr-Sopron megyei helység. 36 A Szovjetunióban 1921 után bevezetett új gazdaságpolitika rövidített elnevezése. 38. Bolívia fővárosa. 40. Csőrös fuvola, agyagból. 42. Morse-jel 43 Nagy ifjúsági tábor a Szovjetunióban. 45. Diót szed a fáról. 47. S G. R 49. Forma, alak. 51. Bölcsődei alkalmazott 52. A közelebbi. 54. Vágyódás része! 56 Vigyázz kocsis, lyukas ..., kiugrik a pulykakakas. 58 Szabálytalanság a labdarúgásban 59. Közigazgatási egység a fővárosban. 62 A koordinátarendszer kezdőpontja. 64. Utmutatást nyújt 66. A földhöz teremt. 68. Szén és kálium vegyjele 69. Angol költő és kritikus. A spanyol polgárháború idején a köztársaságiak mellett lépett fel. 71 Kettős mássalhangzó. **72. Irányítószáma: 3594. Kicsi gyermekek tápláléka. (zárt betűk: H, J.)** 73. Az egyik szülő.

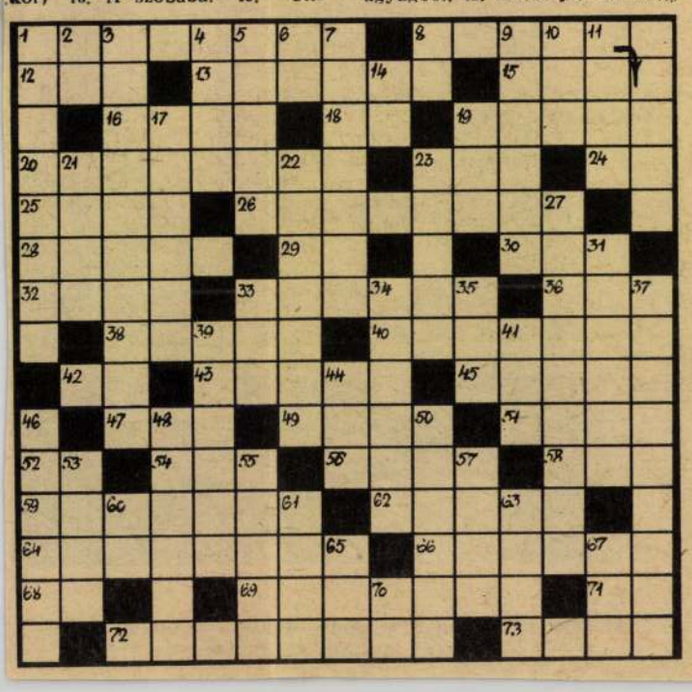

FÜGGŐLEGES: **1. Irányítószáma: 5948. Aratószerszám bírósági tárgyalása. (zárt betűk: S, R.)** 2. Állatszállás. 3. Tervmegvalósítás 4 Virágjából a legfinomabb méz készül. 5. Orvhalászok kedvelt használati tárgya. 6. Talmi, hamis. 7. Szétpattanó, darabokra hulló 8 Azonos betűk. 9. Uj értéket állapít meg, valamely árunak 10. Levélborítékra írjuk. 11. Parányi „hatalom" Ilyen erőmű épül Paksnál. 14. Ugyanis, ám. 17. Fegyveres testület tagja. 19. Kerti növény. 21. Hirtelen fellépő, heves lefolyású. 22. Életre kelti. 23 Bács-Kiskun megyei község. 27 Szomjoltók. 31. Zeneiskola régiesen. 33. Autó... (társas gépkocsi, autóbusz). 34. A barokk késői fejleményeként a XVIII. század közepén virágzó stílus 35. Angolna németül (AAL). 37. **Irányítószáma: 3777. Az iszák elnevezése ezen a vidéken. (zárt betű: Z.)** 39. Kézfogás. 41. Idegen férfinév 44. Az egységes görög baloldal elnevezése. **46. Irányítószáma: 3903. Télies, népi ruhadarab. (zárt betűk: (B, S.)** 48. **Irányítószáma: 4733. Nem egészen normális.** 50. Probléma van az egészségével, lábadozik a betegségből. 53. Kossuth-díjas költő. 55. Férfinév. 57. West ... story (Bernstein.) 60. Folynak a könnyei. 61 Esélylatolgatás. 63 Szerep az egyik Erkel-operában. 65. Serkentő ital. 67. Számnév. 70. Nitrogén és foszfor vegyjele.

Beküldendő a vízszintes 1., 8., 20., 72., valamint a függőleges 1., 37., 46., 48 számú sorok megfejtése 1977. május 2-ig a Megyei Művelődési Központ 7101 Szekszárd, Pf. 15. címre. A levelezőlapra kérjük ráírni: REJTVÉNY.

A helyes megfejtést beküldők között 5 db könyvet sorsolunk ki. Az 1977. április 10-i keresztrejtvény helyes megfejtése: Leonardo da Vinci — Molnár Ferenc — Lönnrot — Bihari János — Zamenhof.

Könyvjutalmat nyertek: Balogh Istvánné 7140 Bátaszék, Perczel u. 84.; Bartos Erika 7100 Szekszárd, Dorogi köz 5.; Massányi Marót 7090 Tamási, Arany J. u. 6.; Péri Ferencné 7030 Paks, Liget u. 3.; Pfeifer József 7020 Dunaföldvár, Reiter köz 9.

A könyveket a nyertesek postán kapják meg.

A BABITS MIHÁLY MŰVELŐDÉSI HÁZ KIÁLLÍTÓTERMÉBEN ÉLELMISZER-, VEGYIÁRU-BEMUTATÓT TARTUNK

április 27—28—29-én.

A kiállítás nyitva: 9—18 óráig.

Élelmiszer és Vegyiáru Nagyker.

(475)

A dunaújváro

1977. áp

nyitva t

Ezt követően minden vas
10 órától 20 óráig várja a
Csoportokat előzetes közl
Belépés díjtalan.

1021

Mattioni Eszter kiállítása a Nemzeti Galériában

A 75 esztendős művész a Képzőművészeti Főiskolán Rudnay tanítványa volt. Már mestere felfigyelt Mattioni Eszter dekorativitásra való rendkívüli hajlamára. Évekig dolgozott a szolnoki művésztelepen, ahol kikísérletezte, majd tökéletesítette a hímeskokészítés technikáját. A hímeskóveit — a nemeskő-berakással díszített faliképeit — szerte a világon jól ismerik, nagy gyűjteményes kiállításai voltak Japánban, Amerikában. Dekoratív faliképei középületeket, iskolákat, éttermeket, a győri székesegyházat, a Budapesti Csokoladégyarat, a Madách Színházat díszítik.

Képeink a magyar nemzeti galériabeli kiállításon készültek.

Hazafelé (Kavicsmozaik)

Sióagárdi kislány (Kavicsmozaik)

...gép a korábbinál négyszerte ...agyobb teljesítőképességű, sok- ... amelynek ala... közösen végez...

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726
1977 MÁ 18
NÓGRÁD
Mattioni Lajos
Leitmüller

...n tanul

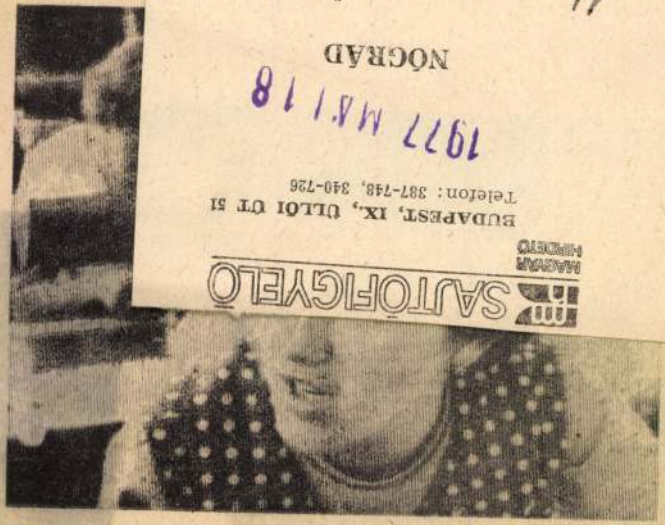

...si segélyen. A kicsi decem-...r elején töltötte be a há-...m évet, az anyuka pedig ...vekezett vissza az üzem-...

— Jó volt otthon lenni há-...m évig. Tudtam, hogy visz-...avárnak, tartják a helye-...et, a kolléganőim rendsze-...en kapcsolatot tartottak ...em. Elmondták, mi újság ...varrodában, ki jött új em-..., ki ment el, mit varrnak, ...gyan teljesítették a tervet. ... aztán nem is volt szokat-..., amikor három év után ...szajöttem. Azóta úgy bele-...dültem, mintha a hét esz-...dőt egészében a varrógép ...llett töltöttem volna.

Dudás Istvánné a gyerek, ...család és a munka mellett ...ul is. Szilárdan elhatároz-... hogy varrónői képesítést ...rez.

— Aki varrodában dolgozik, ...ven szakmunkás. Jó az minderképp. Az üzemnek is, mert aki tudja, hogy mit, miért csinál, jobban dolgozik. Nekem is, mert többet keresek.

— Mennyivel?

— Most az átlagkeresetem kétezerötszáz forint körül van. Ha megszerzem a szakmunkásoklevelet, öt százalék pótlékot kapok.

— Hova jár iskolába?

— Az üzem megkönnyítette a tanulásunkat. Házon belül végezzük az iskolát. Egy év alatt szakmunkásoklevelet szerezhetünk. Novemberben vizsgázom. Otthon addig anyósom a háztartási munka nagyobbik részét magára vállalja, én pedig tanulok. Remélem, sikerül.

Csatai Erzsébet

MEGHÍVÓ

MATTIONI ESZTER

FESTŐMŰVÉSZ GYŰJTEMÉNYES KIÁLLÍTÁSÁRA

A MAGYAR NEMZETI GALÉRIÁBA

A TÁRLATOT 1977. ÁPRILIS 14-ÉN, CSÜTÖRTÖKÖN DU. 16 ÓRAKOR

POGÁNY Ö. GÁBOR

NYITJA MEG A BUDAVÁRI PALOTA „C" ÉPÜLETÉBEN

MEGHÍVÓ

Fk.: Köteles István — 79-1261 Képcsarnok V. Ny. Dorog

MATTIONI ESZTER

FESTŐMŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSA

CSÓK ISTVÁN GALÉRIA

1980

A KÉPCSARNOK MEGHÍVJA ÖNT MATTIONI ESZTER FESTŐMŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSÁNAK ÜNNEPÉLYES MEGNYITÁSÁRA 1980. FEBRUÁR 14-ÉN, CSÜTÖRTÖKÖN DÉLUTÁN FÉL 6 ÓRÁRA A CSÓK ISTVÁN GALÉRIÁBA, BUDAPEST V., VÁCI UTCA 25. MEGTEKINTHETŐ: 1980. FEBRUÁR 28-IG. HÉTFŐ 11,30–18; KEDD, SZERDA, PÉNTEK 9,30–18; CSÜTÖRTÖK 9,30–20; SZOMBAT 9–14 ÓRÁIG; 17-ÉN, VASÁRNAP 10–14 ÓRÁIG.

Mattioni Eszter kiállítása a Csók István Galériában

A népszerű művészek között méltán tartják számon Mattioni Esztert. Néhány esztendeje rendkívüli sikert aratott a Magyar Nemzeti Galériában rendezett jubileumi gyűjteményes kiállítása. A televízió róla készült portréfilmjét közkívánatra meg kellett ismételni. Szülővárosában, Szekszárdon is nagy hatást gyakorolt a tárlata. Mint a szolnoki művésztelep egykori tagja jelentkezett a Tiszaparti városban, s ott is megkülönböztetett figyelemmel fogadták életművének válogatott anyagát. De bárhol hirdetik is meg műveinek bemutatóját, Nyírbátorban vagy Csepelen, a közönség mindenütt érdeklődéssel tanulmányozza eredményeit, a művészet iránt érdeklődők nagy számban keresik fel azokat a kiállító termeket, ahol alkotásai láthatók.

Így van ez külföldi vendégszerepléseivel is. Az Amerikai Egyesült Államokban, Ausztriában, Itáliában, Japánban a gyűjtők és a múzeumok szívesen vásárolják kompozícióit, a határokon túl észreveszik munkásságának azt a fajta sajátságát, amiért itthon is elismerés kíséri törekvéseit, s ez a helyi jelleg kifejezésének a képessége. A műbarátok között sokan vannak olyanok, akik a magyar képzőművészet nemzeti vonásainak jelenlétéért szeretik Mattioni Eszter munkáit, úgy érzik, hogy színvilága, motívumainak egész sora közvetlen kapcsolatban van a Magyarországról kialakult képzetekkel, azzal a szellemi atmoszférával, mely a Dunatáj népi kultúrájából árad át mind intenzívebben a művészetek szférájába.

Sok olyan elem van termésében, ami tevékenységének falusi forrásaira utal. A sárközi, Sió-menti népviseletek, parasztbútorok díszítményei, a népművészek találékonyságának tanulságai gyakran szinte visszhangzanak Mattioni Eszter műveiben, de nem csak akkor, amikor forma szerint is megjelennek bennük a hímzések, ornamensek alakzatai, ám valahány képében, ha azok esetleg nem is a vidéki élet jelenségeire utalnak, hanem az adriai tengerparton tapasztalt vizuális élményeket idézik, virágcsendéletet ábrázolnak, a tájfestészet előnyeit aknázzák ki. Hangsúlyozni kell, hogy Mattioni Eszter művészetében a nemzeti jellegzetességek, a helyi hagyományok nem a tárgyválasztás velejárói, mert mindenek előtt a közölnivalók tartalmából, az alkalmazott kolorit összetételéből, a stilizált rend játékosságából következnek. Olyan festőművészi adottság megnyilatkozásai, melyek tehetségének karakterét tükrözik, a feledhetetlen hangulatot, a szülőföld, a gyermekkor, a Tolnában töltött ifjúság emlékeit.

A hajlam, a fogékonyság kibontakozása nem független az életforma, az életvitel meghatározottságaitól. Az, hogy Mattioni Eszter vérbeli kolorista lett, olyan magával hozott tulajdonság, melynek eredete – döntően – indulásától, eszmélkedésének kialakulásától keltezhető. A friss látásmód, az élénk színek alkalmazása mellett éppen a népművészet közelsége fejlesztette ki benne a stiláris rendteremtés biztonságát. A következő lépés – úgyszólván – már önként kínálkozott. Festői erényei, szerkesztői módszerei vezették el a hímeskőhöz, az ősi mozaikművészet XX. századi változatához, mellyel újból esztétikai jelentőségre tett szert a nemes falburkolat, méltó feladathoz jutott az építészettel együtt megjelenő festészet. Az ilyen nagyszabású megoldásokhoz viszont megfelelő hangerő, zengzetes, dikciós indoklás szükségeltetik. Mattioni Eszter festészetének ereje, lendülete kellett a hímeskőben rejlő monumentális lehetőségek, a káprázatos festői gazdagság kikísérletezéséhez.

POGÁNY Ö. GÁBOR

1021

Mattioni Eszter festőművész

1972.III.11.Kossuth 19.00 /Szné/

Esti krónika I.

-Ugyancsak egy holnap nyiló kiállitásról,kaptunk előzetest.
-A nagytténvi kastély muzeum butortörténeti ritkaságainak renekbe készült elefántcsont faragvány bemutatójának és kályhacsempe kiállitásának télidőben is sok-sok látogatója volt. Egy-egy téli vasárnapon 300-400-an nézték végig Tétény ékességének a grassalkovich stilusban épült pompás kastélynak látnivalóit.A legfrissebb esemény,hogy holnap délelőtt a Nemzeti Galéria főigazgatója PogányÖ.Gábor megnyitja a kastély idei tavaszi-nyári kamara kiállitás sorozatának első tárlatát.Két teremben Mattioni Eszter festőművésznő táblaképeiből,a magyar népmüvészet a magyar tájak ihlette eleven,viruló szinekkel komponált olajtemparáiból és olaj festményeiből,no és a messze földön hires szépséges himes kövekből mutatnak be válogatást.

Mattioni Eszter szines kövei a tétényi kastélyben kiállitott 17 himes kőkép is az ősi kőberakások müvészetét elevenitik fel egyedülálló,sajátos technikával.A Sióagárd-i vagy a baranyai főkötős parasztlánykák portréját, a tavaszi galambokat,gyögyörü virág csendéletét,halakit,hárfázó,hegedülő leánykórusát,bravurosan kimunkált,egybecsiszolt sokszinü márványból,aragonit kövekből,selmyes fényü tengeri kagyló töredékekből komponálta.Ezek valóban többek a mozaiknál,mesélő himes kövek.

Mattioni Eszter harminc éve foglalkozik a mozaikokkal,himeskövekkel.Országszerte 16 monumentális munkája látható.Többi

Mattioni Eszter

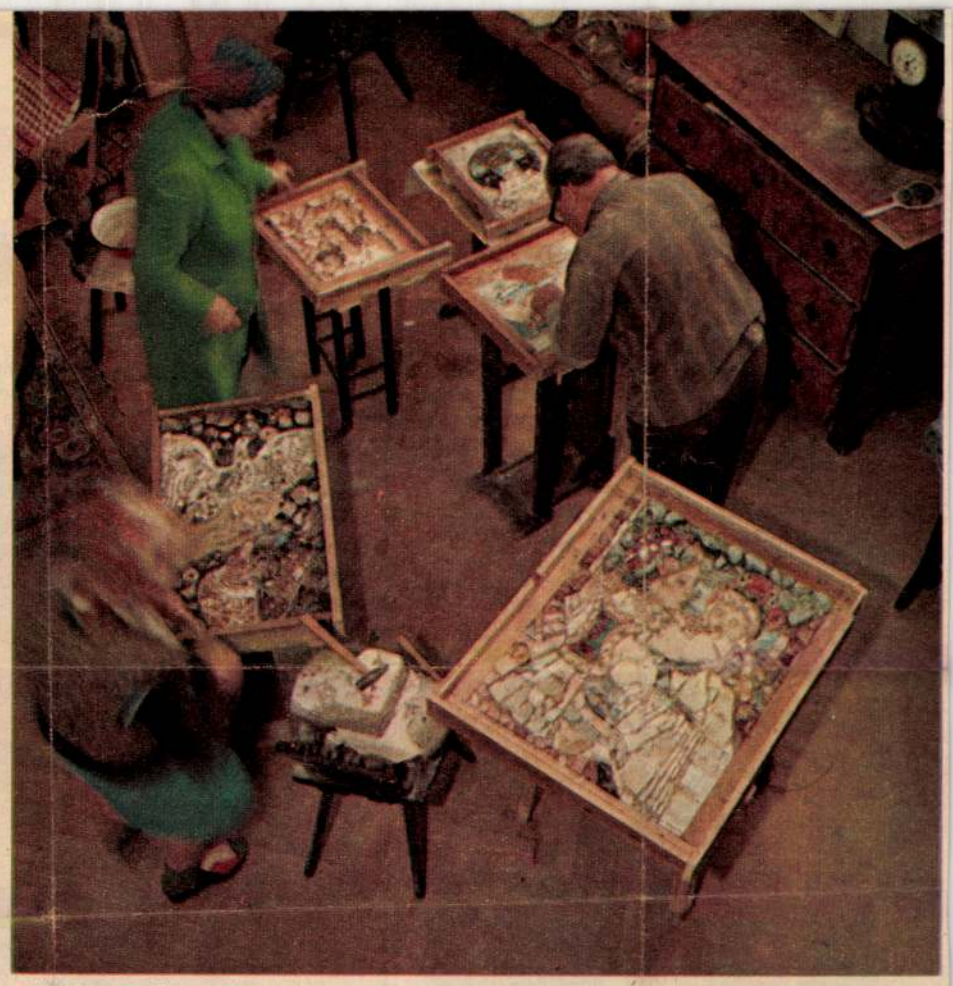

Munka a műteremben

HÍMESKŐ

BESZÉLGETÉS MATTIONI ESZTERREL

— Mattioni Eszter művészi hírneve egy sajátos mozaiktechnikával, a hímeskővel fonódott egybe...

— Ne a technikával kezdjük a beszélgetést, hiszen az a pikturámból alakult ki. Pályám kezdete óta a falra kívánkozó munkákhoz, a dekorativitáshoz vonzódtam. Festő vagyok, pikturám világát vittem át a hímeskőre. Amit pedig azzal csinálok — Lyka Károly fogalmazta így — nem technika, hanem stílus.

— Festményei alapján úgy vélem, a derűs, kiegyensúlyozott és áhítatos, bensőséges érzések képi megfogalmazását tekinti feladatának.

— A művész elsősorban mesterségének problémáit keresi a képben. Mindig festői problémát adok föl magamnak, így aztán bármelyik korszakomból származó munkámat nézzük is, a kézjegy kétségtelenül mindegyiken rajt' van.

— Hímesköveire is épp ez a legjellemzőbb: elté-

Kompozíció

BALLA DEMETER felvételei

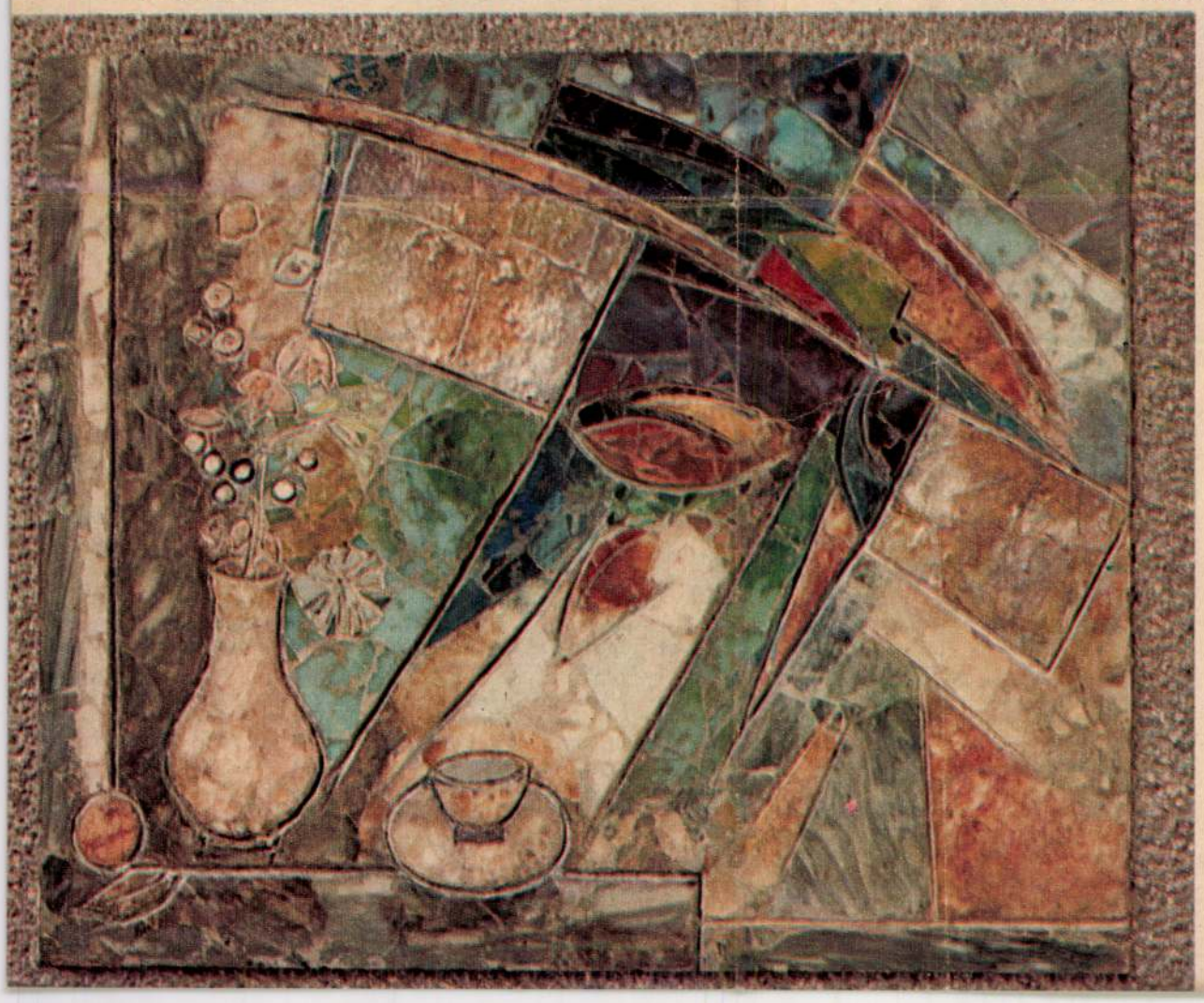

téveszthetetlenül egy művészi gondolat jegyében születtek.

— A hímeskő lassan fejlődött ki festészetem díszítő sajátosságaiból, hosszas kísérletezéssel, így valóban az én „tulajdonom". A fürdőszobai padlócsempe adta az ötletet: miért ne lehetne a márványyzúzalékos cementanyagot művészi célra is fölhasználni? A szolnoki művésztelepen készített első ilyen hímeskövek után építészek javasolták még a negyvenes években, hogy használjak nemes anyagokat, márványt, aragonitot. Márványmozaikot, persze, raktak már az ókorban is, a római padlómozaikokat például mindenki ismeri. Annak lényege a kövek egybefaragása. Ehhez képest az én eljárásom számos technikai módosítást tartalmaz. Agyagba vágom a figurák kontúrjait, gipsz negatívot készítek róluk, és ebbe tördelem bele szabadon a nagy darab márványokat. Végül lekalapálom a gipszet, és felcsiszolom a felületet: ez az igazi hímeskő.

— Húsz fölött van az épületbelsőkben véglegesen elhelyezett munkáinak száma. Miért van az, hogy mások, fiatalabbak, nem próbálkoznak a hímeskővel?

— Nagyon egyszerű az oka. Annyira sajátomnak érzem — a köztudatba is így ment át —, hogy önézretes művész nem kívánja ugyanazt csinálni, nem kíván „rossz Mattioni" lenni. Valami mást biztosan kitalálnak majd az eredményeimből kiindulva, talán jobbat is, de azt nem tudom elképzelni, hogy valaki pont ezt igyekezzék lemásolni.

— Immár félévszázados sikeres művészpályájára visszatekintve, mely festészeti törekvésekkel tart „rokonságot"? Egyáltalán, mit tekint valódi, maradandó értéknek századunk művészetében?

— Nem az én feladatom, hogy ezt megítéljem. Én mindig magamból indulok ki. Műveim kapcsán bizonyára gyakran szó kerül arról, hogy ez erre hasonlít, az meg amarra. Én a magaménak érzem amit csinálok, mert őszintén, belülről csinálom. Ami pedig a festészetünket illeti, nem választható az külön a korszellemtől. A mi pikturánk kicsiny rátét a világ nagy művészetén. Magam is megnéztem Párizsban korunk legnagyobbjait, Picassót, Juan Gris-t, aztán Braque-ot. Ahogy a magyar művészek nem mehettek el ezek mellett érintetlenül, úgy bennem is megragadt belőlük valami. Igaz, nekünk, a generációmnak Cézanne volt az ideálja, sokan keresték az ő nagy formáit. Ez a korszellem. Úgy gondolom, azért kialakult valami, ami jellemzően az enyém.

Mattioni Eszter nagyszabású életmű-kiállítása június végéig tekinthető meg a Nemzeti Galériában.

BÁN ANDRÁS

TÜKÖR
Budapest
1977. APR 3

MATCH

A HETEDIK ELÁTKOZOTT KIRÁLY

Tizenhat esztendővel ezelőtt jelent meg franciául az Elátkozott királyok sorozatának hatodik kötete, a Liliom és az oroszlán. (Ezek a kötetek magyarul is megjelentek.) Maurice Druon most hosszú szünet után megírta a hetedik kötetet is, amelynek címe: Amikor egy király elveszíti Franciaországot. A hosszú szünetet a többi között az is magyarázza, hogy Druon közben több fontos közéleti tisztséget töltött be, miniszter is volt. A hetedik kötet Jó Jánosról szól, aki a poitiers-i csatában a francia történelem egyik legsúlyosabb vereségét szenvedte el. Maurice Druon legújabb írása stílusában nem követi a sorozat eddigi köteteit. Az eseményeket az olvasó Périgord kardinális monológjából ismeri meg.

Maurice Druon Elátkozott királyok sorozatának eddigi kötetei ötmillió példányban jelentek meg

Az író a Saint Denis-bazilikában Jó Jánosnak, a hetedik elátkozott királynak és apjának, VI. Valois Fülöpnek szobrával

A HETVENÖT ÉVES HEINZ RÜHMANN

Hetvenötödik születésnapját ünnepelte Heinz ... lyafutása alatt mintegy száz filmben játszott. ... clownnak a szerepe állt legközelebb a szívéhez. Sokakat megnevettettem, de magam sohasem ... néhány nap alatt felkészült, e drámai önvallom... pasztalata kellett.

QUICK

A hetvenöt éves Heinz Rühmann

Első hangosfilmszerepe 1930-ban: Hárman a benzinkútnál

1937-ben A férfi, aki Sherlock Holmes volt című filmben Hans Albers mellett dr. Watsont alakitotta

1955. A Charley nénje című filmben

1956-ban, pályafutása egyik legnagyobb sikerében A köpenicki kapitányban

A TAXISOFŐRNŐ

A könyv mindössze néhány hete jelent meg Párizsban és már alig kapható. A szenzáció oka, hogy ilyen könyvet még nem írtak. Nő a volánnál címmel egy párizsi taxisofőrnő írta meg benne emlékiratait, vagy fogalmazzuk talán így: gyűjtötte ösz-sze érdekes, olvasmányos formában tapasztalatait.
A szerző, a 39 éves, szőke Victoria Thérame egyike Párizs 1700 női taxisofőrjének (a férfi taxisofőrök száma 13 ezer). Négy és fél éve ül a volán mellett, azóta vezet naplót, ebből készítette most el a könyvét, amelyben eddigi, mintegy húszezer utasa közül kétezerről számol be részletesebben.
A húszezer között meglehetősen szép számmal akadt olyan férfi, aki félreérthetetlen ajánlatot tett Victoriának, vagy rögtön az ár megjelölésével, vagy úgy, hogy az összeget későbbi alku tárgyává teszik. A visszautasítottak többsége nem szívóskodott tovább, de akadtak olyanok is, akik átváltottak sértegetésre. Például: „Ha éjszaka kocsival furikázol a városban, rima vagy magad is, mit játszod meg magad?" Victoria rezignáltan hozzáteszi: a férfiak jórésze minden olyan foglalkozású nőnek, aki körülöttük forgolódik, ajánlatot tesz, nemcsak a taxisofőröknek. Sokat tudnának mesélni erről az ápolónők, a stewardessek, a titkárnők... Victoria őszinte: azt is elmondja, hogy csaknem öt év alatt volt egy olyan utasa is, aki a kocsiban megerőszakolta. (A meghökkentő poén: az illető egy rendőr volt – civilben.)

Egyébként nem résztvevője, de annál inkább tanúja volt számos ehhez hasonló eseménynek. Sokan csókolóztak, de még szeretkeztek is autójának hátsó ülésén. Még többen öltöztek, vetkőztek, cseréltek ruhát, harisnyát, harisnyanadrágot, készítették el gondosan sminkjüket. „Az emberek jó része úgy tekinti a taxit, mintha egy szoba lenne, négy fallal, amelyet tíz percre kibéreltek" – írja Victoria.

Volt olyan – férfiakat kedvelő – férfi utasa, aki így adta meg a pontos úticélt: „A Hausmann Szálloda előtti pissoir." Volt olyan prostituált utasa, aki kitartottja elől menekült végig a városon. S volt olyan utasa, aki katonaként szállt be és civilként hagyta el a taxit, mert közben a hátsó ülésen átöltözött. Sokan a hátsó ülést a pszichoanalitikus díványának tekintették („talán azért, mert az utas csak a hátamat látja") s menet közben minden lelki problémájukat kiöntötték a sofőrnőnek. S vannak utasok, akik ok nélkül szidalmazzák a vezetőt, mert rajta töltik ki a főnökükkel szemben érzett keserűségüket.

Nemcsak a férfiak: a női utasok is gyakran sértőek, ilyen szövegekkel: „Tudja maga egyáltalán, hol van a gázpedál?" Vagy: „Mint női sofőr, bizonyára pót-életbiztosítást is kötött." Még vagyabb: „Micsoda, női sofőr? Köszönöm, ebbe a kocsiba nem ülök be!"

(barabás)

Mattioni Eszter
festő

Szülővárosában, Szekszárdon nagy-
sikerű kiállítást rendezett
Mattioni Eszter. A Babits Mihály
Művelődési Központban mutatta be
műveit.

Pogány Ö. Gábor: Mattioni Eszter Szekszárdon
Művészet, 1971. március – 41 lap.

Mattioni Eszter
festő-

A Szekszárdról való művészná
képe~~[illegible]~~között, kívén akad nagy-
marosi, márrai, balatoni, tiszai,
ferencvárosi vonatkozású is.

Pogány Ö.Gábor: Mattioni Eszter Szekszárdon.
Művészet: 1971. március - 41.lap

Mattioni Eszter
festő

Nemcsak születésének helye kötő Szekszárdhoz a művészről, de művészetében sok van ami, Tolna, Baranya Sárköz élményeire utal.

Pogány Ö.Gábor: Mattioni Eszter Szekszárdon.
Művészet: 1971. március - 41.lap

Mattioni Eszter
festő

A Dél-Dunantúl parasztságának szellemi örökségét, a népművészet mesterének remekléseit mutatja be munkásságában.

Pogány Ö.Gábor: Mattioni Eszter Szekszárdon.
Művészet: 1971. március - 41.lap

Mattioni Eszter
festő

Falusi bútorok, táji adottságok szín-
világa, nyári udvarokban pompázó
virágemlékek jelennek meg művein

Pogány Ö.Gábor: Mattioni Eszter Szekszárdon.
Művészet: 1971. március - 41.lap

Mattioni Eszter
festő

A népi díszítőművészet elemeit, hedves stilizációját alkalmazza kompozícióban Kömozaikjai, festményei bizonyítékai ennek.

Pogány Ö.Gábor: Mattioni Eszter Szekszárdon.
Művészet: 1971.március - 41.lap

Mattioni Eszter
festő-

Mattioni Eszter vérbeli festő, ezt bizonyítja.
hogy hőmozáikjait is szinesen oldja
meg, valamint magyarendű falképeit
is szivárvanyosan oldja meg.

Pogány Ö.Gábor: Mattioni Eszter Szekszárdon.
Müvészet: 1971.március - 41.lap

Mattioni Eszter
festő

A szakmabeliek úgy tartják számon Mattioni Esztert mint a lemeshő mesterét. Ez az eljárás a művésznő lelemenye.

Pogány Ö.Gábor: Mattioni Eszter Szekszárdon.
Müvészet: 1971.március - 41.lap

Mattioni Eszter
festő.

Kiállításán bemutatta életművét: linómetszetek, olajfestmények, temperás szakaszok kiállításán.

Pogány Ö.Gábor: Mattioni Eszter Szekszárdon.
Művészet: 1971. március - 41.lap

Mattioni Eszter
festő.

Születésének 80. évfordulója alkalmából nyílt
meg Mattioni Eszter kiállítása a
Nagytétényi Kastélymúzeumban.

T.G.: Mattioni Eszter nagytétényi tárlata.
Művészet, 1972. május - 38. oldal

Mattioni Eszter

festő-

A Nagytétényi kastély múzeumban Mattioni Eszter 12 festményt, 14 tempérát, 17 kimeskövet mutatott be.

T.G.: Mattioni Eszter nagytétényi tárlata.
Müvészet, 1972. május - 38. oldal

Mattioni Eszter
festő -

Mattioni Eszter kiállítását a Nagy-
tétényi Kastély Múzeumban dr.
Pogány Ö. Gábor és dr. Kiss Ákos
rendezték.

T.G.: Mattioni Eszter nagytétényi tárlata.
Művészet, 1972. május - 38.oldal

Mattioni Eszter

festő

Mattioni Eszter Szekszárdon
született Ide települt édesapja,
az olasz eredetű Mattioni János
mint selyemtenyésztése szakember

T.G.: Mattioni Eszter nagytétényi tárlata.
Müvészet, 1972.május - 38.oldal

Mattioni Eszter
festő-

Mattioni Eszter édesanyja, annak a Tolna megyei Sass Erzsikének a leánya, aki Petőfivel az Ölrös szekeren együtt nézett csillagot magának.

T.G.: Mattioni Eszter nagytétényi tárlata.
Müvészet, 1972.május - 38.oldal

Mattioni Eszter
festő

Mattioni Eszter mestere Rudnay Gyula volt a Főiskolán. Rudnay mint pedagógus, mint művész és mint ember lenyűgözte a művésznőt.

T.G.: Mattioni Eszter nagytétényi tárlata.
Művészet, 1972.május - 38.oldal

Mattioni Eszter
festő.

Mattioni Eszter művészi pályája elején Rudnay hatása alatt állott. Két növendékkorában festett képe egy barnahajú leányarc és fejkötős Grégasszony portré bizonyítják.

T.G.: Mattioni Eszter nagytétényi átrlata.
Művészet, 1972.május - 38.oldal

Mattioni Eszter

festő

Aba Novák, Szőnyi, Pathó - hatására egy ifjuhoni önarchipeivel elszakadt mestere stílusától. A kép az Ernst hiál lításon sehert aratott, de Rudnay nehertelt miatta.

T.G.: Mattioni Eszter nagytétényi átrlata.
Művészet, 1972.május - 30.oldal

Mattioni Eszter
festő

Az Ernst Múzeumban kiállításon
együtt szerepelt Domanovszkyval,
Medveczkyvel és Koffán Károllyal.

T.G. Mattioni Eszter nagytétényi tárlata.
Művészet, 1972. május - 38. oldal

Mattioni Eszter
festő

Mattioni Eszter megkapta a
Szinyei nagydíjat, majd a
Veress Marcell utazási ösztön-
díjjal elutazott Olaszországba.

T.G.Mattioni Eszter nagytétényi tárlata.
Művészet, 1972.május - 38.oldal

Mattioni Eszter

festő -

A negyvenes évek elején kezdődött a kiállításokkal és ezzel megindult a monumentális alkotások hosszú sora.

F.G. Mattioni Eszter nagytétényi tárlata
Művészet, 1972. május - 38. oldal.

Mattioni Eszter

festő.

Mattioni Eszter a kimeshő mestere.
A kimeshő alkalmas épületek dí-
szítésére, homlokzatok, nagy falfelü-
letek, belső terek kihépítésére.

T. G.: Mattioni Eszter nagytétényi tárlata.
Művészet, 1972. május – 38 oldal.

Mattioni Eszter
festő

Mattioni Eszter készítette a Stühmer csokoládégyár 55 m² „Magyar és egzotikus dolgozók" című, a szigetszentmiklósi gim nemzetem „Toldi" hunyhó ábrázolását.

T.G.Mattioni Eszter nagytétényi tárlata.
MÜVÉSZET, 1972.május - 38.oldal.

Mattioni Eszter
festő

Mattioni Eszter kiszolette a debreceni gépészipari technikum 8 m² terjedelmű három figurás művét „Ifjú szivek-ben" jelzéssel.

T.G. Mattioni Eszter nagytétényi tárlata.
Müvészet, 1972.május - 38.oldal

Mattioni Eszter
festő

Mattioni Eszter hérintette a Győrnád-udvari templom hőmozaik szórlehet, Apor püspök 54 m² nagyságú sírem-lehet.

T.G. Mattioni Eszter nagytétényi tárlata
Müvészet, 1972. május - 38. oldal

Mattioni Eszter

festő

Mattioni Eszter készítette a siches-
fehérvári fehér márvány kriszteisat,
a Rókus kápolna emanusi jelenc-
tét és mégszámos középület falait
ékesítő kimeskő ábrázolást.

T.G. Mattioni Eszter nagytétényi tárlata
Müvésuet, 1972. május - 38. oldal

Mattioni Eszter
festő -

Mattioni Eszter által feltalált hiniesek technikája, testvére a klasszikus mozaik technikájának. Valójában a festészet hőrebe tartozik.

Haits Géza: Mattioni Eszter.
Müvészet, 1972.május - 38.oldal.

Mattioni Eszter

festő –

A hímeskő egy festő művész koncy-
ciójának a következménye. Ezzel a
leleménnyel Mattioni Eszter az építesze-
ti környezetben levő műalkotások-
ra tett javaslatot.

Háits Géza: Mattioni Eszter.
Művészet, 1972.május - 38.oldal.

Mattioni Eszter

festő -

Mattioni Eszter öntörvösen biztos
szinésztehel rendelkezik, kolorítja
arad a festményeen. Néha élénken
harsány, máskor gyengéden lírai.

Haits Géza: Mattioni Eszter.
Müvészet, 1972.május - 38.oldal.

Mattioni Eszter

festő.

Mattioni Eszter a népművészethez és
erdélyhez kapcsolódik. Szemlélete
a népművészeti tájékozottságára utal.

Haits Géza: Mattioni Eszter.
Művészet, 1972.május - 38.oldal.

Mattioni Eszter

Szerepel az alábbi tárlaton

Máskus László: A „Magyar egyházi kultúra" kiáll. Rómában és Bp-en

Vigilia 1969 VII. sz. 484 old.

Mattioni Eszter

Gyümölcsös madonna c. kimeső/repró/

Szerepel az alábbi táslatban

B.P: Mai magyar egyházművészet Rómában

Magyar Hírek 1969 VI. 14

Mattioni Eszter

Gyümölcsös Madonna c. Limeskő
műve /repró/ szerepel az
alábbi tárlatok

B. P.: Mai magyar egyházművészet
Rómában

Magyar Hírek 1969 VI. 14

Mattioni Eszter

Résztvesz a római „Magyar egyházi kultúra" c. Miállítása

Budapesti ötvöshárasszár szerre Rómába

Kisiparos Újság, Bp. 1969. sep. 11.

MDK

Mattioni Ester

Límes-röve dinili a Margit-
sugeti Palatinus-strand
épületét.

· Derzény - Szivós : Margit · 233

Mattioni Eszter, iparművész M Dk

Az épület előcsarnokát Korács Margit kerámi-
ája és Mattioni Eszter hímes=kőve díszíti
majd.

– Ilyen lesz az Apáczai Csere János utcában épülő
öröklakásos ház

Népszabadság Bp. 1960. febr. 26. 7. l

Mattioni Esztek 1

A himeskő feltalálója. A morál-nál nagyobb nincs. Szövetet illent egymás mellé. Művei:

Paradiciom (enlitve)

Pakautamy "

A hábora előt a Luxemburg Muzeum és a Carnegie Institut is vásárolt festményeiből

Káldor Máktón: Himeskövek álmodója

Tükör, 1965, Dr. Mold

M. D. K

MATTIONI Eszter festő

Bocskai út 4-6. sz. lakóház enteriőr
tímeskövé (Repr.)

Bocskai út 19. sz. kapualja tímeskő
dísze (Repr.)

Kiss Tibor: A Bocskai úti ~~lakóház~~
toghízak beépítése (1954-56.)

Magyar Építőművészet 1957. (VI.) 3-4. sz.
68., 80., 71. l.

Mattioni Eszter 1

(Nagytétényi Kastélymúzeum). festményei kissé édeskések, impresszionisztikusak. A művésznőt egyébként himeskőnek nevezett kőintarziái tették nevessé. A most kiállított darabok egyaránt mutatják régi erényeit és fogyatékosságait. Erénye mindenek-előtt e technika feltámasztása és korszerű alkalmazása.

Bojár Iván: Kiállítások.

Magyar Hírlap 1972/82 6 old.

Mattioni Eszter 2

Ilibája, hogy a nagy kövekből foltokban, szerkezetformákban mintázott alakjainak arcát festményszerű részletességgel - azaz saját technikájának ellentmondva - alakítja. Legjobbak azok a munkái, amelyeken fenntartás nélkül él a saját maga által kimunkált lehetőségekkel. (Fehér virágok fénye, Az élet).

Bojár Iván: Riállitások.

Magyar Ilirlap 1972/82 6 old.

M.D.K.

Mattioni Eszter

Himeskő munkáját szinház diszitésére használják fel.

Értékes müalkotásokat helyeznek el Budapesten
Magyar Nemzet 1961. jan.11. 6.old.

Mattioni Eszter, iparművész 70 k

Derűs Limeskő-kompozíciója egyik ékessége az új Madách Színház előcsarnokának.
[Büfében.]

M. S. P.: Új színház a Nagykörúton 7. l.

NÉPSZABADSÁG Bp. 1961. März. 26.

Mattioni Eszter, [ ] MDK

A Madách Színház előcsarnokába kerül hímeskő-munkája.

— : Az új Színház díszei 2. l

ESTI HIRLAP

1 Bn. 1961. febr. 12.

Mattioni Eszter [iparművész] MDK

A bűtében lesznek hangulatos Limeskő mintái.

L. M.: Ilyen lesz az új Madách Színház

2. l.

ESTI HIRLAP, Bp. 1961. jan. 10.

Mattioni Eszter 1904

A Madách Színházban Lebezik el Mattioni Eszter Límeskő kompozi=cióját.

–: Jelentős Képzőművészeti alkotásokkal gazdagodik az ország 9.f

NÉPSZABADSÁG Bp. 1961. febr. 8.

Mattioni Esztor
festő

M.D.K.

Hameskövei díszítik a Madách
Szinház belső teseit.

Molnár László: Építészet és képzőművészet kapcsolata.
Művészet, 1962. december – 32 lap

M. D. V.

MATTIONI Eszter

Földszinti büfti himeskő ornamense
(Lenin kot)

(Z.) Megkezdődött a Madách Szinház
új épületének műszaki átadása
Magyar Nemzet 1960. (XVI.) dec. 31. 4. l.

M.D.K.

Mattioni Eszter

A Madách Szinház művészi kiképzésében alkotásn

himeskő mozaikja

Németh Lajos: Szocialista realizmus és modernista törekvések a mai festészetünkben, Bp. 1967. 39.l.

M.D.K .

Mattioni Eszter

A budapesti uj Madách Színház /Lenin körut/ müvészeti munkái

Földszinti büfé himeskő disze.

Magyar Épitőművészet 1962 /1. 42-45.1.
Magyar Épitőművészet 1962/.1.

Mattioni Eszter

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

1963 NOV 24.

1021

Elkészült Mattioni Eszter »hímeskő«-oltárképe a Rókus-kápolnában. Az emmauszi jelenetet ábrázoló háromalakos festmény — Jézus és a két tanítvány —, amely a mennyezetig betölti a nemrég helyreállított kis barokk kápolna szentélyének hátfalát, tompán csillogó színeiben kiválóan érvényesül. A hímeskő-»freskó« egyébként körbefogja az oltárt, az oldalfalakon Szent Rókus és Szent Rozália alakjait örökítette meg a művész.

a tervezők, [illegible]
Soltész Nagy Anna, Szilvitzky Margit és Záhonyi Lujza megérdemlik a tapsot — nemcsak tervezni, hanem kalkulálni is tudnak: a legolcsóbb ruhájuk

Mattioni Eszter M.D.K.

Elkészült himeskő oltárképe a Rókus-kápolnában.

/ az emmauszi jelenetet ábrázoló háromalakos főkép- Jézus és a két tanítvány, az oldalfalkon Szent Rókus és Szent Cecília alakja/

Napló

Magyar Nemzet 1963. november 24. 9.1.

Mattioni Eszter M.D.K.

festő.

A Rókus korhár kápolnájának szentélyét díszítette himeskő dísze. – „Rorália" (repro) – A győri siéhesegyházban is vannak hasonló munkái

Kiss Ákos: Mattioni Eszter új himes-kövei a Rókus kápolnában
Művészet, 1964. szeptember – 32 lap.

MDK.

Mattioni Eszter

Himes-kövei a Rókus kápolnában

Müvészet 1964 szept.p.32-33.

MDK.

Mattioni Eszter

Himes-kövei a Kókus kápolnában

Művészet 1964 szept.p.32-33.

Mattioni Eszter

festő

Mattioni Eszter uj műve a Rókus-kápolna alsó szintjének padló-zatát borítja. A padlozatta vált hímeskő megujult stílussal je-lentkezik.

Kiss Ákos: Mattioni Eszter ...

Művészet, 1975. március - 20 oldal.

Mattioni Eszter
festő

„Márványmozaik-padló"
(Rókus kápolna)
repro

Kiss Ákos: Mattioni Eszter kimeshőpadlózata
Művészet, 1975. március – 20 oldal.

Mattioni Eszter, festőművész

Aba Novák, Borbereki Kováts, Pólya Tibor, Mattioni Eszter hatása alól Chiovini sem tudta magát kivonni.

dr. Egri Mária: A 80 éves Chiovini Ferenc művészete, Somogyi Néplap, 1979. nov. 18.

Mattioni Eszter, festőművésznő

Aba-Novák, Borbereki Kovács, Mattioni Eszter, Pólya Tibor hatása alól Chiovini Ferenc sem tudta magát kivonni.

Chiovini Ferenc nyolcvanéves.
Népújság Hevesi, 1949. nov. 18.

M.D.K.

Mattioni Eszter

Figurálisxx Figurális himeskövet készit a Kis-Royal falára

Napló

Magyar Nemzet 1966. junius 4. 4.l.

Mattioni Xavier

Figurella Bimeskóvet Késsit a

Kis-Royal Palóta

Napló

A. A.I.

MATTIONI ESZTER

AZ ÚJJÁÉPÍTETT KIS-ROYAL ÉTTEREM LEZÁRÓ FALÁRA KERÜLT MAGYAR NÉP-VISELETŰ, FIGURÁLIS HÍMESKŐ-MŰVE.

MAGYAR ÉPÍTŐMŰVÉSZET, 1969/5. 23. LAP.

Mattioni Eszter, [iparmüvész gestő] MDh

Az újjáépülő budai Kis-Royal falain Mattioni Eszter hímeskő-kompozícióit helyezik el.

— : Kis híradó 2

ESTI HÍRLAP Bp. 1966. júl. 22.

Mattioni Eszter

Most készítette el a Róku, képelme 42 m²-es hímeskő freskóját.
A dekorálásai gépipari technika falára tervezi következő művét

Káldor Márton: Hímes kövek álmodója
Tükör, 1965, 8 n., 14 old.

Mattioni Eszter

Debrecen, Építőgépész Technikum. /Pintér Béla építész, Megyeri Barnabás szobrász, Mattioni Eszter, Z.Gács György festő/. - Magyar Építőipar, 1967. 16. évf. 1.sz. 10-11. l.

Az 1967.évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 1970. 1.sz. 68-107. l./

73. l.

MDK

Mattioni Eszter

Sióagárdi asszony gyerekkel, o.temp.

Képzőművésznők Nemzetk. Kiáll. 1960. Mücs.

MDK

Mattioni Eszter

Virágcsendélet, himeskő

Képzőművésznők Nemzetk. Kiáll. 1960. Műcs.

MDK

Mattioni Eszter

Öregasszony, himeskő

Képzőművésznők Nemzetk. Kiáll. 1960. Műcs.

Mattioni Eszter
festő

M.D.K.

Méltatás.

Dutka Mária: Képzőművészeink nemzetközi kiállítása
Magyar Nemzet, 1960. febr. 28. 9 l.

Mattioni Eszter
festő

M.D.M.

Méltatás.

Fedor: Képzőművészeink nemzetközi kiállítása
Nők Lapja, 1960. március 3. 9 szám

Mattioni Eszter, [Jestő] MDK

Bécsi kiállításra Lívták meg Mattioni Esztert, aki mozaikremekeivel nemrég aratott sikert Párizsban és Brüsszelben.

– : Hír 8.l.

Ip. 1961. szept. 13.

NÉPSZABADSÁG

Mattioni Eszter, festő

MDk

. Hímeskő alkotásaiból 20 db-ból álló sorozatot készített. E faldíszítő művek Bécsben és Párizsban kerülnek kiállításra.

—: Ma hallottuk. 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1961. okt. 21.

MDK

Mattioni Eszter

himeskövek:

Galambos csendélet kutyával

Sárközi asszony gyerekkel

M.E. festőm. kiáll. Csók gal. 1961. ápr.

MDK

Mattioni Eszter

himeskövek:

Virág csendélet

Parasztok

Galambok

M.N. festőm. kiáll. csók gal. 1961. ápr.

MDK

Mattioni Eszter

himeskövek:

Feketeruhás öregasszony

Arató leány

Anya gyerekkel

M.E. festőm. kiáll. Csók gal. 1961. ápr.

MDK

Mattioni Eszter

Duna ősszel Maroson, o.temp.

Télen Duna ablakból, o.temp.

Háztetők, of.

M.E. festőm. kiáll. Csók-gal. 1961. ápr.

MDK

Mattioni Eszter

Sárközi asszony kenyérrel, of.

Sárospatak ablakból télen, o.temp.

Önarckép, of.

M.E. festőm. kiáll. Csók-gal. 1961. ápr.

MDK

Mattioni Eszter

Kislány lámpával, o.temp.

Marili, o.temp.

Kettős arckép, of.

M.E. festőm. kiáll. Csók-gal. 1961. ápr.

MDK

Mattioni Eszter

Szolnoki Tabán, varsákkal, o.temp.

Régi uszályok a Tiszán, o.temp.

Csendélet lámpákkal, o.temp.

M.E. festőm. kiáll. Csók-gal. 1961. ápr.

MDK

Mattioni Eszter

Virágcsendélet, o.temp.

Sárközi asszony kapával, o.temp.

Epitkezés /himeskő vázl./ o.temp.

M.E. festőm. kiáll. Csók-gal. 1961. ápr.

MDK

Mattioni Ernő

Marosi kis utca, o.temp.

Virág csendélet dömösi hegyekkel, o.temp.

Csendélet fenyőkkel, o.temp.

M.E. festőm. kiáll. Cséh-gal. 1961. ápr.

MDK

Mattioni Eszter

Fehérruhás lányok /himeskő vázl./ o.temp.

Lelátás a Dunárá Marosról, o.temp.

1961-es kislány, o.temp.

M.N. festőm. kiáll. Csók-gal. 1961. ápr.

MDK

Mattioni Eszter

Kosaras csendélet, o.temp.

Fekete vázás csendélet, o.temp.

Baranyai körtánc, o.temp.

M.E. festőm. kiáll. Csók-gal. 1961. ápr.

MDK

Mattioni Eszter

Baranyai nők, o.temp.

Marosi Dunakanyar, o.temp.

Ünneplő nógrádi asszony, o.temp.

M.E. festőm. kiáll. Csók-gal. 1961. ápr.

MDK

Mattioni Eszter

Üvegház, o.temp.

Duna tavasszal, temp.

Duna ősszel vörösfényben, temp.

M.E. festőm. kiáll. Csók-gal. 1961. ápr.

MDK

Mattioni Eszter

temperák:

Sárospataki olvadás

Sárközi asszony

Sióagárdi öregasszony

M.E. festőm. kiáll. Csók-Gal. 1961. ápr.

NDK

Mattioni Eszter

temperák:

Sárközi cserépiró asszony

Tisza

Sztalinváros

M.S. festőm. kiáll. Csók-gal. 1961. ápr.

MDK

Mattioni Eszter

temperák:

Cementgyárban I.

" " II.

Épitkezés

M.E. festőm. kiáll. Csók-Gal. 1961. ápr.

MDK

Mattioni Eszter

Épitkezés, temp.

Este, temp.

Halak, himeskő vázlat, temp.

M.E. festőm. kiáll. Csók gal. 1961. ápr.

MDK

Mattioni Eszter

temperák:

Virágzó fák

Lelátás a Dunára

Hálók

M.B. festőm. kiáll. Csók-gal. 1961. ápr.

MDK

Mattioni Eszter

temperák:

Ábrahámhegyi falu

Uj szőlő

Marosi uszály

M.E. festőm. kiáll. Cséb-Cal. 1961. ápr.

MDK

Mattioni Eszter

temperák:

Szőlős csendélet rózsával

Sárospataki várból

M.E. festőm. kiáll. Csók-Gal. 1961. ápr.

MDK

Mattioni Eszter

temperák:

Hóolvadás patakon

Május 1

Fenyős csendélet

M.E. festőm. kiáll. Csók-Gal. 1961. ápr.

MDK

Mattioni Eszter

Vadászok, gobelin vázl. temp.

Születéstől temetésig, gobelin vázl. temp.

M.E. festőm. kiáll. Csók gal. 1961. ápr.

 M. D. K.

MATTIONI Eszter

Kiállítása a Csók Galériában

„Sárközi asszony gyerekkel"

A „hímes-kő" művészetét alkotja meg.

„Arató lány" Repr.

„Feketeruhás öregasszony"

„Anya gyerekkel"

Magyar Építőművészet 1961. 5. sz. 61. l. /.

- 2.- M. D. K.

MATTIONI Eszter

„Galambos csendélet kutyával"

„Galambok"

„Virágos csendélet"

Képek: „Marosi kis utca"

„Sárközi kenyeres asszony"

„Dáliák"

Magyar Építőművészet 1961. 5. sz. 61. l.

 M. D. K.

MATTIONI Eszter

„Marosi Dunakanyar"

„Virágcsendélet Domási tegyekkel"

„Baranyai nők"

„1961-és kislány"

„Régi uszályok a Tiszán"

„Téren Duna ablakból"

./.

Magyar Építőművészet 1961. 5. sz. 61. l.

 M. D. K.

MATTIONI Eszter

„Önarckép munkaközben"
„Sárközi kapás asszony"
„Csendélet, lámpákkal, Nógrádban"
„Ünneplős nógrádi asszony"
„Fekete vázás csendélet"

./.

Magyar Építőművészet 1961. 5. sz. 61. e.

K. J. K.

MATTIONI Eszter

„Baranyai kőrtánc"

„Fehérruhás lányok" Rajz.

Vidos Zoltán: Mattioni Eszter kiállítása

Magyar Építőművészet 1961. 5. sz. 61. l.

Mattioni Eszter

Festőművész. Kiállitása 1961. ápr.28. - máj.14.
Csók István Galériában

Betüplakát 70x50.

Az 1961 és 62. évi grafikai plakátok és metszetek. / összeállitotta:Munkácsi Piroska/
O.Sz.K. kiadványai Bp.1965. 41.

Mattioni Eszter, festő M Dk

Műveitől gyűjteménnyes kiállítás lesz a Csók Galériában ápr. 28-tól máj. 14-ig.

–: Ma hallottuk 2. l

ESTI HIRLAP, Bp. 1961. márc. 3.

le. D. L.

MATTIONI Eszter

gyűjteményes kiállítása a

Csók István Galériában

Magyar Nemzet 1961. ápr. 26. 4. l.

Mattioni Eszter, festő MDK

Ápr. 28-án kiállítása nyílik a Csók István Galériában.

—: Ma hallottuk 2. l.

ESTI HIRLAP, Bp. 1961. ápr. 27

Mattioni Eszter, festő

M. Dh

A. Csók Galériában kiállítása
nyílik meg.

– : Hír

10. e

Bp. 1961. ápr. 27.

NÉPSZABADSÁG I.

mok

Mattioni Eszter
festő

kiállítása lesz a Csók Galériaban
ápr. 28án.

Mozaik

Nepszava, 89évf 99sz 1961 ápr 27én.

Mattioni Eszter, festő

07 04

A Csók Galériában megnyílt tárlata. Tájfest=
mények, csendéletek, figurális olaj=és tempera=
festmények mellett jelentős helyet foglal el
a „himeskő".

— : Hír

8. l

NÉPSZABADSÁG, sp. 14 lei. máj. 5.

1. — M. D. K

MATTIONI Eszter ~~szobrán~~

Kiállítása a Csók-Galeriában

(Cementbe ágyazott, márványdarabok-
ból, csillogó ~~kövekből~~ mozaiktörme-
lékből, üvegcserepek, műanyagok-
ból kirakott kőfreskó sorú baldekor-
ációk

d. m. M. E. kiállítása ./.

Magyar Nemzet 1961. máj. 11. 4. l.

— 2. — M. D. K

MATTIONI Eszter

Igazi műpaja a hímesző

Az új Madách Szinház előcsarnoká-
nak díszítménye.

Galambos
Arató Laány } hímesző
Virágcsendélet

A. m. M. E. kiállítása

Magyar Nemzet 1961. máj. 11. 4. l. /.

—3.— M. D. K.

MATTIONI Eszter

Festmenyez - Önarckép
Marili (portré)
Szolnoki tabán vasárnal

a. m. M. E. Miáni tasa

Magyar Nemzet 1961. máj. 11. 4. l.

M.D.K.

Mattioni Eszter

Iparmüvésznő .

Napló.

Magyar Nemzet. 1961. máj.11. 4.old.

M.D.K.

Mattioni Eszter.

Iparmüvésznő müveinek gyüjteményes kiállitá
sa a Csók galériában.

Napló.
Magyar Nemzet. 1961.26. 4. old.

m. Ok

Mattioni Eszter

festő iparmuvész

„muveszetét bel és külföldön kövekből
kialakitott képei a tuneskövek tették
elsőforban megbecsültté. Ezekből látható
nélány szép darab a Csók Galériában

Havas Lujza: Három kiállitás.

Népszava, 89 évf 111 sz. 1961, máj 12, 8 l.

Mattioni Ester, festő 1904

A Csók Galériában állított ki kisebb olajfestményeket, temperákat, figurális kompozíciókat, tájképeket, csendéletet és „hímes követ" (általa kidolgozott technikájú kőmozaikot).

A népi művészet – főként a sárközi és a nógrádi asszonyok sajátos művészete szerencsésen hatott fejlődésére.

Péter Imre: Jegyzetek kiállításokról 9. l

NÉPSZABADSÁG Bp. 1961. máj. 19

Mattioni Eszter

festő-, parmüvész

M.D.Y.

A hímshő művésze, A Csók Galériában van kiállítása. „Bárányai nők" c. képe. Fehérruhás öregasszony", „Sárh öri asszony" „Parasztpár", hőmunkái.

F.Á: Különleges művészet különleges mestere

Nők Lapja, 1961 máj 27

Mattioni Eszter
festő

M.D.K.

„Baranyai nők", „Rakodómunkások", „Régi uszályok a Tiszán", „Szolnoki Tabán varsákkal" a. művei a hunyskövei több épületet díszítenek

D. Fehér Ipuzsa: Szárom kiállítás.
Művészet, 1961. július — 39 l.

Mattioni Eszter
festő

M.D.K.

Öregasszony (repr.)

D. Fehér, Isursa: Három kiállítás
Művészet, 1961. július — 38 l.

MDK

Mattioni Eszter (festő)

A Csók István Galériában rendezett képkiállításon festményei mellett linómetszései is szerepeltek. (Néhány szó a linómetszés technikájáról.) (Önarckép c. műve repr.)

(H.): Mattioni Eszter...
Ország-Világ, Bp. 1961. 20. sz. 18. l.

Mattioni Ernst

Gyűjteménye kiállítása volt a Vók galeriában: 28 olajkép, 26 tempera, 8 hímeskő. Rudnay tanítvány volt. Művei emlitve: Virágcsendélet, Feketerukás öregasszony, galambok, Szató lány, Fiatal parasztpár.

Vigilia, 1961, 6 n., 370 old

MATTIONI ESZTER, szobrász

Miskolc új és helyreállitott létesitményei 1945-1970.
1.-Szobrok, kutak, emléktáblák.-
27.-Kilián Észak lakótelep bejárati ajtók feletti hi-
meskő.-III.ker.Kilián lakótelep.-Mattioni Eszter
müve. 201.old. 4.jegyz.

ifj.HORVÁTH BÉLA: a miskolci városkép változása 189.ol

A Herman Ottó muz.Évkönyve, XI. Miskolc, 1972

Mattioni Eszter MDK

Himeskő, ø

Mücsarnok 1965. X. Magy. Képzőm. Kiáll.

MDK

Mattioni Eszter

Himeskő

X. Megy. Képzőmüv. kiáll. Mücs. 1965.

Mattiani Eszter

Toldi, Lunesko

(repro)

Rózsa Gyula: A „római ak" 1945 után.
Műviszet, 1977. december – 26. lap.

Mattioni Eszter M.D.K

festő

Galamb
Anya gyermekével } repro

Kiss Ákos: Az ujhimeskőművészet és az építészet kapcsolda
művészet, 1963. julius – 26 lap

Mattioni Eszter

Kiállítása a Szolnoki Galériában

1978. jul. 30 – augustus 28.

– Katalógus a Könyvtárban –

Mattioni Eszter
festő

M.D.K

„Szolnoki kertben" c. festménye.

Bényi László: A Szolnoki Galéria
Művészet, 1960. október – 22 kep.

Mattioni Eszter
festő

MDK.

A szolnoki művésztelep tagja volt.

Haporsári Gyula: Megjegyzések egy katalógushoz.
Művészet 1961. október. – 36 l.

MATTIONI ESZTER

1021

[illegible]né

TV hiradó.

2 évszázaddal ezelőtt telepedett le Tolna megyében egy Mattióni nevü olasz család.

E család ma élő,de első müvész tagja Mattióni Eszter az.u.n himes kövek nagy mestere.

Az ő Kiállitása nyilik meg holnap a Szekszárdi Müvelődési Házban.

És éppenazért Szekszárdon ,mert Mattióni Eszter szekszárdi születésü.

- EGy hangulatos budai müteremlakásban és is dolgozik immár több évtizede a festőművésznő.

Olajképei gazdag szinfantáziájáról tanuskodnak.

Tudása,tehetsége ahonban nem korlátozódik csupán a festészet müfajára.

Mattióni Eszter neve hives kövei révén vált országos hirüvé, sőt világszerte ismertté.

A kisérletező kedvü müvész gyakorlati érzékü alkotóképesség.

Fontosnak tartja az épületek külső vagy belső művészidiszitését.

Erre rendkivül alkalmas az ősi mozaikművészet XX.sz.-i kerszerü változata, a térhatásu, sokféle szinben pompázó hímes kő.

Készithető féldrágakőből, márványzuzalékból, majolikatörmelékből sé üvegcserépből, és még más anyagokból is, ahogy az alkalom a pozició kivánja.

A szekszárdkörnéyki felvak ünnepi viselete gyakran visszatérő motivum Mattióni Eszter alkotásain.

Ennek a halas kőmozaiknak nagyméretü változata a Madách Színház első csarnokát disziti.

1021 Mattioni Eszter, festőművész

Készülődés táncra

Mattioni Eszter

A hímeskő avatott művésze a *Csók István Galériában* mutatja be műveit. A márványdarabokból, üveghasábokból, apróra tördelt majolika lapokból, féldrágakövekből alkotott képei mellett friss, élénk színű, levegős tájait, gazdag csendéleteit, tarka népviseletbe öltözött lányait, asszonyait és lendületes vonalú rajzait is láthatjuk. Nem kaphattak természetesen helyet a galériában monumentális táblaképei, beépített murális munkái, mozaikjai.

Mattioni Eszter kiállítása február 28-ig tekinthető meg.

Pesti Hírlap, 1990. febr. 20.

IFJÚSÁGI ELŐADÁSOK

Kalandozás az égbolton

Csaba György előadása, 17-én de. 10 és déli 12 órakor.

ISKOLAI PROGRAMOK

Csak előre bejelentett csoportoknak!

4—7. osztályosoknak: 14-én de. 10; 19-én déli 12 órakor.

8.—középisk II. o.: 14-én du. 2 órakor.

(A műtorváltoztatás jogát fenntartjuk!)

Derült időben minden hétköznap este a planetáriumi előadások után, a Gellérthegyen, az URÁNIA BEMUTATÓ CSILLAGVIZSGÁLÓBAN távcsövön át megtekinthetők a legszebb, érdekes látványt nyújtó égitestek!

A KOSSUTH KLUB PROGRAMJÁBÓL

(Budapest, VIII., Múzeum u. 7.)

Vasárnap, 17-én, de. 11-kor: a Művészeti Szakosztály rendezésében, ALGÉRIA MŰVÉSZETI EMLÉKEI. Színes diákkal illusztrált előadás. Előadó: dr. Kádár Zoltán, a művészettörténeti tudományok doktora.

TÁRLATVEZETÉSEK

MAGYAR NEMZETI GALÉRIA

Vasárnap, 17-én, de. fél 10-kor: 19. SZÁZADI MAGYAR FESTÉSZET; de. fél 11-kor: NAGYBÁNYAI MŰVÉSZET. Vezető: H. Gombár Mária.

IPARMŰVÉSZETI MÚZEUM

Vasárnap, 17-én, de. 10 és fél 12-kor: EGYHÁZMŰVÉSZETI KINCSEK. A vezetéseket a múzeum tudományos munkatársai tartják.

BUDAPESTI TÖRTÉNETI MÚZEUM

(Budavári Palota, E-épület, megközelíthető a Clark Ádám térről a V-busszal, vagy a 16-os autóbusszal a Dísz tér felől)

Vasárnap, 17-én, de. 10, 11 és 12 órakor: A KÖZÉPKORI BUDA KIRÁLYI VÁRPALOTÁJA ÉS GÓTIKUS SZOBRAI c. kiállításon a múzeum munkatársai tartanak vezetést.

TIT SÉTA

Vasárnap, 17-én, de. 11-kor: Látogatás az MTA Könyvtárában. Találkozás a Magyar Tudományos Akadémia bejáratánál. (Budapest V. ker., Roosevelt tér 9.) Vezető: dr. Gergely Pál. Közreműködik: Létay Klára.

TIT ELŐADÁS A MÚZEUMBAN

KÖZLEKEDÉSI MÚZEUM

Vasárnap, 17-én, de. 11-kor: FŐVÁROSUNK TÖMEGKÖZLEKEDÉSÉNEK TÖRTÉNETE, I. rész. Omnibuszon, lóvasúton — Pesten és Budán. Vetített színes diaképekkel és kísérőfilmmel. Előadó: dr. Medveczky Ágnes, múzeumi főmunkatárs.

SAKKFELADVÁNY

Csehszlovákia

A szomszédos baráti ország kiváló szerzői

93. **MATTIONI ESZTER**
(Szekszárd, 1902 –)
Sióagárdi asszony gyermekével
Olaj, faroston 80x60. Jelezve lent jobbra:
Mattioni E. 25.000,-

94. ----,
Sióagárdi kislány
Olaj, vászon 50x40. Jelezve lent jobbra:
Mattioni E. 20.000,-

MEGHÍVÓ

MATTIONI ESZTER

FESTŐMŰVÉSZ GYŰJTEMÉNYES KIÁLLÍTÁSÁRA

A MAGYAR NEMZETI GALÉRIÁBA

A TÁRLATOT 1977. ÁPRILIS 14-ÉN, CSÜTÖRTÖKÖN DU. 16 ÓRAKOR

POGÁNY Ö. GÁBOR

NYITJA MEG A BUDAVÁRI PALOTA „C" ÉPÜLETÉBEN

MATTIONI ESZTER

MEGHÍVÓ

Mattioni Eszter

l.

Végvári Szolnok

62. l.

~~duty~~"

H. Mattioni Eszter

festő

/1902/ „Római iskolás". „Hímes-
kő" kompozíciói.

A magyarország műv. tört. I. sot.
Corvina 1971.

MATTIONI ESZTER

177

Oltványi 1991

tán "első" Róth (Zsigmond)-féle
y
puttószobrok elvesztek a máso-
Schaffer Károly volt.
nvonalából ítélve **Teuchert Ká-**
épület lépcsőházi előterében
tásos szobor áll, feltehetően

lyén. (1877). Az épületet a XX.
etes II. Róth-ház néven is.
arra bizonyíték, hogy a Közmun-
(F.K.T. iratok 405/872.)
73 EB 1978/1872.), vállalkozója
(akárcsak a Széchenyi rkp-i
nrich Károly –, kőfaragó **Kelen-**
d Luigitól. Ybl neve szerepel a
ervanyagon is. – *BU 1874 88.* –
in: Ybl Miklós (MűvtErt 1957

tvérek.
(1873, ép.eng. 14.883/1872.),

MDK

Hollósné Mattioni E.

Esti hangulat, rk.

Mohács emléke. Ernst Muz. 84.kiáll. 1926. szept.

14 l.

MDK

Hoblósné Mattioni E.

Makói cigánybécs, rk.

Mohács emléke. Ernst Muz. 84.kiáll. 1926. szept.

14 l.

MDK

Hollósné Mattioni, Eszter

Pécsváradi táj, rk.

Kutgémes táj, "

Mohács emléke. Ernst Muz. 84. kiáll. 1926. szept.

MATTIONI Eszter

Kiss Ákos M.E. művészete, /előszó Császár József/
Szekszárd, 1972, Városi Tanács, 61 l, 65 k. 25 cm

MATTONI ESZTER, festő

Az 1940.évi "Nyíregyházi Művészeti Hetek" című kiállítást rendeztek. Valamennyi élvonalbeli festőnk és szobrászunk képviselve volt ezen. A május 4-től június 3-ig nyitva tartott kiállításon 147 mű volt kiállítva. Köztük az övé is. 32.old

DIENES ISTVÁN: Művésztelep a nyíregyházi Sóstófürdőn 1931-34. 25.old

Szabolcs-Szatmári Szemle, 1970. V. 4.sz.

Mattioni Eszter (1902-)

„Halak" Hímeskő 46x34

Utiáltasi ár: 8000 ft.

BÁV 39.Képaukció katalógus 1976 május

szövarch 20.-221.lap

Mattioni Eszter.

A Tamás Galéria kiállitásain szereplő müvész.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

MDK

H.Mattioni Eszter

Magyar anya c.képe.Repr.

Hankiss 234.l.

Mattioni Eszter

Kiállítása a Magyar Nemzeti Galériában

Bp. 1977. ápr. – junius

– Komoly, tartalmas katalógus a könyvtárban –

Mattiani Oszkár
kamara kiállítása március 12-ei dél-
előtt nyílik meg a Nagytétényi Kastély-
múzeumban, az Iparművészeti Múzeum és
a Magyar Nemzeti Galéria rendezésében.

Magyar Hirlap 1972/69 Pald

Mattioni Eszter

1972. MÁJUS 21., VASÁRNAP

PEST MEGYEI

PEST MEGYEI ALKOTÁSOK

1021

Toldi üzenete

A magyar epika klasszikus jelenete *Arany János* Toldijának első éneke. Ezt a költői üzenetet alakította mozaikká *Mattioni Eszter*, és tartós ajándéktárgyként adta át a szigetszentmiklósi iskolásoknak.

A paraszti világba hirtelen zúdul a sereg, felkavarva nemcsak az út porát, de Toldi Miklós jogos háborgását is. Az indulat erővé változik, s izmos karjával kitartja a rudat, a vendégoldalt: Buda irányába mutat a büszke katonáknak. A mű *mesetagolással* közelíti gyermekközönségét: *egy* rúd, *egy* gémeskút, *három* paraszt, öt ló, öt lovas — ezekkel a *meseszámokkal*, s kerekre lágyult formákkal szelidíti a környezetet, oly hévvel, hogy fel is oldja a drámát, Arany mondatainak kemény dübörgését:

„Mint komor bikáé, olyan a járása,
Mint a barna éjfél, szeme pillantása,
Mint a sértett vadkan, fú veszett dühében,
Csaknem összeroppan a rúd vas kezében".

Mattioni Eszter nő — *szelidebb* e férfias hangvételnél. Gondos rajzzal jeleníti a nyári mezőt, szépen tagolja a lovasok tömegét, pontos történelmet szab sárkányos mintákkal Laczfi alakjára, élénk mozaiklapocskákkal érzékelteti *„fegyver csillog"*-ását. Képzőművészeti műfordításában hűséggel követi Arany leírását, boglya, kard, hűsölő szolga, sárga paripa, *„kolcsagos legények"*, töltik be a teret, ahogy a költő rendezte a nagy népi eposz színpadát. Még arra is ügyel a festő, hogy *a bandériális jelleg is* érvényesüljön a XIV. századi kornak megfelelően. Tökéletes partitúra ez a gömbölyített formavilág, Mattioni *megérezte a leírás képzőművészeti pillanatát* a két világ találkozásában, ezt a költői képet fokozta festői látomássá. Csak a saru *fölösleges* — mezítlábas a mezei nép akkortájt —, nem a szöcskenyáj, bögöly hiányzik itt, nem is a vályú, delelő ökrökkel, csak a saru fölösleges; de ilyen apróságot szívesen elnéz az ember e lelkületre tisztítóan ható *rendezett* műalkotásban.

Losonci Miklós

Pest m. Hírlap

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-728

...lap

...ar–jugoszláv ...lati szabályzat

szerint Gyékényes határállomáson ezután a magyar és jugoszláv vasutasok a közös szabályzatnak megfelelően végzik munkájukat, aminek eredményeként meggyorsul az árut szállító kocsik átadása-átvétele.

...ttörő erdőőrség

...pilisi kirándulók száma

érdekességeket. A DIB vállalta az útleírások elkészítését.

Az intéző bizottság másik javaslata ugyancsak a kulturáltabb turizmus ügyét szolgálja: az úttörők bevonásával létesítsenek erdőőrséget. Az elképzelés szerint a Pilis legkedveltebb kirándulóhelyein, így például Visegrádon a Nagyvillám, a fellegvár környékén úttörők teljesítenének szolgálatot,

s figyelmeztetnék a felelőtlenül tüzet gyújtókat a veszélyre, a szemetelőket hanyagságukra.

A DIB az úttörők országos szövetségéhez fordult javaslatával.

...lati!

KERES...

MI...

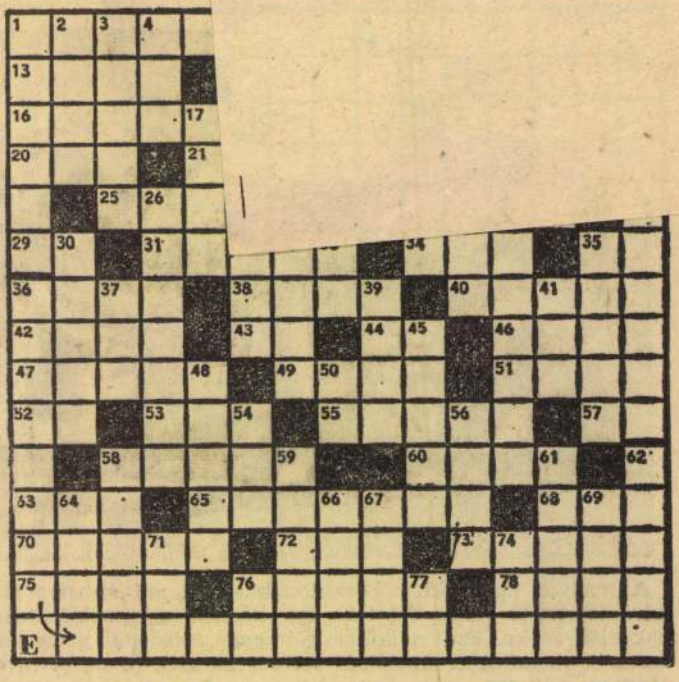

VÍZSZINTES:

1. Rejtvényünk címe, egyben egy epigramma címe. Szerzője Petőfi Sándor. A kérdésre, melyet a költő az első sorban ismét feltesz, a válasz itt és a függőleges 36. szám alatt olvasható. 13. Kezdődik a patak. 14. ... Terézia, magyar királynő, a Pragmatica Sanctio alapján lépett trónra. 15. Dien- ... phu, a francia hadsereg 1954-es kapitulációjának színhelye. 16. Étterem a vasútállomáson. 18. Az egyik nemhez tartoznak. 19. Petőfi költőbarátja. 20. Fejben lakozik. 21. Megóv. 24. Oslói, bautzeni és bécsi autók országjelzése. 25. Mindegy. 27. Nógrádi várrom. 29. Fordított kettős betű. 31. Csattanós történet. iparral rendelkezik. 67. Mókus. 69. Szeressétek ... Emiliát! (magyar film volt). 71. TIE. 74. Virágos növények szaporodó szerve. 76. Vendéglői lap. 77. Kiejtve: cs.

GYERMEKREJTVÉNY

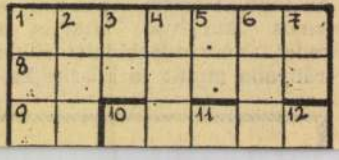

1977. [illegible]s 14. Kossuth 18,30 KGyné

Esti [illegible]in

- Egy ritka kiállitás a Nemzeti Galériában. Himes kövek és festmények Matione Eszter alkotásaiban. Szatmári Ilona nemcsak a kiállitást, hanem a müvészt is bemutatja.

-Mattione Eszter máskor oly gazdag zsufolt, látfányos müterme kifosztva. Most szinte csak egy-két gyönyörü festmény és szineskő árulkodik arról, hogy ez a müterem a Gellért hegyi.. földszintjén a müvészet hajléka. Mattioni Eszter festményei és himeskövei közül csaknem 300 alkotás a Magyar Nmemzeti Galériában látható. Mattioni Eszter nem tagadja, 75 esztendős. Szekszárd szülötte.

- Édesapám olasz volt, a szekszárdi selyemgyárat vezette.

- Ngyon érdekes az anyag nagyanya személye is.

- Sass Erzsikéhez irta Petőfi a Négyökrös szekeret.

- Hogy válasszanak együtt csillagot!

- Hogy válasszanak együtt csillagot.

- Közismerten nagy-nagy szerelmese a magyar népmüvészetnek. Munkáiban is ez tükröződik.

- Ezt talán ugy magyaráznám, hogy a Szekszárdot körülvévő kis faluk Ócsén, Decs, Sárköz, fiatal koromban is ugye közel álltak hozzám, a szőttesek, varottasok, faragások, cserepek és ezeket a nemzeti hagyományokat ugy gondoltam, hogy átteszem a magam stilusára.

- Ezen a nagy életmü tárlaton, amely félévszázad munkásságát fogja át az első festmény dátuma 1927. Mattioni Eszter már a két világháboru között elismert, országos hirü festőmüvész volt.

És [illegible]lső himesköveit 1938-ban készitette mégpedig a Szolnoki művésztelepen. Érdekes módon himeskőben tudja elmondani, bemutatni nekünk pld.a népviseletbe öltöztetett sióagárdi ülő kislányt. Vagy a sárközi szövő asszonyt is.szines márványból álmodva, megalkotva.

- Ez nem volt olyan egyszerü és annyira különböző kisérletekből alakult ki, hogy a természetes kőnek a fojtott szinezését megerősitettem velencei mozaik, gyöngyház, aranymozaik, szóval nagyobb ütőerőt igyekeztem adni a szineknek.

- Nagyon sok hires munkája látható országszerte. Középületekben,templomokban is, csak a mostani Nemzeti Galéria-beli kiállitásán 45 himeskő szerepel. És ahhoz mit szól, hogy követője szinte nincsen, himeskövekkel senki sem foglalkozik?

- Hát..

- Pedig a magyar épitőművészet, a belső épitészet ezt a dekorativitást nagyon nagyon megkivánná.

- Csinálnak márványmozaikot a mai fiatalok is és nagyon szépen csinálják. Amit én csinálok, hát ugyanazt persze nem tudják csinálni, meg nekem is akarják. Egy önérzetes művész mondjuk ugyanazt nem hiszem, hogy óhajtaná csinálni.Hát éppen ezért örülnék, ha tudnék valamit a következő generációnak adni, hogy az én eredményeimet,is felhasználva egyénit és ujat csináljanak belőle.

1971

1977. Május 5. Televizió 2o,55 VGné

Hímes kövek

- A Budapesti Csokoládégyárban vagyunk, mióta állhat itt ez a kép?

- Hát gondolom, már száz éve,

- Mit ábrázol?

- Én a nyersanyagokat látom, ahogy a fán vannak még és a hajó pedig gondolom, hogy a szállitásra utalhat.

- És miből készült?

- Szerintem természetes kőből készült, és a vállalat száz éves évfordulójára készitették,

- Még ez a Szentkirály utcai gyárban lett felállitva, a hat mindas évek végén.

- És vajon ki készitette?

- Mattionyi Eszter,

- Emlékszik rá?

- A nevére emlékszem, Őt személyesen nem ismertem.

- A himes kő művészete Mattioni Eszter nevéhez kapcsolódik. Ő teremtette meg hosszu művészi kisérletek utján ezt a technikát. Hogyan is készül a himes kő?

- Munkám kezdete hasonlit a freskóéhoz, először rétvégben szinvázlatot csinálok, ezt követi a karton, amely már végleges kompozició méretében is megegyezik a tervezett himes kővel. A karton kompozicijának konturjait ezután agyagba vésem, ezek a vonalak adják majd a himes kő rajzát. Egymástól elválasztható, dekoratívan kiemelő és összegező szerepe ksz ez a kompozicióban. A kész agyaglapról negativ készül, ez ksz tulajdonképpen a himes kő ágya. Ebbe rakom ki magát a himes kő felületet, amelyhez különböző fajta köveket, nemes anyagokat, márványokat, aragonitot, gyöngyházat, velencei mozaikot használok. Munkámnak ez a része roppant nagy figyelmet igényel, hiszen ami ebben a gipsznegativban a szem előtt van, az a himes kő forditottja. Szinben-vonalban kell összetartanom a művet igy forditott állapotában. A munkámnak ez a része eltér a klasszikus márványpadló kőmozaikjaitól, ugyanis ott interzia szerűen befaragott kövekből áll, én pedig szabadon török a márványokat és kisebb-nagyobb szinfoltokként helyezem el a kompozicióban. Miután kialakult a kompozició, a hézagokat kőzuzalékokkal szinezett öntvényekkel töltöm ki, azután következik a vasbeton hátoldal. Mikor

a beton megköt, a gipszágyat eltávoliton, és tulajdonképpen ekkor kerülök szembe művemmel.

- Előfordult már, hogy egy-egy szé kő inditotta el a művészi fantáziát?

- Azt nem. Neken az egész elképzelésemhez, ha akad egy szép kő, nagyon örülök, de a kő nem irányithat. Itt sem tudom elvetni azokat a törvényeket, amik a szinek egymásra hatásából fakadnak. Ha megfelel az a kő a nagy elképzelésnek, akkor nagyon jó. A hines kő az én festői stilusomból alakult ki és csak hasonló lehet, ami én vagyok.

- Tehátugyanazt adja a hines kőben, amit még a főiskolán tanult, mint festő?

- Hát ezt megtanulni nem igen lehet, ezt hosszas kisérletezés után alakult ki. A főiskolán ugyan a mesterem észrevette, hogy dekoratiy hajlamomat és figyelmeztett Rudnai Gyula arra, hogy több terpentint tegyek bele az olajhoz, mert igy az apró részletek elmaradnak és inkább dekoratívabb lesz, ami hoz zám közelebb áll.

- A Képzőművészeti Főiskola elvégzése után Mattioni Eszter művészetének első állomása a hires régi festőváros, Szentendre. Egy évet töltött itt a művésztelepen. Pájájának jelentős eseménye az 1931-es tavaszi szalonkiállitás, ahol műveivel a Nemes Marcell utazási ösztöndijat nyerte el. Talán Aba Novák Vilmossal való barátsága is tette, hogy ekkor nem külföldre, hanem ide, a Somogy hegye beli Igal községbe jött el. Valósá gos kis nyári művésztelep alakult ki ekkor, Aba Novák Vilmos, Patkó Károly, Barcsai Jenő, Héncz Gyula, Medveczki Jenő, és Mattioni Eszter töltött itt néhány gondtalan alkotóhetet. Itt a házban dr. Bangartner Sándor és Bangartner Oszkár galériája, amely Somogy megyében a legszebb magángyüjtemény. Gyüjteményükben nemcsak az ittdolgozó festőknek a művei találhatók meg, hanem más kortársművészek alkotásai is. Vásárolt Vaszari János, Mpl Rónay József, Egry József, Márti Ödön, Barcsai Jenő, Szőnyi István, Aba Novák Vilmos képeiből. Mattioni Eszternek milyen festményei találhatók itt?

- Három képen van a Baungartner házban, az egyik Pajzs Gőber Jenővel Szentendrén, az a korai képeimhez tartozik,

- Az a kettős önarckép ugye?

- A kettős önarckép, igen. Azután a kisebb, a szobor-önarckép, ez a harmincas-negyvenes évekből való ferencvárosi műtermemből,

- Még a régi műteremből,

- Igen

- Mattioni Eszternek az első látogatás óta állandó és visszatérő nyári állomása Igal. A háznak és a hatalmas parknak, e szabadtéri műteremnek sok-sok részlete tűnik fel a képein. Lombok és virágok, az üvegház, az egykori kerekkút, a nyári műteremhez vezető lugas. E szép természeti hangulatokat táj-csendéletek sora örökíti meg.

A Gellért-hegyi műteremházban vagyunk, amelyik még valamikor a század elején épült. Mióta él, dolgozik, működik itt ebben a műteremben?

- 1948 óta dolgozom itt, a ferencvárosi műtermemből jöttem ide,

- A műterem a festők számára azért mégiscsak valamiféle téli világ. Akadt-e még olyasféle természetes hely, olyan nyugalmas festőpontja, amilyen az igali tündérkert volt?

- Igen, életemnek állandóan visszatérő nyári állomása volt Szolnok. Én a harmincas évektől 1943-ig festettem nyáron Szolnokon.

- Mi volt a munkamódszere? A természet után festett?

- Igen, festettünk, de rajzoltam főleg természet után, azután a műterem nagyon alkalmas volt az én törekvéseimre, áttenni a természetet a sík ábrázolásra.

- Szolnokon a két világháború között több festő keresete a művészi kibontakozás útját. Mattioni eszter művészetében is fontos állomás Szolnok. Festői kifejezésmódja a monumentális műfajok felé közeliti. A vásznain egyre inkább előtérbe kerülnek a falak művészetének sajátosságai. Az elemeknek síkban történő elrendezése, a mellékes részletek elhanyagolása, valamint a monumentális kompozíciókban igen nagy szerepet játszó dekoratív vonaljátékok.
Ugy tudjuk, hogy Szolnokon születettmeg a híres kő is.

- Igen. Itt sok kisérletezés után Pólya Iványal együtt kezdtük a kőzuzalékos öntvényformáju híres követ először, nemsokára meghalt, és utána ilyen különböző kisérleteket csináltam, nedves homokba, fénkonturba, az ismert mozaiktechnikákat próbáltam. Azután később jöttem rá a gipsznegativre, minél a kontur lényegét éreztem, a mozaiknál, és ez bevált, ugyhogy a későbbi nagy munkáimat gipsz negativa csináltam.

- Menniyi idő alatt alakult ki a híres kő olyanná, amilyennó lett a későbbiekben?

- Hát a híres kő különösen, ahogy nedves anyagból csinálom,

és nem ösztönyből, az építészet hatása alatt alakult ki, mert ők kívánták, és valahogy én is éreztem, és szépnek tartottam.

- A műfajkisérletek idején Mattioni Eszter hímes köveit kizárólag táblakép méretben készítette el. Az 1940-es években viszont sokféle vita zajlott le a képzőművészet uj feladatairól. A modern építészet kivül és belül megnőtt, hatalmas felületei egyre sürgetőbbé tették az épületeket gazdagító, humanizáló képzőművészeti alkotások társulását. A hímes kőnek e sajátos művészi kifejezésmódnak lehetőségeit hamarosan felfedezték az építészek is. A műemléképület stiluskötöttségeit vette fel a győri Székesegyház gótikus Szent László kápolnája diszitésére kapott megbizás, 1947-ben.

- Olyan megoldást kerestem, amely a maga egyszerü formáival, a művészettörténet egyetlen más stiluskorszakától sem idegen, ugy éreztem, az ókeresztény művészet, a maga egyszerü formavilágával alkalmas erre.

- A nép-élettel kapcsolatos művészi mondanivalók összegezésére alkalom nyilt a kis Royal-Étterem hatalmas méretü hintáján, amely egy filusi mulatságot ábrázol. A hímes kő, az építészettel társulva, az első megbizások óta szüntelenül továbbfolytatta utját. Dekoratiy, gazdag szinfoltjaival, hétköznapi és közösségi életünk legkülönbözőbb helyszinein tünik fel. Lakóházakban és iskolában, vendéglőben és szinházban. Dekoratiy szinfoltként a tenger mély világa elevenedik meg a Madách Szinház előcsarnokát diszitő munkán. Az egzotikus téma nagyszerü művészi alkalom volt Mattioni Eszter számára, hogy a hímes kövek, a különféle márványok, aragonit, gyöngyház, mozaiküveg, természetes szineit, csillogását, festői módon érvényesitse kompozicióján.

A Rákóczi ut forgatagában bujik meg a barokk-kori Rókus Kápolna. Szentélyének háromfalát diszíteni ugy, hogy a templom ikonográfiai kötöttségeihez is alkalmazkodjék a hímes kő, ez volt itt Mattioni Eszter feladata.

- Művészi munkáim során egészen uj feladatot jelentett az alkápolna padozatának elkészitése. A sziklafalak behatárolják nagyságát és megrajzolják formáját. Lefedéséhez olyan megoldást választottam, amely, bár művészettörténeti multja igen nagy, számomra egészen uj és nehéz volt. Szigoru, geometrikusan szerkesztett, formáival ókeresztény jelképekben kompmálton meg a padlót.
Célom, a maga gyönyörüségére dolgozni, és emellett szeretnék munkáimmal másoknak örömet szerezni.

- - -

VADAS JÓZSEF:

MATTIONI ESZTER

Képzőművészet

Kőhintés

Ha életrajzíró vagyok, akkor valahogy így kezdem az ismertetést: *Mattioni Eszter* a mai magyar képzőművészet legidősebb nemzedékéhez tartozik. 1902-ben született, először az Iparművészeti Iskolán, majd a Képzőművészeti Főiskolán tanult. De járt külföldön is tanulmányúton — 1931-ben, a Színyei Társaság fiatalokat pártoló ösztöndíja jóvoltából. A harmincas években a szolnoki művésztelepen dolgozik. Pólya Iván és az ő nevéhez fűződik a hímeskő, ez a mindenféle kövekből összeállított mozaikfajta. Táblaképfestői tevékenysége mellett számos nagyméretű kompozíciót készített: a győr—nádorvárosi templomba, a Budapesti Csokoládégyárba, a győri székesegyház sírkápolnájába, a dunaújvárosi művelődési ház homlokzatára, a szigetszentmiklósi általános iskolába, a Rókus kápolnába, a Royal étterembe.

Ha történész vagyok, akkor valahogy így jelölöm ki művészetének helyét az én képletes — soha meg nem írandó — monográfiámban: Mattioni Eszter a konszolidáció gyermeke. Vagyis egy olyan körhöz tartozik, amely a húszas évek végén és a harmincas évek elején szerveződött táborba, program nélkül is közös program nevében, és amelynek tagjai később már alig-alig változtattak stílusukon. Az állandóságot nem kis részben az okozza: művészetük szoros szálakkal kötődik a forradalmakkal — hite szerint — véglegesen leszámoló Magyarországhoz. Nincs közük tehát a modernséghez, amely egyrészt eszköze, másrészt következménye volt az 1918—1919-es nagy átalakulásnak. Szerencsés lelkülettel születtek. Úgy dolgoztak, mintha sohase lett volna avantgard, soha aktivizmus, soha Trianon. Ha csak a Szent István-kompozíció reneszánsz freskókat utánzó kínos igyekezetét nézem, már akkor is nyilvánvaló: a békebeli Magyarország keresztényi ideálképei öltöttek alakot Mattioni Eszter műveiben. Hiszen még a munkaábrázolásokból is valami történelemkívüli derű árad. Történelemkívüliség helyett mesterkéltséget is mondhatnék, a *Mátrai búcsú* vagy a *Matyó kislány* díszletszerű dekorativitása legalábbis mesterkéltnek hat a valóságot belülről átélő és káprázatos leleménnyel megörökítő naív művészek munkáival szembesítve. Az őstehetségek mellett, ha tetszik, akiket szintén a harmincas években fedeztek fel, és akikben szintén szövetségest látott a hatalom. Mint Veres Péter írásaiból tudjuk: velük — a paraszt festők valóban varázslatos képeivel — mondhatta a régi Magyarország mindazoknak, akik változást akartak vagy változást sürgettek: lám, milyen szép és boldog életet él az öntudatlan földműves, vétek volna álmát megzavarni.

Televízió

MŰVÉSZET

Ha kritikus vagyok, ha kritikus lettem volna, azokban a kritikus harmincas években, akkor — mai eszemmel — körülbelül ezt írom: Mattioni Eszter fest tájképeket és csendéleteket is, fő témája azonban a falu. Fejjszes lányokat, dolgos parasztasszonyokat, békésen szunyókáló falvakat látunk. Akárcsak Pekáry István, Kovács Margit, Aba Novák Vilmos ugyanebből az időből származó műveiben. A téma, a hangulat, a világlátás azonos tehát, de annál nagyobb köztük a színvonalbeli különbség. Kortársai bravúrosan jól tudják a mesterséget, ezzel szemben Mattioni Eszter gyakran bizonytalan; nagyvonalú akar lenni, s eközben elnagyolt lesz, esetleg egy kézfej bántó elrajzolásában: Csillogni, sőt villogni is akar; a következmény: ingerlően sok lesz képein a forma nélküli fehér, az úgynevezett meszes folt. Valójában stílusa sincs, mert eklektikus: Pekáry idillje, Aba Novák színorgiája, Kovács Margit bája mellett hatott rá Patkó Károly felszínes impresszionizmusa, Kádár Béla kommercializálódott modernizmusa, a római iskola újraélesztett klasszicizmusának megannyi sablonja is. Ezért tarkák és ezért szétesők ezek a közhelyes kompozíciók.

Ha szociológus vagyok, akkor azt konstatálom: Mattioni Eszternek közönségsikere volt, közönségsikere van, közönségsikere lesz még sokáig. Mitől és miért? — ezekre a kérdésekre csak hosszas tanulmányokban lehet választ találni. A kiindulópont talán az, hogy az emberek vonzódnak a látszathoz, mert bosszút akarnak állni: ha nem tudjuk máról holnapra megváltoztatni, legalább csapjuk be a világot, az is valami — mondják. Izgő-mozgó (vagyis akaratos) gyerek helyett ezért Mattioni tehetetlen babát fest, s kipuderozott babaháznak láttatja a nagyon ellentmondásos arculatú valóságot. A társadalmi ellentmondások lassan oldódnak fel, még lassabban kopnak ki a tudatból. Ezért virul — a szocializmusban is — Mattioni sminkfestészete, ezért nincs különbség az 1938-as *Baranyai kislány* és az 1972-es *Baranyai nők* között.

Mit tehet — a fentiek tudatában — a publicista?

Hiszen, könnyű belátni, nem az a dolga, hogy felmondja a művész életrajzát, hogy elhelyezze Mattioni Esztert a Pekáry és Aba Novák nevével körülírható szellemi csoportosulás második vagy harmadik garnitúrájában, hogy korrektúrának beillő szakmai kifogásaival untassa az olvasót, hogy ízlésficamok öröklődéséről elmélkedjék. A publicista fő dolga a ráébresztés. Nevezetesen: a rákérdezés. Jó helyen van-e Mattioni Eszter tárlata a *Nemzeti Galériában?* Vagy ha már mindenképpen fontosnak tartjuk, hogy bemutassuk nemzeti művészetünk pantheonjában: miért kapott háromszor akkora helyet, mint Uitz Béla és éppen annyit, mint Bortnyik Sándor? Miért nem ügyelünk legalább az arányokra?

Élet és Irodalom, Bp. 1977. ápr. 30.
XXI. évf. 18. 12. lap.

"SIEI REN

ahogy van, múltjával és kiborulós jelenével együtt nem valóság, ha nem mesterségesen, lemert [illegible]

Írók, sugárözönben

■ *Földes Anna: Próza jelen időben (Gondolat, 458 old.)*

Mindig imponáló, ha valaki tudja, mit akar, és amit akar, azt képes is megcsinálni. Földes Anna tanulmánykötete imponáló igényű: a magyar szépprózа utóbbi tíz esztendejének „...a korszak kiemelkedő... elevenen élő alkotásainak ismertetésére, az írói életmű összefüggésében való elemzésére, esetenként polemikus bírálatára" vállalkozik — mint bevezetőjében mondja. Célja — szintén az ő szavai szerint — „...a közművelődési feladatok szolgálata"; értékítéletének alapja: — „...a valóság realista megközelítése és ábrázolása."... „Mit mond a szerző korunkról, milyen felfedezésekre képes, milyen mélységgel és művészi hitelességgel elemzi korunk szocialista valóságát? Ez az egyedül jogosult objektív megközelítésmód" — állítja. Ugyanakkor elismeri, hogy a szelekcióban ízlésének szubjektív jegyei is közrejátszottak, s jelzi, hogy munkája legnagyobb jutalmának tekinti, ha — mint ehhez hasonló korábbi kötete, a Húsz év — húsz regény — „...nem hivatalos érettségi segédkönyvvé" lesz.

Mindezt azért citáltuk ilyen részletesen, hogy vitathatatlan bizonyossággal álljon előttünk: mit akart Földes Anna, s mi az, amit — *saját léptékével mérve* — meg tudott valósítani.

Földes Anna vitathatatlan értékű „listát" állított össze. *Déry Tibor, Örkény István, Jókai Anna, Galgóczi Erzsébet,* a fiatalabbak közül *Czakó Gábor* vagy *Dobai Péter* és a többiek tárgyalt művei elfogadott, „kipróbált" értékek. Amikor tehát ismertetésre méltó írókat választott, jó szemmel ítélt.

Akkor is gondos ismeretterjesztőnek tetszik, amikor a tárgyalt művek valamennyi értékét felvonultatja — akár a maga meglátásait közli róluk, akár más bírálók észrevételeire hagyatkozik. Az ilyen törekvésű teljesség-igény azonban nemegyszer veszteségeket is eredményez. Egyszer úgy, hogy a lényeges és kevésbé jelentős mozzanatok elmosódnak; másszor úgy, hogy a művek részleteinek aprólékos elemzése közben megfeledkezik a társadalmi érvényesség, a „milyen mélységgel és művészi hitelességgel elemzi korunk szocialista valóságát" megmutatásával.

Déry Kedves bópeerjéről szólva például belevész az öregedés mozzanatainak ábrázolásába, holott egy biológiai folyamat analízisénél jóval több a regény: Örkény Tógallnak: mindig az a legnagyobb író, aki éppen terítéken forog. S hogy valójában körülöttük polémia is volt — nem a mindennapokban, hanem a művészi tükrözés síkján —, az homályban marad. S mert tárgyához mindenkor pontosan körülrajzolt határok alapján közelít, nem tesz arra sem érdembeli kísérletet, hogy az egyes művek helyét kijelölje akár a magyar irodalom jelenkori áramában, akár a világirodalomban. Pedig ha a nemzedéktársak líráját is követné, hamarébb tudná látni és kimutatni például Czakó regényének hősében egy bizonyos nemzedék nosztalgiáit; Konrád „T."-figurájában a világirodalmi rokonokat (Mészáros Vilma idevágó dolgozata, a régi Kritikában ezt tette). A memoár-, illetve memoár-jellegű irodalom társadalom-rajzát is árnyaltabban tudná ábrázolni, ha kitekintene a néhány évszázaddal korábbi franciákra, sőt erdélyiekre is.

Félreértés ne essék: Földes Anna körültekintő filológus, irigylésre méltó pontossággal ismeri a tárgyalt művekről megjelent bírálatokat; egy-egy félmondatban jelzi is, milyen alkotókkal s művekkel tarthat rokonságot az éppen tárgyalt szerző. De gondolatmenetére, részletező tárgyalására kevéssé vannak hatással *a maga által* felvillantott összefüggések.

Az imponáló vállalkozás ellenére tehát csalódás ez a kötet? Annak, aki a kortárs irodalmat vajúdó problémái, társadalmi és esztétikai küzdelmei szerint próbálja mérni — valószínűleg. Aki azonban elfogadja a szerző mérték-igényét, annak örömet jelent az „érettségi puska": megtakaríthatja a művek elolvasását, a mondanivaló érvényességének ellenőrzését. Azt az ismeret-szerző szuverenitást, amire akkor van szükség, ha nem vizsgálatra, hanem önvizsgálatra készül a maturandus. Földes Anna ismeretterjesztő vállalkozása mai irodalmunk körébe vonja azokat, akik a maguk kereső-kedvéből ezt nem tennék.

Berkes Erzsébet

„Arcomkeres

■ *Várkonyi Anikó: Kiszólít (Szépirodalmi, 130 old.)*

Várkonyi Anikó második verseskötetét olvasva csak nagy figyelemmel és türelemmel sikerül kideríteni, miről beszél, milyen élmények inspirálják. Olvasó és költő

Reg

■ *Galgóczi Erzsébet: A közös bű (Szépirodalmi, 152 old.)*

Ha már elmulasztotta könyv kritikai rovatunk (a recenzálássa eredetileg megbízott kritikus hi bájából), hogy akkor visszhangoz za Galgóczi Erzsébet *A közös bű* című regényét, amikor még fris volt — vagyis: tavaly nyáron — a jóvátétellel valami ürügyre kel lett várnia. A jóvátételre vállal kozván, tollat ragadtam hát, mer végre ürügye támadt a kései vissz hangozásnak: a hírek szerint té véjáték készül a regényből. J ürügy kétszeresen is: rovatunka kimenti az akaratlan mulasztá szégyenéből, nekem pedig alkal mat ad rá, hogy szabályos recen zió helyett egy képzeletbeli tévé dramaturg gyakorlatias eszéve rendszerezzem a Galgóczi-kínált olvasmányélményt.

A tévédramaturg első mozdula ta, természetszerűen, a cselek ménynek szól. Ebből kell a játél Märklin-épületét összerakni. Te hát: tanya Nyugat-Dunántúlon

Tükör, 1945. febr. 4.

MŰTEREMHÁZ A

Mattioni Eszter festő. Tóbiás áron

Mattioni Eszter

Több mint negyedszázada, a második világháború utáni esztendőkben került ide. Műterme nemcsak festőműterem, hanem a nevéhez kapcsolódó hímeskövek tervezőműhelye is egyben. De először a saját nevéről...

— Apám olasz volt, akit Bezerédj Pál hívott meg Tolna megyébe, az eperfák és selyemgubók hazájába, selyemgyári igazgatónak. Anyám Uzborjádra valósi. Nagyanyámról, a tizennyolc éves Sass Erzsikéről írta Petőfi 1845 őszén A négyökrös szekér című versét. A nagymama még nekem is sokat mesélt Petőfiről a költő szögszínű hajáról...

Mattioni Eszter már a háború előtt beérkezett festő volt, s mégis a festészetet felcserélte egy másik műfajjal, a hímeskővel...

— Dehogy cseréltem föl, festő vagyok! De ugyanúgy szeretem a hímeskövet is. Annak idején már kedves mesterem, Rudnay Gyula is észrevette nálam a dekoratív, murális hajlamot, s biztatgatott: az olajba sok terpentint keverjek, hogy ezzel is fokozzam a színek dekorativitását.

Mi is tehát az a hímeskő?

— A legszívesebben a helyszínen mutatnám meg azokat. Első nagyobb munkám a Budapesti Csokoládégyárban készült 62 négyzetméter felületen. A messzi országokból érkező csokoládékészítő szakembereket, akik csokoládéüzemet eleget láttak már életükben, ez a hímeskő érdekli igazán. Toldi-kompozícióm van a szigetszentmiklósi általános iskolában, Ady-versek ihlette faliképem a debreceni építőipari technikumban. Hímeskőből készültek a Rókus-kápolna képei, meg az altemplom középkori padlója. S most karácsonykor avatták fel az esztergomi Bazilikában a turisták és autósok védszentjének, Szent Kristófnak hímeskőbe mintázott alakját.

A hímeskő tehát sikeres mai vetélytársa a mozaiknak?

— Igen, sokkal változatosabb felhasználására is nyílna lehetőség. A cementbe ágyazott színes kődarabok felhasználása, hogy falat borítsanak és díszítsenek, egyben páratlan lehetőségeket tartogat a festészeti monumentalitások számára.

A hálás szülőváros, Szekszárd, színes műmellékletekkel díszített monográfiát jelentetett meg Mattioni Eszterről. Ebben már — együtt a festményekkel — több mint ötven hímeskőből készült mű is szerepel.

— És a hímeskő megkezdte világkörüli útját is: 1972-ben Amerikában már másodízben volt kollektív kiállításom. 1976-ban Tokióban csak hímeskövekből nyílik a nekik izgalmas új technikájú kiállítás.

MATTIONI ESZTER: HÍMESKŐ

VISSZAPERELTÉK A GYE

Bízom abban, az Olvasó megbocsátja, hogy nem írom le e riport szereplőinek és színhelyének nevét. Inkább ártanék vele, mint használnék. Az ügy, amelyben szót emel ez az írás, talán ilyen módon is eljuthat az emberséges megoldásig.

*

Úgy jön hozzám a házaspár, mint a hajdan deputációba járó parasztok. Tétován, restelkedve, mintha már száz visszautasítás szégyenét kellett volna átélniük. A férj nyugdíjas termelőszövetkezeti tag, az asszony még csak ötven esztendős, de a szavaiban hömpölygő keserűségtől akár hetvenesnek is vélhetném. Ő mondja el, mi járatban vannak:

— Sokgyermekes családból való vagyok. Iszonyú nyomorban nőttünk föl, még a menhelyen is megfordultam, de a gyermeket mindig nagyon szerettem. Fájdalom volt hát, hogy éppen nekem nem lehetett kisfiam vagy kislányom. Hétévi házasság után férjem beleegyezett, hogy örökbe fogadjunk egy kisfiút. Így került hozzánk 1953-ban az X-i gyermekotthonból egy kétéves gyermek. Sok munkám mellett is boldogan nevelgettem. Pedig a fiúcskában nem volt szellemi fogékonyság. Csak négyesztendős korában tanult meg beszélni. Ötéves korában adhattuk óvodába. Ott még egy vers megtanulása sem sikerült neki. Tizennégy éves korára mindössze három osztályt végzett el az általános iskolából. Az orvosok megállapították, hogy szellemileg fogyatékos. Szociális otthonban akarták elhelyezni. Én küzdöttem ez ellen. Pedig rengeteg bajom volt vele. Munkahelyein nem maradt meg, lopott, csavargott, sok kártérítést fizettünk miatta. Végül kéthavi börtön helyrebillentette. Most már nős, családja van, vettünk neki házat, bútort, disznót. Kocsis egy téeszben, szorgalmas, józan munkás vált belőle.

Mentegetődző sóhajtás.

— Ezt csak azért mondom, hogy értse, belőlünk még egy tévelygő gyermeknek is jutott szeretet. Hogyne szerettük volna azt a kislányt, aki másfél éves korában került hozzánk az intézetből. Ő hatvanban született J. városban, az anyja otthagyta a kórházban, nem kellett neki. Értelmes, eleven, kedvesszívű kislány volt. Hat és fél évet töltött nálunk. Amíg velünk volt, mindennap adott nekünk valami örömöt. Anyja addig soha nem érdeklődött a gyermek után. Mi álltunk kiságya mellett, ha beteg volt, mi örvendeztünk, amikor megdicsérték az iskolában, mi ragyogtunk az örömtől, ha a kicsi új ruhában illegette magát... Aztán megjelent életünkben az anyja.

Csönd. Szünet, talán csak azért, hogy ne tessék elfogultnak a tények előadásában. Aztán:

— Belépett életünkbe az anya. Előadta, olyanok már családi körülményeik, hogy a lánykának jó életet tudnak biztosítani. Együtt lehet szüleivel, testvéreivel... Fájt nekünk, hogy el kell válnunk attól, aki az életünk napfénye volt. De azt gondoltuk, az anyának joga van ezt igényelni. Csak azt kértem: ne szakítsák el tőlünk kis neveltünket teljesen. Ezt az anya és élettársa meg is ígérte nekünk... Élettársa?... Megtudtuk időközben, hogy a férfit 1959-ben hatévi börtönre ítélték, mert a mi nevelt gyermekünk akkor még tizenhárom éves nővé[illegible]

Itt
Sejt
szer
téne
— E
ték
csúz
ne
szív
rábe
ahol
ja é
híre
anyá
ször
tudt
élett
íratr
tárg

Mattioni egyes
LAPKIADÓ VÁLLALAT
SAJTÓFIGYELŐ SZOLGÁLAT
Budapest VII., Lenin körút 9—11
Telefon: 227—651, 221—285
1956 JUL 26.
NŐK LAPJA

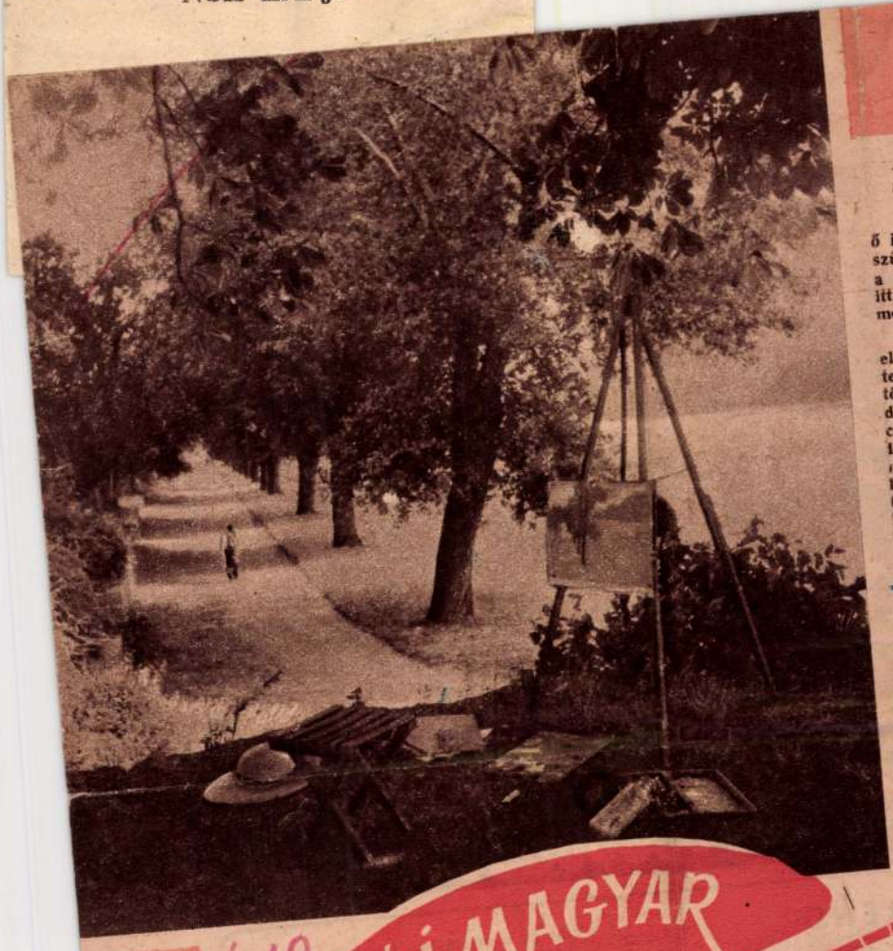

A kép pihen, az alkotó cseveg...

610

Új MAGYAR NAGYMAROS

Új magyar Nagybányának, új magyar Barbizonnak már többször nevezték Szentendrén kívül Nagymarost is; holott Nagymarost már sokkal régebben felfedezték a képzőművészek... Sőt többször. Tájaknak is van karrierjük. Mióta Mátyás király visegrádi palotája több részletet árul el múltjából a mai szakértő kutatók keze nyomán, lassanként kiderül, hogy itt már akkor is művészek alkottak... és tudták milyen szép ez a táj. Velük, a művészekkel akkor bántak jól először itt. Majd hosszabb szünet után, 1945-től fogva ismét. 1946-ban kapott néhány képzőművész házat és telket a nagymarosi málnatermő dombokon. Azóta van itt szakkör, képzőművész-kollégium; s a már-már »bennszülöttté« vált festőket el se engedi többé a Duna-kanyar ölelő karja.

Az idén megnyílt a szabályos művésztelep is itt, üdülővel és remek panzióval... »A Képzőművészeti Alap 7. számú művésztelepe« — hirdeti kapuján a tábla. Belül pedig minden, mi szem-szájnak ingere. A teraszról a kilátás olyan, mintha egyenesen a történetesen itt nyaraló Mattioni Eszter számára teremtette volna a Képzőművészeti Alap, sőt: mikor a reggelit behozza a felszolgálónő, úgy érezzük, hogy ő is egyenesen modellnek született — habár inkább a történetesen most nem itt nyaraló Molnár C. Pál modorában.

Reggeli után mindenki elindul az üzembe, azaz a természetbe, festeni. És ettől fogva a kutya se törődik azzal, amit a másik csinál... amíg a nap süt. Látogatásunkkor éppen nem süt... és ezért nem haragszanak ránk a kelleténél jobban. Ilyenkor főleg rajzol mindenki. Kántor Andor egy meredeken kúszó utcarészletet. Vörös Géza a »Jégtörőről« látható füstölgős tájképet (mely ecsetje alatt bizonyos déli szaki jelleget ölt). Kazinczi János viszont ugyanonnan a Dunát készül »megfogni«... pedig jaj, de nehezen áll meg ez az egyszerűen »kéknek« emlegetett alattomos szivárvány, ez az imádott ellenfél!

A dolog természeténél fogva Nagymarost tükrözi a most megnyílt kiállítás. A művésztelep első kiállítása, melyet olyan nevek is fémjeleznek, mint például Herman Lipóté, akinek egyik képe szintén az árvizes időkben oly fontos partrészletet, a »Jégtörő«-t ábrázolja. A cukrászdát, ahonnan az imént kiléptünk, Mészáros festette meg, erőteljes nyári színekkel. Gyakran a művészek is felismerik magukat a képeken; szívesebben, mint Berda és Vörös karikatúráin, ahol mindenki csak a többieket tartja kitűnőnek. A nagymarosi kisdiákok egy része is felismeri a Diófa utcát, egy finom Holba-képen. Milyen kár, hogy ezen az utcán veszett el a fényképünkön még virgoncan étkező kis cirmos, mielőtt modellként bevonulhatott volna a magyar művészetbe! Szívbeli bánatot okozott ez egyik művész flacskájának... mert az üdülőben gyerek is van bőven. Ide lehet gyereket is hozni, nem úgy, mint más alkotóházakba. A gyerekek ugyanis kitűnő modellek és még jobb kritikusok. Félelmetes szemük van és inég félelmetesebben őszinték, mint akár maguk a festők egymással, az esti beszélgetéseken.

Persze, a gyerekeknek könnyebb is: mit tudják ők, milyen nehéz a természettel munkaversenyben lenni! Pár szerény olajfestékkel megvívni az ő százmillió gyertyafényű pazarlásával és óriási klorofil, meg azúr készleteivel. Mégis, néha sikerül egy-egy pillanatra.

Ezen a kiállításon is van ilyen festett pillanat és »ezért minden önkínzás, ének«, a barlangrajzoktól egészen eddig a tájig, amit tisztelettel nevezzünk ezúttal új magyar Nagymarosnak: hiszen már van saját stílusa.

F. Á.

Ebédutáni tapasztalatcsere Mattioni Eszter szobájában; a vendégek: Holbáné, Kazinczi né

Terítők konyha- és kerti bútorra

rga fonallal — szár-, nagunk is megrajzol- tilizált minták össze-

y azsúrral beszegjük. a vászon szélessége, összе a négy vászon-

Baráth Demeterné

HETI ÉTREND

gombaleves, lerakott vegyesïőzelék, körte.

adicsomleves, spenótfőzelék tükörtojással, cukrozott ribizli.

Oldbableves, morzsás vajas karfiol, ízes palacsinta.

zöldségleves májgombóccal, jércebecsinált mártással, meggyes-

sleves, rántott vargánya burgonyával, zöldsalátával, madártej.

leves pirított zsemlekockával, körömpörkölt tarhonyával, alma.

alábéleves, sajtos makaróni, cukrozott málna.

szem egész borsot és orrás mellett a tyúkot . Aztán kivesszük a le- evét leszűrjük. Közben ncöt deka rizst kevés hagymás zsírban meg- eresztjük a húslével és en puhára pároljuk. A húst leszedjük a csontokról és apróra vagdaljuk, kevés forró lével leöntjük, hogy ki ne hűljön. Azután elkészítjük a mártást. Vajjal világos rántást készítünk, felereszтjük húslével és felfőzzük; közben állandóan kevergetjük, hogy ne legyen csomós. Két deci tejfölbe belekeverünk két tojás sárgáját és a mártáshoz keverjük. A megpárolt rizst a tál közepére halmozzuk, körülrakjuk hússal, és a forró mártással leöntve tálaljuk.

MEGGYESPITE. Harmincöt deka lisztet tizenöt deka margarinnal elmorzsolunk, majd egy deci tejföllel, két tojás sárgájával, egy evőkanál porcukorral, cseppnyi sóval összegyúrjuk. A jól kidolgozott tésztát kétfelé osztjuk, cipót formálunk belőle és hűvös helyen másnapig állni hagyjuk. Másnap mindkét tésztát tepsi nagyságúra kinyújtjuk. Az egyik lapot zsírozott, lisztezett tepsibe teszszük, meghintjük kiflimorzsával, a kimagozott, vaniliás cukorral megkevert meggyel és darált dióval. Befedjük a másik tésztalappal, a tetejét megkenjük tojásfehérjével, meghintjük darabos, cukros dióval. Forró sütőben, lassú tűznél sütjük.

KERESZTREJTVÉNY

BUDAPESTI SZOBROKRÓL

e ivókútja készül. 49. lelyhatározó szó. 51. Fél- tunióban.

GGŐLEGES:

kcikk. 2. Vissza: dorgál. talmaz. 4. Akták is tar- 5. Kettőzve egyik köz-

Beküldendő a vízszintes 1., 6., 46., 48., és a függőleges 6. számú sorok megfejtése.

Múlt heti keresztrejtvényünk helyes megfejtése: Pygmalion. — Szent Johanna. — Fanny első színdarabja.

Könyvjutalmat nyertek: Bezerédi Eszter, Bp; Szarvas Ferencné, Bp; Huba Ferencné, Bp; Berkes Lászlóné, Bp; Kulin Nagy Károlyné, Bp; Csada Alajosné, Hódmezővásárhely; Gudra Lászlóné, Gyömrő; Nagy Endréné, Nyergesújfalú; Nagy Józsefné, Nagybánhegyes; Bozóki Mária, Balassagyarmat; Répásy Jánosné, end.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Mattioni Eszter

KATOLIKUS SZÓ

1963 NOV 10.

A Rókus-kápolna új szentélydísze

Október 20-án áldotta meg *dr. Schwartz Eggenhoffer* apostoli kormányzó a budapesti Rákóczi úti Rókus-kápolna szentélyének új, művészi díszét, *Mattioni Eszter* alkotását. Mattioni Esztert sem felfedezni, sem bemutatni nem kell ugyan, de meg kell említenünk, amit kevesen tudnak róla, hogy a festőművésznők Párizsban 1936-ban rendezett nemzetközi tárlatán ő volt az egyetlen kiállító, akinek művét a Luxemburg-múzeum, a modern festészet legrangosabb gyűjteménye, megvásárolta. Művészi körökben nemcsak mint kiváló festőt tartják számon, hanem mint a „hímes" kőnek, egy különleges és egyáltalában nem könnyű technikával készülő márványmozaiknak egyedülálló mesterét.

Legújabb és eddig legnagyobb terjedelmű munkája a Rókus-kápolna szentélyfalának burkolata, amelyre e sorokkal szeretnénk ráirányítani a figyelmet mint oly műre, mely nemcsak modern egyházművészetünknek gazdagodása, hanem Sztehló Lily színes ablakaihoz hasonlóan művészeti kultúránk kimagasló remeke.

A műről szólva legelőször kell megemlítenünk anyagának bámulatba ejtő szépségét. S míg nem győzzük csodálni a fényesre csiszolt márvány színeinek gazdagságát, egyre növekszik elismerésünk a szinte hihetetlen türelmet igénylő figyelmen is, amellyel a művésznő a kis márványdarabok összeállítását az optimális színhatás elérése érdekében végezte.

A mű rendkívüli hatása annál feltűnőbb, mert magában a témában nincs semmi rendkívüli. A főfalon az emmauszi jelenetet látjuk, a két oldalfalon pedig Szent Rókus, illetőleg Szent Rozália képét. Mindkét szent tisztelete nagyon el volt terjedve a kis templom építése idején. Az emmauszi jelenet, illetőleg a két szent ábrázolásában hiába keresné valaki a részletekbe menő naturális ábrázolást. Mindebből csak annyit lát, amennyi elegendő a téma felismeréséhez. De ami lenyűgözi figyelmét, az több minden külsőségesnél.

A háttér, melynek lényeges szerepe van a kifejezésben, mintha valami földöntúli fény határtalan birodalma volna. Ez a fény hordozza az alakokat, melyek a művészi forma erejével az abszolút valóság igézetébe vonják a szemlélőt.

Szent Rókus

Szent Rókus

Krisztusnak az időtlenség glóriolájával ragyogó alakja szinte emberfölötti méltósággal emelkedik minden változás fölé, s ezért jobb kezének mozdulása a hófehér asztalon aranyszínben ragyogó kenyér felé oly isteni jelentőséggel telik el, hogy az páratlan a téma eddigi művészi feldolgozásában. Az oltár keresztjének találkozása a kompozíció e központjával — ami nem véletlen, hanem tudatos szerkesztés eredménye — a művészet és liturgia felülmúlhatatlan bensőséges kapcsolatát teremti meg.

A középső rész mély lelkiséget sugárzó jellegéhez illően az oldalfalakon ábrázolt szentek alakjai is a hit világában megdicsőült emberlét szimbolumaiként hatnak.

A mű, mint falfelület díszítő-burkolat az ősi mozaik burkolattal tart rokonságot. De csak stiláris vonatkozásban. Felfogása, lelki érzékenysége teljesen mai jellegű. Úgy a kifejezés mélységében, mint artisztikus tökélyben állja az összehasonlítást a régi nagyokkal, akár a Galla Placidia mauzoleumát, akár a palermói Capella Palatinát vagy Montreálét idézzük.

A nagy látogatottságnak örvendő kápolna igen sok embert részesít majd abban a felemelő élményben, amit a teljes értékű vallásos művészet tud nyújtani, és sok elméleti vitánál és fejtegetésnél világosabb bizonyítéka lesz annak az igazságnak, hogy a művészet akkor emelkedik legmagasabbra, ha nem öncélú erőlködés, hanem a közösség szellemi igényeinek szolgálata.

Somogyi Antal

PÜNKÖSD UT

Az időben mon... mustármaghoz, ame... Ez kisebb ugyan m... minden veteménynél... rai rászállnak és ágy... ...mas példabeszédet mondott: „H... ...a mennyek országa a kovászhoz, amelyet fog az asszony és három véka lisztbe vegyít úgy, hogy az egész megkovászosodik." Mindezt példabeszédekben mondta Jézus a népnek, példabeszéd nélkül nem szólt hozzájuk. Így beteljesedett a próféta jövendölése: „Példabeszédre nyitom ajkamat: Hirdetem, mi rejtve volt a világ teremtésétől fogva."

Katolikus naptár

November 10. Pünkösd után 23. vasárnap. A Krisztus-látás nagyszerű éleménye kitörülhetetlen jelet vésett az apostolok lelkébe. A kegyelmen kívül ez is segítette őket a krisztusi élet utánzására. Arra az életre, amit Krisztus élt. Ennek az életnek foglalata: a mennyei Atya megdicsőítése. Földi hivatásunk tökéletes betöltésével dicsőítjük meg Istent. Ez kötelesség. A példamutatás is kötelező. Életünkkel kell bemutatni, milyen az igazán hívő ember élete. Szent Pál apostol erre gondol, mint a szentleckében olvassuk: „Rólam vegyetek példát és azokra figyeljetek, akik úgy élnek, ahogyan példámon látjátok." — Szentmise zöldben, Gl. Kr. Szentháromság pref.

Énekrend: 221. Egybegyűltünk, 146. Hol vagy, én szerelmes, 150. Uram Jézus, 286. Édesanyja, Nagyasszonya.

November 11. Hétfő. Szent Márton püspök. Pannonhalma közelében született. Serdülő korában (15 éves volt) katona lett. Később toursi püspök. Megértő lelkiatya, szerető szívű főpap. †400 körül. Szentmise fehérben, Gl. Köz. pref. megeml. Szent Mennasról.

November 12. Kedd. Szent Márton pápa. Szent és tudós pápa bölcsen és határozottan vezette az Egyházat és védelmezte téves tanításoktól a Krisztustól kapott lelki örökséget. †655. Szentmise pirosban, Gl. Köz. pref.

November 13. Szerda. Szent Didakus. Spanyol ferences testvér volt. A szeretet hősi fokán ápolta a betegeket. Nagy tisztelője a szenvedő Krisztusnak. †1463. Szentmise fehérben, Gl. Köz. pref.

November 14. Csütörtök. Szent Jozafát püspök. A görög és római egyház egyesülésének buzgó harcosa. Az unió ellenségei 43 éves korában. 1623-ban megölték. Szentmise pirosban, Gl. Köz. pref.

November 15. Péntek. Nagy Szent Albert püspök, egyháztanító. Kiváló tudása miatt nevezték „nagy"-nak. Domonkos szerzetes, majd regensburgi püspök lett. Később visszatért szerzetébe. Igen áldásos lelkipásztori életet élt. †1280. Szentmise fehérben, Gl. Köz. pref.

November 16. Szombat. Szent Gertrud. Bencés apáca, a lelkiélet kiváló tanítómestere. A nagy tudós állandóan betegeskedett. Lelki életének gazdagságáról tanúskodnak ránk maradt, kiváló írásai. †1302. Szentmise fehérben, Gl. Köz. pref.

November 17. Pünkösd után 24. vasárnap (Vízkér. u. 6. vas.). Isten előtt ad hálát Szent Pál, mert volt híveiben „tevékeny hit és áldozatos szeretet él". Lelki előrehaladásunknak, gyarapodásunknak, két legfontosabb kelléke. A tevékeny hit Isten tökéletesebb megismerésére ösztönöz. Minél jobban ismerem az Istent, annál jobban törekszem erényes életre. Szívesen vállalom az áldozatos szeretetben élő ember példaképe gyakorlását is. A tevékeny hitből és áldozatos szeretetben élő ember példaképe embertársainak és bemutatója, megvalósítója a mennyei Atya rólunk alkotott elgondolásának. Szentmise zöldben, Gl. Kr. Szentháromság pref.

Énekrend: 227. Kegyes szemmel, 178. Szűz Mária, mennynek, 112. Ez nagy szentség, 303. Szent Erzsébet asszony.

November 18. Hétfő. Szent Péter és Pál római bazilikáinak búcsúja, felszentelési ünnepe. Kérjük a két apostol pártfogását, legyenek közbenjárók Istennél, hogy minél több segítséget kapjunk feladataink sikeres elvégzéséhez. Szentmise fehérben, Gl. Köz. pref.

November 19. Kedd. Árpád-házi Szent Erzsébet. II. Endre magyar király leánya volt. A felebaráti szeretet hőse. Egyéni élete is csupa hősiesség. †1231. Szentmise fehérben, Gl. Köz. pref, megeml. Szent Bonifác pápáról.

November 20. Szerda. Valois Szent Félix. Trinitárius szerzetes volt. Életét a fogoly keresztény rabszolgák kiszabadítására ajánlotta. †1212. Szentmise fehérben, Gl. Köz. pref.

November 21. Csütörtök. Szűz Mária bemutatása. Szent Anna leányát, Máriát az Istennek ajánlotta. Az isteni kiválasztás így találkozott a szülői elhatározással. Szentmise fehérben, Gl. Szűz M. pref.

November 22. Péntek. Szent Cecília. A régi római egyház egyik legnagyobb tiszteletben álló vértanúja, †230 körül. A középkor óta az egyházi zene pártfogója.

November 23. Szombat. Szent Kelemen pápa. Szent Péter apostol egyik tanítványa, később utóda a pápaságban. Szent Pálnak is segítőtársa volt. †101. Szentmise pirosban, Gl. Köz. pref. megeml. Szent Felicitásról.

Hírek a katolikus világból

A *perui* katolikus egyház eddig 16618 hektár egyházi földbirtokot parcellázott és adott át tulajdonul az ennek megművelésére vállalkozó perui szegényparasztoknak.

A római *Gregoriana* egyetem új rektora a belga Eduard Dahnis jezsuita atya lett, aki a spanyol Paolo Munos Vega örökébe lépett. Az új rektor 1902-ben született, 1929-ben szentelték pappá. 1949 óta a Gregorianán az alapvető hittan tanára, 1955 óta a növendékek tanulmányi felügyelője. A zsinaton a teológus szakértők közt foglal helyet.

A Szentatya Urbani velencei bíboros patriarchát nevezte ki pápai legátusnak a *trienti* zsinat 400 éves évfordulója alkalmából december 15-én tartandó ünnepségekre.

Tilman Riemenschneider XV. századbeli szobrászművész kb. 40 centiméteres Madonna-szobrát találták meg *Köln* mellett egy plébánia páncélszekrényében. A plébános és az egyházközség legöregebb tagjai sem emlékeznek arra, hogy ezt a szobrot valaha is látták volna. Az értékes műemléket az enskirheni múzeumban helyezték el.

A londoni apostoli delegátussá kinevezett Mgr. Cardinale helyett Mgr. Antonio Mauro lett a *vatikáni államtitkárság* protokollfőnöke.

---

mal kapcsolódó esetleges negatívumot. Ha helyesen, világosan, érthetően és vonzóan tudjuk tanítani igazságainkat, összezsugorodnak és lassanként eltűnnek a hozzájuk kapcsolódó emberi tévedések. Így senkit sem sértünk; viszont sokakat megnyerhetünk. A lelkek világában, az életben mustármag és kovász lehetünk.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor-u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

ÚJ EMBER

Mattioni Eszter

1958 AUG 31

610

A győri szeminárium új fo

Amikor az Apor-síremlék falfestményeinek munkájával *Mattioni Eszter* elkészült, *Papp Kálmán* megyéspüspök azon óhajának adott kifejezést, hogy a szeminárium kápolnáját is hasonlóképpen kellene díszíteni. A tervvázlatok hamarosan el is készültek. A nagyszabású elgondolásból az egyházmegye hívei és papsága a főpásztort két hatalmas falfestmény elkészítésével lepte meg aranymiséje alkalmával. Az egyik az oltár falát, a másik a szembenlevő falat ékesíti az énekkar mögött.

Az első a felhőkön trónoló megdicsőült Krisztust ábrázolja imádó angyalok koszorújában, két oldalt a két diákonus vértanú, Szent István és Szent Lőrinc alakjával. A kompozíciót alul a kegyelmek hétágú forrása zárja le, melynek vizét szarvasok és bárányok jelképes alakjai isszák, s partján dús terméssel rakott pálmák jelzik éltető erejét. A másik falon a Jelenések könyve 15. fejezetének képét látjuk: az »üvegként csillogó tenger« felett Istent magasztaló győzelmes sereggel. Ez az ábrázolás, legalább is ily monumentális méretben, első a keresztény művészet történetében.

A festmé
az ifjú pa
megdicsőül
sedéssel sz
sára.

Mattioni
sége messz
retein, mer
szet sokat
oldásában
Két szemp
hogy elev
istentisztel
zik ki, azz
teli a kápo
tus örök
Másrészt
mennyire
tény mű
dern fest
Az a meg
írás nem
amellyel
fényben
a ragyog
győzelme
csodás sz
az egésze
s bizonys
területén
tesz nag

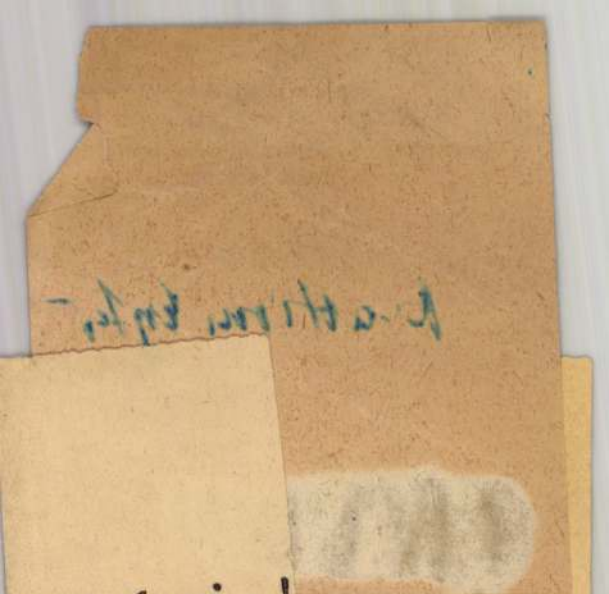

ulfestményei

nyek rendeltetése, hogy
jelölteket az áldozatban
Krisztus töltse el lelke-
ent hivatásuknak vállalá-

Eszter művének jelentő-
e túinő egy kápolna ke-
t a modern egyházművé-
vitatott kérdéseinek meg-
irányt mutat és eligazít.
ontból is. Először azzal,
en kapcsolatban van az
ettel, a liturgiából virág-
al együtt él, szinte köve-
olnába a szentmisét. Krisz-
áldozatának ünneplését.
azzal, hogy bebizonyítja,
együtt lehet az ókeresz-
észet hagyománya a mo-
észet nemes vívmányaival.
jelenítő erő — amiről le-
pótolhatja a szemléletet —
a művésznő az aranyló
rónoló Krisztust az egyik,
tenger felett előviharzó
sereget a másik falon
ínekből elénk varázsolja.
n nagyok sorába emeli őt,
ág arra, hogy a művészet
is a szent cél szolgálata
gyá.

Somogyi Antal

sterton

ságként kell bort szo-
az halál, hanem jó-
as örömök fokozására
erszeretete, népi von-
rták el, hogy őt csak
érő emberek, könyv-
terek olvasgassák. A
geké akart lenni. De
Aquinói Tamás filo-
ddhizmus vagy a ni-
lásával a sohói csa-
hitechapeli kispolgár
a, hogy ezek a nap-
yomorgó kisembe-
k néhanapján. De
só, füzetes detektív-
ajd írok én nekik
el a középkori kol-
emzetségfájába illő
írógóliát S mint
olvasni nem tudók-
szerzetesek kitalál-
auperumot«, a ké-
rövid bibliaösszé-
lálta ő fel a csak
olvasni tudók szá-
detektívhistóriáit.
csonytermetű, ko-
en elhanyagolt öl-
bános. Körülötte
egy előkelő zárt-

LAPKIADÓ VÁLLALAT
SAJTÓFIGYELŐ SZOLGÁLAT
BUDAPEST, VII., LENIN-KÖRÚT 9—11
TELEFON: 227-651, 221-285

Független Magyarország
Mattioni Eszter

1952 MÁJ. 19.

HÉTFŐ, 1952. május 19.

VÁZLATKÖNYV

A festőállványon egyik, Kossuth-díjas zeneszerzőnk készülő olaj-portréja. A falon József Jolánról készült pasztel, mellette egy fiatal lány arcképe, a másik falon sztálinvárosi épületdíszítő tervek, a munka és a munka ünnepének színes változatai. Egy másik vázlaton az MNDSZ-kongresszusra készülő falusi lányok csoportját látjuk. Sok a pasztel, az olajkép és a Mattioni Eszter-féle »hímeskő«. Itt látjuk a Tavaszi Tárlaton szereplő »Táncolók« című elragadó hímeskő-kompozíció egyik első vázlatát is. Mattioni Eszter most már a további tárlatokra készül. Az Ernszt-múzeumban nyíló »Szolnoki kiállítás«-ra kerülnek azok a munkái, amelyek pályája kezdetén a szolnoki művésztelepen születtek. A rendszertelen alakú, különféle színű, nemes, márványdarabokból, zuzalékos öntvénnyel készült mozaikszerű hímeskő akkor még jóval primitívebb kivitelű volt mint a mai pompás kőmozaik, amelynek egyik legszebb példánya a Lenin-körúti »Éjjel-nappal« Közértben látható.

Kalocsai asszonyok készülődnek az MNDSZ kongresszusára
Mattioni Eszter rajza

— Sokféle munkán dolgozom — mondja Mattioni Eszter — irtózom az »egyhelyben való topogástól«, ezért akarok állandóan fejlődni és tanulni. A mai élet valósága a művész legjobb tanítómestere.

Magyaror

Magyarország—Ausztria 194.5:

Üllői-út, 38.000 néző

A kettős nemzetközi sportesemények lázbahozta a szurkolókat és már vasárnap délben megkezdődött a nézők vándorlása az üllőiúti pálya felé. A pálya körül tökéletes a rend. Csak azok juthatnak a bejáratokhoz, akiknek jegyük van. A kitűnő rendezés következtében gondoskodtak azokról is, akiknek nem volt alkalmuk előre megvenni a jegyeket és így a helyszínen levő pénztáraknál mindenki gyorsan megvásárolhatta a belépőjegyét. A pályán gyönyörű kép fogadja a nézőt. Az üllőiúti pályát erre az alkalomra, pompásan feldíszítették. Az üde, smaragdzöld gyepszőnyeg, a vörös salak festői látványt nyújt. Alig kezdődik meg az ifjúsági mérkőzés, máris több mint 20.000 néző foglal helyet a lelátón és figyeli a budapesti ifjúsági csapat játékát, akik 3:0-ás félidő után 4:0 arányban győztek Győr-Sopron válogatottjai ellen.

Kettős magyar győzelemmel kezdődik!

A 110 méteres gátfutásban elmaradt a nagy küzdelem, Retezár, a Dózsa kiváló gátfutója és Fritz között, mert Retezár már a rajt után [illegible] ellenfelei

mét a magyar versenyzők diadalmaskodtak. Tillkovszkinak Rákhelyné volt a nagy ellenfele. Jó hajrával sikerült is a győzelmet megszereznie. Az osztrákok csak a harmadik helyért harcoltak. 1. Tillkovszki (magyar) 12.5 mp. 2. Rákhelyné (magyar) 12.6 mp. 3. Wrust (osztrák) 12.8, 4. Steurer (osztrák) 12.9 mp.

A magyar 4×400 méteres staféta az első váltástól kezdve vezetett és mintegy 40 méterrel győzte le az osztrák csapatot.

1. Magyarország (Szentgáli, Solymosi, Adamik, Bánhalmi) 323.5 p, 2. Ausztria 3:28.5.

A férfi távolugrásban Földesinek nem kerül túlnagy erőfeszítésbe a győzelmet megszerezni. 1. Földesi (magyar) 7.27, 2. Zajki (magyar) 6.99, 3. Würth (osztrák) 6.81, 4. Lesner (osztrák) 6.70. Ezzel a magyar-osztrák atletikai viadal véget ért. A hátralevő két számot a labdarúgómérkőzés szünetében tartották meg.

Megérkeznek az NDK és a magyar válogatott labdarúgók

Három óra után érkezik meg a pályára a magyar válogatott labda-

Domján

FK. KERESZTÉNYI ILONA
3070 M MINŐSÉGI-NY. FV. DRASCHITZ R.

UNGÁR IMRE

CHOPIN- ÉS KOSSUTH-DÍJAS ZONGORAMŰVÉSZ,
FŐISKOLAI TANÁR

LISZT
ÉS
CHOPIN
MŰVEKET AD ELŐ

*

A
MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZEK
ÉS IPARMŰVÉSZEK SZÖVETSÉGE
ÉS A MŰCSARNOK

MEGHÍVJA ÖNT

DOMJÁN JÓZSEF
ÉS
H. MATTIÓNI ESZTER
FESTŐMŰVÉSZEK

KIÁLLÍTÁSÁNAK
MEGNYITÁSÁRA

MEGNYITÓ BESZÉDET MOND:
FÜLEP LAJOS
AKADÉMIKUS

1955 MÁRCIUS 26. DÉLUTÁN 6 ÓRA

ERNST MÚZEUM
VI. NAGYMEZŐ UTCA 8.

Mattioni Eszter.

Mattioni Eszter: Toldi, hímeskő, 1955, Szigetszentmiklós, Általános iskola (MTA Művészettörténeti Kutató Csoport Fotóarchívuma)

Művészet, 1977. 12. 29.old

fordult tematikus igyekezettel, s hogy mennyi volt a mindenáron eredményt produkálni akaró rendezők naivitása, cinizmusa, továbbá mennyi az alkura állók önmanipulálása és cinikussága – mindez szubjektív tényező. Objektív és megbízható támpont ebben az eseményben csupán a reprodukcióban és valóságban fennmaradt művek sora, továbbá a műtárgylista.

Ami a műtárgylistát illeti, most is tartózkodnunk kell a látványos összehasonlításoktól, de a történeti viszonyítás és az objektivitás érdekében emlékeztetni szükséges, milyen hátországból nőttek ki az első újsütetű művek. Tehát azt a nem köztudott, mert elbagatellizált tényt kell még egyszer rögzítenünk, hogy az 1950-es kiállítás szereplőinek nagyobb része közvetlenül a felszabadulás előtt, még a háború esztendeiben is római iskolás „szabályos" madonnákat, turáni ízű emlékműveket és neobarokk-akadémikus kompozíciókat mintázott és festett. Hogy konkrétan ki mikor és mely műfajban, továbbá témakörben és a negyvenes évek elejének mely favorizált stílusában

Szabó Vladimir: Földosztás II.,
olaj, vászon, 170×200 cm, 1955
– a VI. Magyar Képzőművészeti Kiállítás anyagából
(MTA Művészettörténeti Kutató Csoport

1972 MAJ
1021

Mattioni Eszter

KŐVIRÁG-VARÁZSLÓ

Baranyai anya gyermekével

Az élet

Virágcsendélet

Anya gyermekével

Nem tudom miért, de Mattioni Eszter bennem mindig tündérien jókedvű, i g a z, tökéletes meséket idéz. Olyanokat, amilyenek a felnőttet is megigézik, lenyűgözik, izgalmasak, elragadják a képzeletet, mégis földhöz kötöttek, költőiek, bonyolultak, őszinték, egyszerűek és igazak. Úgy mond mesét a tájról, az emberről, a virágról, hogy kétkedés nélkül elhiszem: másképp nem is lehet, mint ahogyan ő látja, mutatja. Varázsló, mert legyőzi a hideg kő keménységét, levegőt, színes életet, melegséget lehel belé. Tele a szépség, az igazmondás eltökéltségével, mestersége minden tudnivalójának birtokában türelmes bájjal uralkodik a hűvös anyagon.

A Nagytétényi Kastélymúzeumban nemrég megrendezett kamarakiállításán — régebbi tempera és olajtempera képei mellett — csaknem húsz hímesköve sorakozott a falakon. Eddigi munkásságának szám szerint kis része volt ez, mégis teljes tükre folyton megújuló, mindig magasabb fokon megnyilatkozó, eredeti művészegyéniségének.

—mes

NÁDOR ILONA FELVÉTELEI

s csak hosszú percek után bökött a parkettára meg a kefére. Később egy szem savanyúcukrot pottyantott le a padlóra.

Máskor másféle újságot vett elő. Ebben nagyon csúnya arcok sorakoztak, nagy orrú, elálló fülű, vastag hajú zsidó férfiak és nők fényképei, meg meztelenre borotvált, nyújtott lapos és préselt koponyák. Hans ilyenkor maga elé parancsolta Ágit a türhetetlenül izzó máglyára, és feszült figyelemmel vizsgálódott. Áginak ugyan sötét haja és szeme volt, de kerek feje-arca, pisze orra semmiképpen nem hasonlított a fényképekre. Hans nem annyira rosszallóan, mint inkább értetlenül bámult rá, meg az újságra. Láthatóan meghökkentette az a szabálytalanság, hogy az írás, az illusztráció, meg a valóság nem fedi pontosan egymást.

— Nem volt árja beütés a családodban? — kérdezte Ágit. Meredten nézte, s a hangjában reménység bújkált.

— Nem — felelte Ági. Valamelyik szakállal körített rabbi-arcról eszébe jutottak az apja egyik művészettörténeti albumában látott képek. Ezek közül az egyik a római San Paolo di fuori templom alatt húzódó katakomba falát mutatta. Rajta szent Péter és szent Pál profilrajzával, amelyet az üldözés elől odamenekülő első keresztények valamelyike karcolt a kőbe. Szakállával, előreugró, horgas orrával, vastag ajkával mindkét apostol pontosan odaillett a német lap fotográfiái közé. Ezt meg is mondta Hansnak és csak utólag rémült el a tulajdon bátorságától. De Hans fölényesen mosolygott és a levegőbe csapott szeplős kezével:

— Ez természetes. Azok is csak vén, huncut zsidók voltak, akik ráerőszakolták az árjákra a ti rabszolgavallásotokat.

Ági azt, hogy Péter és Pál is zsidó volt, nem tudta, de nem mert kérdezősködni. A legyőzetés zavarát a félelem sem tudta az arcán eltakarni. Hans szemében ismét megcsillant a jóakarat. Zacskót húzott elő a zsebéből és Ági ölébe dobott egy kockacukrot.

Ezek a szemlék, vizsgálódások és ajándékok valahogyan összekapcsolták őket. Ági Hans közelébe igyekezett, ha abból a bizonyos mellékszárnyból lárma, jajgatás és nyújtott hangú ordítás hallatszott. Vagy, ha észrevette, hogy a takarító csoportból megint eltűnt egy asszony.

Az is megtörtént, hogy a hátsó udvaron valamelyik katona mulatságból ráuszította a gondjára bízott farkaskutyát. Az állat a vezényszónak engedve nem marta meg, nem is ért hozzá. Szemközt állt vele, merőn nézte, s amint őt a menekülés ösztöne megmozdította, már ugrásra rándult. Nem emelhette fel a lábát, karját. A rémület karót vert a testébe, s húsába vágó gúzsba kötötte. Odakövült a földhöz. És mert az első pillanatban még nem fogta fel, hogy a hosszú, fehér fogak nem tépnek belé, a rettegés kioldotta, feltépte a záróizmokat. Meleg lé csurgott végig lábszárain és csepegett le a földre. Ágit akkor járta át először a hús, a test szörnyű megalázottságának érzése, amint ott állt a szégyen-nedvességtől sötét kis szigeten. Hans is a nevetőkkel nevetett és később megmagyarázta neki, hogy azért félt, mert gyáva. Nem tehet róla, ilyen a fajtája. Máskülönben nem ijedt volna meg egy olyan kutyától, amelyik még a ruháját sem szakította el. Egy kis maradék vajaskenyérrel is megajándékozta előadás végén. Ági sokáig tartotta a szikkadt félkaréjt merev újjai között. Arra gondolt, hátha majd úgy ugrasztják neki a kutyát, hogy harapja, marcangolja — s a gyomra csomóba húzódott a kínzás ezernyi módjának sejtelmétől.

Két nappal később, amikor már órák óta súrolta a parkettát, s a meleg víz gőze mint áttetsző felhő vette körül, Hans pihenjt vezényelt és egy szem cukrot hajított oda neki. Ági alig tudta kiegyenesíteni merev derekát, amit otromba koloncokkal húzott le a hajnalban kezdett munka fáradtsága. Amíg a cukrot forgatta a szájában, Hansra nézett. A hirtelen támadt hála, s a koraérettségnek az a kínzó ösztöne, hogy kitapogassa sorsát, legyőzte benne a félelmet. Ami addig még nem történt meg, megszólalt, anélkül, hogy kérdezték volna.

— Maga nagyon jó hozzám — mondta halkan, hogyha kell, letagadhassa tulajdon hangját. — Már többször adott nekem édességet. Hiszen bármit tehetne velem, le is lőhetne, nem igaz?

Hansról, aki görnyedten üldögélt a sarokban, elszállt az unalom. Láthatóan felélénkült, szemét gúnyos, de jó indulatú fölény fényesítette ki.

— Látod, milyen ostoba vagy? — mondta oktató hangsúllyal. — Csak úgy ... mert eszembe jut, vagy mert kedvem támad, nem lőhetlek agyon. A magamfajta katona komolyan veszi a fegyelmet. Ha parancsot kapok rá, az más. Akkor igen. Akkor megkapod a golyót. Érted a különbséget? Mi?

Elégedetten bólogatott, mint akinek sikerült maradéktalanul megmagyaráznia egy alapvető fontosságú dolgot. S mint aki azt is tudja, hogy a másik fogyatékos értelmével még így sem képes őt egészen megérteni.

Hirtelen észrevette Ági szemében a fagyott rémületet.

— Már megint becsinálsz? — kérdezte és némi sajnálkozással csóválta meg a fejét. — Na, csak tartsd vissza, ami ki akar jönni. Hiszen nem azt mondtam, hogy ez holnap lesz, vagy holnapután!

Györe Imre:

ARCOMAT ELFORDÍTOM...

Arcomat elfordítom,
arcomat a Nap felől,
arcomat az éj felé,
arcomat az ég felől,
arcomat a mély felé.

Virág-szemem
lassan nyílik,
margaréta-szirmát bontja,
margaréta szirma közt
valakit majd megkeres.

Azt keresi meg, aki
vállán hordja a nehéz
éjszakát, s az éjszakából
holdas arccal visszanéz.

Hava...

ÉLET

Áldott-ölűn
ki a kínt is
adósságul, h
hat napon á

Megleslek né
teremtményec
félelemmel, h ...geréből
a megtartó simogatás.

Életadóm, riadt-ölüm te!
Vesd le magadról próbáját a kínnak,
a tegnapi ruhát, a gyűrt-elejűt —
teritsd le a székre.

Felöltözünk majd újra a kertben
halvány tógájú szelek éjjel-illatába,
az állatok szelíd szemébe költözünk,
kik néha szeretni tudják az embert.

NŐK LAPJA
SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., DLLOI ÚT 51
Telefon: 138-088, 337-748, 340-135

szerepet egy idő óta nagyon szeretem, aztán elég nagy ellentét is van a két jellem közt.

Jó lesz így Méltóságos úr?

Kérek csak néhány szóban feleletet.

Kolozsv. 872. febr. 10-én.

szolgálója
Kassayné Jászai M.

Amikor Jászai Mari ezt a levelet írta, huszonkét éves volt. Nem tudom, mennyire volt szép. Mert én csak hatvanöt éves korában ismertem meg. De hiszen 1872-ben ő virágjában volt, és meggyőződésem, hogy kisugárzó egyénisége, rendkívüli intelligenciája és művész-szenvedélyessége egész asszonyi lényét lebilincselővé formálta. Örök nyugtalansága, túlfűtött érzékenysége, szinte kitapintható idegvibrálása pedig mindenestől váratlanná és rejtélyessé tette. Csodálatos, hogy huszonkét éves korában nem választott magának első fellépésül a legrangosabb színházban valamiféle asszonyvarázs-szerepet.

Mert ő nem tetszeni akart. Hanem erős, kemény, harcos szerepet kívánt, karakterszerepet a javából, Shakespeare-t, gyilkoló Shakespeare-t, gonosz szellemet. Tudta, hogy ő azzal is győzelemmel megbirkózik.

Azt akarta bemutatni, hogy asszonyszínésznek nem a Vénusz-kebel a fontos, és nem is a fajparipa vékony bokája, mégcsak a mindentígérő szemjáték sem. Mert a színpadon az osztályzást nem az dönti el. Hanem a kérlelhetetlen játék, amely csontvelőkig ér és a szerepmegmintázás ereje. A színvallás önmagáról, tehetség-e, vagy nem. Színvallás és bizonyíték.

Második szerepnek az ellentétet kérte, az Ármány és szerelem Miller Lujzáját, akit Schiller romantikájában kell felcsillantania. De bizony az sem afféle rózsaszín fátylakban felhődző báb. Az is karakterszerep, elefántcsontmívesség, amit egész este vigyázó kézben kell magasba tartania.

A szent gond mellett ott volt a pénzgond is. Milyen egyek ők ebben Dérynével. Mindkettő „színészné" abban az elmúlt korban, amikor az asszonykomédiást semmibe vették, a bódémutatvány artistájával tévesztették, afféle fehérnéppel, amelynek nincs becsülete. Pedig milyen kényesfinnyás mind a két művészasszony mindenben, ami tartozás, ami elszámolás, vagyis abban, ami tőlük másnak jár. Én olvastam naplóikat, leveleiket, ez győzött meg. Mindenképp: nagy iránt tuk a tiszteletem.

És hogy mindazt, amit a művészéletre elszánt asszony következetesen végigharcol és végigszenved — tegnap, holnap és bármikor --, hogy mindazt érdemes volt-e úgy végigélnie, ahogyan tette, amikor pályája végén visszanéz.

Jászai Marinak borúlátó a véleménye.

Tudok egy kertet, alacsony kis kerítése van. Csábító is, mert ami virág megterem benne, az mind kívül fut a sövényen. Majd minden eltévedt rajongó átlépi ... Majd minden romantikus gyermeklélek vágyik belé, mert a dicsőség délibábja lebeg fölötte; de minden érett lélek kikívánkozik belőle, mert annak a kertnek belsejében nincs egyéb futóhomoknál, melyre rajongó gyermekek, ifjú és öreg gyermekek rajzolgatnak alakokat, miket napról napra elsöpör a szellő. A szellő széthordja és ők mindennap újra kezdik ...

Szellő, mondja ő. Szél, mondom én.

De nem mondom borúlátón. Csak megállapítón. Mert valamennyien, akik dolgozunk, ezt cselekedjük. A mait a szél széthordja, de holnap újrakezdjük.

Így adták kézre nekünk, belülről jön a parancs.

És ezért ne akarjunk változást, mert ezen úgysem változtathatunk.

Hanem hinnünk kell és hisszük, hogy *valami* az egészből megmarad.

Bizonyság Jászai Mari és Déryné halhatatlan neve.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NŐK LAPJA
Budapest

1973 MÁR 10

Mattioni Eszter festőművésznő
1021

Hiteles apróság

Mattioni Eszter, a hímesköveiről híres festőművész idézte fel nekem anyai nagyanyja, ama bizonyos Tolna megyei Sass Erzsike visszaemlékezéseit, aki a halhatatlanná vált ökrös szekéren Petőfivel együtt nézett csillagot magának.

— Petőfi, orvos bátyám barátja volt és jó néhányszor megfordult borjádi kúriánkban. 1845 őszén — erre az esetre nagyon jól emlékszem — Petőfin kívül az asztalunknál ebédelt több más vendég mellett egy származására rátarti birtokos is. Elkésve érkezett. A kölcsönös üdvözlések után gyors pillantással fölmérte Petőfit, akit akkor látott először. Csak úgy féloldalvást, a vállát veregetve, bemutatkozás nélkül, hangosan rászólt:

— Hogy vagy, amice, nem tudod?

— Petőfi nem szólt semmit, de arcát elborította a vér. Szórakozottan kanalazta a levesét és feszengve ülte végig az ebédet. Nyomban asztalbontás után apám íróasztalához vonult, amely fölött két kard függött keresztbe téve és hallani vélem ma is sűrűn, sebtiben mártott tolla sercegését. Egyetlen betűjavítás nélkül így született meg „A magyar nemes" című verse, utalva benne a „nemes férfiú" étkezés közben tett bőszítő kijelentésére: „Derest a parasztnak!"

— Petőfi búcsúlátogatásakor — mesélte még a 91 éves korában elhunyt Erzsike nagymama — vacsora után a férfiak pipafüst közepette az asztalnál maradtak, én meg elköszöntem, hogy aludni térjek.

— Maradjon még egy percig, Erzsike — szólt Petőfi — súgok előbb valamit magának.

— Feléje fordultam, Petőfi pedig arcomra lehelt egy csókot.

— De hiszen azt mondta nekem Sándor bácsi — alig volt nálam néhány évvel idősebb, de az akkori szokás szerint ez volt az illő megszólítás — hogy súg valamit.

— Petőfi válasza így hangzott: „Olyan mélyről jött a hang, hogy mire föl ért, elhalt."

Mattioni Eszter megjegyzése a történethez:

— Az volt a kedves, hogy valahányszor elmesélte ezt a jelenetet a nagyanyám, kissé mindig elpirult.

Haits Géza

Hóv

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

1977 AUG 20

Mattioni Eszter

1021

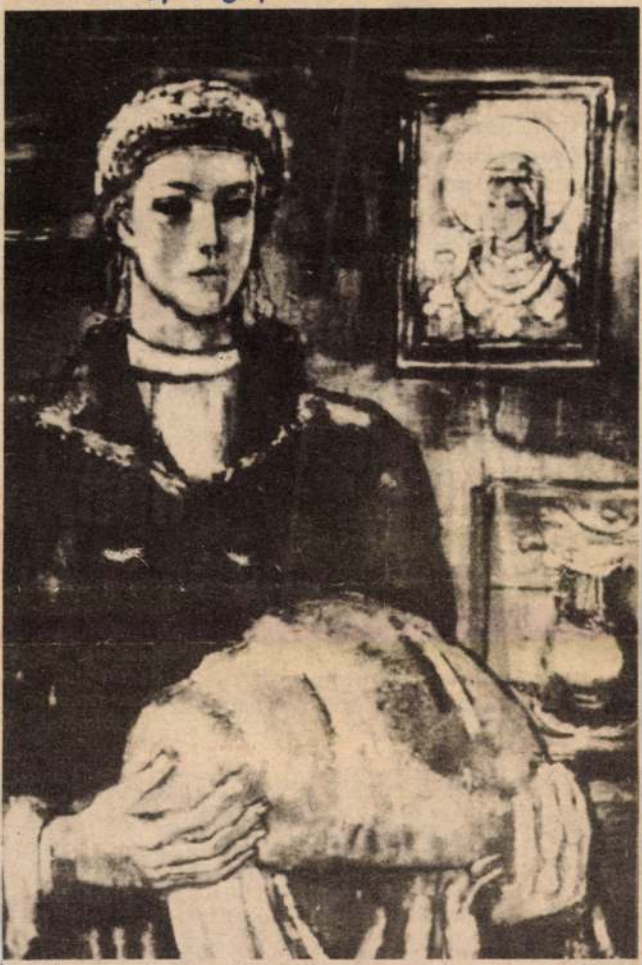

Mattioni Eszter: Decsi menyecske kenyérrel

Északról a sark szele süvít be,
felhőt párol földünk fölé,
káromkodva löki jéggolyóit
aszfaltra, ablaküvegre;
oly jó ez, oly jó ez a váltás,
mint mikor vihar vesződött velünk
a fulladozó nyári tarlón,
kaszával, klottgatyában
mikor a nagy időt figyeltem,
borulatot vártam, hetes esőt,
nagy paraszt fénnyel párás szememben;
most is úgy figyelem az időt,
ős-várakozással szívemben:
nap-tűz után harmat az erdőn,
a kerti bokron súlyos esőcseppek,
vágyom, akácról hulljanak nyakamba,
amit a párolgó föld kicsepegtet.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

PETŐFI NÉPE

Mattioni Eszter

1021

● Mattioni Eszter: Decsi menyecske kenyérrel.

Beleszólás megyei szinte

Kellemes érzés olyan faluba érkezni, ahol bármerre néz a látogató, az út mentén, a házak előtt, a parkokban mindenütt gondosan ápolt fákat, tarka virágokat, frissen nyírt pázsitot láthat. Eszerint rangsorolva Bács-Kiskun megye községeit, kétségtelen, hogy évek óta Felsőszentiván és Császártöltés vezet a listán.

S mint kiderült, nemcsak a rövidebb-hosszabb ideig ide látogató vendégnek tetszik a szép környezet, de érthetően az itteniek is jól érzik magukat. Ezenkívül is sok összetevője van annak, hogy például Császártöltés lélekszáma az elmúlt években emelkedett, s jelenleg 3800-an élnek a kiskőrösi járáshoz tartozó községben. Több gyerek születik a faluban, csökken az elköltözők száma. *Cserjés Sándor* sem lett volna kétségtelen szülőfalujához. A nyugdíjgyedévben az i gyalta meg a r ülést megelőző nappal felkérjü valamint a jár igazgatási szerv nek tájékoztató illetve a járás térről. Miután ez kapjuk a megy sos anyagát, fel latot *dr. Dehé* járási hivatal zetőjével, s köz napot, összehív jait. Elsőként a letve a járási tárgyaljuk meg juk a megyei t Így összehason van, s vélemén olyan érdekese csoportülések.

Ugyancsak a

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

Mattioni Eszter

DOLGOZÓK LAPJA

1977 AUG 20

1021

1977. augusztus 20., szombat

Az ünnep ihlette

MATTIONI ESZTER: DECSI MENYECSKE KENYÉRREL

... a kenyérhez

...mint valami
...évvel ezelőtti
...családok" ide-
...y együtt va-
...unkatársak; a
...yszeres" Ve-
...A hajnal pá-
...vok a Rákóczi-
...főzéshez lát-
...t főtt krumpli
...zárszalonna és
...ve és nyersen.

...élkül jár kör-
...rülhet ki.

... ugrik motor-
...ni": rajz sze-
...kanálcsörgésre
...tagok" mara-
...ka kerül; szál-
... vizeshordók-
..., „szödd ki",
...mi nem megy,
...ni megy, vi-
... a fehér da-
...fölénk terítet-
...széd orgoná-

...l, mama? —
... fizetésig — a
...le.
... Meg a papa
...eljebb a papa
... Mert nem jól
... — szól vissza
...etője. — Úgy

cellázni. Ennek is 20 éve. Aztán ki-ki elkezdte a homokot visszafuvarozni. Cement, vályog, rózsató került a homokra; fölébe házak nőttek... Ahány ház, annyi szabványtörténet.

Ezé is (bár még csak az alapját rakjuk).

Elindul egy család valahonnan az ország csücskéből. Először csak munkahelyet cserélnek. A férj is, asszony is 4-kor kel, 5 után ér haza. Mikor már minden porcikájuk beleutálkozik a buszozásba, vonatozásba, megszületik a döntés: „Költözünk... közelebb a kenyérhez". Aztán amikor abba is belefáradnak, hogy a kenyér ára albérletre megy el, újabb döntés születik. Teleknézés. Telekvásárlás! Aztán az „édesapám" mivel „úgyis ráér", jegyet vált, körülnéz és hozzálát a „honfoglaláshoz". Feltöri a fekete-sárga „gyöpöt", a köveket, az üveg- és eternitcső-darabokat külön kupacba hordja; s a „földbe" hagymát dugdos, krumplit ültet a spirituszon készülő, vízet nem érő paprikáskrumpli-áradathoz. Kiássa a „kis bódé" helyét, segítkezik a kútfúróknak. Majd homok érkezik, sóder, 3 gumiskocsi cement. S egy szabad szombati napon megérkezik a család; s a rokonok, a munkatársak, „átlépnek" a szomszédok is a „kerítés az ráér" — kerítésen. Elkezdődhet az alapozás... S mire beköszönt az ősz; tető alatt a család.

A háziasszony: a 10 éve megbecsült „jó munkaerő", brigádtag, KGM-dolgozó körbejár a gőzölgő feketekávéval. — Benne van ebben a sógorok túlórája, C-fuvarlevél, meg 2 hold kukorica, 1 hold mák kapálása a tsz-től. Valaki számol: egy hold föld két és fél — háromezer forint haszon. Ha nagyon jól megy

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

SOMOGYI NÉPLAP

1977 OKT 2

Mattioni Eszter

1021

Mattioni Eszter: Hazafelé. (Kavicsmozaik)

perc alatt

si 3:1 (0:0)

ámította ki
vét és Ágfal-
orkából tudta

akár vezetés-
volna a Rá-
lt a kapu elé,
Turai elé tá-
ó helyzetben
k fel tudtak
39. percben
es lövését
rokból Buús,
élidő utolsó
hatalmas
jó reflexszel

dő gólokkal
ercben a cse-
savölgyi ka-
16-os sarká-
övésre szán-
a meglepte
kapus hasa
arokban kö-

údott a Rá-
t hálójában
z 52. perc-
ki jobb ol-
a Rákóczi

ményeskedő bajnokcsapat ellen határozottan és magabiztosan kezdett a somogyi együttes. Valamennyi veszélyes hazai játékos külön őrzőt kapott. A pálya közepének arányos megszállásával a Rákóczi sok átadásra kényszerítette ellenfelét, és így mindig kínálkozott lehetőség az időben történő közbeavatkozásra. Igazán veszélyes helyzeteket nem is tudtak a Vasas támadói kialakítani. A labda birtokában a kaposváriak sokat mozogtak és a támadás építésében a csatárokon kívül a hátsó emberek is bekapcsolódtak. Sajnos, ebben az időszakban a Rákóczi támadójátéka is akadozott, az elöl lévők láthatóan nagyon tisztelték a Vasas védőit.

Szünet után érthetetlenül következett be az ötperces rövidzárlat, ez eldöntötte a mérkőzést. A Vasas a szünetben cserélt, csapatát átcsoportosította, s mire a Rákóczi fölocsúdott, a hazai együttes már szinte behozhatatlan előnyhöz jutott. A Rákóczi ezután szinte föladta a gólszer-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 381-548, 340-726
1977 AUG 19

DUNAÚJVÁROSI HÍRLAP

Mattioni Eszter

1021

Decsi menyecske kenyérrel

MATTIONI ESZTER FESTMÉNYE

Cél: a nemzetközi sportbarát

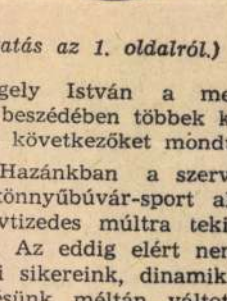

(Folytatás az 1. oldalról.)

Gergely István a megnyitó beszédében többek között a következőket mondta:

„...Hazánkban a szervezett könnyűbúvár-sport alig egy évtizedes múltra tekint vissza. Az eddig elért nemzetközi sikereink, dinamikus fejlődésünk méltán váltotta ki a sportág művelőinek és nemzetközi irányítóinak elismerését Európa-szerte.

Ezen elismerés és nagyrabecsülés megnyilvánulásának tekintjük a Könnyűbúvárok Világszövetségének számunkra megtisztelő döntését, hogy a Magyar Könnyűbúvár Szövetséget bízta meg a IX. Európa-bajnokság megrendezésével.

Kontinensünk 16 országának majdnem kétszáz legjobb könnyűbúvár-sportolója jött itt baráti találkozót egymásnak, akik e nemes versenyben erejük, felkészültségük, tudásuk, magatartásuk, a legnemesebb emberi tulajdonságaik bemutatásával se-

A vasmű dolgozóinak sorában meg kell említeni még a telefonközpont dolgozóit akik beszerelték és működtetik a hangosító berendezéseket, akik magnószalagra vették az Európa-bajnokságon résztvevő 16 nemzet himnuszát, valamint a házinyomda dolgozóit is, akik a különféle nyomtatványok sokszorosítását vállalták.

Igen sokat segítettek a 26-os Építőipari Vállalat dolgozói is, elsősorban az asztalosmunkák elvégzésével: ők készítették egyebek mellett a zászlófelvonó-szerkezeteket a sok dekorációs tábla javarészét.

A papírgyáriak a termékeikkel segítették több má-

Mattioni Eszter: „Szalnoki kertben".

(hernádi):
A szalnoki
művésztelep.

Magyar Hírek,
1978. jún. 3.

4

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Mattioni Eszter

NÉPÚJSÁG

Szekszárd

1972 JUN 23

barkácsboltjában árulják.

— **Mattioni Eszter** művészetéről, munkásságáról szóló könyvet adott ki a közelmúltban Szekszárd város tanácsa. A könyv a közeljövőben a könyvesboltban is kapható lesz.

— Évadzáró klubestet tart

1021

Magy...
SAJTÓFIGYELŐ
...dapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Mattioni Eszter
HAJDU-BIHARMEGYEI
NÉPUJSÁG
1966 SZEP

...ngomon tanulsz újra beszelni...

Füzesy Mariann

most már mindörökre.

Kapusi Imre

1021

Képző-művészeti alkotás a temető helyén

A most elkészült debreceni Felsőfokú Építőgépészeti Technikum kertjében készül a Mattioni Eszter szobrászművész által tervezett különleges alkotás, mely a régi temetőkből exhumált halottak emlékét őrzi

(Kőszeghy György felvétele)

mennyiségű és értékű, régesrégen felhasznált fogyasztási cikkeknek a pótlását is.

Ezek a helyes erkölcsi felfogást sértő, a felek túlzott anyagiasságára, kicsinyességére utaló törekvések nem részesülhetnek bírói segélyben.

Ezért szögezi le a Legfelsőbb Bíróság irányelve, hogy a külön vagyonnak a védelme nem vezethet a közös vagyon méltánytalan sérelmére, vagyis az állampolgárok igazságérzetével ellentétes eredményre.

Éppen ezért annak a kérdésnek az eldöntésénél, hogy a hiányzó különvagyont a közös vagyonból pótolni kell-e, — döntő jelentősége van annak, hogy a hiányzó különvagyon milyen jellegű volt, és milyen célra használták fel — továbbá, hogy a különvagyon felhasználásánál milyen szándék vezette annak tulajdonosát, közelebbről, hogy kifejezésre juttatta-e, hogy annak megtérítésére igényt tart, illetőleg, hogy a megtérítésre egyáltalán gondolt, számított-e.

... 22.30 Jó éj... felnőttek! Gusztáv sötétben. ... gyar rajzfilm.)

POZSONY

9.00 Különleges osztály film). 10.30 Nagy pillanatok. I. Naív művészetünk (tv- 14.55 Az atlétikai EB közvetít dapestről. 19.45 Tv-híradó. Telesport. 20.30 Gázlámpák ték).

BUKAREST

7.30 Időjárásjelentés. 7.32 Asszonyműsor. 8.15 Gyermekműsor. 9.30 Faluműsor. Délután labdarúgómérkőzés és az atlétikai EB közvetítése. 18.10 Hírek. 18.35 Atlétikai EB. 19.00 A műsort összeállították a nézők. 19.55 Népi muzsika. 20.25 Játékfilm. 21.55 Tv-híradó.

Lottónyeremények

A Sportfogadási és Lottóigazgatóság tájékoztatása szerint a 35. játékhéten öt találatos lottószelvény nem érkezett. Négy találatot 21 fogadó ért el, nyereményük a nyereményilleték levonása után egyenként 165 989 forint. Három találatot 2024 fogadó ért el, nyereményük a nyereményilleték levonása után, egyenként 861 forint. Két találatot 91 315 fogadó ért el, nyereményük egyenként 20 forint. (MTI)

— **Balettiskolába** ... tember 5-én du. 3—7 óráig a postás kultúrotthonban (Bethlen u. 3.). Balettmester: Molnárné Maresch Lili. (x)

— **Hármas névadó ünnepséget** tartottak szombaton délután a Hajdú-Bihari Napló szerkesztőségében. Az ünnepségen Mester Mariann, Bényei Tamás és Király Zsolt nevét jegyezték be ünnepélyesen a kerületi anyakönyvbe.

— **Ifjú Bélyeggyűjtők Klubjába** jelentkezni lehet szeptember 4-én de. 10—12 óráig, Kossuth utca 51. sz. alatt. (x)

— **Balettiskolába** beiratkozás szeptember 4-én, 5-én, 6-án de. 10—12 óráig, du. 4—6 óráig. Vasutas művelődési klub, Petőfi tér 5. Oktató: Nagyné Sárközi Viola. (x)

— **Szabás-varrás** tanfolyamra jelentkezni lehet szeptember 15-ig az Ady művelődési házban (Vörös Hadsereg útja 28. C.). (x)

Diáknemzet VAGYUNK

gi egyetemet, hogy legalább kétoldalúan képzett dolgozókká váljanak. Az első napokban még nem, de már huszadszor ismétlődve feltűnt, hogy a brigád tagjai hozzá sem nyúlnak a vakolókanálhoz, hanem fürdőnadrágra vetkőzve

Mattioni Eszter festőművész, a hímeskő, különleges kőmozaik, mestere

MAGYAR HÍREK
Telefon: 188-296, 188-307
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
SAJTÓFIGYELŐ
Magyar Hirdető

Berek Katalin művészno találk

— A riói filmfesztiválra mentem ki, mint a fesztiválon bemutatott filmünk, a *Próféta voltál szívem* női főszereplője. A filmnek komoly sajtóvisszhangja volt, *nagy tetszést aratott* — kezdte beszélgetésünket Berek Katalin, a Nemzeti Színház tagja.

niillik a Sao Paulo-i magyarok — ha a sok éves, sőt több évtizedes távolság nyelvi nehézségeit leszámítjuk is —, *megérthetik-e egyáltalán, amit térben és időben elszakadva kapnak: a mai Magyarország szellemi alkotásait?* Hogy én is aggódtam-e miatta? Nem is tudom. Csak

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP

1982. JÚNIUS 26.

Mattioni Eszter

1071

1982. JÚNIUS 26.

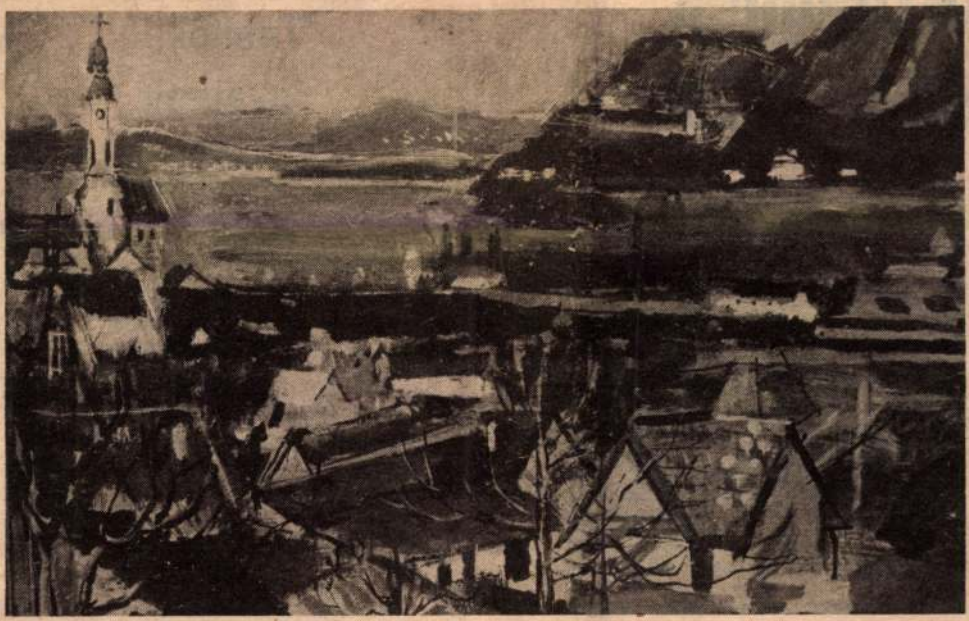

Őszi Dunakanyar

IRODALOM, MŰVÉSZET OLDALPÁRUNK KÉPEIT MATTIONI ESZTER MUNKÁIBÓL VÁLOGATTUK

Bratka László:

1982 JÚN 29

MAHIR
SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-148, 340-726

kezdődnek
zenei napok

**OR: Talán azért hangoztatom a gye-
ősságát, mert számomra meghatáro-
kus család voltunk, apám karnagy,
gszeren játszott. Amikor tehetségku-
szüleim Békéstarhosra vittek, ahol
ly elvein alapuló zenei általános is-
észeti és emberi — környezet sose
ámomra. Példaképem lett Bartók és
játékos tanulás közös élménye ki-
természetes adottságait. Tarhos nem**

avatnak

Kétszáztizennyolc hallgató fejezte be tanulmányait az idén a Jászberényi Tanítóképző Főiskolán. A sikeres államvizsgák után ma délelőtt tíz órakor tartják meg a főiskola dísztermében az ünnepélyes diplomaátadó tanácsülést, amelyen dr. Fábián Zoltán főigazgató százhárom nappali, hetven levelező, és negyvenöt kiegészítő szakon végzett új tanítónak adja át a diplomát.

Tv-film készült a Pygmalionból

Higgins professzor és a virágárus lány esete ismét

1021

Mattioni Eszter:
Lámpás csendélet

Mattioni Eszter

Az értelmiségszociológiai tanulmányokban különböző értelmiségi rétegek, élethelyzetek, életmódok, funkciók vonulnak fel előttünk reprezentálva a század első felének értelmiségi gondjait, feszültségeit. Ezek közül emeljünk ki néhány alapvető problémát: a *középrétegek túltermelését, belső aránytalanságát és mobilitásának korlátait.* E három jelenség szervesen összefügg egymással.

A magyar értelmiség kialakulásától kezdve erősen deformált, az értelmiségben túlteng a jogászság és meglehetősen alacsony a polgári értelmiség száma. 1890 és 1910 között például a jogászok (ügyvédek, ügyvédjelöltek és -helyettesek) száma megkétszereződött, 5570-ről 11 107-re emelkedett, az orvosok száma ekkor 5514, a mérnököké 1353, a tanítóké 23 384, a középiskolai tanároké 3843, a lelkészeké 11 413 volt. Jellemző, hogy az első világháború előtt 50—55 százalék, 1938-ban pedig 40 százalék volt a joghallgatók aránya az összes egyetemi hallgatók között. E számok jól jelzik az értelmiség belső aránytalanságát, amelyhez hozzá kell számítani a diploma nélküli középrétegeket is.

Az első világháború idején — főleg az állami alkalmazotti területekre — igen jelentős volt a nők beáramlása, majd

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1982 6
TÁRSADALMI SZEMLE

a kasztszerű válaszfalak miatt sincs lehetőség.

▼

A munkásszociográfiák megjelenése után (Kossuth Könyvkiadó 1974.) örömmel üdvözölhetjük az értelmiségszociológiai tanulmányok kiadását. A kötetben a kor jelentős alkotói — társadalomtudósai, művészei — adnak hiteles képet a magyar középrétegek helyzetéről, megoldhatatlan gondjairól. A kötet szerzői

Mattioni Eszter

l. Szabad Művészet

1950. 12. sz. 473. l

Feladó: SZABO LAJOS
FŰSZER ÉS CSEMEGEKERESKEDŐ
CELLDÖMÖLK
KOSSUTH L. U. 11. SZ.

Ára 10 fillér.

LEVELEZŐLAP

CELLDÖMÖLK
935 NOV 26 13
E
KÖSSÜTH

MAGYARORSZÁG

No 93.

Dr. Szentiványi Gyula
ut-nak
Budapest
XI. Budafoki ut 10/c.

M. kir. állami nyomda. Budapest, 1935.

Hollósné Mattio-

ni Eszter

l.

Szabad Művészet

1950.11.14. 419. l.

g t a

őről, mely összeget terpentinért

ki titkár úrtól a mai napon kö-

Wagenhuber Adèle

1981 MAR 0

1021

Mattioni Enter

MATTIONI ESZTER: Sióagárdi asszony gyerekkel

K MEGYEI NÉPLAP
VELŐ
JI ÚT 51.
'26

áború egy ri[illegible]

A Troilus és Cressida a Szigligetiben

kétségünk
ne legyen,
miről is
áték Hor-
ső színpadi
vizet önt
z hatalmas
görögvázá-
közepére.

s színpad
sak a va-
virágok, s
melengető.
fog, elönt,
varázsa.
len, drasz-
ógnek fel,
aja robban
kakofónia
a kellemes
A fé-
oltja a sö-
lentét, me-
negoldás —
mondhat-
ülönötlettel
s és Cres-
Horváth Je-
szándékait!
es néző —
épség el-
n emberi
ól, a csúf

drámabé-
gesen szín-
ék tárgyát
nézőket a
zesse, nem
ahogy il-
armerban,
áll elénk.
atik, hogy
szemmel,
özelít Sha-
s trójaiak
rott drá-
mondhat-

hősöket jellemző decórumnak; hiúságból, presztizsből, ostobaságból, nemzeti elfogultságból, megszokásból folyik, illetve áll a háború már hét esztendeje. S mindez egy felszarvazott férj, meg egy ringyó miatt, vagy ahogy még zaftosabban a bolondos Thersites mondja: egy bugyogóért. Amit az a Helena visel, akit a trójaiak szépfiúja csábított-hódított el a derék spártai, Menelaus oldaláról, s most együtt bujálkodnak. Innen ered a baj. Ostoba ok — ostoba következmények. Értelmetlen csetepaté, önző kicsinyes érdekekből, olcsó hősködés Mars mezején, egymás elleni intrikák és praktikák, egy elnőiesedett férfivilág. A létformává vált háború mindent lealacsonyít, még a szerelmet is, az ifjú Troilus és a szép Cressida szerelmét is „bemocskolja". A legnemesebb dolgok is a visszájára fordulnak.

Az előadás sajátságát legfőképp az adja a már említett rendezői alapállásból kiindulva, hogy az emberi gyarlóságok leleplezésében olyan eszközökkel él, amelyektől a játék groteszken mulatságos jelleget ölt. A trójai vitézek például úgy érkeznek vissza a „frontról" mint holmi sztárok, maguk mutogatván, egyiküket, Hectort az egybesereglett polgárok meg kőbányai Kristóf Tibor megtestesíti; másoknál meddő okoskodásban, paradoxonok gyártásában merül ki az ész. S ha itt-ott fel is üti a fejét a józanság, ostoba ellenérvek zúdulnak rá. Ahogy például Hector esetében — Katona János játsza jól —, aki megpróbálja felemelni szavát az oktalan háború ellen, javasolván visszaadni Helenát a görögöknek.

A hírhedett

Achilles is tunyán heverészve ágyában fiúja mellett csak arra használja fejét, hogy alattomosan megszabadulhasson a fenekedő Ajaxtól és a trójai Hector fenyegetésétől. Fonyó István erőteljesen élveteg és harsányan öntelt figurát teremt belőle. Még a mindenkinél többre látó bolond, Thersites, még ő is mértéktelenül mocskolódva szórja szitkait az esztelen világra. Jeney István bolondja, bár sokban rokonszenves, érthetően ezért ellenszenves is a számunkra. Thersitést markánsan formálja meg, játéka az előadás erőssége. A Trója bukását előrelátó Cassandra viszont józanságával természetesen válik elvakult környezete szemében bolonddá, őrültté. Egri Kati játékában jól mutatkozik meg ez a „kívülállóság", Cassandrája nem valami rémgyártó fúria, sokkal inkább a józan ész követe.

Ebből a szempontból nemcsak érdekes, de indokolt is, hogy Cressida ábrázolásában

A szekszárdi Balogh Ádám Múzeum évkönyve 1971—1972

1021

Az 1973-as év utolsó napjaiban hagyta el a dunaújvárosi nyomdát megyénk múzeumának legújabb kötete, mely három és fél száz oldalon — nagyon sok fényképpel, rajzos melléklettel — igen szép kiállításban nyolc terjedelmes tanulmányt tartalmaz. Egy múzeumi évkönyv; melynek latin alcíme (Annales Musei Szekszárdiensis De Béri Balogh Ádám Nominati) is jelzi, hogy nemzetközi tudományos körök érdeklődésére tart elsősorban számot; természetesen nem jogosítja fel a szaktudományokban járatlan újságírót a részletes elemzésre. Elsősorban a méltatást tekintjük feladatunknak, hiszen megyénk tudományos intézményeinek száma nem nagy és mi sem természetesebb, mint az, hogy az itteni publikációk messze a megye határain túl is érdeklődést kell, hogy kiváltsanak szakberkekben.

A tanulmányok szerzői és munkáik címe:

Bóna István: A korai bronzkori somogyvári-csoport leletei Nagyvejkéről. *Mészáros Gyula:* A nagyvejkei késő bronzkori kincslelet. *K. Hankó Ildikó—Kiszely István:* Mesterségesen deformált kora népvándorláskori férfikoponya Tamási-Adorjánpusztáról. *Rosner Gyula:* Előzetes jelentés a Gyönk-Vásártéri úti avar temető feltárásáról. II. *Rosner Gyula:* A VI—VII. századi szürke kerámia és ethnikai vonatkozásai a Kárpát-medencében. *Kozák Károly:* A szekszárdi bencés apátság feltárása II. *Gaál Attila—Kőhegyi Mihály:* Tolna megye Pesty Frigyes helynévtárában (Anyagközlés). *Kiss Ákos:* Mattioni Eszter művészete.

Minden értékítélet nélkül csak azért kívánjuk az utóbbi három írásra felhívni a figyelmet, mert a régi megyeháza udvarán lévő — lapunkban is többször megírt — feltárások országos érdekességűek. Pesty Frigyes könyve az első kísérlet volt egy hazai helységnévtár összeállítására és érdekessége miatt a tanulmánynak a későbbiekben még szentelünk egy külön cikket. Mattioni Eszter Szekszárd város szülötte aki — idézzük: *„a képzőművészetek körében elért eredményeit általa feltalált és kifejlesztett sajátos műágba, a himeskőbe oltotta át".*

A megyei tanács művelődésügyi osztálya által kiadott kötet joggal számíthat a tudományos körök és a történelem iránt vonzódó olvasók érdeklődésére.

O. I.

Mattioni Ernst
1974 JAN. 6
Tolna m. Népújság
SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-728

negyedszázad alatt népünk áldozatos munkája és a szocialista közösség országainak támogatásával Magyarország elmaradott agrárországból korszerű mezőgazdasággal rendelkező, fejlett ipari állammá vált. Nemzeti jövedelmünk az elmúlt 25 esztendő alatt 3,4-szeresére növekedett és 1972-ben mintegy 300 milliárd forint volt. A növekedés évente átlagosan 5,5 százalék, ez pedig meghaladja a fejlett tőkés országok többségének fejlődési ütemét.

Túlzás nélkül állíthatjuk, hogy minden eredményünk, népünk szorgalmán túl, a legszorosabban összefügg a Szovjetunióval és a többi KGST-tagországgal megvalósult testvéri együttműködéssel. Segítségükkel a Magyar Népköztársaság dolgozói egész sor modern gyárat és üzemet építettek, amelyek gyökeresen megváltoztatták a magyar ipar jellegét. A leggyorsabb ütem-

gyományossá
gyei vezetők
amelyeket a
feladatainak
vezünk — le
vezetőképzés
évben járási
bizottságaink
hádon, Hark
és Pécsett t
zéseiket. Ez
mokon köze
szervezeti K
mertetjük n
feladatokat,
készíteni ő
nyes megva
tőképzések
nak, s 3—
múak.

— Mivel
tanulnak
KISZ-vezet
napjai alatt?

— Mindenekelőtt a képzések formájáról annyit, hogy a legfontosabb tennivalókkal a fiatalok előadások, konzultációk, csoportos foglalkozások keretében ismerkednek. A mostani vezetőképzésre két kötelező témát határoztunk meg, amelyek minden járási vezetőképzésen napirendre ke-

tunk kapcsolódik ... a és Somogy megye mozgalmi rendezvényeihez.

A téli vezetőképzések másik kötelező témája Központi Bizottságunk állásfoglalása és határozata a KISZ időszerű feladatairól, az élelmiszer- és fagazdas... a vízgazdálkodásban, az ÁFÉSZ-eknél

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726
Mattioni Eszter
NÉPÚJSÁG (TOLNA)
Festőművész
1978 SEP 17

1978. szeptember 17.

1021

Képek a Mattioni-tárlatról

Szekszárdon, a művelődési központ kistermében vasárnap megnyílt Mattioni Eszter kiállítása, melyet október 8-ig tekinthetnek meg az érdeklődők.

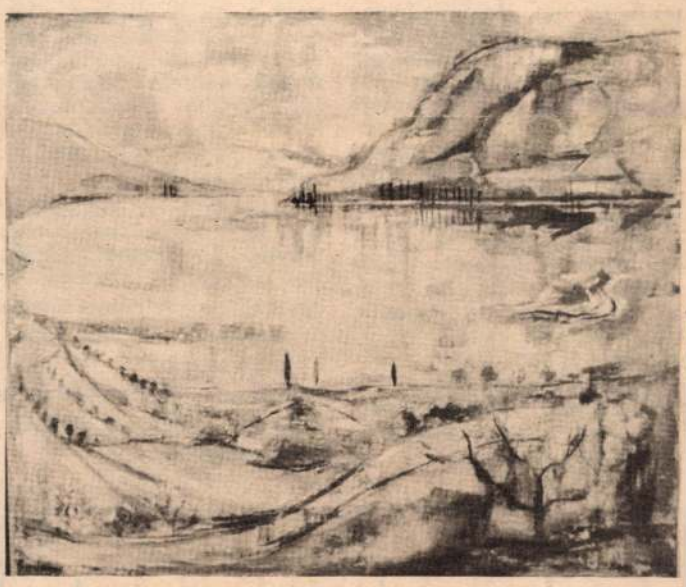

Ezüst Duna

Sióagárdi asszony gyermekével III.

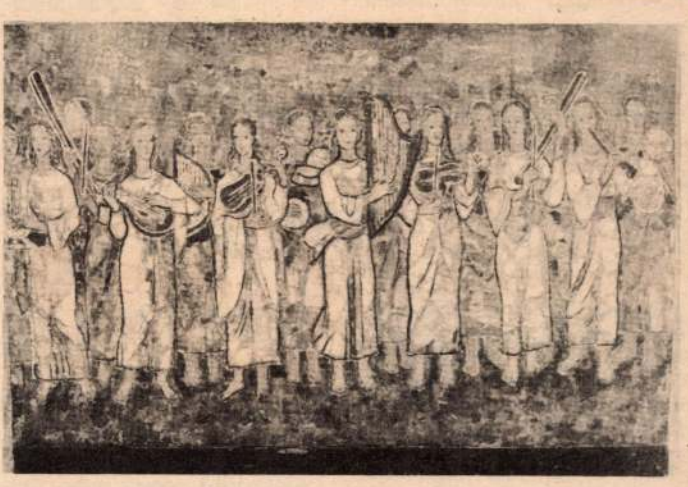

Kórus

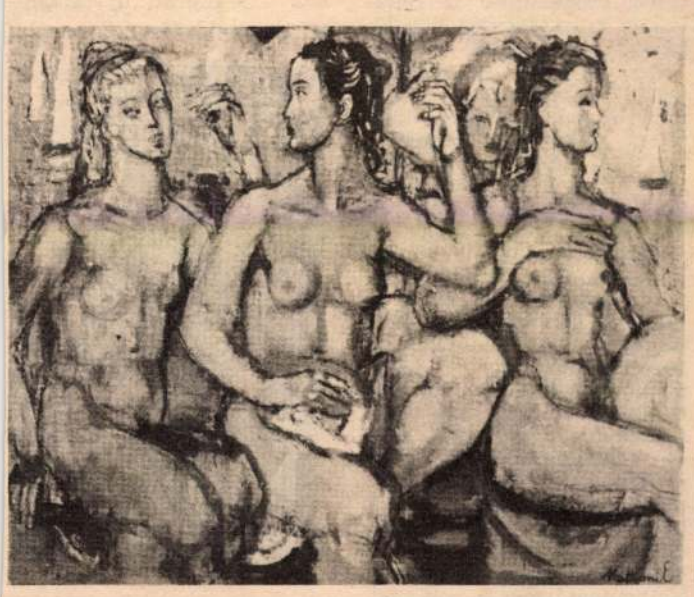

Aktok, arany háttérrel

A penicillin hatása

Két angol kutató mikroszkópos felvételeken vizsgálta, hogyan hat a penicillin a baktériumokra. Fényképeik világosan mutatják, hogy a penicillin a baktériumok sejtfalára hat. Hatása abban mutatkozik meg, hogy gátolja a sejtfalat felépítő anyagok egyikének, az ún. mureinsavnak a szintézisét, valamint megakadályozza a sejtmembránt felépítő anyagok összekapcsolódását. Nagyobb mennyiségben pedig megakadályozza magában a sejtben a fehérjék szintézisét. Mindezt lényegében már néhány éve tudjuk, de a penicillin hatásával kapcsolatban számos részletkérdés még alig ismert. Vajon a penicillin az egész sejtfalat támadja-e meg, vagy csak néhány ponton korlátozza tevékenységét?

A fényképek kimutatják, hogy a két lehetőség nem ellentmondásos. A penicillin ugyanis a baktérium természetéhez igazodik, és aszerint hat vagy az egyik, vagy a másik módon. Például a sztafilokokkusz baktériumot számos ponton támadja, mintegy véletlenszerűen. Viszont a sztreptokokkuszon hatása éppen arra a részre korlátozódik, ahol az osztódás történt.

A penicillin a nyugalomban lévő sejtre nem hat: mindig az osztódás idején fejti ki hatását. Osztódáskor például a sztreptokokkusz baktériumok „almacsutka" alakot vesznek fel, így mikroszkóppal jól követhető a penicillin hatására bekövetkező pusztulásuk.

Az elnök feleségének helye

A nők egyenjogúságáért harcoló amerikai feministák úgy érzik, hogy nem részesítették megfelelő figyelemben Rosalynn Cartert, amikor férjével Szaúd-Arábiában járt, közli a nyugatnémet Frankfurter Rundschau. A repülőtéri fogadáson nem biztosítottak Rosalynn számára helyet az elnöki tribünön, a felvonuláson hat lépéssel férje mögött kellett haladnia. Az elnök tiszteletére adott banketten az elnök feleségét egyáltalán nem fogadták, a palota másik termében a hölgyekkel külön kellett vacsoráznia.

...si dugók ára

vannak. Azt találták, hogy az üzemanyagot legjobban akkor használják ki, ha a jármű 50 kilométeres óránkénti sebességgel halad. Ha azonban az autós arra kényszerül, hogy óránként mindössze 16 kilométert tegyen meg, akkor az egy kilométer befutásához szükséges üzemanyag-mennyiség megkétszereződik. Ha ugyanezek a járművek autópályán haladnak, akkor üzemanyagfogyasztásuk 10—20 százalékkal csökken a kedvező utcai forgalom esetében érvényes adatokhoz képest. Mindez bizonyítja: valamennyi ország üzemanyagfogyasztása szempontjából mennyit számít az, hogy megfelelő-e az úthálózat és gyakran fordulnak-e elő közlekedési dugók.

Öreg fa

Olasz botanikusok az Etna lejtőjén 550 méter magasságban felfedezték a világ egyik valószínűleg legrégibb fáját, egy gesztyenyefát, amelyet régi krónikák a „száz ló fájának" neveznek. A fa főtörzsét már régebben villámcsapás pusztította el, de a 64,2 méter kerületű fatönkből három új hatalmas törzs nőtt ki, amelyeknek lombteteje 100 méternél nagyobb átmérőjű ernyőt képez. A botanikusok a fa kerülete alapján korát mintegy 3600—4000 évre becsülik.

A „száz ló fája" megnevezés a középkorból származik. A hagyomány szerint II. Johanna nápolyi királynőt egykor egy utazás alkalmával zivatar lepte meg, és az uralkodónő 100 lovagból álló kíséretével együtt a fa védő teteje alatt talált menedéket.

...fin és a repülés

püléstudomány is figyelemmel kísérte a vizsgálatokat, mivel joggal feltételezték, hogy e sebességnövekedés egyik oka az, hogy a delfin teste a vízben úszás közben — egyelőre ismeretlen módon — az előrehaladással szemben szokatlanul kis fékezőerőt, ellenállást tanúsít. Az érdeklődés indokolt, hiszen a mozgó test ellenállásának csökkentése a repülésben is a sebesség növelésének leghatásosabb módja.

A jelenlegi vizsgálatok szerint a megoldást valószínűleg a delfin bőrének több rétegű különleges felépítésében kell keresni. A belső merev (kb. 8 milliméter vastagságú) bőrréteg felett még két (együttesen mintegy 1,5 millimétert kitevő) réteget találunk. Ezek tulajdonképpen szabályozó elemek. A legkülső 0,5 milliméter vastagságú, erős, membránszerű bőrréteg alatt egy 1 milliméter vastag szivacsos felépítésű réteg található, amelynek szerkezete több mint 80 százalék folyadékot tartalmaz. A kutatók feltételezik, hogy a vízzel szembeni kis ellenállást ez a szivacsos réteg és a benne lévő folyadék teszi lehetővé. Nyilvánvaló volt a gondolat, hogy ilyen szerkezetű és tulajdonságú borítás alkalmazásával esetleg a repülőgépszárnyprofilok, törzsek légellenállását is csökkenteni lehet.

A kutatók megmérték az említett rétegek csillapító hatását és ennek alapján a vizsgálatok céljaira hasonló viselkedésű mesterséges delfin-felületeket készítettek. Bár a jelenség gyakorlati hasznosításáról még nincs szó, a felmerült új gondolat perspektívát ígér.

Mutatvány közben

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Mattioni Eszter festő-
művész

SOMOGYI NÉPLAP

1980 MÁJ 18

1021

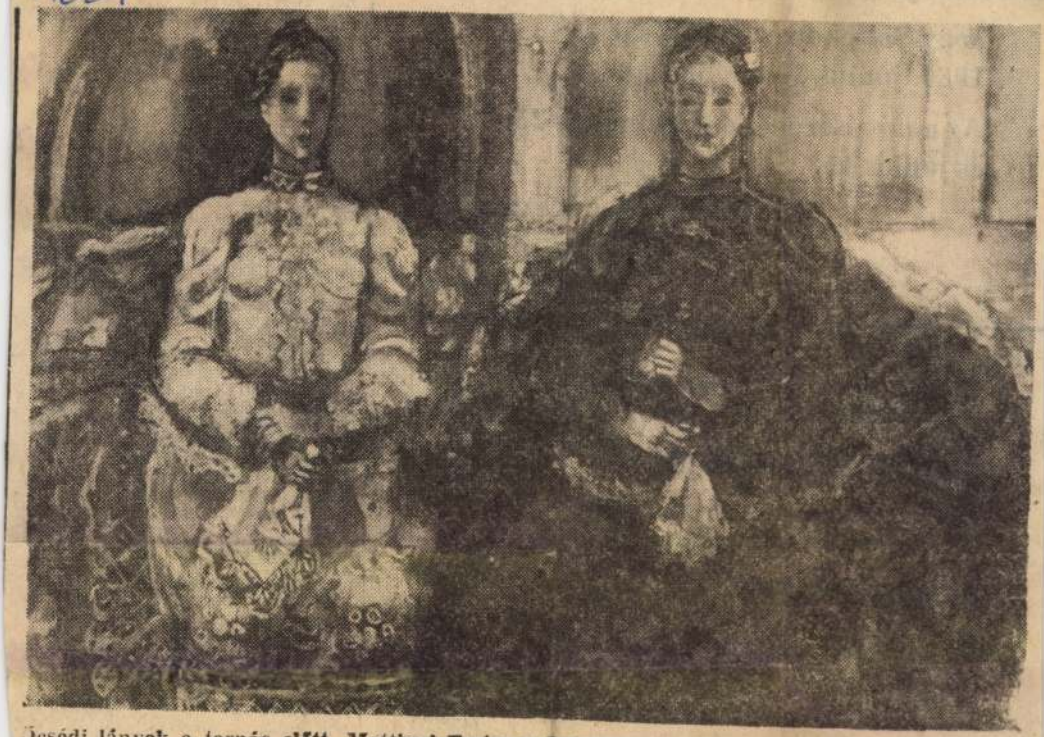

Jcsédi lányok a tornác előtt. Mattioni Eszter műve.
(Mattioni Eszter festményeiből és hímesköveiből kiállítás nyílt Budapesten a Csók Galériában.

...rtesítjük tisztelt ügyfe...

hogy Siófokon az autóvásár 1980. június 8-án elmarad.

Az autóvásár időpontjai: május ... és június 15.

Csarnok és Piac Ig...

SIÓFOK

(93378)

Májustól június 30-ig történő teljesítéssel vasúti kocsiba, gépjárműre rakva

bányakavics

55 Ft/m³, 0—30 mm-es minőségi kavics
80 Ft/m³-es áron üzemünknél

rendelhető

Kavicsbánya Vállalat üzeme, Gyékényes,

Telefon: 216.

(43027)

...zenekarra. 9.00: Világvasárnap. 10.30: Hírek. 10.33: A Magyar Rádió Karinthy Színpada. 11.30: Ádámtól Éváig. 12.00: Jó ebédhez szól a nóta... 12.57: Szerecsenpatkó. Mesejáték. 13.45: Időjárás- és vízállásjelentés. 14.00: Reklámparádé. 14.05: Híres zenekarok albuma. 14.30: Hírek. 14.33: Táskarádió. 15.30: „Igazolatlan mulasztás". 16.00: Kovács Apollónia és Bojtor Imre népdalokat énekel. 16.30: Hírek. 16.33: Útközben. 16.35: Holnaptól nem szeretlek. 16.55: Reklám. 17.00: Slágerek mindenkinek. 17.55: Mit üzen a Rádió? 18.30: Hírek. 18.33: Nótakedvelőknek. 19.20: A vasárnap sportja. 19.50: Tavaszi ujjongás. 20.08: A Magyar Rádió esztrádzenekara játszik. 20.30: Hírek. 20.33: Útközben. 20.38: Társalgó. 22.35: Spirituálék. 23.00: Hírek. 23.10: Tánczene éjfélig. 24.00: Hírek. 0.10: Idegen nyelvű vízjelzőszolgálat.

3. MŰSOR

7.00: A pécsi stúdió szerb-horvát nyelvű műsora. 7.30: A pé-

MH SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Mattioni Eszter, festőművész

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP

1980 ÁPR 27

Márciás közepe van és még mindig havas.

Késik a fecske nem csak az ámely nem csinál nyarat

1021

Mattioni Eszter: Baranyi nők

megszerve
fordítanak
tikai képz
szakszerve
tatási forr
romszázan
évenként.
hogy az i
hatvan sz

— Ez n
heléssel i

— Elsősorban azoknak a lányoknak, asszonyoknak, akik vállalják, hogy munkájuk és a „második műszak" mellett még egy „harmadikat" is a nyakukba vesznek; beülnek az iskolapadba. Természetesen az üzem ahol s amennyit tud segít. A mi kezdeményezésünkre indult be például a helyi gimnáziumban levelező tagozaton a ruhaipari szakközépiskolai képzés. Betanított munkásaink is helyben szerezhetnek szakmunkás oklevelet. még. Az elmúlt évben elő ször rendeztük meg az üze mi művelődési hónapot, ige nagy sikerrel. Kismama klubot, tánccsoportot, ének kart, irodalmi színpadot szer veztünk, jól működik fotó szakkörünk. Az üzemi KISZ bizottság kezdeményezésére megalakult az ifjúsági klubunk, a klub programjait a művelődési bizottsággal együttműködve szervezi.

— Sok fiatal dolgozik az üzemben?

Munkások a műte

Művészetbarátok köre a művelődési ház

1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Mattioni Eszter

festő m.

SOMOGYI NÉPLAP

1983 OKT 1

1021

Virágos ablak a budai hegyekkel. Mattioni Eszter festménye.

n szerepelnet.

Gondolt már a télre?

Tűzifáját nálunk rendelje meg!

Kiváló minőség, gyors szállítás, olcsó ár!

Címünk: Petőfi Mg. Tsz, Somogybabod, szállítási részleg. Telefon: Somogybabod 6.

(81689)

Teljes munkaidős takarítónőt fölvesz

a Somogy megyei Lapkiadó Vállalat Kaposvár Latinca Sándor u. 2. (Szombat szabadnap.)

Kizárólag kaposváriak jelentkezését várjuk.

(81724)

nazenekarok fesztiválja Debrecenben. 16.53: Fellegi Ádám Gershwin-műveket zongorázik. 17.05: Belépés nemcsak tornacipőben. 18.05: Sport. 19.10: Hírek. 19.15: Slágerek — mindenkinek. 20.02: Tizenkét szék. 20.30: Hírek. 20.35: Közkívánatra. 22.00: Slágermúzeum. 23.00: Hírek. 23.15: Lépések, előre. 24.00: Hírek. 0.10: Magyar és idegen nyelvű vízjelzőszolgálat.

3. MŰSOR

7.00: A szolnoki stúdió román nyelvű nemzetiségi műsora. 7.30: A miskolci körzeti stúdió szlovák nyelvű nemzetiségi műsora. 8.00: Hírek. 8.08: A kiállítóterem programjából. 8.17: Kistétényi Melinda és Elekes Zsuzsa orgonál. 9.01: Operaáriák. 9.20: Schumann muzsikájából. 10.25: Slágerlista. 11.00: Hírek. 11.05: Hangfelvételek felsőfokon. 12.45: Britten: Himnusz Szent Cecíliához. 13.00: Hírek. 13.07: Lemezbörze helyett. 14.00: Kívánságműsor szombaton. 16.00: Bemutató. 17.00: Rossini operáiból. 17.30: Tip-top parádé. 18.00: Kritikusok fóruma. 18.10: Félóra népzene. 18.40: A magyar szépprózá századai. 18.55: Első hó köszöntő. 19.00: Hírek. 19.05: Haydn: B-dúr szimfónia. 19.35: Kapcsoljuk a Zeneakadémia nagytermét. Kb. 21.30: Újdonságainkból. Kb. 22.00: Operaáriák. 2.27: Rádiószínház. 23.20—23.22:

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748/340-726

Mattioni Eszter, festőművész

SOMOGYI NÉPLAP

1984 MÁJ 1 21

1021

Baranyai nők. Mattioni Eszter festménye

nyörű és gazdag ország
a megismertetéséhez.

harmadik diák igaz
lepetés. *Lee Sang Hyu*
Koreából jött. Hazáj
nem volt lehetősége a
hogy Kelet-Európá
alkozzék: hazánk
Tu Hvan diktatúrá
tt nincs diplomác
solat, ezért a hambu
temet választotta. 1
cás havi ösztöndíjából
szírozza — a megélhe
, a könyvvásárláson túl
agyarországi utazásait

Tudom, hogy hazardí
m, de megéri: a debre
nyári egyetemen s ma
rszági barangolásaim
annyi élményt gyűj
n, hogy örökre elje
em magam az ön házá
Ha visszamegyek
ba, szeretnék az ide
elvi egyetemen elhe
dni és magyar nyel
et tanítani.

most éppen Az ember
liájának szövegével
ik. Peter legfrissebb
ye *Weöres Sándor*
zete. Kathrin meghök
ő Rejtő Jenőt olvasta
bb, a Piszkos Fred a
ny című ponyvát. A
mégis indulatosan
leány mellett, arra

ton emblémája. — **Népszerű**, kelendő cikkek a lemezeik — mondja az eladó.

Másnap ismét egy ismerős: Sass Sylvia a hamburgi Staatsoper színpadán, Az álarcosbál Amélia-szerepében. A nagy bariton, Piero Cappucilli mellett ugyan könnyűsúlyúnak tetszik zenei értelemben — hangja sokat veszített erejéből, puhaságából —, a vértelen spanyol tenorocska, Juan Uoveras mellett azonban szupernehézsúlyúnak. Sikere ily módon erősen viszonylagos. Nem így Marton Éváé, akit ugyan személyesen ezúttal nem láthatok-hallhatok, de büszkén tapasztalom: lemezeit és a róla készített könyveket, fotóalbumokat úgy kapkodják a Staatsopor előcsarnokában, mintha százmárkásokat osztogatnának.

Lengyel András

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

Mattioni Eszter

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

Képtőműves

1980 MÁR 10

1027

Mattioni Eszter: Baranyai kislány arany háttérrel

Barátaink éle

Munkaverseny a Szovjetunióban

Mindenki javára

kommunisták, a szovjet emberek nagy érdeklődéssel figyelik a híreket a Magyar Szocialista Munkáspárt XII. kongresszusának előkészületeiről. Sok szovjet gyárban, vállalatnál felajánlásokat tettek a tanácskozás tiszteletére. Így a moszkvai Manometr Egyesülés dolgozói is, akik vállalták, hogy március 24-re, határidő előtt elkészítik magyar megrendelésre a különféle műszereket, berendezéseket.

— A vállalás teljesítéséért minden gyáregységben munkaverseny bontakozott ki — mondta Vlagyimir Veretyennyikov, a pártbizottság titkára. — A versenyben a kommunisták járnak az élen, hogy köszöntsék a magyar testvérpárt nagy eseményét.

A Manometr Egyesülés vállalása jól példázza, hogy mondta Gennagyij Pjatkin, az egyesülés pártbizottságának titkárhelyettese. — Nálunk öt év alatt legalább 40 millió rubel megtakarítást eredményeztek a felajánlások.

Az egész országban nagy visszhangot keltett a moszkvai gyárak legjobb dolgozóinak felhívása, hogy Lenin születésének 110. évfordulójára teljesítsék az éves tervet. A tadzsikisztáni Leninabád selyemgyárának mérnöke, Szvetlana Kozanceva elmondta, hogy a moszkvaiak kezdeményezését támogatva a kombinát több mint 200 kiváló dolgozója már teljesítette egyéni tervét, 250-en április 21-re végeznek vele. A példákat sorolhatnánk tovább, hiszen nincs olyan gyár, bánya, kutatóintézet a Szovjetunióban, ahol ne tettek volna vállalásokat Lenin születésének évfordulójára.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
Mattioni Eszter, festőművész
Tolna m. Népújság
1980 MÁR 16

1021

1980. március 16.

Mattioni Eszter képei

Mattioni Eszter képeiből, hímesköveiből kiállítás nyílt a budapesti Csók Galériában

Virágos ablak dunai hegyekkel

Őszi Dunakanyar

1980. március 16.

„Melegházi" drágakövek

A természet évezredekig, sőt évmilliókig munkálkodik egy-egy gyönyörű kristály kialakításán, az embernek viszont ehhez mindössze néhány hónapra van szüksége. Az ásványi nyersanyag-szintetizáló tudományos kutatóintézetben dolgozták ki világviszonylatban is először a természetes drágakövek ipari növesztésének, valamint a féldrágakövek nemesítésének módszerét és technológiáját.

Az intézet kísérleti üzemének műhelyei azok a sajátos melegházak, ahol az ékköveket termesztik. Én abban az időpontban látogattam el oda, amikor a termés „betakarítása" folyt: az ametisztek „értek be". A sötét ibolyaszínű, csodálatos „gyümölcsök" úgy csüngtek, akár a szőlőfürtök. A közelben „érlelődtek" a citrinek, ezek a ritka szép sárga kristályok, amelyek az aranytól kezdve egészen a sötét mézhez hasonló színárnyalatokban pompáztak. Az ékköveket innen a csiszolóműhelybe szállítják, ahol ékszerészek végzik el a végső simításokat a „természet csodáján".

— Ilyen tiszta és ilyen színezetű ametisztek ugyanolyan ritkán fordulnak elő, mint a hatalmas aranyrögök — jegyezte meg Anatolij Saposnyikov, az intézet igazgatója, aki szakmája szerint geológus, miközben felnyitott egy kis dobozt, amelynek fekete bársonyán emberi kéz alkotta drágakövek csillogtak.

— Próbálja meg megkülönböztetni a természetes köveket a mi „intézeti" köveinktől — javasolta a tudós.

Képtelen voltam rá, minden követ egyformának láttam. Nyomban megvigasztaltak: még a legnagyobb szakértők, köztük azok a külföldiek is, akiket hasonló próba elé állítottak, értetlenül álltak. S ugyanebbe a helyzetbe kerültek a legprecízebb műszerek is, mert a természetes ametiszt és az „alekszandrovjat" (az intézet Alekszandrov régi orosz városban van) között egyszerűen nincs különbség! — Ebben nincs semmi meglepő. Hiszen a természet is ugyanazt az anyagot használta fel, amelyből a mi kristályaink készülnek.

Hogyan történik tehát a természetben a kristályok növekedése, s milyen a melegházhoz hasonló műhelyekben? „Vetőmagnak" — a szakemberek ezt beoltásnak nevezik — kvarc egykristályokat használnak, amelyeket magas hőmérsékletű oldatokkal táplálnak. Közönséges kvarcot vesznek, megőrlik, különleges összetételű folyadékban feloldják, néhány speciális adalékanyagot tesznek hozzá, s mindezt nyomás alatt lévő kétrekeszes edénybe helyezik, melegítik... Hat-nyolc hónap múlva az ékkövek elkészülnek. Persze ez az értékes kristályok előállításának túlságosan leegyszerűsített sémája. Egyetlen dolog van, ami itt valóban egyszerű az alapanyag, a kvarc megtalálása, amely a földkéreg 60 százalékát alkotja.

A nem átlátszó, tejszínű ásványt és a csillogó, értékes kristályokat egymás mellett látva felvetődik a kérdés: vajon mi közük egymáshoz? Márpedig az őket létrehozó természet ugyanazt az anyagot, sőt módszert is használta: a hidrotermális módszert. Az ametisztek, a citrinek, a füsttopázok ugyanazokból a föld mélyéből származó, megolvadt sóoldatokból készülnek. Vajon mi az oka annak, hogy egyes, sajnos igen ritka esetekben az igénytelen külsejű kvarc lila, aranysárga, vagy átlátszóan füstös kristállyá válik?

A természetnek ezt a titkát sikerült megfejteni. A modern fizikai—kémiai elemzés teljes eszköztárának felhasználásával a szovjet kutatóknak sikerült részleteiben rekonstruálniuk a sok évezred folyamán lezajlott technológiát. Kiderült, hogy az ékkövek geológiai hibáinak köszönhetik kiemelkedő tulajdonságaikat. Egyes kvarcok kristályrácsában keletkezésük közben defektusok fordultak elő, s ezek tették e kvarckristályokat utánozhatatlan szépségűvé. Igy az ametisztek ibolyaszíne, mint ahogy a szovjet szakemberek első ízben megállapították,

MTI SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

Mattioni Eszter

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

festőművész

1980 MÁR 16

hók. — Régen jöttél? — Körül-

1021

Mattioni Eszter: Sióagárdi asszony gyermekével

történt: bevezették a várt új pénzt. A de pénzreform során 10 úgynevezett „felszal kipet (a laoszi vá egy új kipre váltott A „felszabadítási" k nevéből is kitűnik, területeken született meg, amelyeket elsőnek szabadítottak fel a Patet Lao egységei az amerikai agresszió idején. Miután győzött a népi hatalom az ország egészében, a „felszabadítási" kip automatikusan Laosz egységes pénze lett. Küldetését a nemzeti felszabadítása, mind a politikai biztonság megőrzése szempontjából. „Jelenleg, amikor a laoszi nép az átfogó szocialista forradalom mellett kötelezte el magát, harcban áll a belső és külső ellenséggel, feltétlenül szükség van rá, hogy a nemzeti bank új pénzt bocsásson ki" — írta a Sieng Pasason, a Laoszi Nép Forradalmi Párt központi lapja.

Az új pénzt öt névértékben adták ki, s a pénzkibocsátás szigorú ellenőrzése eleve súlyos csapás a zavarosban halászókra. Az új kip minden bizonnyal lökést ad majd az árutermelés és -elosztás tökéletesítéséhez. Laosz egyes nehezen megközelíthető, hegyvidéki területei eddig gyakorlatilag kívülrekedtek az árutermelés szférájában. A jószerivel nomád módra élő nemzeti kisebbségek hagyományosan naturálgazdálkodást folytattak.

A hosszú távú terv az, hogy a kis lélekszámú, nagy kiterjedésű ország egészét bekapcsolják a gazdasági vérkeringésbe, és ezt a célt hasznosan szolgálja az új, stabil pénz bevezetése. Fontos emlékeztetni arra is,

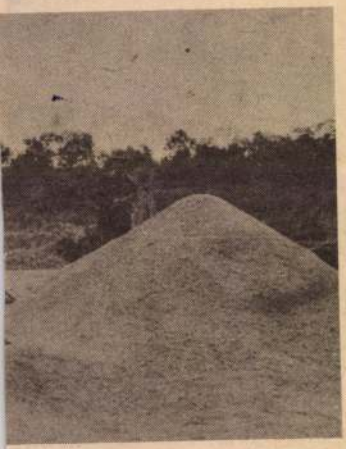

ilométerre fekvő Tha Ngon-i

tás, s a helyreállítás folyamatában sikeresen teljesítette.

Az elmúlt években azon-

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Mattioni Eszter

SOMOGYI NÉPLAP
1980 MÁR. 30

festőművésznő

1021

Sióagárdi asszony gyerekkel. Mattioni Eszter festménye. (A művész képeiből, hímeskövéből Budapesten, a Csók Galériában nyílt meg kiállítás.)

komplexumban
ifjúsági sp
terem is talá
korlátozás né
vesznek az itt
kör tagjai köz
sportoló hár
teremben ta
tornából, álta
előkészítésből
fiából.

HÚSVÉTRA

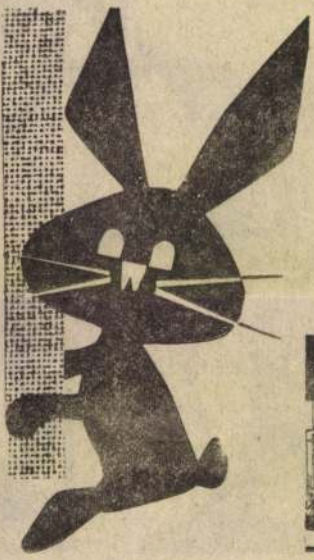

női- és férfi divatáruk, ajándékozási cikkek, kozmetikumok,

praktikus gyermekjátékok gazdag választékát kínálja a SOMOGY ÁRUHÁZ.
Várjuk kedves vevőinket!

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Mattioni Eszter festő-
művésze

KELET-MAGYARORSZÁG
1980 MAR 3 0

1021

Mattioni Eszter festményeiből

Sióagárdi asszony gyerekkel.

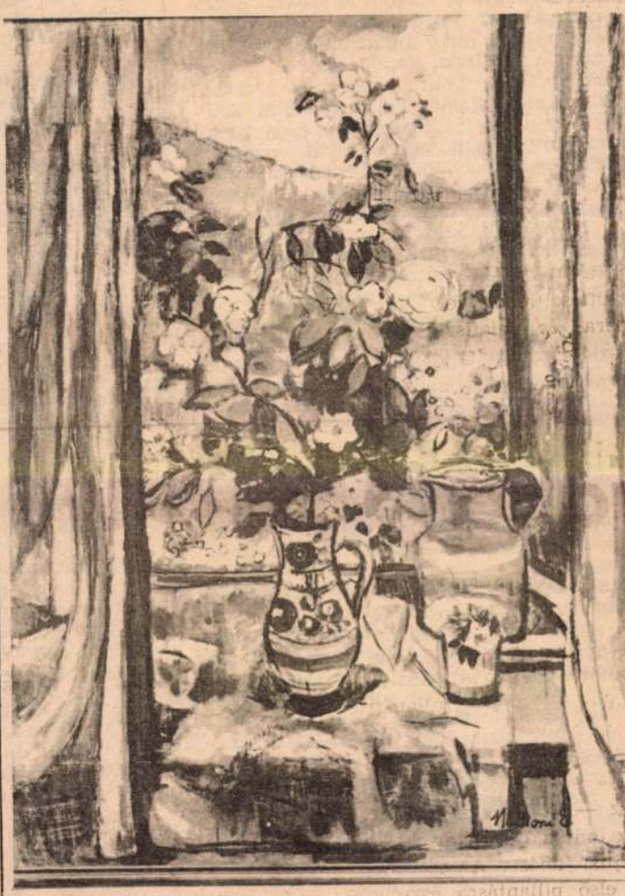

Virágos ablak dunai hegyekkel.

KM V

Levél Köviben

Kedves Katalin!

Kérem, ne haragudjék, hogy így szólítom, de valahogy nehezemre esett volna úgy írni, hogy kedves Kövi Ferencné. Hogy miért? Mert beszélgetésünk a maga *sorsáról, életéről, elveiről nélkülözött minden formaságot,* híjával volt a máskor oly gyakori feszengésnek, hivataloskodásnak. Ebben a fő érdem a magáé. És ez volt az, ami írásra késztetett.

Maga munkásasszony. Alig hiszem, de úgy mondta, már 1942 óta. Hitetlenségem nem az igazmondását kérdőjelezi meg, csupán fiatalos kedve, derűje, frissesége késztet csodálatra. Igaz, aki annyira vidám, jó kedélyű és igazmondó, annak könnyű. Talán egy kicsit irigylem is. Pedig élete munkával volt teli, az eltelt négy évtized a dohánybeváltóban próbára tette fizikai erejét, türelmét, emberségét is. Mert sosem érte be annyival, hogy dolgozik, mindig részt kért és vállalt mások gondjából, életéből. Így lett aztán politikus. Mégpedig gyakorló politikus, aki pártmunkájával sokak elismerését vívta ki. Biztos, hogy ebből ered szókimondása, okos mérlegelőképessége, a termelő munkát végző érzékenysége az öröm és gond iránt.

Beszélgetésünk során azt mondta nekem: életét sikeresnek érzi. Igaz, nem volt látványos a sorsa, de sikerült elérni azt, hogy *sosem szakadt el azoktól, akiknek gondját magára bízták.* Boldognak érzi magát, mert mindennél *többre becsüli a bizalmat,* amit kapott és kap, s nem vágyik többre, mint *amit becsületesen elért.* Talán nem is gondolta, amikor mindezt megfogalmazta, hogy programnak is beillő igazságokat mondott. Kicsengett szavaiból *a szerénység, a tisztesség, az életöröm.* S mindez egymás mellett már bizony nagyon is sok.

Ne csodálkozzék, hogy mindezt közügyként kezelem, s saját életéről tett vallomását így közreadom. Mert mindez szerintem szükséges. Tanulságul sok-sok embernek, akik hajlamosak elfelejteni azt, honnan is indultak, s elfelejtenek örülni a kis dolgoknak, melyek széppé teszik az életet. Nem véletlen, hogy ilyen tiszta életfilozófia megvallása és élése mellett *munkatársai feltétlen bizalmát élvezi.* Így választották meg párttitkárnak. Most azt mondhatja valaki, karriert csinált. Maga azt mondta, pártmunkáját *csak szolgálatnak* tekintette, akkor is, amikor járási vb-tag volt, de most is. Mert úgy érzi: *nincs szebb, mint megmutatni másoknak az igazságot,* s egy kisváros világának szűk határait kitágítani a jövő horizontja felé.

Mindebben benne van saját sorsának ezernyi tanulsága. Hiszen mint *süldő lány* ismerte meg a munkássorsot, s *érett asszony* korában jutott el oda, hogy nagy összefüggésekben tanít meg másokat gondolkodni. Van tehát hitele annak, amit mond, aranyfedezet az élete. Tudom, most neheztelni fog rám, mert azt is mondta: *nem szereti a csillogást.* Sosem vágyott rá, sőt mi több, ijeszti a feltűnés. Visszaélek hát bizalmával, vállalva talán a rosszallását is, mert úgy hiszem, ennek is van értelme. Tényleg ott van az igazság: ne a csillogásért tegye az ember, amit tesz, ne a fényért

Vasá

INTE

● **A megye múlt het nem ezer valy Szab Ön, mint tartja ezt**

— Figyelmb lekedési bales esetben csalá kárt jelent az doknak, mind gyénkben elő szám 71 halál könnyebb sér a balesetek száma még et egy évvel kor sze a tavalyi kal magasabb balesetek szán lyos és 8 száz lést szenvedet dóbb vagyok. ha azt is fig alatt 6—7 ezer a megyén bel vanezer dolgo tott el naponta ben az idegen kent a baleset zolódott az a mondás, hogy vekedésével n számának eme

● **Minek tu után tav megye ba**

— Amint a gi tanács ülé és összehango az érintett á rendészeti d a megelőző, la, a rendőr szeti intézked ményessége. mellett a ba esetén szigorú lat. De a gépj vek vezetői is gépjárművek hogy alkalmaz kat betartsák. gálva megálla tusban beveze zően hatott a nyek azt muta többsége megt ellenőrzési ak túllépőkkel sze dokolt büntetés rendészeti szer

● **A közleke kell. Köze dalról a b lyik szere lenséget el**

— Annak ell in is érezhetőe udvarias, a töb tők száma, sajn az okok között veket vezető e

MK SAJTOFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
Eszter Mattioni
1980
DAILY NEWS
FB 17

Ausstellung in der Csók-Galerie

Eszter Mattioni – eine individuelle Künstlerin

1021

FOTO MTI — T. FÉNYES

Eszter Mattioni in ihrem Atelier.

Eine neue Station auf der rund 50jährigen erfolgreichen Künstlerlaufbahn der ungarischen Malerin Eszter Mattioni ist die am Donnerstag in der István-Csók-Galerie (Váci utca) eröffnete Ausstellung. Nach der außerordentlich attraktiven Jubiläumsschau von Eszter Mattioni in der Ungarischen Nationalgalerie wurden ihre Bilder in zahlreichen Orten ganz Ungarns gezeigt, denn das Interesse war sehr groß. Auch ausländische Sammler und Museen kaufen gern ihre Bilder, so in Österreich, den USA und in Japan, vielleicht deshalb, weil ihren Bildern die nationalen Züge der ungarischen bildenden Kunst abzulesen sind.

Ein ständiges Element in der Kunst von Eszter Mattioni sind das bäuerliche Leben, die verschiedenen Volkstrachten und andere Element, die auf dörfliche Quellen zurückgehen. Selbst ihre im Ausland entstandenen Gemälde widerspiegeln diesen Charakter, der ihr durch ihre Kindheit, die Erinnerungen an ihre auf dem Lande verbrachte Jugend unauslöschlich eingeprägt wurde.

Die Arbeiten der Künstlerin sind lebendig, frisch in Farbe und Form kraftvoll, ein Ausdruck dafür, daß sie der Volkskunst verbunden ist. Die malerischen Tugenden und die stilistisch strengen Kompositionsmethoden führten die Künstlerin zu einer Variante der uralten Mosaikkunst, die dem 20. Jahrhundert angepaßt ist. Die Künstlerin nennt dieses in Ungarn allein von ihr gepflegte Genre „Schmuckstein".

Tamás Fényes

Matyó-Madonna, eine „Schmuckstein"-Arbeit von Eszter Mattioni.

100 Jahre Mozarteum Sal

Wien — In der Festspielstadt Salzburg wird dieses Jahr das 100-Jahr-Jubiläum der am 20. September 1880 gegründeten Internationalen Stiftung Mozarteum gefeiert. Die Stiftung hat durch die Mozartwochen, die Betreuung der Gedenkstätten, des Archivs und des Zentralinstituts Salzburg zum Zentrum der Mozart-Forschung gemacht. Die 25. Mozartwoche, die vom 25. Januar bis 3. Februar 1980 stattgefunden hat, wurde mit einer konzertanten Aufführung von Mozarts „La finta giardiniera" (Die Gärtnerin aus Liebe) eingeleitet. Weitere Programmpunkte w
Konzerte der Wiener
niker, des English C
chestra, des Salzbu
chores, der Berliner
niker und des Cor
Orchesters Amsterd
mationen aus Österreich)

● **Stockholm** — Ein Gemälde von Lucas Cranach dem Älteren (1472—1553) ist aus dem Nationalmuseum in Stockholm gestohlen worden. Der Wert des Bildes wird auf mehr als 100 000 schwedische Kronen (etwa 42 000 DM) geschätzt. Es stellt die römische Sagengestalt Lucretia dar, wie sie sich, entehrt durch den Königssohn Sextus Tarquinius, einen Dolch in die Brust stößt. **(DPA)**

März stattfindet, beteiligen sich 9000 Exportbetriebe und Außenhandelsunternehmen aus über 60 Staaten als Aussteller. Die DDR ist mit einem hochqualitativen Angebot aus 4200 Exportbetrieben vertreten. 13 sozialistische Länder, darunter alle Mitgliedsländer des RGW, zeigen hochwertige Exporterzeugnisse und Ergebnisse der sozialistischen ökonomischen Integration. Mit offiziellen Kollektivausstellungen, Informationsständen und Einzelausstellern sind 27 Entwicklungsländer sowie 25 kapitalistische Länder aus Westeuropa und Übersee vertreten.

Die ungarische Produktionswirtschaft ist durch 31 Außenhandelsfirmen vertreten, die auf 3700 m^2 gedeckter und freier Fläche verschiedene Neuheiten, vor allem aber Exponate der RGW-spezialisierten Produktion ausstellen. Folgende Branchen stellen Schwerpunkte des ungarischen Technikangebots dar: Elektrotechnik, Automatisierungstechnik, Nachrichten- und Meßtechnik, Datenverarbeitung und Büromaschinen, Nahrungsmittel- und Verpackungsmaschinen sowie Landmaschinen. Größter Aussteller sind Metrimpex und Videoton. Etwa 50% der von Komplex gezeigten Landmaschinen und Maschinen der Lebensmittelindustrie sind Spezialisierungsprodukte. Neuheiten sind u.a. die Halogen-Theaterbeleuchtung der Vereinigten Glühlampenwerke, ferner eine leistungsstarke Fernsprechzwischenanlage von Budavox sowie elektronische Registrierkassen von IGV. Die ungarische Kon-

terflugzeit

ontinenten
/interflugplan.

(Schönefeld)
/ IL 18
/ TU 134
/ TU 134
unsere
ispiel nach
anoi, Algier,
laputo.

INTERFLUG-Stadtbüro
Budapest V.
Regiposta u. 5
Tel.: 186-016; 186-482

INTERFLUG
DEUTSCHE
DEMOKRATISCHE
REPUBLIK

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Mattioni Eszter,
festőművész

PEST MEGYEI HÍRLAP
1980 FEB 17

Asszonyok 1021

Mattioni Eszter festménye

nathy Tihamér kollázsa

egy zongorája, még akkor is átjártam klimpírozni, mikor már nem tanított. Nagyon fájt neki, hogy elmentek a gyerekek. De muszáj volt és most már tudom, jobb volt.

— *Miért?*

— Itt két póznára kötött madzag volt a magasugró eszköz. Tornaórán meg fáramászás volt a feladat. Bent? Kísérletekhez *rengeteg eszköz, sok könyv, minden teremben tévé.*

— *Mit tudsz az akkori iskolatársaidról?*

— Nem sokat, többen elköltöztek innen. Be a városba, ide meg alig jön valaki. Bár mostanában, hogy a gazdaság segít építkezni — egyre többen.

— *És akik maradtak?*

— *Nagy Karcsi* hatvankilencben harmadikos volt, most a Fortéban dolgozik. Osztálytársa, *Papp Olga*, közgazdasági szakközépben végzett, a hajógyárban van. *Pisák Zsuzsi* a Szőnyi kórházban asszisztens. *Deme Laci* az építőiparban, *Dudás Jóska* az Izzóban. *Ruzsai Misiék* Rádra költöztek, ő Dunakeszin, a járműjavítóban szakmunkás. Én, ha végzek, szeretnék a Naszályban maradni, a rádió-villamossági osztályon. Nagyon jó a rádiók, magnók, tévék között.

Máriaudvaron majd minden otthonban van televízió.

ANDAI GYÖRGY

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

NÉPÚJSÁG (TOLNA)

Mattioni Eszter, festőművész

1021

1978. július 2.

Sióagárdi kislány

Mattioni Eszter kavicsmozaikja

TERM

A „40 éves Türkmén SZSZK" kolhoz polietilé

A Szovjetunióban a sivata- súly megbomlásának káros f

SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-736
Mattioni Eszter,
festőművész
DOLGOZÓK LAPJA
1980 MÁR 9

1980. március 9., vasárnap — DOLGO

1021

Hímesművek

Mattioni Eszter festményeiből, hímesköveiből nyílt kiállítás Budapesten a Csók Galériában

Sióagárdi asszony gyerekkel

Baranyai kislány arany háttérrel

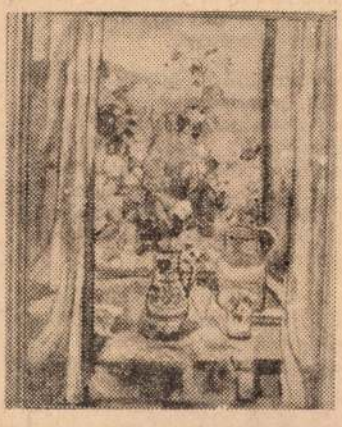

Virágos ablak dunai hegyekkel

Őszi Duna-kanyar

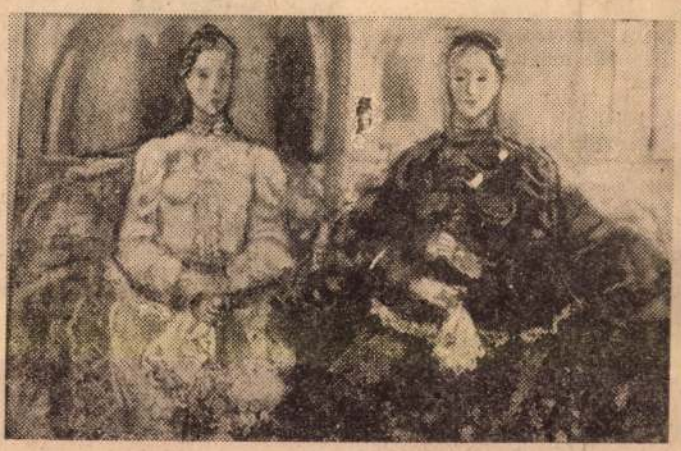

Öcsédi lányok tornác előtt

Baranyai nők

LAPJA

ztés a KOMTÁVHŐ-nél

natóan mintegy száztíz hő-pont utólagos automatizá-t végzik el a vállalat szak-berei. E munkák Tatabá-n, Tatán és Komáromban ködő hőközpontjaikra ter-nek ki, mert Oroszlányban TANÉP szakemberei már égezték a vállalat számára automatizálást.

SÖDLEGES SZEMPONT AZ ÉNERGIA-AKARÉKOSSÁG

Hasonlóan a „Hydrogel T" kezelési programhoz, az ynevezett fűtésszabályozó rök általános alkalmazása új létesítményeknél már telező. Így a beépített beren-zések megteremtik az ener-atakarékos fűtésszolgálta-; feltételeit. A vállalat az én közel ötmillió forintot lt e munkák elvégzésére. A éréseken kívül különféle ámítások is azt az eredményt adták, hogy a fűtésszabályozó körök alkalmazásával megfelelő automatikus üzeltetésével a korábbi kézi emvitelhez képest a hőener-a-megtakarítás a nyolc szá-lékot is elérheti.

Ez igen jelentős, hiszen a OMTÁVHŐ 1979-ben az új értekegység szerint, több, int 2 millió GJ (Gigajoule) tékű vásárolt és saját elő-ítású tüzelőalapú ener-át használt fel, amelyből a sárolt hőenergia aránya el-te a nyolcvan százalékot. indebből jól kitűnik, hogy a őfokszabályozás teljes auto-atizálásával évente több illió forint értékű energiát karíthatnak meg. A fűtés-zabályozó körök beruházási öltsége néhány év alatt meg-érül a megtakarított hőener-ia árából. Ennek időtartamá-an azonban igen jelentős kü-önbségek vannak. Ahol száz akásra jut egy hőközpont, ott árom év alatt térülnek meg költségek, négyszáz lakásnál iszont mindössze egy év latt.

A KOMTÁVHŐ nagy figyel-net fordít a különféle intéz-ények fűtésére. Az átalány-íjas közületi fogyasztóiknál z elmúlt év nyarán megje-ent nehézipari miniszteri ren-elet nyomán programkapcso-ókat építettek be a fűtési ke-ingtető szivattyúk villamos nüködtető kapcsolójához. A

tek után a vállalat megkezdte a BYCOSIN adalékanyag üzemszerű alkalmazását esztergomi, komáromi és tatai tüzelőolaj alapú kazánházaiban.

AZ EREDMÉNYEK ÉS A BRIGÁDMOZGALOM

A vállalat dolgozóinak száma megközelíti az ötszázat, munkájuk szinte a megye egész területét átfogja. Több, mint egyharmaduk törzsgárdatag, s jelentős részük a KOMTÁVHŐ-nél tevékenykedő tizenkilenc szocialista brigádban működik. Nagy szerepük volt és van a vállalat eredményeiben, amelyre az imént részletesen említett jelentős műszaki fejlesztés mellett elég egyetlen adat: tavaly — a lakások számának gyarapodása mellett — a panaszok száma az előző évivel szemben 13 százalékkal csökkent.

A szocialista brigádok vállalásaikkal —, mint már említettük — döntően hozzájárulnak a szolgáltatás színvonalának emeléséhez. Egyik legfontosabb vállalásuk a hőszolgáltatás zavartalan menetének megteremtése, a hibaelhárítás idejének csökkentése. Az utóbbi időben mind nagyobb szerepet kapott felajánlásaikban az ésszerű energiagazdálkodás, az anyagtakarékosság, a termelékenység növelése. Tavaly — az előző évihez viszonyítva — 7,6 százalékkal csökkent a vállalat fajlagos hőfelhasználása, ugyanakkor a lakások fűtése elérte a rendeletben előírt hőmérsékletet. A tatabányai, a tatai, a nyergesújfalui, a dorogi és az esztergomi hővezetékrendszernél is jelentős megtakarítást értek el.

A brigádok elkészítették az olajtüzelésű kazánok hőveszteségének és hatásfokának mérését, s ahol szükséges volt, a berendezések javítását. A szocialista kollektívák végezték el a már említett, a kazánok hatásosságát javító adalékanyag — BYCOSIN — alkalmazási vizsgálatát, amely jelentősen csökkentette a korom képződését. A brigádok 185 „Hydrogel T" berendezést szereltek fel. Most újabb 65-öt építenek be nemcsak a lakosságot, hanem a közületeket ellátó hőközpontokban.

A fűtésszerelők és a lakatosnyaiak a József Attila, illetve a Kállai Éva nevét viselő többszörös aranykoszorús szocialista brigádjai a tatabánya-újvárosi, és a kertvárosi öregek napközi otthonát is patronálják. A kollektívák az idén bekapcsolódtak a DH-munkarendszerbe. Ennek fontos vonása, hogy munkájukért — elsősorban a javításokért — féléves garanciát vállalnak.

A brigádok elmúlt évi társadalmi munkája is igen jelentős volt, közel 4500 órát teljesítettek munka-, illetve lakóhelyükön. Alaposan kivették részüket a Rendet, tisztaságot környezetünkben címmel indított mozgalomból. Parkosítottak, területet rendeztek, a tatabányai 30 éves sek parkjában pedig fásítottak. A közös színház-, mozilátogatáson, sportrendezvényeken kívül — erre egyébként évente 150 ezer forint támogatást ad a vállalat — harminchárom brigádtag is gyarapítja jelenleg szakmai és politikai ismereteit.

Az utóbbi időben kilencven lány és asszony vett részt a vállalat által szervezett egyhónapos hőközpontkezelői tanfolyamon. Így ötven-hatvan fűtésszerelő munkáját válthatták ki, s megoldották a hőközpontok mindennapos ellenőrzését.

A KOMTÁVHŐ az utóbbi időben jelentős eredményeket könyvelhetett el a műszaki fejlesztésben, szolgáltatásai

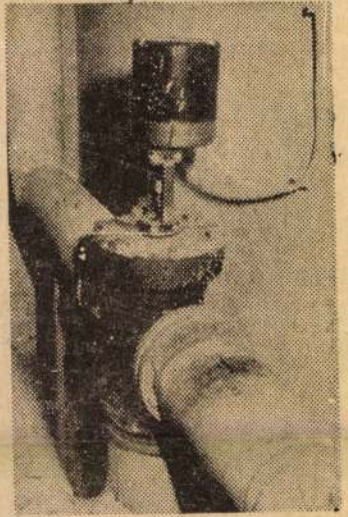

Fűtésszabályozó egy hőközpontban

MDK

Mattioni Eszter

Békés termények és bőség c.kompozició
Sztálin-portré~~t~~ – kömozaik

Ceruzával, ecsettel, vésővel...
Kis Ujság, 1950.dec.22.

Ceruzával, ecsettel, vésővel...

Kis Ujság, 195o dec.22.

Mattioni Eszter festőművész
Végvári Józsefné kitüntetett sztahanovista
Ujjáépitès, himeskőhöz vázlat
Vencel István kitüntetett őrvezető
Parasztleány
XI.ker.képzőművészek kiállitása, 1951.február

: Olajfák hegye. 1427.

H. Mattioni Eszter.

A földalatti gyorsvasút földalatti pályaudvar csarnokát díszítő mozaikkép tervezését két képpel pályázta meg.

Magyar Nemzet, 1957. Aug. 9.

Kl. Illustris Frue!

O. Forældre ophører ikke at være
Forældre, uanset deres Alder
og Børnenes Kår. Kære Fader, vær
ved

MDK

Mattioni Eszter

Vencel István kitüntetett honvéd, of.

Magyar katona a szabadságért.Föv.Képt. 1951. szept.

4 l.

Mattioni Mister.

„A magyar katona a szabadságért"
c. képzőművészeti kiállításon „Katona-
arckép" c. művével szerepelt. (említve)

Külügy, Budapest, 1957. Okt. 2.

MDK

Mattioni Eszter

Katonaarckép

Tamás E: Magy. katona a ... Kis Ujság, 1951.

okt. 2. 4.l.

H.Mattioni Eszter, festö

MDK

Öregasszonyfej. Olf.

Bp.Mücs.-II.Magy. Képzöm.Kiáll. 1951. nov.4.-dec.2.
Kat. 7.l.

H. Mattioni Eszter
Öregasszonyfej, olaj

II. Magy. képzőmüv. kiáll. Műcs. 1951. nov.
7 l.

H. Mattioni Eszter MEK

Öregasszonyfej, olf.

Mücsarnok 1951.II.Magy. Képzőm. Kiáll.

MDK

H.Mattioni Eszter

2. M. Képzőm. Kiáll. ... Asztalos S. cikke. Magy. Nemz. 1951. dec. 1.

H. Mattioni Erzsi.

A II. Magyar Képzőművészeti Kiállításon szereplő üveganyag-fej alkotása. (említve.)

Magyar Nemzet, 1917. Dec. 6.

MOK

Mattioni Eszter

Öreganyám című festménye a II. Magyar képzőművészeti kiállítás anyagából repr.

(Sz. É.: Séta a II. Magyar képzőművészeti kiállításon.)

Nők Lapja, Bp. 1951. november 7. [10-11. l.]

Mattioni Eszter

Öreganyám (repr.)

Séla a II magyar képzőművészeti kiállításon
Nők Lapja Budapest 1951 nov. 7.

Fénykép

Magyar Foto: GR 1025/17 Hegedüsné

H. Mallioni Eszter: Cregasszonyfej

Olaj

Jelz. j.o.: „Mallioni E."

1957. X. 25.

Neg. vom

H. Mattioni Eszter MDK

Sztálinvárosi mozaikvázlat, Béke étterem, temp.

Aratás a Marx tszcs-ben, temp.

Műcsarnok 1952-53 III. Magy. Képzőm. Kiáll.

MDK

H. Mattioni Eszter, festö

Sztálinvárosi mozaikvázlat, Tempera
Béke étterem. "
Aratás a Marx-tszcs-ben. "

/Műcsarnok?/.-III.Képzömüv.kiáll. 1952.dec.-1953.márc.
Kat. 7.l.

H.MATTIONI ESZTER

Sztálinvárosi mozaikvázlat Béke étterem.
Tempera 9ox38.
Aratás a Marx tszcs-ben. Temp. 6ox38.

III.Magyar Képzőművészeti kiáll.kat.Műcsarnok 1952.dec-
1953.márc.

MDK

H. Mattioni Eszter

Csendélet, temp.

Anya gyermekével, himeskő

Békehüség, "

Szolnoki müv.telep 50.évford. Ernst Muz,kiáll. 1952. máj.

MDK

H. Mattioni Eszter

Leánykaportré, of.

Gyermek, of.

Szolnoki müv.telep 50.évford. Ernst Muz,kiáll. 1952. máj.

MDK

H. Mattioni Eszter

Fiutanulmány, of.

Szolnoki müv.telep 5o.évford. Ernst Muz,kiáll. 1952. máj.

Mattioni.

A szolnoki Művésztelep kiállításon szerepelt az Ernst-Múzeumban.

Etti Budapest, 1952 Jún. 7.

Martioni Eszter MDK

Táncolók, temp.

Mücsarnok 1952 Tavaszi Tárlat

MDK

Mattioni Esztor, festő.

Táncolók. Tempera.

Mücs. - Tav. tárl. a Mücs.-ban. Hősök tere.
1952 máj. 10 - jun. 4. Jegyz. 12 l.

H. Mattioni Eszter

Szabad Művészet

1952. 5. sz. 232. l.

Keresztény Viktor dr

Egy fejezet a keresztény ikonog
ból.
A Szent-István-Társulat tudomá
és irodalmi osztályának felolvasó ü
ből. 22. f.
Budapest, 1897. 8-r. 40 l, fűz

I. 5. p. h.

MDK

H. Mattioni Eszter

A falu legöregebb dolgozója, olaj

Arckép kiáll. Ernst Múz. 1952. aug. 6 l.

MDK

MDK

H.Mattioni Eszter

A falu legöregebb dolgozója, of.

Arcképp kiáll. Ernst Muz. 1952. aug. 6 l.

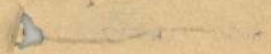

Mattioni Eszter

A himes kőmozaik tervet készitette, a sztálinvárosi ovoda előtt elhelyezett vizmedencéhez, melynek "Mackó" szobra, Somogyi József müve.
A város közterületeit, az épületek homlokzatát szocialista-realista képzőművészeti alkotásokkal fogják disziteni, -közli a lap.

Irodalmi Ujság, Bp. 1952. aug. 14.
III. évf. 17. sz. 8. lap.

Mattioni Erzter.

Sztálinvárosban az óvoda épülete előtti himesköből épült vízmedence kő-mozaik tervét kérzétette.

Irodalmi Újság, 1952. aug. 14.

Mattioni Erzter.

Az Ernst-Múzeumban rendezett Béke-plakát és Ötéves Terv Csrafikai Kiállításon látható volt a Béke Étterem bejáratához került portálé terve. (emlitve)

Magyar Nemzet, 1952. Okt. 3.

MDK

Mattioni Eszter

Dutka M: Graf.művészeink a békéért. Magy.Nemz.
1952. okt. 3. 5.l.

Mattioni.

Az Ernst-Múzeumban rendezett Békeplakát és Ötéves Terv Grafikai Kiállításán szerepelt egy sztálinvárosi üzlethiáz mozaikfrízének terve, melyet Iván, – Hegyi, – Rácz, Perczel közösen alkottak.
(említve.)

Magyar Nemzet, 1952. Okt. 3.

Mattioni Eszter

Mozaikja (1952) van Dunaujvárosban a Béke étterem ürlethári oldalán (elkitve)

Szij Rezső: Képőművészeti örjárat Dunaujvárosban.
Jelenkor, 1964, 12 sz. 1163

H Mattioni Eszter
festő

M.D.K.

325) Csendélet.
(Szolnok városa.)

Egyéb köztulajdonból elvesztett műtárgyak jegyzéke.
Budapest, 1952.

21 R.

H.Mattioni Eszter

MDK

Csendélet, o.

Egyéb köztulajdonból elveszett műtárgyak jegyzéke
Bp. 1952.

MDK

Mattioni, Hegyi, Iván Szilárd, Percz, Rácz

Sztálinvárosi üzletház. Mozaikterv, temp.

Békeplakát és 5 éves terv graf. kiáll.
Ernst Muz. 1953. szept. 7 1.

MDK

Mattioni Eszter

Béke-étterem, temp.

Békeplakát és 5 éves terv graf.kiáll.

Ernst Muz. 1953. szept. 9 l.

MDK

Mattioni Eszter

Fónyi Géza: A Sztálinvárosi mozaikok. Sz.M. 1953. 4.sz. 186.88 l. képekkel.

Hollósi Mátyás Endre

Táncoló leány c. mozaikja Sztálinvárosban az Üzletház előtt. Készült 1953

Fónyi Géza: A sztálinvárosi mozaikok. Sz. M. 1953. 187, 188. l. (Képpel.

MDK

H,Mattioni Eszter,festö

Öregasszony. Olf.

Mücs.-IV.M.K,pzm.Kiáll. 1954.jan.-febr. Kat. 8.1.

H. Mattioni Eszter

MDK

Öregasszony, olf.

Miccsarnok 1953 IV. Magy. Képzőm. Kiáll.

III, M. kép. 1952-53 (Munos)

Arakás a Marx tsics-ben, (temp.
Sztalinvárosi mozaikvárlat Béke kitaen)

H.Mattioni Eszter

Dömösi kanyar, temp.

Nyári Tárlat. Ernst Muz. 1954. jul. 2 1.

MDK

Mattioni Eszter, festő

Ködös dömödi hegyek. Olf.

Műcs.-V.M.Képzm.Kiáll. 1954.dec.-1955.jan. 14.1.

Mattioni Eszter MDK

Ködös dömösi hegyek, olf.

Mücsarnok 1954. V. Magy. Képzőm. Kiáll.

MDK

Mattioni Eszter

Tájképei az V. magyar képzőművészeti kiall.-on

Dutka M.: 1954 képzőművészeti tükre.

Magyar Nemzet 1955.jan.9. 7.o.

MATTIONI Ernst festőm.

Gróh J. visszaemlékezése

Lengyel G.: A 90 éves Gróh Istvánnál

Irodalmi Újság. 1955 ú.ért. 7 n. febr. 12. 8 l.

MDK

H. Mattioni Eszter

himeskövek:

Gyümölcsszedők

Anya gyermekkel

Mattioni E.kiáll. Ernst Múz. 1955. máre.

MDK

H. Mattioni Eszter

himeskövek:

Matyó menyasszony

Galambos csendélet

Mattioni E.kiáll. Ernst Muz. 1955. márc.

MDK

H. Mattioni Eszter

himeskövek:

Épitőmunkások

Halak

Mattioni E.kiáll. Ernst Múz. 1955. máre.

MDK

H. Mattioni Eszter

himeskövek:

Földmunkások

Kalocsai varróleányok

Mattioni E.kiáll. Ernst Muz. 1955. márc.

MDK

H. Mattioni Eszter

himeskövek:

Toldi

Öregasszony

Sokác asszony gyermekkel

Mattioni E.kiáll. Ernst Muz. 1955. márc.

MDK

H. Mattioni Eszter

himeskövek:

Szoptató asszony

Arató leány

Mattioni E.kiáll. Ernst Muz. 1955. márc.

MDK

H. Mattioni Eszter

Csendélet, himeskő

Matyó kislány, "

Mattioni E. kiáll. Ernst Muz. 1955. márc.

MDK

H. Mattioni Eszter

Sióagárdi asszony gyermekkel, himeskő

rajzok

Mattioni E. kiáll. Ernst Muz. 1955. márc.

MDK

H. Mattioni Eszter

Himeskövekhez készült vázlatok

Mattioni E. kiáll. Ernst Muz. 1955. márc.

H. Mattioni Eszter
festő

Domján József és H. Mattioni Eszter közös kiállítását március 26-án délután nyitják meg az Ernst Múzeumban.

Magyar Nemzet
1955. márc. 26.

MATTIONI Ernő

N.N.: Új kiállítások

Művelt Nép, 1955. VI. évf. 13. sz. március 27. 8 old.

MDK

H. Mattioni Eszter, graf,

Anya gyermekével. rajz. Repr.

Magy.Nemz. 1955.ápr.3.

MATTIONI Ester

Kalocsai nép művészek (repr.) himéskő

Művelt Nép, 1955. 21. évf. 14. sz. április 3, 12. old.

Mattioni Ester festőművész

Művelt Nép, 1955. IV. 17. 7. o.

Noszlopi György: Domján József és Mattioni Ester művei a Ernst Múzeumban

MATTIONI Ernő

Nonloni György: Domjáni J. és Mattioni E. művei...

Művelt Nép 1955 11 évf. 16. h. április 17. 7 old

Hollós Mattioni Erzsi

Wellisch J: Két kiállítás SzM. - 1955. 227-28. l
(képpel)

Könyvtáramban

Mattioni Eszter MDK

Őszi napsütés Maroson, olf.

Műcsarnok 1955 VI. Magy. Képzőm. Kiáll.

MDK.

Mattioni Eszter festo

"Őszi napsütes Marpson" /olaj/

VI. Magyar Képzomüvészeti Kiállitás
Mücsarnok, 1955. 18.1.

MDK

Mattioni Eszter

Őszi napsütés Maroson. Olajf. 70x100

VI.Magyar Képzőművészeti Kiállitas.Műcsarnok.
1955.Kat. 18.1.

MDK

Mattioni Eszter

mozaikjának 1 képével.

Fónyi Géza: Sztálinváros mozaikképei.
Bildende Kunst, Dresden, 1954. 47. o.

Külf. folyóiratok szemléje
Müv. Ért. 1956. V. évf. 1. sz. 84.

Matteoni Eszter
festő

M.D.K

1942-ben a szolnoki művésztelep
törzstagja lett.

Deszegh Istvánné Kramer Márta: A szolnoki művészet
és művésztelep

Jászkunság, 1956. április, II. évf. 2 szám

Mattioni Eszter, festő

M.D.K.

müvei tizenkilenc festő és grafikus kiállitott anyagában szerepelnek

U.J.: Képkiállitás Nagymaroson

Magyar Nemzet, 1956. jul. 17.

MDK

Mattioni Eszter, festö

a nagymarosi uj müvésztelep tagja.

U.J.: Képkiállitás Nagymaroson.
HH. 1956.jul.17.

MDK

Mattioni Eszter [festőművész]

A nagymarosi művésztelepen nyaral.
(Fényképe repr.)

F. Á.: Új magyar Nagymaros.
Nők lapja, Bp. 1956. július 26. [20. l.]

Mattioni Ernter

q: Kiállítés Nagymaroson

Szodalmi Ujság 1956 Mért. 30 n. jul. 28.

8 l.

Mattieni /sic/ Eszter

A "Marx Károly kiállítási terem" felavatása /jul. 15/ alkalmából rendezett kiállításon szerepelt.

--: A nagyszarosi művésztelep a realista képzőművészetért.
PESTMEGYEI HIRLAP, 1956. aug. 5.

Mattioni Eszter MDK

Virágcsendélet, olf.

Visegrád Marosról, olf.

Kislány virágokkal, temp.

Műcsarnok 1957 Tavaszi tárlat

Mattioni Eszter

kiállitott festmények:

Virágcsendélet, olaj, 80x64 cm.
Visegrád Marosról, olaj, 50x60 cm.
Kislány virágokkal, tempera, 60x70 cm.

Tavaszi tárlat. A Műcsarnok kiállitása ~~xxBpx~~ 1957.
Kat. szerk.: Kisdiginé Kirimi ;rén. Bp. 1957.
19 l.

11-l.

MDK

Mattioni Eszter, festő

Virágcsendélet.	Olaj.
Visegrád Marosról.	"
Kislány virágokkal.	Tempera.

Műcsarnok.-Tavaszi Tárlat.1957. Kat. 11.1.

Mattioni Ester

Virágcsendélet, olaj, 80×64 cm.
Visegrád Marosról, olaj, 50×60 "
Kislány virágokkal, temp., 60×70 "

Budapest Műcsarnok Kiállítása 1957
. kat. szerk. Kisdéjiné Kirimi Jenő.

11.

Mattioni Eszter

kiállított festményei:

Muskátlis virágrendelet, olaj, 60x80cm

Őrsi Dunapart, —"—, 62x78cm.

Lóitatás, —"—, 57x68cm.

7o művész kiállítása, Bp. 1957. Bp. 1957. 16 lev.

3. lev.

MDK

Mattioni Eszter

Muskátlis virágcsendélet, of.

Őszi Dunapart, of.

Lóitatás, of.

7o művész kiáll. Ernst Muz. 1957. dec.

zilse!

- az egyes lapokról

tmásolni

k. 145o k.- 1496.

Ltsz.:23317
/Dahlem/ lévő képhez.

MDK

Mattioni Eszter

Hárfázó, szin.kő

7o művész kiáll. Ernst Muz. 1957. dec.

Mattioni Eszter

kiállitott noha:

Házfázó, nincs kö, 30×40 cm.

7o müvész kiállitása, Bp. 1957. Bp. 1957. 16 lev.

4-lev.

MDK

Mattioni Eszter

Nógrádi asszony, olf.

Marosi Dunakanyar, olf.

Virágcsendélet, olf.

Mücsarnok 1958 Magy. Képzőművésznők kiáll.

Köve

MDK

Mattioni Eszter

Himeskövei a magyar képzőművésznők Műcsarnok-beli kiállitásán.

Havas Julia: Magyar képzőművésznők kiáll.-a.

Népszava 1958.márc.12. 6.l.

Mattioni Eszter MDK

festő

"Nógrádi asszony"

Gyenes Rózsa: Magyar művésznők a Műcsarnokban.
Műterem 1958 I. évf. 5. sz. 36-38.o.

MDK

Mattioni Eszter

festőművésznő kiállit a műcsarnokban.

/Nógrádi asszony/

Esti Hirlap 58 sz. 1958. márc 9 2 old.

M.D.K.

Mattioni Eszter

festő

Himeskő-

Biraukció 1958. Budapest.

17.l.

M.D.K.

Mattioni Eszter, festőművész

1958-ban a Müv. Miniszterium xxMúz által a Múz-nak vásárolt "Őszi Dunapart" c. képe. Ltsz: 58.29.1. 120.o.

F. Petres Éva: Uj szerzemények.

Az István Király Múz. Évkönyve. Alba Regia II-III. 1961-62. Székesfehérvár, 1963

Mattioni Eszter

Mattioni Eszter MDK

Sióagárdi asszony gyerekkel, olajtempera

Műcsarnok 1959 Képzőművésznők nemzetközi kiáll.

Mattioni Eszter

festő

H.D.K.

Művei a kiállításon szerepelnek.

Megnyitva, magyar képzőművészeink II. országos kiállítása
Magyar Nemzet, 1959 márc. 8. 81

MDK

Mattioni Eszter

Nógrádi asszony

Dutka M.: Képzőművésznők kiállitása a Műcsarnokban.
Magyar Nemzet 1959. márc. 11. 7.l.

H. Mattioni Eszter MDK

Virágcsendélet, temp.

Mücsarnok 1959 Az Alföld a festészetben

Mattioni Eszter
festő

M.D.K.

A nagymarosi alkotóházban dolgozik

Magyar Nemzet, 1959 okt. 20.
f.r.: Őszi varlat a nagymarosi alkotóházról. 4 l.

Mattioni Eszter MDK

Sz. 1902

Résztvett az 1950.évi Első Magyar Képzőművészeti Kiállitáson/a régebbi novecsentisták között emlitve/

Pogány Ö.Gábor:Magyar festészet a XX.században. Bp.1959.67.l.

Mattioni Eszter

Mattioni Eszter korán kialakult
hűnüskövei fölött úgy mult el 40
esztendő, hogy közben a legellentéte-
sebbnek látszó ideológiai pladatokra
v állalhorott

Rózsa Gyula: A „rómaiak" 1945 után.
Művészet, 1977. december – 26. lap.

Mathiani Eszter

A katonatárlaton szerepel a
művész „Venczel István ki tiszte-
tett honvéd" című műve.

Rózsa Gyula: A „rómaiak" 1945 után.
Művészet, 1977. december – 26. lap.

Mattioni Eszter

A katonat árlatok szerepel a Venczel István kitüntetett című műve.

Rózsa Gyula: A „rómaiak" 1945 után.
Művészet, 1977. december – 26 lap.

Matthiori Eszter

A világháború előtti években Szolnokon töltött ránány esztendőt a művész

Egri Mária: Szolnoki jubileum.
Tükör, 1977. junius 26 - 24 lap.

Mattioni Ester

„Kettős archip"

(repro)

Egri Mária: Szolnoki jubileum.
Tükör, 1977. június 26 - 24 lap.

Mattioni Eszter festőművész

a szolnoki művésztelep történetével összefonódott a művésznő neve és emléke-zete marad itteni működése.

Bényi László: Szolnok, a művész-város.
Petőfi Népe, 1945. szept. 26.

Mattioni Eszter festőművész,

a szolnaki művésztelep történetével összeforratt a művész neve és emlékezetes marad itteni működése.

Dalgozók Lapja (Komárom), 1945. szept. 21.

Mattioni Eszter Festőművész

A szolnoki hagyományt számbavéve meg kell említeni a művész nevét és emlékezetes marad a művész itteni működése.

Bényi László: Bemutatjuk a művésztelepet.
Békés m. Népújság, 1975. dec. 14.

Mattioni Eszter, festőművész

Emlékezetes marad a művésznő
szolnoki működése.

Bényi László: Szolnok, a művészváros.
Hajdúkerületi Napló, 1941. szept. 28.

Fl. Mattioni Eszter

A szolnoki művésztelep két világháboru közotti rangját olyan művészek adták mint Fl. Mattioni Eszter.

Rideg Gábor: Szolnoki művészet '72

Alföld 1972/6 50 old

Mattioni Ester

A szolnoki művésztelep tagja volt.

Láttak, hallottak.
1972. júl. 7. Tetőfi 21.13 /11/ R.J.

Mattioni Eszter, festőművész

A két világháború között Aba-Novák Vilmos volt a telep legnagyobb tehetsége. Erős színellentétekre épülő, temperatechnikával készült képei a telep többi takájára, — így Mattioni Eszterre és Chiovini Ferencre — egyaránt hatottak.

dr. Egri Mária: A szolnoki művésztelep hetvenöt éve.

Élet és Tudomány, Bpest. 1977. dec. 9. 1549. old

Mattioni Eszter, Festőművész

A világháború előtti években a szolnoki művésztelepen töltött néhány esztendőt Mattioni Eszter, Gáborjáni Szabó K., Bernáth A. és Basilides Barna.

Egri Mária: Szolnoki Jubileum. Tükör, Budapest, 1977. jún. 26.

Mattioni Eszter, festőművész

75 éves a szolnoki művésztelep. –
Századunk olyan mesterei is megjelentek
a szolnoki együttesben, mint Mattioni Esz-
ter, Kerényi Jenő és mások, hogy folytas-
sák az elődök munkáját.

Láttuk, hallottuk.

1977. okt. 20. Kossuth, 16:34 – Kné –

MDK

Matthioni Eszter

Halak, himeskő

Felszabadult Bp. művészete. V.Szal. 1960.

Matthioni Eszter

(1902)

Holak, 1948, hímeskő, 110x110 cm

A felszabadult Budapest művészete.
Budapest, 1960. Kiállítás, katalógus, 38 l.

MDK

Matthioni Eszter

Szüretelők, himeskő

Felszabadult Bp. müvészete. N.Szal. 196o.

Matthioni Epster

(1902)

Szüretelők, 1947, himes kő, 110x120cm

Bocskay út 19.

A felszabadult Budapest művészete.

Budapest, 1960. Kiállítás, 30 l.

katalógus.

Mattioni Ester ~~[illegible]~~

Gyógyszerdi asszony gyerekkel,
olaj lemp., 80×100

Öregasszony, hímes?ő, 86×66 cm
virágcsendélet, hímes?ő, 80×60 "

képzőművésznők nemzetközi
kiállítása. 1960. Bp.

Mattioni Eszter MDK

Öregasszony, himeskő

Virágcsendélet, himeskő

Miskarnok 1960 Képzőművészek nemzetközi kiáll.

Mattioni Eszter

Szent Család c. Limeskő műve a városligeti fáki kápolnában van (emb.)

N.N.: A megújult városligeti fáki kápolna

Katolikus Szó 1919 IV-6

MATTIONI ESZTER?iparművész

Papp Kálmán győri püspök a székesegyháznak a sz.éjén történt he lyreállitásakor a Héderváry Kápolnában áll ittatta fel elődjének,Apor Vilmosnak vörös márvány szarkofágját,a kórus alatt,Boldogfai Farkas Sándor művét.A sirkápolna falait Mattioni hímeskő falburkolattal diszitette. 110.old.

KOZÁK KÁROLY-LÉVÁRDY FERENC-SEDLMAYR JÁNOS:A győri székesegyház szentháromság/Héderváry/kápolnája 99.old

Arrabona,14.A Xantus János Múzeum Évkönyve,Győr,1972

Mattioni Ernter

festő

A művésznő szülővárosa Szekszárd színes műmellékletekkel díszített monografiát jelentetett meg Mattioni Enterről.

Tóti ás Árón: Műteremhár a Gellértheggen.
Tükör, 1975. febr. 4 – 16 oldal

Mattioni Eszter
festő

Mattioni Eszter monografiájában
a festmények egyetlen, több mint
50 kimeshőből készült mű is szerepel

Tóth Áron: Múteremház a Gellértheggyen.
Művészet, 1975. febr. 4 – 16 oldal

Mattioni Eszter
festő

Mattioni Eszter apja olasz volt, ahi Bezeré dj Pál meghívására selyem-gyári igazgatók lett.

Tóth ás Áron: Műterembán a Gellérthegyen.
Tükör, 1975. febr. 4 - 16 oldal.

Mattioni Eszter
festő

Mattioni Eszter édesanyja Uzbonjaczka valósi. Nagyanyjáig Sass Erzsébétől írta Petőfi 1845 őszén a „Végjökrös szekér" című verset.

Tóhás Áron: Műterembár a Gellérthegyen.
Tükör, 1975 febr. 4 – 16 oldal

Mattioni Eszter

festő

Mattioni Eszter mestere Rudnay Gyula volt, akit eszrevette a Művésznőnek a dekorativ, mur alis hajlamot.

Tóthás Áron: Műterembár a Gellérthegyen.
Tükör, 1975 febr. 4 – 16 oldal

Mattioni Eszter

festő

Mattioni Eszter műterme nemcsak festőműterem, hanem a hiúnyhövek terzeőműhelyé is.

Tóbiás Áron: Műteremhár a Gellérthegyen.

Tiekor, 1975 febr. 4 - 16 oldal.

Mattioni Eszter

festő

Mattioni Eszter első nagyobb kiemeskő munkája a Budapesti Csokoládé-gyárban készült 62 m^2 felületű.

Tóbiás Áron: Műteremkai a Gellérthegyen.
Tiekor, 1975. febr. 4 - 16 oldal

Mattioni Eszter
festő

A művésznő Toldi kompozíciója a szigetszentmiklósi általános iskolában van elhelyezve.

Tóliás Áron: Műteremhár a Gellértheggen.
Tükör, 1975. febr. 4 – 16 oldal

Mattioni Eszter
festő

A debreceni építőipari technikumot
Mattioni Eszter Ady vessek ihlette fali-
képei díszítik.

Tóbiás Áron: Műtermekben a Gellérthegyen.
Tiekör, 1975. febr. 4 – 16 oldal

Matthioni Eszter

festő

Matthioni Eszter ulvéhez fűződnek a Rókus kápolna lépcei, meg az altemplom középhosi padlója.

Tóbiás Áron: Műterembár a Gellérthegyen.
Tükör, 1975. febr. 4 – 16 oldal

Mattioni Eszter
festő

Karácsonyhoz az attak fel az esztergomi Bazilikában a Turisták és autósok védszentjének Szent Kristófnak kimeshőbe mintázott alakját, Mattioni Eszter munit.

Tóliás Áron: Műtermihár a Gellérthegyen.
Tiehor, 1975. febr. 4 – 16 oldal

Mattioni Eszter
festő

Mattioni Eszter kiinszkövei 1972-
ben Amerikában már másodiz-
ben volt kollektív kiállításon.

Tóth Áron: Műteremház a Gellérthegyen.
Művészet, 1975. febr. 4 – 16 oldal

Mattioni Eszter
festő

Több mint negyedszázada höl-
tözött Mattioni Eszter a Kelen-
hegyi úti Műterembázba

Tóbiás Áron: Műterembáz a Gellértheggen.
Tiltor, 1975. febr. 4-16 oldal

Matthioni Erzter
festő

„Ilmenskó" (repro)

Tóbiás Áron: Műterembác a Gellérthegyen.
Tükör, 1975. febr. 4 – 16 oldal

Mattioni Eszter
festő

M.D.K

A Budapesti Csokoládé gyár előcsarnokát, valamint a szigetszent miklósi iskolát, a Bocskai úti bakóházakat, a kőszeti éjjel-nappali Közért-tet, az új Madách Szinhaz előtéret díszítik himeskovei.

Kiss Ákos: Az új himeskőművészet és az épitészet...
Művészet, 1963. julius – 26 lap

Mattioni Eszter festő

Békés-Szabadság (VII.) 13. n.
1955 márc. 30.

M.D.K.

Mattioni Eszter festőművész

Több neves müvész között /A jelölte tanácstagnak a XI. kerület.

/Ábel/ /Cim nem megállapitható, mert a példányból lapokat kitéptek. Az OSzK példányai ezokból hiányosak./ Szinház és Mozi. Bp. 1950. okt. 15. III. évf. 41. sz. 9. l.

Mattioni Eszter festő

Szabad Művészet. 1950 IV. 11. 417-419

(szélsely) Képzőművészek a tanácsokban

Mattioni Eszter festő

Szabad Művészet. 1950 IV. 12. 470–473

Freskóvázlatok és mozaikok az I. Magyar Rejzőművészeti Kiállításon

Mattioni Eszter

Közös munka a határban, ~~mozaik~~ kő

Épitkezés, "

I. Magyar Képzőm. Kiáll. Műcs. 195o. aug. 15 l.

Mattioni Eszter MDK

Közös munka a határban, kő

Épitkezés, kő

Mücsarnok 195o.I. Magy. Képzőm. Kiáll.

MDK

Mattioni Eszter

hímes kőből készült képe mezei munkát elevenít meg. Bemutatásra kerül az Akadémia tiszteletére rendezett képzőművészeti kiállításon.

Művészek köszöntik az Akadémiát.

Nők Lapja, Bp. 1950. augusztus 17. [20.l.]

MDK

Matthioni Eszter

„kimeskő"-be formált alakja szerepel az I. magyar képzőművészeti kiállításon.

-ly-: I. magyar képzőművészeti kiállítás.

(Nők lapja, Bp. 1950. augusztus 31. [3.l.]

Mattioni Eszter

Az I. Magyar Képzőművészeti Kiállításon Mattioni Eszter az „Építheres" és a „Közös munka" a határban" hőmozaikjával szerepel.

Rózsa Gyula: A „rómaiak" 1945 után

Művészet, 1977. december – 26. lap.

Negativ

Petrás: 399,400 Petrás

H.Mattioni Eszter: Nő gyermekkel.
himeskő.

Negativ

Petrás: 398
4o1

Kerényiné

H.Mattioni Eszter: Toldi
himeskő

Mattioni Eszter

Mattioni Eszter a huineskövek mestere. A huineskő a mozaik rakás horszerűsített eljárásának az eredménye.

Pogány Ö. Gálor: Mattioni Eszter...
Új Tükör, 1978. május 21-23 lap.

Mattioni Eszter

Mattioni hiniesh̄ő herdeménye-
zése korszakalkotó, mert mód-
szert szolgáltat arra, hogy az
épületek hangulatos környezet-
té válhassanak.

Pogány Ö. Gábor: Mattioni Eszter...
Új Tükör, 1978. május 21-23. lap.

Matthioni Eszter

A hinneskő készíthető szines mázvány zuzalékból, feldrágakőből, üvegcseréjből, feldarabolt majolikalapokból.

Pogány O. Gábor: Matthioni Eszter...
Új Tükör, 1978. május 21 - 23. lap.

Mattioni Eszter

A Magyar Nemzeti Galériában
megrendezett jubileumi tárla-
tát sok tízezer ember nézte meg.
Ez volt a tavalyi év legsikeresebb
kiállítása.

Pogány Ö. Gábor: Mattioni Eszter sikereinek titka
Új Tükör, 1978. május 21-23. lap.

Mattioni Eszter

Gyűjtemeinyes kiállításának anyagát utóbb Nyírbátorban, az ottani Báthori Múzeumban mutatták be.

Pogány Ö. Gábor: Mattioni Eszter . . .
Új Tükör, 1978. május 21-23. lap.

Mattioni Eszter

1978-ban Szolnokon és Szekszárdon is kiszúl egy-egy bemutató-életművének válogatott darabjaiból.

Pogány Ó. Gábor: Mattioni Eszter...
Új Tükör, 1978. május 21 - 23. lap.

Mattioni Eszter

Szolnokon végebben tolbszőr és
hosszabb an dolgozott a művész-
nő, az ottani művészt elepen.

Pogány Ö. Gálor: Mattioni Eszter...
Új Tükör, 1978. május 21 – 23. lap.

Mattioni Eszter

Szekszárd a műrésmű szülő-
varósa, ahol megbecsülik a me-
gyeszékhely szülöttének munkás-
ságát, ezt viszonozva tárlatot
rendez ott Mattioni Eszter.

Pogány Ö. Gábor: Mattioni Eszter...
Új Tükör, 1978. május 21-23 lap.

Mattioni Eszter

Mattioni Eszter művészetében sok olyan elem van, ami Tolna, Baranya légkörét lehelli mágalól, ami a sárközi, Sió-menti élményekre utal.

Pogány Ö. Gábor: Mattioni Eszter...
Új Tükör, 1978. május 21-23 lap.

Mattioni Eszter

Bár tétnia szerint művei sok mindent felölelnek, legsajátosabbja mégis az amit szülőföldjéről Szekszárdról hozott.

Pogány Ö. Gábor: Mattioni Eszter...
Új Tükör, 1978. május 21-23. lap.

Mattioni Eszter

Mattioni Eszter Dél-Dunántúl parasztságának hézműves örökséget, a nyp művészet mesterei-nek rémekléseit is megörökítette.

Pogány G. Gábor: Mattioni Eszter.
Zý Tükör, 1978. május 21-23 lap.

Mattioni Eszter

A szekszárdi-ve való festőnő hipei
között nagymarosi, mátrai, sá-
rospataki, balatoni, tiszai, ferenc-
városi vonatkozású is akad bőven.

Pogány Ó. Gábor: Mattioni Eszter...
Új Tükör, 1978. május 21–23. lap.

Mattioni Eszter

Mattioni Eszter művészetének
a jellege leginkább a kodály
tanítványok munkáihoz
hasonlítható.

Pogány G. Gábor: Mattioni Eszter...
Új Tükör, 1978. május 21–23. lap.

Mattioni Eszter

Mattioni Eszter szín-ének élénksége, a népi díszítmények re emlékeztet, de az új modern ízlés kilontakozását is jelzi.

Pozgány Ö. Gábor: Mattioni Eszter...
Új Tükör, 1978. május 21-23. lap.

Mattioni Eszter

Megörökítette a művésznő a nép-
viseletben ábrázolt lányok, asszonyok
főhötőjének gyöngyhímzés motívu-
mait, viseletesebb-ruha darabjait
falusi bútorokat, hárokat stb.

Pogány Ö. Gábor: Mattioni Eszter ...
Új Tükör, 1978. május 21-23. lap.

Mattioni Eszter

Mattioni Eszter temperával és olajfestékkel dolgozik. Megőrzi a lángoló napsugarak éles fények háprázatát.

Pogány G. Gábor: Mattioni Eszter...
Új Tükör, 1978. május 21-23 lap.

Matthiori Eszter

Matthiori Eszterről készült televíziós film vetítését meg kellett ismételni, a nézők miatt.

Pogány G. Gábor · Matthiori Eszter . . .
Új Tükör, 1978. május 21-23. lap.

Mattioni Eszter

„Anya gyermekhel"
„Ó marchip"
„Halak zöldben"
} repro

Pogány Ö. Gábor · Mattioni Eszter...
Új Tükör, 1978. május 21-23. lap.

M. D. U.

H. MATTIONI Eszter festő

(1902 —)

Római = iskolás.

Sajátos technikájú „némeskő" kompozíciók

Genthon-Németh-Végvári-Zádor: Magyar művészet 1800-1945

Bp. 1958. ~~408.~~ 410.

M. D. K.

H. MATTIONI Eszter festő

(1902 —)

„Ilímeskő" - kompozíciók

Genthon-Németh-Végvári-Zádor: Magyar müvészet 1800-1945.
Bp. 1962. 409.

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

SOMOGYI NÉPLAP

1984 JAN 14

Mattioni Eszter festő"

1021

Baranyai kislány arany háttérrel.
Mattioni Eszter festménye.

RTSPORT SPOR
ort SPORT
sport
t/sport/sport SPOR

ályok
neréséért

Sokan felkapják a fejüket: ugyan mi szükség van erre, hisz a játékszabályokkal még a gyerekek is tisztában vannak. Nálunk legalább is így van a köztudatban. A valóság azonban egészen más. Átolvastuk az első kérdéscsoportot, amely az idő utáni büntetőrúgások köréből került összeállításra. Nos, megkockáztatjuk a kijelentést: nem lesz minden csapatnak telitalálatos szelvénye, hacsak át nem böngészik a szabálykönyvet. De hát éppen ez a cél!

— **NB II-es** bajnoki asztalitenisz-mérkőzésen fogadja ma délelőtt 11 órakor Kaposváron, a Berzsenyi általános iskola tornatermében a Kaposplast női gárdára a Székesfehérvári Spartacus együttesét.

HAT E

Nem hiába várták a budapesti Európa-bajnokság csúcspontjának a jégtáncosok küzdelmét, mert a látványos szovjet—brit táncviadal vastapsot váltott ki a pénteken is szépszámú nézők részéről. Eredetiségben, ötletben ezúttal is élen járt a 3. Európa-bajnoki címe megszerzésére törekvő brit *Torvill, Dean* duó. Illik rájuk az értékelés, hogy lassan már nagyobb hírnevet szereznek városuknak, Nottinghamnek, mint hírneves labdarúgó-csapatuk, a Forest. Az 1981-ben és 82-ben kontinens első angol táncosok Rimszkij Korszakov zenéjére a spanyol capriccióra mutattak be ibériai történetet, melynek során éltek a táncban mostanában engedélyezett nagyobb szabadsággal, emeléseik, egyéb, olykor lélegzetelállítóan nehéz megoldásaik valódi élményt jelentettek. Nem csoda, hogy a bemutatásra, a művészi hatásra a kilenc bíró közül hat a maximális pontszámot, a 6-ost adta. Az előttük futott tavalyi kontinens

1970 OKT. 13.

Mattioni Eszter

„Színei égők, lángolók..."

1021

Mattioni Eszter kiállítása

Szekszárdon kiállításmegnyitó régen nem vonzott olyan sok érdeklődőt, mint vasárnap Mattioni Eszter tárlata. A megyei művelődési központ kiállítóterme zsúfolásig megtelt, s ez már eleve azt mutatja, hogy a város vezetőivel együtt a nagyközönség is felfigyelt a szekszárdi származású, nagy hírű művésznőre. Eljöttek a gyermekkori pajtások, iskolatársak, ismerősök is, és valamennyien tisztelettel, szeretettel köszöntötték a művésznőt. Korabeli fényképek, emlékalbumok is előkerültek, így aztán nem volt nehéz felidézni a régi emlékeket.

Nem kétséges, az egész város örömmel, őszinte nagyrabecsüléssel fogadta a művész Mattioni Eszter bemutatkozását.

Jelen volt a megnyitón Szabópál Antal, a megyei tanács elnöke, dr. Kiss Oszkár műtörténész, Walter Trezek, az Anker-cég vezérigazgatója, a művésznő külföldi megrendelőinek egyike, valamint az angol követség képviselője. A megnyitó beszédet dr. Pogány Ö. Gábor, a Magyar Nemzeti Galéria főigazgatója tartotta. A művésznő munkásságát méltatva hangsúlyozta:

— A művészettörténet megtette a magáét: értékelte és méltóan előkelő helyre sorolta Mattioni Eszter művészetét. Mattioni Eszter művészetének rendkívül nagy érdeme, hogy modern, ám a modernség ürügyén nem került tévútra, mint annyi más próbálkozás, hanem megmaradt életközelben. Mattioni Esztert mindenekelőtt az jellemzi, hogy több évtizedes munkássága során mindig meg tudta ragadni mindazt, ami az életben szép, kedves, derűs, éppen ezért minden műve optimizmust áraszt. Mindenekelőtt a színeivel hat a közönségre. Színei égők, lángolók, élénkek, frissek, temperamentumosak, a természet egész pompája csillog bennük. Hímeskövei-vel, amelyek nagyon jól beleillenek a mai építészet kereteibe, páratlan művészi értéket adott.

A város nevében Császár József vb-elnök virágcsokorral köszöntötte a művésznőt.

A megnyitó óta is nagy az érdeklődés a kiállítás iránt. Több állami szerv képviselője felkereste a művésznőt vételi igénnyel is, így minden remény megvan arra, hogy a gazdag anyagból egy kis ízelítő a kiállítás után is Szekszárdon marad.

B. F.

NÉPÜJSÁG TOLNA MEGYE

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 183-068, 337-748, 340-726

Bajno
tábláz

NB I

1. Ujp. Dózsa	8					
2. Vasas	8					
3. MTK	8					
4. Bp. Honvéd	8					
5. Ferencváros	8					
6. Pécs	8	3	3	2	11:8	14
7. Csepel	8	2	4	2	7:10	14
8. Diósgyőr	8	3	2	3	11:15	13
9. Salgótarján	8	4	2	2	12:13	12
10. Tatabánya	8	3	1	4	11:11	11
11. Haladás	8	4	—	4	15:16	11
12. Komló	8	3	2	3	13:16	10
13. Dunaújváros	8	2	2	4	7:16	10
14. Videoton	8	2	2	4	5:10	9
15. Rába ETO	8	3	—	5	8:13	7
16. SZEOL	8	—	1	7	3:16	2

NB I B

1. Egyet.	10	7	3	—	16:4	25
2. Kecskem.	10	4	4	2	14:8	19
3. M. DAC	10	6	1	3	11:5	19
4. Bp. Spart.	10	3	4	3	9:9	18
5. Eger	10	4	4	2	14:8	17
6. Ganz-M.	10	5	3	2	16:13	17
7. Oroszlány	10	4	2	4	14:12	17
8. FÖSPED	10	3	2	5	7:12	17
9. Pécsi B.	10	2	4	4	10:17	17
10. ZTE	10	4	3	3	18:12	16
11. Békéscs.	10	3	2	5	13:12	14
12. DVSC	10	3	4	3	9:9	12
13—14. Ózd	10	4	1	5	13:18	13
13—14. Székesf.	10	4	2	4	8:13	13
15. Várpal.	10	2	5	3	12:10	10
16. Szolnok	10	2	2	6	7:17	10
17. BVSC	10	3	2	5	18:22	9
18. Előre	10	2	2	6	4:12	8

NB II

1. Dorog	9	6	2	1	15:3	14
2. Győri D.	9	6	2	1	19:8	14
3. Pécsi Ércb.	9	6	1	2	24:11	13
4. Zalaeg. D.	9	6	—	3	15:7	12
5. Pápa	9	5	2	2	7:6	12
6. Szekszárd	9	5	1	3	11:5	11
7. Bakony V.	9	5	1	3	9:5	11
8. Ajka	9	4	1	4	10:9	9
9. Savaria	9	3	2	4	24:15	8
10. Táncsics	9	4	—	5	7:12	8
11. Bauxitb.	9	3	1	5	11:15	7
12. K. Rákóczi	9	2	2	5	7:16	6
13—14. Fűzfő	9	2	1	6	5:18	5
13—14. M.-Szászv.	9	1	3	5	3:16	5
15. Almásf.	9	1	3	5	6:20	5
16. PBTC	9	1	2	6	5:12	4

NB III.

1. Pécsi VSK	9	7	1	1	21:6	15
2. Bonyh. Vasas	9	5	3	1	14:9	13
3. P. Helyilpar	9	3	5	1	11:6	11
4. DVSE	9	4	3	2	7:4	11
5. Sz. Vasas	9	3	4	2	12:5	10
6. Pécsi EAC	9	3	4	2	16:10	10
7. Kap. Vasas	9	3	4	2	8:5	10
8—9. Barcsi SC	9	3	3	3	15:14	9
8—9. Steinm. SE	9	2	5	2	10:9	9
10. Marcali	9	3	3	3	12:14	9
11—12. Baja	9	2	4	3	10:10	8
11—12. Nagym.	9	3	2	4	10:10	8
13. Mohács	9	3	2	4	13:15	8
14. Lábod	9	2	2	5	11:20	6
15. Latinka SE	9	1	2	6	8:30	4
16. P. Volán	9	—	3	6	3:14	3

Megyebajnokság

1. Paks (5)	10	8	1	1	32:5	22
2. Tengelic (3)	10	5	4	1	28:17	17
3. Gyönk (4)	10	5	3	2	19:17	17
4. K.dorog (3)	10	6	1	3	25:10	16
5. Fornád (2)	10	6	1	3	21:15	15

pattant csak a kapufáról a hálóba. Máza-Szászvár is csatárgondokka bányászcsatárok a 8 mérkőzésen találtak az ellenfél hálójába. Vasá zetőtől sima vereséget szenvedtek.

Szekszárd

Szekszárd, 700 néző. Vezette: Végh. Sz. Dózsa: Lipovszky — Szántó, Gellér, Jerabek, Korner, Lelovics, Micskó, Vábró (Kocsis), Lizák (Lódri), Kalász, Török. Edző: Nagy János. Ajka: Németh — Varga, Forró, Máté, Gerencsér, Schwartz, Király, Éber, Márkus, Mizda (Mester), Tér (Cseh). Edző: Gyenese József. Az első negyedóra érdektelen játéka után a 15. percben Gellér előreadását Kalász Vábró elé tette, a csatár azonban ordító helyzetből gyengén mellé gurított. A 26. percben Lizákot vágták fel, aki három védőn már átment, de a játékvezetői síp néma maradt. Ajka tér-

Győri L

Győr, 1200 néző. Vezette: Dombai. Győr: Halasi — Kovács, Halász, Tamás, Tulliner, Tasnádi, Domonkos, Gábor, Vorigin (Baumann), Vígh, Csidei. Edző: Pálfy Antal. Máza-Szászvár: Hadrik — Jónás, Róth, Bakó (Nagy II), Szalai II, Németh, (Nagy I) (Ogliián), Szalai I, Demeter, Czebei, Szabó. Edző: Bodony János. A hazai csapat ragadta magához a kezdeményezést, és az első negyedóra után már 2:0-ra vezetett a győri csapat. Ezután Máza-Szászvár a játék lassítására törekedett, ami eredményre is vezetett, mert lassultak a hazai rohamok, sőt egy-két esetben a bányászok is vezettek néhány szép támadást. A II. félidő elején sem változott lényegesen a játék képe, és csak az utolsó negyedórában sikerült ismét a Győri Dózsának fölénybe kerülni, amikor további két góllal terhelték a mázа-szászváriak kapuját. Góllövők: Gábor (3), és Vorigin. Kitűnt: Gá-

Harmadi
az atlé

Sz. Dózsa—MAFC 8

Győrött rendezték meg az atlétikai NB I B harmadik fordulóját. A — hajnoki versenyen — kitűnő

THE PAINTER OF "FINE-STONE"

ESZTER MATTIONI

Before the dance (1968)

PHOTOS: DEMETER BALLA

Peasant woman in national costume (1972)

Horses (1962)

stones" is only a few centimetres thick and is embedded in cement and crushed stone. But the viewer of the picture cannot see this, since, in contrast to the mosaic technique, the edges of the fine stones here stick closely together and produce a homogeneous surface. Evidently this technique is most significant in architecture. It is a durable mural decoration produced relatively inexpensively, and is suited to represent figurative compositions too. True, the painter has to bear in mind that the technique is meant for decorating flat surfaces. In harmony with the aesthetics of the murals of the fifties made with the fine-stone technique, they /were experimenting with conveying depth, which resulted in a strange combination of painting and mosaic. From the sixties onwards Eszter Mattioni has been given more and more commissions and has proved the importance of her technique in architecture by works growing increasingly pure and harmonious.

András Székely

SAJTOFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 349-726

1977
5
HUNGARIAN REVIEW
Budapest
Eszter Mattioni

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

1977 MÁJ 16

BUDAPESTER RUNDSCHAU

Eszter Mattioni

1021

BUNTE STEINE

Ausstellung von Eszter Mattioni in der Nationalgalerie

Einen Steinwurf vom Hotel Gellért enfernt, am Hang des Gellértberges steht ein altes Atelierhaus. Es wurde irgendwann Anfang des Jahrhunderts gebaut, und jede der 25 Wohnungen ist eigentlich ein riesiges Atelier: Die Zimmer sind neun Meter lang und acht breit, und das natürliche Licht fällt durch fünfeinhalb Meter hohe Fenster auf den arbeitenden Künstler. Hier wohnte z. B. von 1906 bis 1927 József Rippl-Rónai, einer besten ungarischen bildenden Künstler des 20. Jahrhunderts, der zwischendurch Jahre in Paris verbrachte, als ausstellender Maler der französischen Salons.

Das alte Atelierhaus gab dem Land seither schon viele Künstler, von denen nicht wenige Weltruf erlangten. Zu ihnen gehört Eszter Mattioni, aus deren Oeuvre eines halben Jahrhunderst in den Nationalgalerie (in der Budaer Königsburg) eine Ausstellung eröffnet wurde.

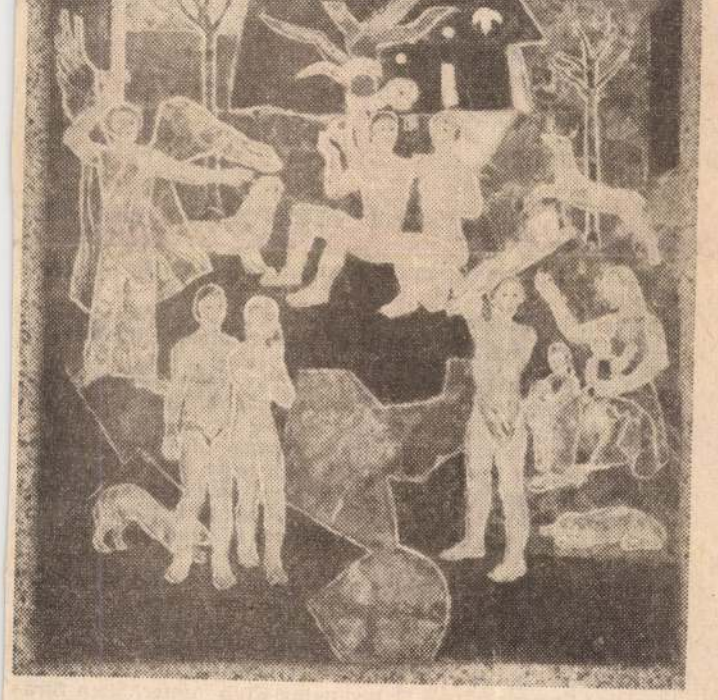

Die Schöpfung (1950)

Freude und Heiterkeit an der Arbeit

Wir unterhalten uns mit Eszter Mattioni und erkundigen uns zuerst nach der Ursprung ihres Namens.

„Mein Vater war Italiener. Er wurde von Pál Bezerédi, einem bedeutenden Förderer der landwirtschaftlichen Entwicklung in Ungarn, nach Szekszárd im Komitat Tolna gerufen, mit dem Auftrag, Leiter der Seidenspinnerei, die dort gegründet wurde, zu sein.

Der künstlerisch inspirierte Vater, Giovanni Battista Mattioni, sah es mit Freude, daß sich seine Tochter zu einer Zeit, in den 20er Jahren, als es in Ungarn noch kaum küstlerisch tätige Frauen gab, mit Malerei befaßte.

Eszter Mattioni interessierten schon als Malerschülerin die lebhaften Farben.

„Damals bemerkte schon mein Meister, Gyula Rudnay, meine Neigung zum Dekorativen, und er spornte mich an, ins Öl viel Terpentin zu mischen, um die Dekorativität der Farben zu heben."

Diese Farbenempfindlichkeit inspirierte sie zu prachtvollen Schöpfungen, von der malerischen Welt der Volkskunst über die Farbenorgien der Stilleben bis zur impressionistischen Darstellung von Figuren und gegenständlichen Elementen. Auf ihrer jetzigen Ausstellung sehen wir Serien all dieser Kunstgattungen. Angesichts der Bilder fällt uns eine ihrer Ausstellungen vor langer Zeit, zwischen den beiden Weltkriegen, ein, über die der impressionistische Meister der ungarischen Prosa, Dezső Szomory, so anschaulich schrieb:

„... Diese weibliche Seele, wie ich mit prosaischem Auge beurteilen kann, lebt sich wunderbar aus auf diesen Leinwänden, von künstlerischen Sehnsüchten bis zur Wonne der Träume auf geradezu sinnliche Weise. Was sie hier im Licht ihrer Farben zeigt in ihren Landschaften und figuralen Sacher das ist alles geschaffen, alles Wirklichkeit in Vision und Traum. Das alles ist Freude an der Arbeit und Heiterkeit..."

Und trotzdem wurde sie nicht durch diese mit Öl und Tempera gemalten Tafelbilder berühmt, sondern durch eine ganz neue Kunstart: durch bemalte Steine.

Geheimnis der bunten Steine

Was ist ein bemalter Stein? Man könnte ihn als Fortsetzung der Mosaiks von Ravenna betrachten die Auferweckung der alten Mosaiks in der Technik des 20. Jahrhunderts.

„Der bemalte Stein ist also ein erfolgreicher heutiger Konkurrent der Mosaiks?" fragen wir die Künstlerin, die gerade ein neues Mosaik legt und dieser Männerkraft erfordernden Tätigkeit mit weiblichem Selbstbewußtsein huldigt.

„Ja, der bemalte Stein ermöglicht eine vielfältige Verwendung. Die in Zement gebetteten bunten Steine können als Wandverkleidung dienen, und sie bergen ungezählte Möglichkeiten für die monumentale Kunst. So sehen es auch die Architekten."

„Am liebsten würde ich meine bunten Steine an Ort und Stelle zeigen. Meine erste größere Arbeit ist in die Budapester Schokoladenfabrik »eingebaut«, noch während des Krieges, auf einer Wandfläche von 62 Quadratmeter. Die Fachleute für Schokoladenherstellung, die ja derartige Fabriken schon oft genug in ihrem Leben gesehen haben, interessieren sich hauptsächlich für dieses Mosaik, das die Arbeitsgänge der Schokoladenherstellung darstellt... In einer allgemeinbildenden Grundschule in der Nähe Budapests ist ein bemalter Stein zu sehen, der die wichtigsten Stationen aus dem Leben Miklós Toldis, der legendären Persönlichkeit des ungarisches Mittelalters, zeigt. In einer Debrecener Fachschule sind von Endre Ady inspirierte Steine zu sehen. Aus bemalten Steinen sind auch die Altarbilder der Budapester Rókus-Kapelle zusammengesetzt, Kürzlich wurde das große Mosaik von Sankt Christoph, des Schutzheiligen der Touristen und Autofahrer, in der Basilika von Esztergom eingeweiht."

Selbstbildnis (1936)

Liebe zu den Farben

Aus Gemälden und bemalten Steinen der „Erfinderin" Eszter Mattioni wurden sogar in Amerika zwei Ausstellungen veranstaltet, und 1976 stellte sie sich mit großem Erfolg in Tokio vor.

Zum Abschied fragen wir sie nach ihrem künstlerischen Credo:

„In erster Linie bin ich Malerin", antwortet sie. „Ich war immer Malerin, und aus meinem Malstil gingen die bunten Steine hervor. Dieses Malerische, die Liebe zu den Farben und das Bedürfnis nach Dekorativität zeigte sich schon auf meinen ersten Bildern.

Auch bei den bevorten Steinen hängt es nur vom Maler ab, ob das Material Seele erhält. Kein Stein ist an sich „schön", und auch eine Farbe allein ist uninteressant. Es kommt immer darauf an, was ich dazugebe..."

Áron Tóbiás

Unterkunft, Ver

Wo Sie i

1. AUSKUNFT:

In Budapest: Auf West-, Ost- und Südbahnhof, auf Flughafen Ferihegy, der internationalen Schiffsstation (Vigadó tér) und in den Reisebüros, die sich gleichzeitig mit der Unterbringung von ausländischen Touristen, Veranstaltungen von Stadtrundfahrten und Landestouren, Ausflügen, kulturellen und sonstigen Programmen — unter Mitwirkung von Fremdenführern — befassen.

IBUSZ (Hauptstelle: V. Felszabadulás tér 5)
EXPRESS (Jugendreisebüro, V. Szabadság tér 17)
MALÉV (Luftverkehr, V. Váci utca 1)
VOLÁNTOURIST (Autobusverkehr, V. Oktober 6. u. 13)
COOPTOURIST (Reisebüro, V., Kossuth tér 13)
BUDAPESTTOURIST (V., Roosevelt tér 5)
SIÓTOUR (Balaton-Reisebüro, VII., Wesselényi u. 26)
WAGGONS-LITS (COOK — Internationale Schlafwagen- und Fremdenverkehrsgesellschaft, V. Pilvax köz 1—3)

In der Provinz: Auf den Bahnhöfen, den Zweigstellen der Fremdenverkehrsbüros, in Hotels, bestimmten Campings, bei größeren Veranstaltungen (Sommeruniversität, Festwochen und -spiele, Festivals, wissenschaftliche Beratungen usw.) an Ort und Stelle, an wichtigen Grenzübergangsstellen bei den Angestellten der Reisebüros

UNTERKUNFT:

Hotelreservierung: Hungarhotels, (V., Petőfi S. u. 14 und VII., Lenin krt. 49),
Pannonia Service, (V., Kígyó u. 4—6),
Danubius Service, (V., Martinelli tér 8).
Privatquartier: Zimmernachweis, BUDAPESTTOURIST, (V., Roosevelt tér 5)
Camping: VI., Bajcsy Zs. út 55, VIII., Baross tér 3, VI., Tanács krt. 3c, V., Kossuth tér 13—15, Felszabadulás tér 5

PREISE:

Zimmernachweis: 1. Klasse pro Person 80 Ft. Bei den Privatzimmern, die bei den Reisebüros und Fremdenverkehrsstellen reserviert werden können, müssen Badezimmer, Fernscher- und Telefonbenutzuung extra bezahlt werden.
Camping: In den Luxus-Campings werden Preise frei festgelegt, in den anderen muß pro Person und pro Tag ein Reservierungspreis gezahlt werden. Auch die meisten Bungalows stehen auf Campingplätzen. Luxusbungalows kosten täglich pro Person 70—150.— Ft., die übrigen je nach Lage und Niveau der Dienstleistungen 20—50 Ft.

GELDWECHSEL

In den Banken und Zweigstellen, Hotels, den Budapester, Provinz- und Grenzzweigstellen der Reisebüros.
Valutakurs vom 21. März 1977:
100 Mark 484,— Ft.
100 DM 857,47 Ft.
100 öSch 120,70 Ft.

VERKEHR:

Von Budapest:
Eisenbahn: Von den Zentralbahnhöfen Ost, West und Süd sowie Kelenföld
Autobus: Abfahrt der internationalen und Fernbusse: V., Engels tér
Flugverkehr: Flughafen Ferihegy.
Schiff: Hafen für inländische und internationale Flußfahrten am Donauufer, V., Vigadó tér
Stadtverkehr in Budapest: Mit Autobus oder Zahnradbahn: blaue Fahrscheine für 1,50 Ft. Straßenbahn, Trolleybus und Untergrundbahn: gelbe Scheine für 1,— Ft.
(Erhältlich in Trafiks und an den Kassen der Verkehrsknotenpunkte. Die Verkehrsmittel fahren ohne Schaffner, weshalb die Karten in den Fahrzeugen an den angebrachten Apparaten gelocht werden müssen, Passagiere ohne gültigen Fahrschein zahlen Strafe.) Neue Metro: Einwurf eines Forintstückes.
Für Fahrten mit der Pioniereisenbahn, der Vorortbahn HÉV und den Donaufähren sind Karten an den Kassen zu lösen. Der Preis für Karte mit Ausflugsschiffen wechselt nach Saison
Taxi: Startpreis 6,— Forint, weiterhin 1 Forint pro 350 m
Zur Beachtung für Autofahrer: Der Ungarische Autoclub sowie der Camping- und Caravanning-Club unterhalten Straßendienst. (Zu erkennen an ihrer leuchtenden gelben Farbe und unter der Bezeichnung „gelbe Engel" bekannt.)

Treibstoffpreise:
Normalbenzin (86 Oktan): 5 Forint pro Liter
Superbenzin (92 Oktan): 6,50 Forint pro Liter
Extra (96 Oktan): 8,— Forint pro Liter
Dieselöl 4,— Forint pro Liter
Mischung (je nach Mischungsverhältnis)
Schmieröl 35—40 Ft.

Autoverleih:

(RENT A CAR) IBUSZ, V. Felszabadulás tér 5. Preis ist abhängig vom Autotyp und der Ausleihdauer

TELEFON:

In der Hauptstadt funktionieren die meisten öffentlichen Fernsprechzellen durch Einwurf eines Forintstückes, manche durch Telefonmünzen (erhältlich in Trafiks, auf der Post und an den Hotelrezeptionen). Sprechzeit: 3 Minuten, von 18 bis 7 Uhr 6 Minuten. Durch Fernwahl sind 23 Länder und 80 ungarische Städte und Ortschaften zu erreichen. Sonderinformation der Post in Fremdsprachen: 172—200. Internationaler Informationsdienst der Ungarischen Staatseisenbahn: 224—052, 228—049.
Fernsprechpreise: Österreich 1 Minute 8,80 Ft. DDR 1 Minute 13,— Ft. BRD 1 Minute 13,— Ft.

AUSLANDSVERTRETUNGEN:
Botschaft der Deutschen Demokratischen Republik: XIV. Népstadion út 101—103, Telefon: 635—275; 229—015. Konsularabteilung: 635—233
Botschaft der Bundesrepublik Deutschland: XIV. Izsó u. 5, Telefon: 224—204, 225—277; 420—381
Botschaft der Republik Österreich: VI, Benczúr u. 16, Telefon: 229—467.
Botschaft der Schweiz: XIV. Népstadion u. 107, Telefon: 229—495; 426—721.

Der Informationsdienst von der UNGARISCHEN WOCHE für Touristen: Bp. XIII., Radnóti Miklós utca 15/a. Telefon: 200—007

R

82

OLKLORE

ke von 56 Künstlern: Stikkereien, Spitzen, Textilien, Gemälde, Töpferware und Holzschnitzereien.

Die märchenhafte Farbenpracht und die phantasievollen Motive der Stickereien werden auch zur Verzierung des weltberühmten Herender Porzellans übernommen. Das Dorf Herend liegt übrigens auch im Komitat Veszprém.

Zur Volkskunstausstellung in Zirc führt der Weg über eine prachtvolle Landschaft über Veszprém. Die Straße Nr. 8 zweigt übrigens bei Székesfehérvár von der Autobahn M—7 ab und führt bis Veszprém, von hier gelangt man auf der Straße 82 nach Zirc.

lzbad —
rkwald

zprém) aus dem 11.—12. Jh., benutzt

des Mittelalters wurden unlängst in der Burg von Veszprém für das Publikum wieder eröffnet: Die mit Fresken aus dem 13. Jh. geschmückte Gisela Kapelle und die St. Georg Kapelle aus dem 15. Jh. Fremdsprachige Fremdenführung.

★

Nähe der Burgruine

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1977. MÁJ 15
Tolnamegyei Népújság

Mattioni Eszter

1021

Sárközi szövőasszony

Mattioni Eszter festménye, a Magyar Nemzeti Galériában rendezett kiállításáról

TOLNA MEGYEI
S NÉPÚJSÁG

SPORT

Kiemelkedő események

Szekszárdon, a Dózsa-sporttelepen a területi serdülő atlétikai bajnokság második napja. Kezdés: 9 órakor. Ugyancsak Szekszárdon: az NB II-es Szekszárdi Dózsa kosárlabda-csapata a Soproni KSE ellen mérkőzik, 9 órakor.

Az NB II-es bátaszéki férfi kosárlabda-csapat 11 órakor, szabadtéren fogadja az ÁSE csapatát. Dombóvárott 9 órától a területi lovasbajnokság, valamint a megyei fogathajtó verseny második napjának küzdelmei.

NB III-as labdarúgó-mérkőzés: Paks—Pécsi VSK, 6.30-kor. A megyei labda-

Milyen er

Fadd—Dombóvári Spartacus: Nem lesz könnyű dolga a dombóvári csapatnak Faddon, különösen azután, hogy a hazaiak vasárnap Majoson a Bonyhádi Pannóniától 3:0-ás vereséget szenvedtek. Tippünk: 1, vagy x.

Bogyiszló—Gerjen: A 13. helyen álló bogyiszlói csapatnak nem szabad könnyen vennie a Gerjen elleni mérkőzést, hisz nem tudni, nem lesz-e nagy szüksége a két pontra. Tippünk: 1.

Zomba—Pincehely: A zombai gárda van jobb pozícióban, a bajnoki táblázaton a 7. helyen áll, így meglepetés-

Labdarúgás

A tavas

NB II.

1.	V. Izzó	12	8	3	1	22:4	19
2.	Pécs	12	7	3	2	29:8	17
3.	Budafok	12	6	5	1	20:13	17
4.	SZMTE	12	6	4	2	27:16	16
5.	N-kanizsa	12	6	4	2	21:17	16
6.	Volán	12	6	3	3	19:7	15
7.	Debrecen	12	4	6	2	13:9	14
8.	Várpalota	12	5	4	3	16:14	14
9.	Szf. MÁV	12	6	1	5	19:21	13
10.	BVSC	12	5	3	4	16:18	13

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

1977 MÁJ 16

BUDAPESTER RUNDSCHAU

Eszter Mattioni

1021

In ihrer vorliegenden Ausgabe präsentiert die BR die interessante und sehenswürdige Kunst von Eszter Mattioni. Eine Würdigung ihrer Tätigkeit s. S. 11, Reproduktionen ihrer Werke auf S. 4, 6, 10, 11. Bild oben: Die Lastenträgerinnen (1973)

enreihe, nämlich die [illegible]
lorenen Spiele. Daran kann
schön erkennen, wieviel
nnschaft gewonnen oder

Dölling, seien Sie dessen
wir nicht aus mangelndem
ußball die Meisterschafts-
(regelmäßig) bringen, son-
us technischen, vertriebsbe-
rsachen eine Aktualität, wie
szeitungen erwartet wird,
können. Bis Sie die BR in
bekommen, sind schon zwei
e Runden absolviert und die
chts weniger als up to date.
wir uns lieber auf Allgemei-
gelegentliche Analysen und
belle erst nach Saisonschluß.
die Minus-Punkte schreiben,
Vir halten uns eben an den
gsbrauch, wonach (nur) die
nd nicht (auch) die verlore-
der Tabelle aufgezählt wer-
haben recht: Des Lesers
Vorrang vor Gewohnheiten,
wir uns bemühen, die Mi-
s nächste Mal nicht zu ver-
aisonschluß naht schon ganz

en Grüßen an alle lieben

Róbert Zsolt

keiten für
beit von
dustrie

Dr. Máté

Herd

In der Österreichischen Akademie der Wissenschaften in Wien wurden Wissenschaftlern aus sieben Ländern Herder-Preise verliehen. An der Feierlichkeit nahmen *Dr. Rudolf Kirchschläger*, Bundespräsident, und *Hertha Firnberg*, Minister für wissenschaftliche und Forschungsangelegenheiten, teil. Anwesend war auch *Dr. Lajos Nagy*, Wiener Botschafter der Ungarischen Volksrepublik, und *Dr. Ervin Pamlényi*, Botschaftsrat und Direktor von Collegium Hungaricum.

Dr. Franz Seitelberger, der preisvergebende Rektor der Wiener Universität, betonte in seiner Festrede, daß die Arbeit all jener belohnt wurde, die im Interesse
Freundschaft zwischen
Völkern und der europ
schen Kultur tätig wa
und hervorragende Erg
nisse erreicht haben.

Unter den sieben aus
zeichneten Wissensch
lern ist auch *Dr. Máté*
jor, Akademiemitglied
Kossuthpreisträger, der
Preis für sein Lebenswe
für seine hervorragend
wissenschaftlichen Erg
nisse auf dem Gebiet
Architektur und seine
ternational anerkannte
blizistische Tätigkeit erhi
Einer seiner Schüler, *Á*
Moravánszky, Architekt,
hielt ein Herder-Stipendiu
das ihm eine einjähri
Studienreise nach Wien
möglicht.

FELELŐS KIADÓ: KERESZTÉNYI ILONA.

Állami Nyomda. 1955. — 6125/04.

H. MATTIONI ESZTER

FESTŐMŰVÉSZ

HÍMESKÖVEI KIÁLLÍTÁS

ERNST MÚZEUM, NAGYMEZŐ-UTCA 8.

1955 MÁRCIUS—ÁPRILIS

Tweed 1926

H. MATTIONI ESZTER

1942-ben a Nemzeti Szalon egyik kiállításán új, a maga nemében valóban korszerű technikával tűntek fel Mattioni Eszter „hímeskő"-ből készült kompozíciói. A módszer általánosságban a monumentális képmozaik kategóriájába sorolható, de a felhasznált anyag, annak megmunkálása sokkal kötetlenebb — nagy színfoltok felrakásával sommásabb —, az anyag szépségét kidomborító, egyaránt nagyszabású vagy kisléptékű ábrázolásra ad lehetőséget, amellett izig-vérig mai. Bátran mondhatjuk, hogy a hímeskő valahol a mozaik és freskó között foglal helyet, utóbbival szemben azzal az előnnyel, hogy anyagánál és ábrázolási lehetőségeinél fogva az emberi szemhez egész közel vihető, tehát tartózkodásra alkalmas helyiségek falainak bevonásához kiválóan alkalmazható. anélkül, hogy a freskó közelhatásánál mutatkozó technikai durvaságok a kompozíció egységét feloldanánk. A hímeskő távoli hatásban nagy színfoltjaival, markáns, színezett kontúrrajzaival a kép teljes élvezését adja a szemlélőnek. Közelhatásban az alkalmazott anyagok strukturális és színbeli szépsége és nemessége további élményfokozást jelent.

A kompozíció témájának megfelelően a művész hatásosan és jellegzetesen képes, — az anyag minőségével és megdolgozásával a kitöltő felületek színezésével és megdolgozási módozataival — a fő- és melléktémákat elválasztani anélkül, hogy a kép egysége hiányt szenvedne.

H. MATTIONI ESZTER HÍMESKÖVEI.

1.	Toldi	3×6 m
2.	Öregasszony	40×55 cm
3.	Sokác asszony, gyermekkel	65×120 cm
4.	Szoptató asszony	55×80 cm
5.	Arató leány	75×110 cm
6.	Földmunkások	75×110 cm
7.	Kalocsai varróleányok	110×120 cm
8.	Matyó menyasszony	55×85 cm
9.	Galambos csendélet	55×85 cm
10.	Építőmunkások	100×100 cm
11.	Halak	110×110 cm
12.	Gyümölcsszedők	110×110 cm
13.	Anya gyermekkel	80×100 cm
14.	Csendélet	55×70 cm
15.	Matyó kisleány	65×110 cm
16.	Sióagárdi asszony gyermekkel	55×85 cm

Rajzok.

Hímesművekhez készült vázlatok.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NÉPSZABADSÁG

1972 MAR 16

Mattioni Eszter festőművész

NÉPSZABADSÁG

1021

Kitüntetések

Az Elnöki Tanács *Mattioni Eszter* festőművésznek, *Tamássi Zoltánnak*, a Képzőművészeti Főiskola tanszékvezető docensének, *Göllner Miklós* festőművésznek, *Szűr-Szabó Józsefnek* karikaturistának és *Ungvári Lajos* Kossuth-díjas szobrászművésznek művészi munkássága elismeréséül, a *Munka Érdemrend arany fokozata* kitüntetést adományozta, *Sebestyén Gézának*, az Országos Széchényi Könyvtár főigazgató-helyettesének, 60 születésnapja alkalmából a *Munka Érdemrend arany fokozata* kitüntetést adományozta.

kikerülhetetlen sorsává bizonyos történelmi helyzetben. Mert ez a kelepce jóval több, mint amit a mindenre elszánt diverzánscsoport állít a film hősének, a lengyel néphadsereg egyik őrnagyának (a történet 45-ben egy alsószléziai bányászvárosban játszódik, a terület visszacsatolása idején); több, mert ezt a kelepcét a történelem vetette ki az em-

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NÉPSZABADSÁG

1972 MÁR 11

Mattioni Eszter

— Mattioni Eszter festményeiből nyílik kiállítás vasárnap délelőtt 11 órakor a Nagylétény Kastélymúzeumban.

Mattioni Eszter

Mattioni Eszter kiállítása

Mattioni Eszter festőművész kiállítása nyílt tegnap Budapesten, a Vigadó Galériában. A művész mintegy hetven alkotását láthatják az érdeklődők az augusztus 24-ig nyitva tartó tárlaton. Felvételünk a festőművész otthonában — műtermében — készült

MTI Fotó: Pintér Márta

Fellebbe
a felsőokt

Az egyetemekre
a fellebbezéseket, v
irányítási kérelmek
kell benyújtaniuk
nek. A döntésekről
ig mindenkit értesí

Velencei „mez
veszély

Az idegenforgal
csappanása nem t
Velence városának
tól, hogy kemény
sújtson le a kevés
„mezítlábas" turi
Laroni, a város polgármestere a
Corriere della Sera című lapnak
elmondta: „rendet és tisztaságot"
akar Velencében, ezért csütörtök-
től tilos lesz utcán és tereken
ebédcsomagot elfogyasztani, a föl-

mindhárom hűtőgépgyártó üze-
mükben végrehajtják a hűtőszek-
rények bélésanyagát habosító
géppark modernizálását, s ezáltal
javítják a hűtőgépek és fagyasz-
tók szigetelését, csökkentik ener-

FOLKLÓRTALÁLKOZÓ kez-
dődik pénteken este Balatonföld-
váron tíz gyermek és kilenc fel-
nőtt néptáncegyüttes részvételé-
vel. A kétnapos fesztivált a So-
mogy megyei együttesek utcai

Mattioni Eszter

Magyar Hírlap
1986. VII. 25.

Mattioni Eszter kiállítása

Mattioni Eszter festőművész kiállítása nyílt tegnap Budapesten, a Vigadó Galériában. A művész mintegy hetven alkotását láthatják az érdeklődők az augusztus 24-ig nyitva tartó tárlaton. Felvételünk a festőművész otthonában — műtermében — készült

MTI Fotó: Pintér Márta

Fellebbezések a felsőoktatásban

Az egyetemekre és főiskolákra a fellebbezéseket, valamint az átirányítási kérelmeket július 31-ig kell benyújtaniuk a jelentkezőknek. A döntésekről augusztus 18-ig mindenkit értesítenek.

Velencei „mezítlábasok" veszélyben

Az idegenforgalom idei megcsappanása nem tartotta vissza Velence városának vezetését attól, hogy kemény rendeletekkel sújtson le a kevés hasznot hozó *„mezítlábas"* turistákra. Nereo Laroni, a város polgármestere a Corriere della Sera című lapnak elmondta: „rendet és tisztaságot" akar Velencében, ezért csütörtöktől *tilos* lesz *utcán és tereken*

Miután f
dába küldt
a Mosonma
vénygyár v
Takács Imi
levelével. I
lalatunk m
takarékos
1985-ben a
tattunk és
kedelemnek
hogy nyitás
kívánt vízh
szabályozó
tosan állítha

TECHNO
RUKCIÓ k
zett habosít
Jászberényi
VII. ötéve
mindhárom
mükben vég
rények bé
géppark modernizálását, s ezáltal javítják a hűtőgépek és fagyasztók szigetelését, csökkentik ener-

nőtt néptáncegyüttes részvételével. A kétnapos fesztivált a Somogy megyei együttesek utcai

Mattioni Eszter

— **Mattioni Eszter festőművész munkáiból rendeztek kiállítást a Környei Mezőgazdasági Kombinátban. A tárlat április 27-ig tekinthető meg.**

Magyar Nemzet 1987. IV. 22.

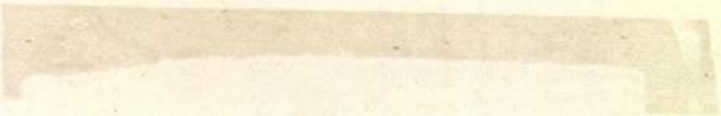

Mattioni Eszter

Két új kiállításra készül a Vigadó Galéria: július 24-én, Mattioni Eszter, 25-én pedig Kocsis Imre festményeiből nyílik bemutató.

Magyar Nemzet 1986. VII. 10

Mattioni Eszter

Magyar Ne

Július 24-én nyitotta meg a Vigadó Galériában Pogány Ö. Gábor Mattioni Eszter festőművész augusztus 24-éig megtekinthető kiállí

Eisenmayer Tibor metszete

tasát. A kakaós kislány című kép szintén látható a tárlaton.

Mattioni Eszter

— **Megnyílt Mattioni Eszter** gyűjteményes kiállítása a Vigadó Galériában csütörtökön. A mintegy 60 alkotás a festőművész életművét keresztmetszetben mutatja be. A tárlat augusztus 24-ig tekinthető meg.

Magyar Nemzet 1986. VII. 25.

Mattioni Eszter

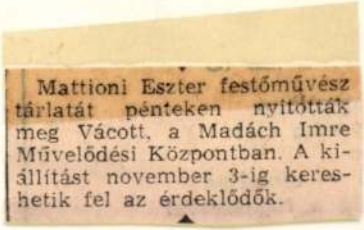

Mattioni Eszter festőművész tárlatát pénteken nyitották meg Vácott, a Madách Imre Művelődési Központban. A kiállítást november 3-ig keresheti fel az érdeklődők.

Magyar Nemzet 1984. XI. 3.

Mattioni Eszter, szobán festő

● MATTIONI ESZTER szobrászművész alkotásaiból nyílik ma délután 5 órakor tárlat a soproni festőtelepen.

-: o Mattioni Eszter

Esti Hírlap, Bp. 1980 aug. 22.

8.

Mattioni Eszter, festő

□ MATTIONI ESZTER festőművész kiállítása ma 4-kor nyílik a Ráday kollégium dísztermében. (IX., Ráday utca 28.) Dr. Tóth Károly püspök köszöntő szavai után Pogány Ö. Gábor művészettörténész mond megnyitó beszédet.

–:□ Mattioni Eszter

2.

Esti Hírlap, Bp. 1981. ápr. 28.

Mattioni Eszter, festő

MATTIONI ESZTER festőművész gyűjteményes tárlata szombaton nyílt meg szülővárosában, Szekszárdon. A kiállításon a hímes kő világhírű művészének harmincnál több, szülővárosának ajándékozott alkotását mutatják be.

20

—: Hí

Népszabadság, Bp. 1981. júl. 19.

Mattioni Eszter, festő

1980. február 10., vasárnap

KINEK AJÁNLJA?

Mattioni Eszter az új kiállítását

A Csók István Galériában megnyíló kiállításom jellege retrospektív — noha természetesen legfrissebb képeim közül is beválogattam néhányat. A tárlat látogatói viszonylag kevés munkámat láthatják. Ennek oka az, hogy jövőre Szekszárdon (szülővárosomban), a Babits Mihály Művelődési Ház könyvtárában állandó múzeumom nyílik, ahová már most tervezem az anyagot.

Úgy képzelem, hogy e végleges helyen három részre osztom majd a látnivalókat. Egy-egy termet szánok a beépített köveknek és a képeknek, a harmadikban meg egy archívumot fogok berendezni. Itt a hímeskő „fejlődését" tekinthetik majd meg az érdeklődők, és a legrégebbi márványyzúzalékos öntvények, negatívok és fotók is ide kerülnének.

Most összegyűjtött munkáim részben népi indíttatásúak, balatoni, Duna-kanyari tájképek, virágcsendéletek, részben — természetesen — kisebb-nagyobb hímeskövek.

Remélem, új kiállításom, amelyet a legutóbbi időkben az 1977-es nagy, gyűjteményes kiállítás, a szolnoki, a szekszárdi, a csepeli tárlat előzött meg, ugyanúgy megnyeri majd a közönség tetszését, mint az előzőek.

14.

0.

Mattioni Eszter

MATTIONI ESZTER festőművész műveiből nyílt kiállítás tegnap a sporoni festőteremben. A tárlaton csaknem félszáz olajkép és tempera látható, témájukat a mitológiából és a népművészetből merítette. A kiállításnak különleges darabjai a dekorativ kő faliképek és az esztétikus padlóburkoló kövek, melyeknek csiszolt felületét szines féldrágakövek és márványbetétek díszítik.

Magyar Hirlap 1986/8/23/9

Mattioni Eszter festő

Mattioni Eszter festőművész kiállítását a Ráday-kollégium dísztermében (IX., Ráday u. 28.) április 28-án, kedden 16 órakor nyitja meg dr. Tóth Károly püspök és Pogány Ö. Gábor művészettörténész. A tárlat május 10-ig tekinthető meg.

Magyar Nemzet 1981. ápr. 25.

Mattioni Eszter, festő

Galéria az iskolában

A csepeli Rákosi Endre út 138. szám alatti iskola halljában *galéria működik*, ahol rendszeresen találkozhatnak a gyermekek neves képzőművészek — festők, grafikusok, szobrászok alkotásaival.

A mostani iskolaévben láthatták már egyebek között *Mattioni Eszter, Istokovits Kálmán, Berezné Ziegler Alice* és *Kapicz Margit* munkáit. *Most Molnár C. Pál* festőművész mintegy 60 alkotása látható: képzeletbeli tájak, illetve a magyar és egyetemes történelem témái olaj- és temperaképeken. A tárlatot már az első napokon *több mint ezren* tekintették meg, nemcsak Csepelről, más kerületekből is.

12.

-: Galéria az iskolá

Esti Hirlap, B ... 25.

kbe felveszünk. KOFÉM Ipari Szö- vet. Bp. VIII., Kő- u. 27. Telefon: 132—

abselyem Kötöttáru- felvételre keres 3—5 Assembler, Fortram- erlettal rendelkező

Gyára felvesz szerelő lakatos, lamossági szerel rész, akkumulá relő villamos szakmunkásokat nított munkás lentkezés a munkaügyi

Mattioni-Eszter, festőművész

1981. VII. 29. Petőfi 10,45 Áné

Láttuk, hallottuk

- Ilyenkor nyáron a kirándulók, a turisták sok-sok emlékmuzeumba jutnak el. Jó, vagy rossz emlékmuzeumba. Loska Lajos jegyzete ezekkel az emlékházakkal foglalkozik.

- Gomba módra szaporodnak az emlékmuzeumok. Az ország bármelyik részében is járunk tucatjával láthatunk belőlük. És, ha a tulbuzgó városatyák nem tudnak előállitani egy helyi születésü müvészt, vásárolhatnak hagyatékot. Vagy esetleg meglepik őket egy kollekcióval. És itt kezdődnek a problémák, a bonyodalmak. Mert a mecénás legtöbbször kiköti, hogy az adományozás fejében a hagyatékot, az ajándékot ki kell állitani, be kell mutatni. Félreértés ne essék, én nem a valóban értékes pécsi, szentendrei és hasonló gyüjtemények létjogosultságát vitatom, hanem a kevésbé jelentősekét, amelyek megléte nélkül is teljes lenne országunk modern képzőmüvészetének topográfiája. Egyre inkább a minőségi szelekcióra épülő világunkban nem engedhetjük meg magunknak azt a luxust, hogy a jelentősnek hitt, vagy mondott, de kevésbé értékes adományoknak emlékmuzeumot létesitsünk. Elég ezekből a festményekből, szobrokból, grafikákból, kerámiákból egy-egy kiállitás részeként néhányat bemutatni. Hiszen ennél nem is érnek többet. Mindezen azok után töprengtem el, hogy pár hete egyik napilapunkból értesültem Mattioni Eszter Szekszárdon nyiló állandó kiállitásáról. A megyei tanács müvelődési osztályának illetékesei már régóta latolgatják, hogy a centrumban lévő, eddig kihasználatlanul álló szép zsinagógát kis kulturális központtá, kiállitóteremmé alakitják, és idę helyezik a művész adományait is. Szép, becsülni való az a törekvés, ahogy jelentősebb városaink vezetői létre akarnak hozni egy-egy muzeumot, vagy emlékházat, de ezt megtenni csak valós müvészeti értéket szem előtt tartó céllal érdemes. Amig nincs Vajda Lajos, Kondor Béla és Országh Lili emlékmuzeumunk, az ilyen, szándékukban vitathatatlanul jóhiszemü akciók csak értékrendünk összezavarásához vezetnek. Az emlitett konkrét eset nem tul kirivó, nem sokkal rosszabb a nagy átlagnál. Kiemelésével csak egy egészségtelen szemlélet meglétére, káros hatására szeretném ráirányitani a figyelmet. A helytelen érték kiválasztásra, amely különösen ott fordul elő, ahol a helyi vezetők rendelkeznek ugyan jóakarattal, képzőmüvészet iránti rokonszenvvel, de müvészettörténeti és müvészetkritikai ismeretekkel már kevésbé.

Mattioni Eszter

Mattioni Eszter (1902–): festő.
Aba Novák Vilmos hatott rá.
Dekoratív falképeket készített.

Mihályfi Ernő:Művészek,barátaim Bp.Dorvina,1977.

mindig anyja kíséri ki. Egy nagy halaskosárból nyújtja át neki a kasszafúró szerszámokat. Ezen a bűnről szóló történeten keresztül szeretnék eljutni az abszolút bűnig. Filmem utolsó képe Hitler utolsó napja lenne. Egy zárt szoba lenne látható, amelyben Hitler ül, és állandóan süteményt eszik. Ez történelmi tény. S a különböző bűnök elemzése után a filmet a művészet mérlegére szeretném vetni, e művészet serpenyői zenei képességekkel vannak megáldva; számomra ezek a serpenyők az ima és az alázat serpenyői – Bach. (Filmem zenei kísérete Bach zenéje lenne.)

– És végül – én megbélyegzett ember vagyok. Gyermekkoromban, a véletlen kegyelméből, tiszteletes nővérek és bezárt utcalányok között éltem (ez két dolog). A börtönben tehát részese voltam az ünnepségeknek és a felejthetetlen ceremóniáknak – a tiszteletes nővérekkel és az utcalányokkal együtt –, míg az első sorban ott ült egy szerzetes, a tiszteletbeli vendég. Ismerem az utcalányok és a tiszteletes nővérek könyveit, öleléseit; ezek a könyvek és ölelések felejthetetlen dallamként jutnak eszembe, ha valamit tenni kísérelek meg . . .

– Most pedig szeretném befejezni. Egy titkolt anarchizmusról beszéltem, beszéltünk a gyengeelméjűek nyelvi érzékenységéről, s azt mondhatom most, ha számolhatok azzal, hogy van valamiféle esztétikám, akkor az: mindenkor újra semmit sem tudni. *Antifelvilágosult* vagyok, s a valószínűleg összetett dolgokról szeretnék nagyon egyszerű és elmélyült módon írni – úgyvalahogy, mint amiképpen nővérem költő volt a fa megnevezésének pillanatában.

A beszélgetést lejegyezte:
Rada Saratlič
Fordította: *Jung Károly*

Mattioni Eszter

amikor rátalált erre a szóra: *fa*. Én pedig, aki talán nem vagyok gyengeelméjű, teljes egészében egyetértek nénémmel, s ma is azt vallom, hogy a nyelv túlhalad rajtam. Éppen ezért biztos vagyok benne, hogy Dosztojevszkij ma is modernebb és szerényebb, mint Joyce.

A SZABÁLYOS SZINTAXIS MONDATAI

– Ha azt kérdeznék tőlem, mi az esztétikám, erre többféle választ is adhatnék. Az egyik zenei: zene és antizene. A másik: hogy a saját személyes forradalmamat igazi anarchistaként kell végrehajtanom. Ez annyit jelent, hogy sohasem fogok kiáltványokat írni, hanem szürke felöltőben, kis kofferral a kezemben fogok megjelenni. Abban a reményben, hogy kis kofferomban igazi robbanóanyag lapul.

– Nem különösebben fontos, de el szeretném mondani, hogy nagyon jól ismerem a német konkrét költészetet. Egy négyzetben három szó található: ember, kutya, tenger. E szintaxist mellőző versről manapság hosszú tanulmányokat írnak, s azt bizonygatják, hogy képzeletünk szabadon mozog e három szó közötti világban, s hogy „e vers szavai szabadon csavarognak". Ám a bűnök után, amelyeket nem lehet beismerni, sírva, az ágyamban fekve, jobban szerettem azt a mondatot, amely a szintaxis szabályai szerint mondott: „Boldogok akik sírnak."

– Számomra két mondat nagyon fontos alkotásaim szempontjából. Előbb azonban ki kell mondanunk: a költészet nem filozófia. A bölcselő mindent tudni akar, a költő viszont szeretne mindenkor újra semmit sem tudni. Megtörténik azonban, hogy bizonyos gondolkodók meghatározott definíciókat állítanak fel, amelyek a költő számára talán fontosabbak magánál a költészetnél is. Simone Weilnél rábukkantam egy mondatra, amely meghatározza, sőt talán meg is haladja ars poeticámat. Ez a mondat így hangzik: „A világ létezik. A világ rossz, képtelen, és valótlan. Isten nem létezik. Az isten jó és valós."

(– Simone Weilről mondta Eliot, hogy „a leginteligensebb, legzsidóbb, legkeresztényebb és legfranciább lény, akivel életemben találkoztam". Én pedig azt mondom, hogy ugyanakkor ragyogó demagóg is. Ezt mondta: „Vannak jó írók, még a modern korokban is – például Shakespeare, amikor a Lear királyt írta." De ezt is mondta: „Korunk intellektuális kisszerűsége olyan egyoldalúságokhoz vezetett, mint például a szürrealizmus")

– Simone Weilt kiegészítve idézhetnénk még egy mondatot, amely nagy szerepet játszott életemben, de amely nincs összhangban az ő mondatával. Ez a mondat Rilkétől származik, s így hangzik: „Szörnyű, hogy a tények miatt sohasem ismerhetjük meg a valóságot."

– *Mindazzal összefüggésben, amit mondott és az adott valóság kereteiben mit tehet a költészet?*

– A költészet életét éppen úgy nem ismerik, mint egy mag életét. A költészet bizonyos értelemben metanyelv, vagyis beszéd. Korunk emberét a másodrendű dolgok érdeklik. A világot azonban a költészet, a hallgatag nők és a magok tartják fenn.

AZ ABSZOLÚT BŰNRŐL

– Így van ez – az ember mindent tud a világról, de semmit sem tud. Ebben a pillanatban az emberi gonosztett érdekel. Filmet szeretnék csinálni az emberi viselkedés komplexitásáról... Egy tehetséges egyéniséget látok, az ifjú Bartókhoz hasonlót, akit kegyetlen testvérek vesznek körül. Az ifjúnak tökéletes hallása van. De ő nem zenész. Vászoncipővel a lábán éjszakánként kasszákat tör fel. Térdre ereszkedve látható New York éjszakájában. S hallja a kasszák belső zenéjét, mint a tabernákulum hangját. Útjára

Egyes számú cédula M.D.K.

Mattioni Eszter

Fényképét mütermében, munkaközben bemutatja a lap Pekáry Dagmar interjuja keretében. A müvész a Szinyei Társaság egyetlen festőnő tagja. Párisban a Nemzetközi Női Müvészek kiállitásán 18 nemzet résztvevői közül egyedül vettek képet a Luxemburg-muzeum részére. Párisban 1937-ben Diplome d'honneurt kapott. A Szolnoki Müvésztelepen dolgozik.

Szinház, Bp. 1948. ápr. 13-19. IV. évf. 16. sz.

MATTIONI ESZTER

Dunatáj, 1988.3.

Mattioni Eszter szekszárdi születésű festőművész, a szülővárosnak adományozott alkotásait a régi Megyeháza épületében helyezték el véglegesen.
Az új kiállítóhely május 12-i megnyitóján megjelent művészt Császár József, a megyei tanácselnök köszöntötte meleg szavakkal a nagyszámú közönség nevében is.

SZEPTEMBER

H	K	SZ	CS	P	SZ	V
				1	2	**3**
4	5	6	7	8	9	**10**
11	12	13	14	15	16	**17**
18	19	20	21	22	23	**24**
25	26	27	28	29	30	

OKTÓ

H	K	SZ	CS
2	3	4	5
9	10	11	12
16	17	18	19
23	24	25	26
30	31		

Felelős vezető: Vágó Sándorné vezérigazgató

MATTIONI ESZTER
1021

Mattioni Eszter: Lovak

10,– forint

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAPÍRÓK
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1982
6
TÁRSADALMI SZEMLE

Mattioni Ester

l.

Hollósné Mattioni

Ester

34/

Nyu

32 P,azaz Harminckettő peng
dr Szentiványi Gyula müemlé
szönettel felvettem.
Kassa,1941.junius 16.

Mattioni Eszter, festő

□ MATTIONI ESZTER festőművész gyűjteményes kiállítása ma délután 4 órakor nyílik a Budavári palota C épületében. Megnyitja: Pogány Ö. Gábor, a Magyar Nemzeti Galéria főigazgatója.

2.

□ -: Mattioni Eszter ...
Esti Hírlap, Bp. 1977 ápr. 14.

Hollós-Mattioni Eszter

A nagyteremben *Hollós-Mattioni* Eszter csodálatos színpompájú, népi motívumú vásznai tesznek újabb bizonyságot ennek a kiváló festőnek ragyogó tehetségéről. Baranyai asszonyai, ünneplőbe öltözött leányai és menyecskéi elragadóan szépek, épúgy, mint világos színekben mosolygó firenzei tájai. Külön meglepetése kollekciójának az úgynevezett »hímes kő«

Csoportkiállítás
az Ernst-Múzeumban.
Pesti Napló
1938 febr. 20.

Mattioni Eszter
festő

M.D.4

A művészete a szolnoki akkor
kapcsolódik.

Bényi László: A szolnoki művésztelep kiállítása...
Művészet, 1967. január - 32 lap

Mattioni Eszter, festő

L: Tényes Adolf

P. Szücs J.: Mennyit ér a „hely szellemé?" 10–11.

Kritika, Bp. 1978. jún. 78/6

Mattioni Eszter, festőművész.

Népművészettől ihletett műveit a Magyar Nemzeti Galériában hónapokon át csodálhatta a közönség, most vidéki kiállításokon láthatók.

Szíj Rezső: V. Batta Éva képei. Kaposvári Múzeum.

Tükör, Budapest, 1982. szept. 10.

Mattioni Eszter

Mattioni Eszter életmű-kiál-
lítása június végéig tekint-
hető meg a Nemzeti Galeriá-
ban.

Bán András: Hunyskő.
Tükör, 1977. ápr. 3-36. oldal.

Mathioni Eszter

Húsz fotott van az épület bel-
sőhöz véglegesen elhelyezett
munkáinak a száma.

Bán András: Hímeskő
Tükör, 1977. ápr. 3-36. oldal.

Mattioni Eszter

Mattioni Eszter hímeskövei lassan fejlődtek ki, a festészete disztó sajátosságaikot. Egy művészi gondolat jegyében születtek.

Bán András: Hímeskő
Tükör, 1977. ápr. 3-36. oldal.

Mattioni Eszter

Mattioni Eszter hímeskő-technikája a művésmő pikturájából alakult ki. Ez nem technika csupán, hanem stílus.

Bán András: Hímeskő
Tükör, 1977. apr. 3 - 36. oldal.

Mathioni Eszter

Mathioni Eszter művészi kir-
neve egy sajátos mozaiktechni-
kával, a himeskővel fonódott
egybe.

Bán András: Himeskő
Tükör, 1977. apr. 3 - 36. oldal.

Mattioni Eszter

Munka a műteremben } repro
Kompozíció

Bán András: Hinesko
Tükör, 1977. ápr. 3 – 36. oldal

Mettioni Eszter

Czóbel Béla, Kmetty János, Bálint Endre, Barcsay Jenő, Domanovszky Endre, Benedek Péter, Ilosvai Varga István, Mattioni Eszter, Molnár C. Pál, Istokovits Kálmán, Boldizsár István, Bortnyik Sándor, Keserü Ilona, Kondor Béla, Deim Pál, Schaár Erzsébet, Mednyánszky László, Szőnyi István, Victor Vasarely művészek alkotásai szerepeltek az aukció kiállításokon.
A művek értékelését ismertető részletes beszámolót, -Vadas József cikkét- lásd: Munkácsy Mihály nevénél.

Élet és Irodalom, Bp. 1975. szept. 2o.
XIX. évf. 38. sz. 13. lap.

Mattioni Ester, festő

A TV bemutatja munkásságát:
a Himes körek c. műsorában.

— : TV-film a Rózsa testvérekről 2.

Esti Hirlap, Bp. 1976. okt. 26.

Mattioni Eyfer (1902-)

„Álló leány" Olaj, vászon 80x48

Jelenve lent jobbra: Mattioni E.

Kikiáltási ár: 2500 ft

BÁV 38.Képaukció Budapest 1975 december

Mattioni Eszter, festő

portréfilm készült róla a TV-ben

(bársony): TV. Nokesz

2

Esti Hírlap, Bp. 1977. máj. 6.

Mattioni Eszter

„Himeskő"
„Dunakanyar"
„Mátrai búcsú"

repro

Pogány Ö. Gálor: Mattioni Eszter...
Új Tükör, 1978. május 21-23. lap.

Mattioni Eszter

A budai művészek 30 esztendős közös munkáját reprezentáló kiállítás nyílt meg a Tanács-körúton, melyen szerepelnek a művész alkotásai. – A Budai Művészek Egyesület szervezeti keretében dolgozott a művész is.

L.M.: Budai művészek jubileuma.

Pest Megyei Hírlap, 1976. aug. 31.

Mattioni Eszter

Mattioni Eszter festőművész
kiállítása a Magyar Nemzeti
Galériában március 31-én
nyílt meg.

-----:Kiállitási naptár.
Művészet,1977.május - 48.oldal.

Mattioni Eszter festő.

— A NEMZETI GALÉRIÁBAN csütörtökön megnyílt tárlat Mattioni Eszter festőművész életművét ismerteti meg az érdeklődőkkel. A művésznő 75. születésnapja alkalmából rendezett gyűjteményes kiállításon sajátos színezésű és stílusú festmények, hímes kövek láthatók.

—.: Hí

8.

Népszabadság, Bp. 1977. ápr. 15.

Mattioni Eszter (1902 -)

„Falusi táj kúttal"

o.v. 80x60 t.l.j.: Mattioni Eszter

Ritkáltási ár: 4000 ft

BÁV 42.Képaukció Budapest,1977.május

Mattioni Eszter, festő-

a TV-ben portréfilm készült róla

2

-: Annah ellenére – Hírnes Kövek

Esti Hírlap, Bp. 1977 ápr. 9.

Mattioni Eszter

A két világháború között Szolnokon dolgozott a művész.

Brestyánszky Ilona: Művésztelep a Tisza partján
Nők Lapja, 1978. március 25 - 16. lap.

Mattioni Eszter

festő

A Madách Színhaz előtéreben egy nicht-tengeri állat növény-világot ábrazoló kép Mattioni Eszter hímeskő művészeteinek műve.

Kiss Ákos: Mattioni Eszter igazi hímeskő allotásai

Művészet, 1969. október – 31 kap

Mattioni Eszter
festő

M.D.

A debreceni építőipari technikum
számára készített nagyobb méretű
kompozíciót.

Kiss Ákos: Mattioni Eszter újabb kompozíciói. Művészet 1969. október - 31 lap.

Mattioni Eszter
festő.

A Budapesti Csokoládé gyár
is restaurálttatta előtérének
mintegy 25 évvel ezelőtt készült
előteret.

Kiss Ákos: Mattioni Eszter ujabb-kiméhő..
Művészet, 1969. október - 31 kap

Mattioni Eszter

festő

M.D.K.

A művésznő 1968-ban a Kis Royal étterem belső terét díszítette kimeshő alkotásával.

Kiss Ákos: Mattioni Eszter sejabb kimeshő ..
Művészet, 1969. október - 31 kap.

Mattioni Eszter

festő

„Hinesskő" (repro)

(Madách Szinház előtere)

Kiss Ákos: Mattioni Eszter ugabb hinesskő

Művészet, 1969. október - 31 kep

M.D.V.

Mattioni Eszter
festő

Bécsben és Párizsban kiszelnek
a közönség elé himeskő?

Hirek
Művészet, 1961. december. – 43 l.

Mattioni Eszter

festő

M.D.Y

A nohvoli művésztelepen dolgozott.

Kaposvány Gyula: Mégegyszer egy katalógus előszávárol
Művészet, 1962. ápszelis — 47 l

Mattioni Eszter

D. Bal János emlékezete szolnokon

Népszava 1985. VII. 12.

Mattioni Eszter, Jestő

L.: Terenczy Noémi

P. Lucs J.: Terenczy Noémi gőgös alázata 7.

Népszabadság, Bn. 1979 jan. 19.

Mattioni Eszter

Mattioni Eszter népművészettől ihletett műveit a Magyar Nemzeti Galéria mutatta be. Most vidéki kiállításokon látható.

Szíj Rezső: V. Barta Ezőn képei.
Új Tükör, 1978. szeptember 10–4 lap.

H.Mattioni Eszter
Szinyei Társaság rendes tagja
Szinyei Társaság X. kiállitása
1948. február 14.

303. kép. 5. (Mss. 26.) Pon...

MDK

H. Mattioni Eszter

Ablakos csendélet, temp.

Sárgavirágos csendélet, temp.

Nógrádi táj, temp.

Szinyei Merse Pál Társ. művésztagjainak X. kiáll. Nemz.Szal. 1948. febr.

MDK

H. Mattioni Eszter

Fürdővázlat, himeskő

Kékruhás asszony

Szinyei Merse Pál Társ. müvésztagjainak X. kiáll.
Nemz. Szal. 1948. febr.

Mattioni Eszter festőművész
Ablakos csendélet tempera
Sárgavirágos csendélet "
Nógrádi táj "
Fürdővázlat kimerő "
Kékruhás asszony ←
Szinyei Merse Pál Társaság művésztagjainak
X.-ik kiállitása, 1948.

fajánsz, sárga, madaras dísszel.
XVIII. század.

KORSÓ,
3 drb., fajánsz, szentképes.
XVIII. század.

LAP,
fajánsz, Károly infáns képével.
XVIII. század eleje.
Az Ipolyi-gyüjteményből.
Szendrei János: Néhai Ipolyi Arnold
ménye. AÉ, VII. 1887., 344. l.

KÜLÖNFÉLE TÁRGYAK,
13 drb., állatok, edények, tányérok, faj
XVIII—XIX. század.

TÁNYÉR,
23 drb., fajánsz, német munkák,
XVIII—XIX. század.

TÁNYÉR,
3 drb., fajánsz, áttört széllel,
német munkák, XVIII. század.

TÁNYÉR,
2 drb., fajánsz, kékmázas. Hanaui mu
XVIII. század.
A San Marco-gyüjteményből.
Gerevich PA, 262. l.

MDK

H.Mattioni Eszter

Ablakos csendélet, temp.
Sárgavirágos csendélet, temp.

Nógrádi táj, temp.
Fürdővázlat, himeskő
Kékruhás asszony

Szinyei Társ. X.kiáll. N.Szal. 1948. febr.

MDK

H.Mattioni Eszter

Szinyei Társ. X. kiáll. N.Szal. 1948. febr.

MDE

H.Mattioni Eszetr

Szolnok a magy.képzőművészetben c. kiáll. szerepelt.

Szabad Művészet, 1947. 6-7.sz. 129 l.
Szolnoki hír.

H.Mattioni Eszter

Tiszapart, olaj
Vadvirágok, "

Alkotás Művészház XXXV. kiáll. 1947. jun.

Mathioni Eszter

„Baranyai nők"
(repro)

A cinoldalon
Új Tükör, 1978. augusztus 20.

Mattioni Ester

1° Esitazione: 1

Magg. Neuwert 83. VII. 16. 82

Mattioni Eszter, festő

L. Ruzicskay

Polgár György: Misszió a lakótelepen 8.

Nérszabadság, Bp. 1980 jún. 26.

Mattioni Eszter, festő

l. Tessó Miklós

– A hétvégi kult. prog. 9.

Népszabadság, 1980. szept. 19.

Mattioni Eszter kiáll

MATTIONI ESZTER festőművész műveiből nyílt meg kiállítás a soproni festőteremben. A tárlaton csaknem félszáz olajkép és tempera látható; témájukat az alkotó a mitológiából és a népművészetből meritette.

-: Hír

8

Népszabadság, Bp. 1980 aug. 23.

Mattioni Eyter (Szekszárd 1902-

„Balatoni hangulat" o.v. 74x100 cm
S.l. j. H. Mattioni Eyter (Restaurált)
kiállítási ár: 10000 ft.

BÁV 58.Képaukció Bp.1982.szeptember

Mattioni Eszter, festőművész

Rendezvénynaptár

15.00 Filmvetítés
Művészportrék
Körkörtöm az agyagot (Kovács Margit)
Önarckép (Szabó Zoltán festőművész)
Szintézis (Gádor István)
Találkozás Gádor Mariannal
Mattioni Eszter világa
Szerelemkeresés (Ruzicskay György)

6 alkalommal

A Magyar Nemzeti Galéria Programja,
1982. Február.

MATTIONI ESZTER

L. RÉTI Anna: Kőhímző: Mattioni Eszter. = Kurir, II. évf.225.sz. 1991. aug.17. 4.p. ill.

Bp., Csontváry Terem, A Hét Művésze

MATTIONI Eszetr

(tóbiás)[TÓBIÁS Áron]; Ma tenetik Mattioni Esztert.
= Magyar Nemzet,1993. március 26.11.ill.

Mattioni Eszter festőművész

A Képzőművész Szövetség festő szakosztálya kiállítását „Festészet '77" címmel a Mű-csarnakban rendezték, melyen a művész műve szerepel.

Horváth György: Festészet '77.
Magyar Nemzet, 1978. febr. 5.

H. Mattioni Eszter, festő

L.:Chiovini Ferenc

Kaposvári Gyula:"Kötelességünk,hogy ujjáépitsük" 30-36.

Jászkunság,Szolnok,1977.szeptember XXIII/3.

Mattioni Eszter
festő

Zala Tibor műterme abban a házban
van ahol Mattioni Eszter műterme

Makkay László: Zala Tibor műtermében.
Művészet, 1971. július - 20.oldal.

Mattioni Hollós Eszter

3 képe kiáll.

Csánky Ungmal

32. l.

MDK.

H.Matthioni Eszter

Kiállitási kritika

Népszabadság 1966 juli.31.lap 8.

H. Mattioni Eszter, grafikus mosk

Szerepel a negedi nyári tárlaton.

Rózsa Gyula: Hány János nyomában 8.

NÉPSZABADSÁG bp. 1966. júl. 31.

Mattioni Ernter
festő

„Hiúnes csendélet"
" (rajzo)

A borító hiáttapján
Művészet, 1971. március

Matthias Eszter
festő

Életrajz

Fóthy János: Zoltán Mária Flóra kiállítása.
Művészet, 1971.február - 46.lap

Mattioni Ester

Szek párdon nyilt meg tárlata, amelyen „himesko" el nevezésü müveit mutatta be.

Szallabás László: Mosaic pictures - with a different. Daily News, Budapest, 1970. okt. 24.

61

Mattioni Eszter, festő

MDK

A Szolnoki Művésztelep. Európaszerte ismert tagja.

Kaposvári Gyula: Szolnok 89–96.

Jászkunság: Szolnok, 1969. márc.–máj. XV/1–2.

Mattioni Eszter
festő

M.D.K

Hanna Mela egykori pályatársa volt.

Szelesi Zoltán: Hanna Mela kiállítása Vásárhelyen
Művészet, 1966. január - 47 lap

Mattioni Eszter

kiállitott a szekszárdi Babits Mihály
Müvelődési központ kiállitócsarnokában.

Szuromi Pál:Molnár M.György kiállitása
Rajztanitás 1972/1 33.old.

Mattioni Eszter

Szekszárdon született. Kiállításonyílik ott 11-én Limeszkövei-ből, festményei-ből

Magyar Hennek 1970 X. 6

Gold.

MATTIONI ESZTER

Kiállítása nyílt Szekszárdon - szülővárosában - a Babits Mihály Művelődési Központban.

Magyar Hírlap, 1970. okt. 12.

Mattioni Eszter, festő

1967-ben a Pécsi Modern Magyar Képtár megszerezte dr. Tompa Kálmán nemzeti érdekű gyüjteményét. A 19.-20.sz. magy képzőművészetének keresztmetszete. 388 mü, 180 művés Mattioni egy művel szerepel. 227.old

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története
Uj szerzemények I. 219.old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, 1967. Pécs, 1968

Mattioni Enter, festő

Hímeskönyveiből és festményeiből nyílik tárlat a Nagytétényi Kastélymúzeumban.

— : El Mattioni Enter

2.

EST/ HIRLAP, Bp. 1972. márc. 11.

Mattioni Ester, festő

A Munka Érdemrend arany fokozatát kapta.

— : Kiállításai

8.

Népszabadság, Bp. 1972 márc. 16.

Mattioni Ester, festő

Kiállítása nyílik máj. 12-én a
Nagybátonyi Kastélymúzeumban.

— : Hír

8.

Népszabadság, Bp. 1972. márc. 11.

Mattioni Eszter
festő

A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa
a Munka Érdemrend arany fokozatával
tüntette ki Mattioni Esztert

—: Kitüntetések.
Művészet, 1972. április – 18 oldal

Mattioni Eszter

Szimeskő és képkiállítása

a veszprémi Bakony Múzeumban

nyílt meg.

Magyar Nemzet 1972 május 3

4. old.

Matthaei Fifter festőművész

a Munka Érdemrend arany

fokozatát kapta

Magyar Nemzet 1972 március 16

3. old.

Mattioni Eszter

festményeiből és linómetszet-
kompozícióiból kiállítás nyílik
március 17-én a nagytétényi
Kastélymúzeumban

Magyar Nemzet 1972 március 9
4. old.

Mattioni Eszter
festő -

„Teremtés" (repro)

Sharits Géza: Mattioni Eszter.
Művészet, 1972. május - 38 oldal.

Matthioni Eszter

Bezonsban a Romain Rolland-szalonban é hó elején mjélt meg Tolna megje és innen elszármazott művészek kiállítása, melyen művei szerepeltek.

Tolna m. Népújság, 1943. máj 13.

Mationi Eszter

A Nagytétényi Kastélymúzeumban volt már kiállítása a művész hímes kövecből. (említve)

Láttuk, hallottuk

1975. I. 12. Petőfi 12.00 Gué

Mattioni Eszter (1902 -)

„Virágok vázában"

Tempera 34 x 22 Sellye lent jobbra: Mattioni

Kikiáltási ár: 2000 Ft.

BÁV M 36.Művészeti Képaukció Katalógus 1975 május

Mattioni Eszter

Japán lánnyal, temp. 42,5×40 cm
Olasz város, p-temp. 58,5×41,5cm

Lárár Béla gyűjteménye

Mattioni Eszter

Önarckép, temp. 39×42 cm

Lázár Béla gyűjteménye

Mattioni Eszter, festőművész

A váci járásban növekszik a képzőművészeti alkotások száma, vásárlás, adományozás útján. Szigetszentmiklóson Mattioni Eszter mozaikja, Dunaharaszti Ócsai Károly Balatay portréja fejleszti a városképet.

(emlitve)

Losonci Miklós: Dömsödi képek, váci szalvaták.
Pest Megyei Hírlap, 1978. szept. 20.

Mattioni Eszter, festő

MATTIONI ESZTER festőművésznek, a hímeskő elismert mesterének életművét bemutató tárlat nyílt meg szülővárosában, Szekszárdon, a Babits Mihály Művelődési Központban.

-: Hír.

8.

Népszabadság Bp. 1978 szept. 12

Mattioni Ester, festőművész

A szentendrei művésztelepen együtt alkot az igazi szentendrei és a vendég, idősebb és fiatal alkotó, Mattioni Ester és Balogh László.

Losonci Miklós: Szentendre festői világa. Pest Megyei Hírlap, 1949. jún. 10.

Mattioni Eszter

„Sió-agárdi kisleány"
(repro)

—: Mattioni Eszter kiállítása.
Új Tükör, 1978. szeptember 24 – 43. lap.

Mattioni Eszter

Mattioni Eszternek kiállítása nyílt szülővárosában Szabszárdon, a Dabits Mihály Műrelődési Harban.

— : Mattioni Eszter kiállítása.
Új Tükör, 1978. szeptember 24 – 43. lap.

Mattioni Eszter

MATTIONI ESZTER FESTŐMŰVÉSZ életművét szemléltető tárlat nyílt vasárnap szülővárosában, Szekszárdon, a Babits Mihály Művelődési Központban.

Magyar Hirlap 1978-215-9

Mattioni Ester, festő.

L.: Bihari S.

Dr. Egri M.: A kolnoki .... 1549-1553.

Élet és Tudomány, Bp. 1977. dec. 9. XXXII/49.

Mattioni Eszter

Hímeskőpadlózata.
(repr.)

Művészet, 1945. 3. 20. old.

Mattioni Eszter, „Jestő"

Megemlékve.

Pacsai László: A Bölcs Bagoly válaszol

336–339.

KÖNYVTÁROS, Bp. 1971. Június

XXI
6.

Mattioni Eszter

Önálló kiállítása

Mattioni Eszter kiállítása
Képeiből és kimeskövéiből
Veszprém Bakonyi Múz. 1972.

Mattioni Gráter

Szolnok a város fontos tényezője kulturális élétünknek. A művésztelep történetével összefort a művész neve és emlékezetes marad itteni működése.

Bényi László: Szolnok, a művészváros.

Keletmagyarország, 1975. okt. 5.

Mattioni Eszter (1902-

„Gémeskút" Olaj, vászon 48x60

Selesve lent jobbra: Mattioni E.

Kikiáltási ár: 2000 ft

BÁV 37.Müvészeti Képaukció 1975 szeptember

Mattioni Eszter
(1907-)

Virágcsendélet
Tempera 36 x 27

Kikiáltási ár: 2500 Ft

BÁV 33.Müvészeti Képaukció,árverés 1974 május 21-22

Mattioni Eszter

A Magyar Nemzeti Galériában Mattioni Eszter festőművész és Asszonyi Tamás szobrászművész kiállitása április 12.-től,

a Csók István Galériában Takács Zoltán grafikusművész kiállitása április 14.-től tart nyitva,-mint a lap közli a kulturálsi eseményeket ismertető rovatában.

Élet és Irodalom; Bp. 1977. ápr. 9.
XXI. évf. 15. sz. 8. lap.

Mattioni Eszter

Kőszein a Balaton a festői pazdapság forrása.

Van-e ugyjainkban balatoni festénet?
Kerekantal-benélgetés
Somogy, 1987. 4. sz. 73. l.

MATTIONI ESZTER

Május 22-én Szekszárd szülöttének, Mattioni Eszternek alkotásaiból Pogány Ö. Gábor köszöntőjével nyílt kiállítás. A megnyitón a művésznőt a város díszpolgárává avatták.

*

DUNATÁJ, 1987.3. sz. Borító

rülményeit, jól ismerjük.
di összeköttetések révén
. A tervezésért, a munka irányi-
általa készitett, a megrendelő
vitelezést a vele legtöbbször
llér vezeti. A résztvevő kőmüvesek,
ancsak olasz s a csoporthoz

gtöbbször a berendezés, diszités
irányitás, a müvészcsaládok és
ábbadott formagyüjteménye,
ságot biztosit mindezeknél az

agyarországon a szomszédos terület
inál, fontos szerepet játszanak

MATTIONI ESZTER ADOMÁNYA

Mattioni Eszter festőművész szülővárosának, Szekszárdnak adományozott festményeiből, színes köveiből egy kollekciót. A Mattioni-gyűjteményt múlt szombaton nyitották meg. Ünnepi beszédet Pogány Ö. Gábor mondott, majd a sióagárdi lányok néptáncbemutatót tartottak. Népviseletbe öltözve ott voltak a megnyitón azok az asszonyok is, akik hajdan a művésznő modelljei voltak.

tervezet

Intézkedési terv
az MTA Müvészettörténeti Kutat
ségére az 1985-86. évekre

1./ A Kutatócsoport tudományos
kidolgozásában nagyobb hangsul
az egyéni munkáknak /doktori d
szerzést szolgáló disszertáció
tudományos rangjának, tekintél
különös tekintettel arra, hogy
nak kor szerinti összetételébe
évjeiről az "érett" kutatói te

Az igénybe veendő eszköz
belföldi tudományos ösztöndija
az elért teljesitmények alapjá
Felelős: az igazgató illetve a
Határidő: folyamatos

2./ A bérfejlesztések során -

Hollós Mattioni Erster

Csad

F. J. „Ilmes kövek".
Pesti Hirlap 1938
febr. 20

Állandó
yümölcsvásár

Hollósné Mattioni Eszter

Erod

Ybl Ervin =

Három kiállítás.

Budapesti Szemle

1937/242, 243. l.

(febr. 7.

199. kép. *Faján*

SGRAFITTÓS EDÉNYEK,

2 drb. korsó és 3 drb. tányér, fajánsz, l
mázasak.
Erdélyi munkák, XVIII—XIX. század.

KORSÓK,

9 drb., fajánsz, alakosak, részben ónfedéllel
Alvinci munkák, XVIII. század.
Gerevich PA, 258. l. — Erdélyi kiáll
1931., 490—491. szám.

KORSÓ,

fajánsz, ónfedővel, festette Knöller 1720—17
Bayreuthi munka.
A San Marco-gyüjteményből.
Gerevich PA, 262. l.

KORSÓK,

6 drb. fajánsz, polikrom.
Wischaui munkák, XVIII—XIX. század.

Hollósné Mattioni Eszter

vrod

Kádár Erzsébet:

Aki köben véré ké-
peit. Uj Magyarság
1937. dec. 24.

Hl. Mattioni Eszter

koll. kiáll.

vród
z

Ibl Ervin: H. M. E
is Csáky József
kiállítása az Ernst-
Muzeumban.
Budapesti Hirlap
1936. Datum
levágva

Tekintetes

E b n e r L á s z l ó

előadó urnak

B u d a p e s t

Az eperjesi betegsegélyző pénztár által Schulek Frigyes tanár ur ellen, az eperjesi to-

Hollósné Mattioné Esther, f

1902 Szekszárd

Ypar 1918 és Nép Fölsk 1929

Szerzett: 1929 Ernst, 1933 1936 1939

Tanút: Sved 1939, Blaszovszky 1935

Szegei Társ. Tagja szat, Marácz Cék

„Parasztmegaszony" 1937. párisi

Luxembourg Muz. vette Tag

Nép vannak: Pittsburgh Carnegie Int

Helsinki áll. muz.

Szolnoki művtelepen kerdett hi-

sírleterni „hímeskő" kömszák

kal architektúrában való fel-

használásáre. Ilyenek vannak:

Stühmer mai vásóhidnak előcsarnok, lenintert-i

nagy kőszert – Stockholmban nagy siker

N. Kipr kiáll

1933. ápr-vég (Mues) Havas hárak, tap

1934 (Mues)

Grey halászok / Zagyapart } tap

1937 ápr. jun. (4.0) Mátra

1939 (Kassa)

Svéd harangozó torony

Tengerész ünnepély Karlskronában

Svéd leányka / Parasit nagyasszony } tap

M. szt Család freskó

Hollós Mattioni Eszter

festő

Műcs. kiáll. 1926tól

Pipics 114.l.

Munkácsy Céh

1929 okt (Ernst)

Óváros
Merek kecskével

1930 nov (ko) Parasztlány
Gyarekép

1933 márc (ko) Mátrai lombok
Lányaktok

1934 máj (ko)

Zagyva
Víz melletti lányok
Cigány muzsikusok

megjelenni és b. lapjában e kiálli-

i szíveskedjék.

1934.évi április hó 11-én.

iszter rendeletéből:

Szíray

iszteri tanácsos

Hollósyné Mattoni
Eszter festő

Műcsarnok Izabella u. 38.

1926. őszi kiáll. 307, 588
Lányfej, Vörösharú lány

1936 ~~febr. [illegible]~~ Mány-pucc. pub.
Mátrai fenyők, Temp

1940 tav Svéd lányka,
Temp

~~Paustemerzgj János~~ V. 99.

Hollós Mattioni Eszter

koll. kiáll.

~~1939 Balatoni Múzeum~~

1940. Szolnoki Múzeum

l.

~~Ernst Múzeum kiáll.~~

~~1938. febr.–márc~~

Velence, Milano,
London, NY, San Francisco,
Pittsburg, Helsinki, Paris
Diplome d'honneur

Táncoló lány c. mozaikje
a sztalinvárosi
Üzletháron
(1953)

Ugyanerről pauza.
Nagys. 32 x 17

3. Ugyanaz. Hossz és Keresztmetszet. Méret 1:100
Sztehlo O.
Pollrajz. Nagys. 33 x 32
Ugyanerről pauza.

4. Ugyanaz. Keresztmetsz. nyugati homlokzattal
Méret. 1:100. Mint előbbi
Pollrajz. Nagys. 34 x 29
Ugyanerről pauza

KUT 1931 ~~Lénai~~ L. Hockenburger

~~Hendrai Dénk 4~~ (25) Antal arak. of

~~Heintz H. (3,7, Bénérai)~~ A modell circe, of

Hende Vince (XI. 2,3,4 Cen) Evangelista I-II. Szöveghiképzés temp

~~MAPE~~

~~Hessky Jóan (XI. 14,16)~~ A hertsalja télen (virf) ~~Alkonyodik~~

~~Heyer Artur (XII. 13,19)~~ Az éber kecskék of

~~Holló Alajos (XI. 43) Ártér, virf~~

Hollós Mattioni (KUT, IV. és X. 39) Testvérek, of

Omkt 1931 - ~~[illegible]~~ Febr.-máre ~~MAPE~~

Hollós Mattioni Eszter

koll. kiáll

l.

~~Ernst Múzeum~~

~~kiáll~~

~~163. n~~

~~1936. dec~~

kép Fürst Ufj. kiáll

1924-25 (Ernst

Fürtej

Tanfej

(Szepes m.)

Topore! 1. Rom. K.
templom alaprajza
Mérét. 1:100 Lux K.
Vollrajz. Nagy. 61 x 43

Vitfalu. Ř. K. tplom.
Alaprajz. Méretek beír-
va. Huszka J.
Vollrajz. nagy. 27 x 22

Mattioni Eszter

MATTIONI ESZTER munkáiból nyílt meg kiállítás pénteken Szekszárdon, a festőművész szülővárosában. A régi megyeháza épületében rendezett tárlaton a 85 éves alkotó 25 festményét és 16 himeskövét — különböző színű márványdarabkákból kirakott és részben festett képét — mutatják be.

TOLNÁBAN [illegible]

Népszabadság, 1987. V. 23

Mattioni Eszter

▲ Mattioni Eszter festőművész kiállítása december 4-től 20-ig tekinthető meg Nádudvaron az Ady Endre Művelődési Központban.

Népszabadság, 1987 XII. 1

Mattioni Eszter

„Magyar szentek oltára"
a műve az esztergomi
Keresztény Múzeumban

Uj Ember, 1985. V. 26

Hollós Mattioni Eszter

Hollós-Mattioni Eszter társa Pólya Istvánnak, a szines mükövek feltalálásában és stilusának kifejlesztésében. Egyéb müvein meglehetősen erőltetett népi naivság látszik rajzban és szinben egyaránt; részint örömtelen beütött szinek, részint mézeskalácsszerü rajzkifestések. Halak cimü mükője szerkezettelen rajz- és szinzavart mutat. Viszont üditőbbek temperái, ahol magának való témákat megfelelőbb stilusban fog fel és dolgoz ki.

B. A.

Az Ernst-Museum csoport-kiállítása.

Magyarország

1938 febr. 20.

k, kötve 94 oldal		1.--
lkai tanulmány 295 oldal	6.--	1.80
	4:--	2.--
c első szerelme, kötve		1:--
100 oldal		1.--
nkái, 60 képpel 391 oldal	6.--	1.60
ial	3.--	1.50
5 oldal	3.--	1.20
, 268 oldal	3.60	1.20
ajzai, 406 oldal	3.60	1.50
5 oldal	4.80	1.80
élések kötve 94 oldal		1.--
ől, művészeti dolgozatok		
	12.--	3.--
s utmutatója, 90 oldal	2.--	-.80
örténelmi regény kötve		1.--
erseny, 385 oldal	12.--	6.--
oldal	3 60	1.20
la, 15 képpel 250 oldal	5.--	2.--

NT MEG!
címen két kötetben, három részben
álat és jogviszony megszünése) 960
erzői: Dr Bernhard Miksa ügyvéd,
i biró és Dr Bernhard László ügyvéd
ottak minden kategóriájára és a
t alapján, kimerítő részletességgel
kötve 32.-- pengő.

1938. 5.

érezték, hogy *a keret a képhatás egyik fontos, nem lebecsülendő tényezője*, de megfigyelésüket mégsem általánosították. Japán festők ellenben sohasem használnak fel sablónos, gyárilag előállított kereteket, hanem e téren is bebizonyítják tökéletes összhangra törekvő, kifinomult érzéküket.)

A régi japán művészet új életre támadt iskolái közt legelterjedtebb az ú. n. Yamato-irányzat. Tisztára japán nemzeti irány, melynek kezdetei a Fujiwara-korszakba (IX—X. sz.) nyúlnak vissza. Mint annak idején a kínai művészet ellen, úgy most az európai behatással szembehelyezkedő japán szellemi renaissance-ot képviseli. A jelenkor másik, legfontosabb művészi iránya az újra feléledt tuss-festészet, kínai eredetű technika, mely Japánba importálva, ott az Ashikaga-korszakban (XIV—XVI. sz.) érte el virágzását. Kínai eredetével régi, buddhista spiritualista tendenciák függnek össze, s fölelevenítése spiritualista irodalmi körökből terjedt el a képzőművészek közé. E két főirányzaton kívül a többi, régi iskola is követőkre talált. Elsősor-

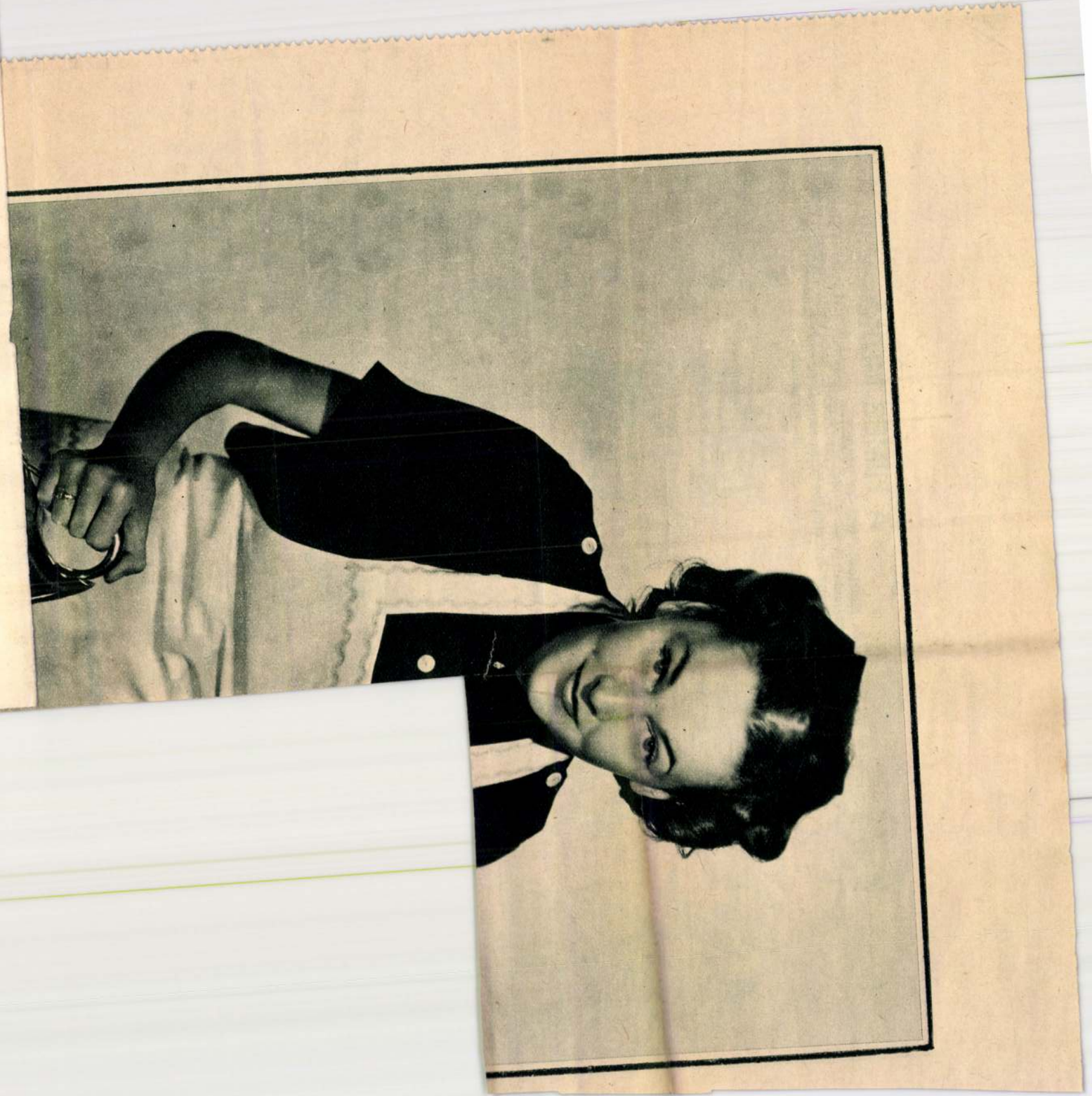

H. Mattioni Eszter: Anya gyermekével

A HIMES MŰKŐ

Hollós Mattioni Eszter és Pólya Iván nagy feltűnést keltő találmányát e héten mutatták be a Magyar Mérnök és Építész Egyesületben. A találmány épületdekorálásra szolgál és sok tekintetben pótolja a drága mozaikot

H. Mattioni Eszter: Gyermekarckép

100

képes kincses recept-könyvet ingyen küldünk. Cím:
VÁNCZA GYÁR
Budapest, 10-es pósta

ÁNCZA
ÜTŐPOR

Nemzeti Újság képes rovat
1938. febr. 6.

Hollós Mattioni Eszter

H. Mattioni Eszter

"K.M.T." kiállításán a Nemzeti Szalonban szerepelt

A többi termekben is csupa forrongó önkeresésnek vagyunk tanuí, bár nem mindig érdekes eredményekkel. *H. Mattioni Esztertől* már sokkal erősebb munkákat is láttunk, de most is méltók tehetségéhez a csónakos táj és a nyulas leányarckép.

2

PH. 934. IV. 15.

Mattioni Eszter

"K.U.T." kiállításán a Nemzeti Szalon-ban szerepelt.

Mattioni Esztert is szeretem, ugyanabban a jobb első teremben. Nagyon egyszerű és finom műveket állít ki. Nagyon szerény festőművésznő, bús lelkisége álmaival. Itt láttam, a falak mentén.

Est 934. IV. 15.

F.Mattioni Eszter freskó-festönö.

Uj Világ.1949. 11.sz. márc.18. 7.l.

M. képe [illegible] 1945 jul
(M. Mücs)
Önarekép, Tisza, temp

M. képe művert. 1946 jul (Ernst)
Visegrád, of

M. Művhetek. 1947 jan (Ko)
Csedélet, pasit

H. Mationi Eszter

kiáll.

~~Nemzeti Szalon~~

~~1939. máj~~

~~Fov. kápt.~~

Kettes számu cédula M.D.K.

Mattioni Eszter

A Pittsburgi Carnegie Intézetben, San Franciskoban, Helsinkiben, Svédországban, Svájcban, muzeumokban és magánosoknál vannak képei. "Himes kő" munkái közül a Stühmer gyár halljában van egy kilenc méteres kő kompoziciója. Kisebb himeskő munkáit Svédországban keltettek nagy érdeklődést.

Szinház, Bp. 1948. ápr. 13-19. IV. évf. 16. sz.

H. Mattioni Eszter.

Magyar Nemzet.
1948. III. 21. 6. old.
(: Jegyzet :)

Mattioni Eszter

1948-ban készíti
Apor győri püspök
síremlékének
szines mozaik
vésztetett -

Borsa Antal
győri szarmüvész
közlése
1948. márc. 17

BUÉK
ARLITS JÓZSEF
1948

MDK

Mattioni Eszter

Csendélet, temp.

Tájkép, "

9o művész kiáll. N.Szal. 1948.jun.

B.U. 971.IV.5.
Univ. 971.IV.5.
Bat. 971.IV.5.
B. 971.IV.5.
I.H. 971.IV.5.
I.M. 971.IV.5.

H.Mattioni Eszter

N.U.931.IV.5.
Ujság,931.IV.5.
Est,931.IV.5.
M.931.IV.5.
P.H.931.IV.5.
P.N.931.IV.5.

Tavaszi Szalon

A *Szinyei Társaság* zsürije immár hatodszor rendezi meg a *Tavaszi Szalon*-t, a fiatal művészek tavaszi felvonulását. A *Nemzeti Szalon* termeiben ezuttal is több olyan művész állit ki, akinek a neve ismerősen cseng és akinek egy-egy alkotása már nem is zsengéje a magyar képzőművészet tölgyfájának. Az idei felvonulás kellemes meglepetése az az optimizmus, amely a legtöbb képről és szoborról a néző felé árad. Mintha felszabadult volna a kinzó szorongás, s foszladozna a ködös reménytelenség, — a manirrá merevedett tragikus páthosz, az erőszakolt tárgyilagosság helyett a fiatalság tavaszi hangra kapott. Ez a friss hang akkor is rokonszenves és biztató eredmény, ha nem is mindig hibátlanul fujja a riadót.

A kiállitott anyag átlagosan jó szinvonalából kiemelkednek a — nők. *H. Mattioni* Eszter kemény ritmusu, hideg színekben tartott kompozicióí, *Hámor* Hena finoman dekadens, érdekes előadásu képei, a meglepő hirtelenséggel fejlődő *Páris* Ila három szép képe, továbbá *Szi-*

MDK

H.Mattioni Eszter
360-Ft vásárlási előlegben részesült

9o müvész kiáll. N.Szal. 1948. jun.

MDK

H.Mattioni Eszter, festö

92. Csendélet. Tempera.
93. Tájkép. "

Nemz.Szal.-Kilenvnem müvész kiállitása. 1948.jun. 12-27. Kat.

MDK

Mattioni Eszter

Kopp Jenő: 1948 művészete. A harmadik nemzedék. Magy. Művészet, 1948, 2.sz.

zetén ülő Atyaisten és Krisztus,
/

ASSZONYOK VASÁRNAPJA

A nevelőnő-kérdés

Irta G.-né Halász Klára

Nem is kérdés, hanem kérdések tömege: mit tegyen az a dolgozó nő, aki szeretné, ha gyermekei boldog, kiegyensulyozott emberekké lennének, önmaga nem ér rá velük foglalkozni, anyagilag módjában áll melléjük nevelőnőt tartani, ezt meg is teszi, de hosszu idők folyamán sem sikerült rátalálnia az „igazira".

A felvetett kérdés nem utolsó gondja nemcsak a dolgozó nőnek, hanem mindazoknak, akik valamilyen okból kénytelenek gyermekük nevelését idegenre bizni. Mert bár látszólag a nevelőnőtartás gazdasági kérdés csupán, valójában azonban igen sokféle külső és belső ok kényszerithet egy családot arra, hogy gyermeke mellé nevelőnőt fogadjon. Ilyen külső ok, ha tanyán vagy falun lakik, ahol idegen nyelv, zene, néha a középiskolai tanulmány elvégzéséhez is kell segitség. Ezeken kivül, sőt ezek mögött is lehetnek belső okok: az anya képtelennek érzi magát gyermeke nevelésére, nincs türelme hozzá és inkább vállalja a háztartási munkát, holott az kétségkivül kisebb felelősséggel jár és kevesebb képzettséget kiván (vagy talán éppen ezért). Erre példát találhatunk a gazdag és szegény családoknál egyaránt, hiszen az utóbbiaknál is az anya szivesn bizza gyermekét pesztrára, vagy a legidősebb leánytestvérre, csak neki „nyugta legyen". Tág tere nyilik itt a butitó dajkameséknek és a tudatlan Fräuleinok káros tevékenységének. Mert, sajnos, ugyanaz az asszony, aki a szakácsnője kiválasztására a legnagyobb gondot forditja, a „nevelőnőnél" megelégszik azzal, ha németül tud. Ezekhez intézi Lazarsfeld a kérdést: „hol árt többet a por? a butorokon, vagy a gyermeke lelkén?" Bizonyos, hogy ezen Fräuleinok legtöbbje csak azért választja ezt a foglalkozást, mert otthonukból valamilyen okból kifolyólag távozni akarnak, vagy kényszerülnek és mint a levél irója nagyon helyesen irja: „el-képzelni is rossz, hány szülő képtelen gyermeke egész jövőjét hozzá nem értő, vagy életük reménytelen voltát a rájuk bizott gyermekeken megbosszuló egyének kezébe letenni."

Megállapitottuk tehát, mennyire fontos, hogy aki nevelőnőre szorul, legalább jól válassza meg azt. De milyen kevesen tudják, hogy ennek mi a módja Nem is könnyü rá a felelet, mert igen nehéz olyan egyént találni, aki megszabott anyagi ellenértékért hozzáértő, lelkiismeretes egyéni nevelést képes végezni. Mindenesetre igen fontos, hogy csakis pszichológiailag is képzett egyénre bizzuk gyermekeink nevelését. A csecsemő gondozását ma már aki teheti, tanult gyermekgondozónőre — nurce-re bizza Miért volna a kisded kialakuló lelkvilágának és idegrendszerének épsége kevésbé fontos, mint a csecsemő higiéniája? Igaz, sokan nem is tudják, honnan szerezzenek ilyen nevelőnőt. Vannak a fővárosban tanfolyamok (min pl a Kisanyák iskolája), ahol a gyermekneveléssel foglalkozni kivánó nők megfelelő kiképzést kapnak. Vagy például tudtommal az indivduálpszichológiai egyesület is közvetit általa kiképzett modern nevelőket. Teszi ezt nemcsak tagjai elhelyezése, de főleg a helyes nevelés elterjedése érdekében. Igaz, hogy itt legtöbbször — látszólag — nagyobb anyagi áldoztakészségre van szükség és a nyelvtanulást is ritkán lehet ezzel a céllal összeegyeztetni. De gyermekeink lelki épsége minden áldozatot megérdemel. És, miután a modern tudomány szerint 5—6 éves korig kialakul a gyermek egyénisége, a legfontosabb, hogy ebben a korban legyen megfelelő kézben A nyelvtanulás azután se késik, sőt a nyelvkészségre igen fontos, hogy a gyermek előbb anyanyelvét tökéletesen birja.

Ha erről a kérdésről beszélek, minden mondat uj kifejteni valót rejt magában. Sokat lehetne és kellene itt még szólni mindazokról a veszélyekről, amelyeket e három ember (az anya, a nevelő és a gyermek) kapcsolata rejt magában. De erről majd máskor.

Most még csak annyit, hogy a nevelőnőtartás nem egyedüil megoldás. Ha sikerül rátalálni egy igazán jó napközi vagy játszó otthonra, ovodára, ez néha még előnyösebb, mert a közösségi érzés oly fontos kialakulását csakis itt sikerülhet előmozditani. Ismerek nagyon kitünő ilyen intézeteket fél- vagy egésznapos foglalkoztatással és igen ajánlanám mindazoknak akik tehetik, hogy legalább 4—6 éves korig ilyenbe adják gyermeküket.

A legboldogabb

De boldog a szabad madár,
Fészket rak minden fára.
Madárnál boldogabb a fa:
Gyökerét mélyre vájja.

Fánál a virág boldogabb:
Illatát ontja szerte,
A lepke boldogabb talán:
Övé a világ kertje.

A csillag is boldog lehet:
Messzi, elérhetetlen.
Csillagnál boldogabb a nap,
Mert fénye mérhetetlen.

Legboldogabb mégis a fü;
Egyforma minden szála,
Csak hajladoz, csak lengedez,
Boldogabb nincsen nála!...

FARKAS OLGA

Az illatos BÉBY mandarin ujból kapható mindenütt

Nyilatkozik még egy képzőművésznő

HOLLÓS MATTIONI ESZTER,

aki nemcsak uj utakon jár, de uj anyaggal is kisérletezik, hogy egyéni elgondolásait mevalósithassa:

„Rudnay Gyula növendéke voltam az Akadémián. Első kollektiv kiállitásom az Ernszt-muzeumban 1929-ben volt, ahol ezenkivül később még két kollektiv kiállitásom volt. A legutóbbit a mult év decemberében még szegény *Ernszt* Lajos a legnagyobb lelkesedéssel rendezte. A *Szinyei Merse* társaság részéről elismerésben, kitüntetésben részesültem és megnyertem a társaság nagydiját is.

Ugy a magyar állam, mint a főváros vásárolt képeimből. A *Kut* tagja vagyok. Tavaly résztvettem a Párisban megtartott nemzetközi kiállitáson, ahol tizennégy nemzet művészei közül egyedül tőlem vásárolt a Luxemburg-muzeum A párisi világkiállitáson a magyar pavillonban egy nagyobb munkámmal szerepeltem, tizennégy méteres kaput körülvevő, freskószerü megoldással.

Piktori terveim? Szeretnék bekapcsolódni a mai épitészet dekorációjába. Ezirányban már régen kisérletezem különféle technikai megoldásokkal A tavalyi Ernszt-muzeumbeli kiállitásomon beépitésre kontemplált freskókat állitottam ki a nagyteremben. Januárban kerül kiállitásra egy már szabadalmaztatott eljárással készitett müködekorációm, mely eljárást *Pólya* Iván festőtársammal dolgoztam ki. Természetesen ezen eljárással készült dekorációs képeinket nem közösen készitjük Ezen uj eljárással készitett műveim hatásukban körülbelül a freskó és a mozaik között állanak. Ezen uj eljárásnak nagy előnye, hogy szabadban alkalmazhatók művészi célokra s teljesen ellentálló az idő viszontagságával szemben.

Megemlitem még, hogy ujabban külföldi kiállitásokon is részt akarok venni jövő év elején Londonban később pedig Newyorkban kerülnek képeim kiállitásra."

KÜLÖNVÉLEMÉNY

Uj év született!

Nem tudom, más is oly döbbenetesen érzi-e Szilveszter éjszakájának éjféli fordulóján, mily misztikusan mély és nagy dolog történik velünk, mikor az ujesztendőt köszönthetjük, mikor átlépünk ismét egy határvonalat és megyünk az uj és ismeretlen történések felé.

Ami mögöttünk van, azt őrzi az emlékezés, tudjuk a jót, a rosszat, a szépet, a keserüt, mindent, ami történt velünk a multban, de amit az uj esztendő tartogat számunkra, az mélységes, mély titok. Bármennyire is igyekszem tárgyilagos lenni, mégis minden esztendőben, mikor az óra mutatója eléri az éjféli tizenkettőt, babonás félelem szoritja össze a szivemet és titkon fölfohászkodom: ó, jaj, csak ne hozzon semmi rosszat az uj év, csak őrizze és tartsa meg azokat, akiket szeretek!

Ebben a pillanatban átérzem, milyen gyöngék és védtelenek vagyunk mindannyian, mennyire a sors játékszerei kicsinyek, nagyok, szegények, gazdagok és hatalmasok s mennyire nincs biztositva senki a váratlan szerencsétlenségek, pusztulás és a halál ellen. Ha csupán egy év történéseire tekintünk vissza, már abból is megtanulhatjuk, hogy a sors kényekedvire játszik velünk és bár mi, emberek, rengeteg korlátot emelünk egymással szemben, bár mesterséges drótakadályokat feszitünk, hogy ne közeledhessünk egymáshoz, a sors megcsufolja és lábbal tiporja a porszemek gőgjét és lesujt a hatalmasokra olyképp, mint a koldusok fejére.

Ha az emberi lélekben és agyban egy csöpp logika létezne, már megtanulhattuk volna a rengeteg keserves tapasztalatból, hogy nem érdemes oly mértéktelenül rossznak lenni, mint amilyen rossz a legtöbb ember, megtanulhattuk volna, hogy nem érdemes életeken, sorsokon keresztülgázolni a pénz, hatalom és dicsőség miatt, hiszen egy ember sem él örökké és egy embernek az élvezőképessége is csak egy ember számára van korlátozva. Aki pedig mulandó ember, a távoli jövőre függeszti tekintetét és elmulhatatlan nevet akar biztositani magának vagyonával, hóditásaival, mások gyötrelme és leigázása árán, csak lapozzon a történelemben és megtudhatja, mint bélyegez az utókor szörnyetegekké egykor bálványozott félisteneket, mert az idő rostája félelmetes következetességgel működik és a szélbe szórja a pelyvát, de megőrzi és kivirágoztatja az igaz magvakat.

Időtálló és az emberek összességére hasznos és értékes egyedül a szellem és tehetség alkotása, ők tehát az emberiség hivatott és küldetett vezérei és akkor fog uj aranykor köszönteni a világra, ha mindenek által elismertetik a valóban istentől választott szellemek tanitása és utmutatása. Jól tudom, távoli utópia, egyelőre naiv ábrándozók vágyálma, amiről szólottam, hiszen ma az őserdők törvénye uralkodik a világon: a bunkó és az ököl joga, de az uj esztendő küszöbén azért szabadjon mégis egy békés, boldogabb jövőről álmodozni.

Történhetnek még csodák! Lehet, hogy éppen ez az 1938, ez az uj szám, melyet most irunk le életünkben először bizonytalan kezekkel, — lesz a szerencseszámunk Lehet, hogy a nagy kerékből erre a számra esik a főnyeremény: a béke, a nyugalom, a munka és a jólét főnyereménye, hogy megszünik egy csapásra nyomoruságunk, bizonytalan vergődésünk és uj élet kezdődik, valódi, igazi élet! Egy ilyen uj évben még minden jó történhetik. Egy ilyen uj év oly ártatlan még, mint a ma született gyermek, oly tiszta, mint a frissen esett hó, még nem szennyezik bünök, gonoszságok, még nem mocskolta be az ártatlanul kiontott vér, még senki sem csalt, lopott, erőszakoskodott a rovására, még tiszta és jó, hiszen most született!

De miért is ne maradhatna ilyen? Hiszen történhetnek még csodák! Talán az elmult esztendők sok szenvedése, sok rosszasága tanulságul fog szolgálni és talán éppen most, ebben az esztendőben eszmél rá mindenki a nagy mulandóságra és tudatára ébrednek az emberek, hogy erre a rövid életre nem szabad és nem érdemes ezer esztendőre való gonoszságot összehalmozni.

Boldog Ujévet, világ! Boldog Ujévet, emberek, de igazán akarjuk mindannyian, hogy ez az uj év valóban boldog legyen!

VÁRNAI ZSENI

SZÉPSÉGÁPOLÁS

A dolgozó nők kozmetikája

Irta: **Grünbaum Ernő dr.** orvoskozmetikus

A bőr és a test higiénés ápolása és szépitése ma már nemcsak az előkelő és gazdag asszonyok előjoga, hanem a dolgozó, kevésbé tehetős nők számára is hozzáférhető. A mai fejlett izlés és általános testkultusz mindenkinek kötelességévé teszi a bőr, a haj és a köröm tisztántartását, csinositását, továbbá gyógyitását, tehát az észszerü, szolid kozmetika kultiválását. A szépségápolás nemcsak esztétikai okoknál fogva kivánatos, hanem egészségi szempontból is rendkivül fontos. Ezenkivül a dolgozó nőktől nemcsak tudást, szorgalmat és ügyességet kivánnak, hanem azt is elvárják tőlük, hogy jó megjelenésüek, ápoltak és szépek legyenek. Hogy mennyire szükséges és milyen szociális indikációi vannak a dolgozó nők szépségápolásának, kitünik abból is, hogy klinikai, kórházi, sőt betegbiztositó intézmények is igen gyakran végeznek bőrápolási és szépitő tevékenységet.

A dolgozó nő kozmetikájának célja nem csupán a szépség és a jó megjelenés, hanem ezeknek minél továbbra való megtartása is. Akik üzletekben, irodákban, vagy mühelyekben vannak elfoglalva, azoknál a bőr tisztaságát és üdeségét, valamint a test rugékonyságát a felfokozott munkatempó, továbbá a kellő pihenés és a jó levegő hiánya veszélyezteti, éppen ezért igyekezni kell ezeket az ártalmakat rendszeress bőr- és testápolással ellensulyozni.

A dolgozó nő kozmetikája egyszerü, olcsó és olyan legyen, amit kevés idő alatt is el lehet végezni, továbbá, amely nem annyira felületes kendőzésből és kikészitésből áll, hanem ami inkább a higiéne és az orvoskozmetika előirásai szerint történik. A szépség elnyerése és megőrzése nem csupán költséges és hosszas kezelések utján érhető el. A modern kozmetika eszközei közé nemcsak a drága és illatos kenőcsök, lotionok, festékek, stb. tartoznak, hanem az olcsó és természetes gyógymódok is. A napfény, a levegő, a viz és különféle sportok üzése, mind a test felfrissitéséhez, egészségének, tehát szépségének a fenntartásához vezetnek. A meleg kádfürdő, amelyet hideg zuhany, ledörzsölés követ, majd a reggeli és esti tornázás, az arcbőrnek néhány percig utasitás szerinti maszszirozása, olcsó, de igen hatásos kozmetikum Ezenkivül napi egy órai séta, időnként pedig tornaterembe, uszodába való járás, a vasárnapi turizás, evezés, strandolás, stb. mind igen fontos szépitőtényezők.

(Jövő vasárnap folytatjuk)

A divatos siruhákról

A SIRUHÁKNÁL NEM CSUPÁN AZ A FONTOS, hogy mutatósak, de célszerüek is legyenek. A sötétkék, norvég klasszikus siruhák, mindig a legdivatosabbak, az igazán sportot kedvelő dáma nem is csináltat magának minden évben uj sitoilettet, de különféle sitartozékkal teszi változatossá a siruhát. A kedves, fejkötőszerüen horgolt sapkák, horgolt és kötött sálok és pulloverek járulnak hozzá, hogy a siruhát „ujjá" varázsolják. A siruhák domináló divatszine idén, a fehér szin. A sötétkék vagy barna nadrághoz rendszerint „fehér lódenkabátot" visel a divatos sportdáma. Kedveltek a tiroli motivumokkal diszitett sipulloverek is. A tiroli siruhák nagyon diszkrétek, legfeljebb a sidresszek ezüst gombázásába és keskeny zöldposztóval való szegélyezésébe visznek bele egy kis változatosságot. A párizsi dáma még a sidreszszében is divat őfelsége szeszélyeit szolgálja, mert a párizsi siruhákat egészen szokatlan szabással készitik. Impregnált cord, vagy esetleg angol bársonyból készülnek ezek a ruhák, ami lehet pillanatnyilag szép, de egy cseppet sem praktikus. Jól hatnak és kellemes meleget adnak a keskeny báránnyal szegélyezett bőrkabátok is sieléshez. Az igazi sportdáma részére a sötétebb szinben készült sidressz a legpraktikusabb, mert az soha nem olyan érzékeny, mint a világosabb szinben készült siruha. Ha valaki sötétkék siruháját akarja felujitani, nagyon szép hozzá a sötétkék bőrből készült sicipő fehér betéttel és a fehér ballonkabát. Szépek és praktikusak a barnaszinü siruhák is, a barna szin már a sitartozékok miatt is nagyon előnyös, mert majdnem minden pulloversapka és sál megy hozzá Praktikusak a fehér ballonkabátok is sieléshez. Divatos nadrágforma, amit sporthoz nagy előszeretettel visel is a sielő dáma, a „knickerboker". Divatujitás az idei siruhákon a bőrből készült váll, ami már azért is praktikus, mert a siruhát erősiti, t. i. a vállon cipelt sitalpaktól a vállrész nem kopik ki! Eredetiek és kedveltek a villámzárral csukodó siruhák is, amelyek közül nagyon sok érdekes modellt láttunk. A barna sidressznek pl., ami sárga villámzárral és sárga övvel, valamint sárga kesztyüvel készült, nagyon helyes, kis, sárga, horgolt fejkötőszerü, sikkes sapkája is volt.

Asszonyi problémák

K. Mária. Szomoru igazság amit ir, hogy a magányos nő mily céltalannak érzi életét, ha elérkezik a harmadik X-hez és nem érte el azt, hogy feleség és anya lehessen. Nem nyujt vigaszt a sport, a szinház, a társaság többé, csak az az egy nyujtana, ami, vagy aki nincs. Örülök, hogy nem vár tőlem viagszt és tanácsot és — mint irja — csak egyszerüen közölni akarta velünk a gondolatait. Ugyanis ebben az esetben mindenféle anács csak irott malaszt.

K. Ilonka. Nagy elismerésnek veszem, hogy irásaim után veled egyidős fiatalnak tartasz és azt hiszed, hogy nagy fiam, leányom csak amolyan költői tulzás. „Sokat töprengtem például a Párisról irt cikkeden, még inkább azon, hogy a leányod járt kint. De ezt most sem hiszem el, biztos csak a Te beállitásod volt, ugy-e? Lehetetlen, hogy négyévesnél idősebb leányod legyen?" Kedves ismeretlen, fiatal barátnőm, el sem hiszed, mily öröm egy magamfajta irónak az a tudat, hogy a fiatalok elfogadják a látsát, világszemléletét ugy, mintha korosztályukból való fiatal irta volna, aki csodálatos módon az idősebbek tapasztalataival is rendelkezik. Egy kicsit ki kell, hogy ábránditsalak: valóban egy huszonkétéves fiam és egy tizenhétéves leányom van, de azért fiatal vagyok olyannyira, hogy a gyerekeim nem egyszer mondják: „Anya, te olyan gyerek vagy!" A másik levéllel most nem foglalkozhatom, de örülni fogok, ha máskor is felkeresel soraiddal.

Lady KOZMETIKA IV. Váci-u. 20 II. 6. Tel. 183-804 Arcápolás, estélyi kikészitések Olcsó bérletrendszer!

L. Rózsa. Nagyon együtt érzek az Ön fájdalmával. Az édesanyja emlékének szentelt verset közölni fogjuk, a többi irásra ujév után válaszolok.

B. Vilmos. A versek nagyon finomak, formájuk, ritmusuk hibátlan. Köszönöm.

P. Jenő. Az irásait csak ujév után fogom elolvasni, akkor válaszolok érdemben.

Mária. Levelét elolvasván, nem tudok mást tanácsolni, minthogy volt férjétől követelje, hogy a gyerekekről gondolkodjék. Elvégre, ha „becsületes uriember". — mint Ön irja — első kötelessége, hogy gyerekeivel törődjék. A világért se tegyen kárt magában, ezzel még sokkal többet ártana azoknak, akiket szeret, még mindig jöhet valami jó, ha az ember nagyon tud harcolni érte.

Zalán Katinka kozmetikai és lelki **tanácsadással** 9—6. Telefon: 380—066. VI., Károly király-ut 10.

Heti étlap

Hétfő: Sóskaleves, rizses sertéshus, lekváros palacsinta. Vacsora: Turós burgonya, ementháli-sajt és alma.

Kedd: Eresztett leves, babfőzelék sült kolbásszal és diós metélt. Vacsora: Májas-, véres hurka, alma.

Szerda: Paradicsomleves, székelygulyás, tepertőspogácsa. Vacsora: Gesztenye mézzel, sajt és gyümölcs.

Csütörtök: Suhantott leves, paprikás burgonya párolt felsállal, gesztenyés metélt. Vacsora: Gombás rántotta, juhturó és alma.

Péntek: Halleves, parajpudding, turóscsusza. Vacsora: Marinirozott pontyszelet, sajt és alma.

Szombat: Grizes táskaleves, őzszelet vadas mártással, makaróni és császármorzsa. Vacsora: Rántott borjuláb, dió és alma.

Vasárnap: Gombaleves, karfiol vajas morzsával, malacpecsenye vörös káposztával, képviselő-fánk. Vacsora: Gesztenye mézzel és déli maradék.

TÜZDELT PULYKAPECSENYE

Veszünk egy 3 kilós fiatal pulykát, az aprólékjából ragulevest főzünk. A mellét, combját szalonnával sürün megtüzdeljük, kivül-belül megsózzuk, a hasüregébe zöldpetrezselymet és egy borizü almát teszünk. Tepsibe tesszük, adunk rá két kanál zsirt és egy kanál vizet. Gyakori öntözgetés közben, forró sütőben 2 óra alatt megsül. Ha a pulyka esetleg már mégsem volt fiatal, akkor több kanál vizet adunk hozzá és befödve, addig pároljuk, mig puhulni kezd a combja. Ekkor leveszszük a fedőt és többszöri öntözgetés közben pirosra sütjük.

HIDEG KECSEGE

Veszünk a halkereskedőnél az olcsóbb kis kecsegékből annyi darabot, ahány személyre számitunk, hogy részt vesznek az ebéden. Legcélszerübb, ha a halásszal mindjárt kibontatjuk a belsejét és a hal idegét, szakácsnyelven az ugynevezett vesigá-ját is kiveteljük vele. Odahaza megmossük és gyenge ecetes, zöldséges, hagymás ás sós vizben felfőzzük. 8 percnyi forrás után elvesszük a tüzről és ha kihültek, kiszedjük a vizből és egy kis késsel levakarjuk, letisztitjuk a halacska bőrét, aszpikkal diszitve, zöldmártás kiséretével tesszük az asztalra. Nagy kecsegéket 15 percig kell főzni. A kecsegéknek a hátukban van népi nyelven az ugynevezett „porcogós", ha ezt nem vesszük ki, a hal főzés közben összezsugorodik.

BORJUVELŐ HIDEGEN

A borjuvelőt hideg vizbe áztatjuk és az eres, véres hártyákat lehuzzuk róla és sós vizben megfőzzük. Ha megfőtt, szürőkanállal kivesszük és egy öblös tálba téve, pépszerüvé keverjük. Adunk bele fél fej reszelt hagymát, kellően sót, citromlevet és egy kávéskanálnyi finom táblaolajat. Szendvicskenyérszeletekre rákenve, vacsorához adjuk, tea mellé.

POLGÁRI KONYHA

Rovatvezető: KOVÁCSICS MÁTYÁS *oktató-szakácsmester. Kormányzó Ur Őfőméltósága, Zita királyné, a szerb-, bolgár-, román- olasz-, török királyi udvarok, stb. v. ut. főszakácsa.*

Vizkereszt

Vizkereszt napjával megkezdődik a farsang, mely bizony eltart néha kora tavaszig is. Kedves évadja ez a táncolásra vágyó fiataloknak. De a kulináris müvészetnek is megvannak a maga különlegességei ebben a vidám időszakban. Ki ne ismerné például a farsangi fánk szép változatait? Itt közlünk néhány elmaradhatatlan fánkreceptet.

FARSANGI FÁNK

12 deka vajat felolvasztunk, hozzákeverünk 3 tojássárgáját, 3 deci langyos tejet, melyet bögrében összekeverünk; a tejben felolvasztunk először 2½ deka élesztőt, aztán mind jól összehabarjuk. Egy tálba 56 deka nullásliszlet teszünk, adunk bele kevés sót és 1 kanál cukrot; a fenti keveréket beleöntjük, jól kidolgozzuk fakanállal vagy kézzel. Ha kemény találna lenni, még egy kis tejet adhatunk hozzá (inkább keményebb legyen, mint tulpuha!), igen aprón kell verni és a kanalat nem szabad sohasem egészen kiemelni a tésztából. Ha megkelt, meglisztezett táblára öntjük, tenyerünkkel egyenlőre verjük, kiszaggatjuk; táblára meglisztezett ruját teritünk és arra rakjuk, meg hagyjuk kelni még egyszer akkorára. a fánkot a forró zsirba tesszük, be kell födni fedővel, megforditjuk, amikor az egyik fele piros s ekkor már nem kell lefödni. Ha kiszedjük a zsirból, itatóspapirosra rakjuk, aztán a tálra, majd pedig cukorral meghintjük.

KÉPVISELŐFÁNK

Negyedliter vizet, 15 deka zsirt, késhegynyi cukrot felteszünk a tüzhelyre, ha forr, 30 deka lisztet sebesen belehabarunk és addig keverjük, amig a pép egészen sima lett és az edénytől elválik. Elvéve a tüztől, 6—8 friss tojást, egyenként jól beledolgozunk. Zsirral kikent és liszttel meghintett sütőpléhre az idomitózacskóval vagy egy evőkanállal két ujjnyi távolságra egymástól, halmocskákat rakosgatunk és mérsékelt hőfoku sütőben megsütjük. A sütő ajtaját, különösen az első időben, ne nyitogassuk. Ha a fánkok ropogósra sültek, kivesszük a sütőből s ha kihültek, vaniliás cukorral édesitett tejszinhabbal vagy bármilyen más kedvenc krémünkkel megtöltjük. A fánkokat, vagyis a tetejüket olvasztott karamelcukorka (világosbarnára piritott cukorba) is márthatjuk és finomra vagdalt mandulával beszórhatjuk.

JOGÁSZ-TORTA

10 tojássárgáját 20 deka cukorral, ha jól kikevertünk, adunk hozzá 20 deka őrölt diót, egy marék morzsát és 10 tojás igen kemény habját. Ezt három lapra lapitva, megsütjük. Créme hozzá: 8 tojássárgáját 25 deka cukorral, 2 kanál feketekávéval felforralunk, de igen óvatosan, mert könnyen odaéghet. Mikor kihült, 25 deka vajat keverünk hozzá. Ezzel bekenjük a lapokat, egymásra illesztjük, az oldalát is bevonjuk, ugy hogy a négyszögletes darabok, amikre vágjuk, jól ráragadjanak.

STEFÁNIA-TORTA

10 tojás kemény habjába 28 deka törött cukrot és 28 deka héjastól darált mandulát keverünk, valamint 3 kanál zsemlyemorzsát. Az egészet két részben sütjük meg s a következő töltelékkel töltjük és bevonjuk.

Töltelék: 10 tojássárgáját 10 kanál cukorral habosra keverünk, forró vizbe helyezve, a habüstben sürüre főzzük (vigyázni kell, hogy ne legyen tul sürü), de nem szabad fölforralni. 2 szelet csokoládét 2 kanál tejben felolvasztva, 14 deka elkevert vajjal együtt ezen masszához adjuk. A töltelékkel a torta két lapját összeillesztjük s a tejet is bevonjuk vele. Ezt a tortát mandula helyett dióval vagy mogyoróval is lehet készíteni.

LINZI TORTA

25 deka vaj, 25 deka őrölt mandula, 25 deka cukor, 38 deka liszt, 1 citrom héja finomra vágva, késhegynyi szegfüszeg, ugyanannyi fahéj, 6 keményre főtt tojássárgája, szitán átörve és egy kanál citromleve, mindezt késsel meggyurjuk és a tésztát egy ujjnyi vastagon tepsibe vagy tortaformába kenjük, bevonjuk barackizzel és a többi tésztából rácsot készitünk rá. Lassu tüznél pirosra sütjük.

HAB-TORTA

14 deka mandulát megőrlünk, 10 deka cukorral, 6 tojássárgáját habosra keverünk, aztán beleadjuk az őrölt mandulát és megkeverjük kissé és utoljára 6 tojáshabot adunk bele, lassan keyerve. Tortaformát vajjal kikenünk, morzsával meghintjük és beleadjuk a következő keveréket: 12 deka vajat 6 tojássárgájával és 14 deka cukorral habosra keverünk, azután adunk bele 14 deka reszelt, vagy áttört tehénturót, 14 deka lehéjazott, őrölt mandulát, 2 kanál zsemlyemorzsát, 1 citrom sárga héját, 6 tojás kemény habját. Azután a fenti keveréket középmeleg sütőben sütjük s ha kihült, kétszer átvágjuk és izzel megkenve, összeillesztjük. 5 tojás habjába adunk 4 tojás nehézségü tört vaniliáscukrot, azzal bevonjuk a tortát, ujból sütőbe tesszük, de inkább száritjuk, mint sütjük.

CITROMTORTA

21 deka cukrot 6 tojássárgájával habosra keverünk, hozzáadunk 3 deka finomra vágott héjas mandulát, 7 deka pisztáciát, 15 deka citronátot, 1 citrom sárga héját (finomra vágva) és 4 tojás kemény habját; aztán kikent, meglisztezett tortaformában lassu tüznél sütjük. Öntetet bármilyent adhatunk reá.

PRALINET-TORTA

10 deka sütőben piritott mogyoróból és 10 deka mandulát megőrölünk. 8 tojás fehérjének keményre vert habjába belekeverünk lassan 25 deka cukrot és a megőrölt, összekevert magyorót és mandulát. Vajjal kikent és meglisztezett tortaformában 3 lapot sütünk s ha kihült, a következő töltelékkel töltjük meg: 14 deka vajat, 2 szelet csokoládét, 2 tojássárgájával simára keverünk, azután 10 deka kockacukrot vizbe mártva, hólyagosra főzünk: ha kihült, hozzákeverjük a csokoládéhoz, aztán 7 deka piritott, őrölt mogyorót adunk közé, hideg vizben keményre hütjük és vékonyan bevonjuk vele a tortát. A tetejére teszünk metéltre vágott fehér mandulát, melyet a sütőben sárgára piritunk.

VANILIÁS-TORTA

21 deka vajat, 17 deka lisztet, 10 deka őrölt mandulát, 11 deka cukrot s jó erős késhegynyi vaniliát késsel tésztává gyurunk, három lapra nyujtjuk. Egy lapot megkenünk tojásfehérjével és meghintjük vágott fehér mandula, pisztácia és piros-fehér kristálycukor-keverékkel. Mikor megsült, a két lapot megkenjük, egyet barack-, a másikat málnaizzel, azután egyberagasztjuk, ugy hogy a pisztáciás felül legyen. Csak pár nap mulva lehet feladni, mikor megpuhult.

NARANCS-KRÉMTORTA

Piskótatésztát készitünk 7 tojásból, 28 deka cukorból és 15 deka lisztből, 4 lapban megsütjük és következő narancs-krémmel töltjük: 7 tojássárgáját 2½ deci tejben, 1 kanál lisztet, 30 deka törött cukrot, melyet először 2 narancson ledörzsöltünk, sürüre főzünk. A lapokat megtöltjük és narancsléből készült jéggel bevonjuk.

KENYÉR-TORTA

16 deka leforrázott, megőrölt mandulát, 16 deka cukrot, 1 citrom héját finomra vágva, elkeverjük; 4 deka barna kenyérmorzsát, melyet malagaborral meglocsoltunk (de tul nedvesnek nem szabad lennie), 1 egész tojást és 5 sárgáját egyenkint hozzákeverünk, habosra kiverjük, végül 4 tojás kemény habját belekeverjük. Két lapban megsütjük. Amikor kihült, barackizzel összeragasztjuk és narancsöntettel bevonjuk.

CITRONÁT-TORTA

28 deka porcukrot 4 tojássárgájával és 4 egész tojással 1 óra hosszat jó habosra keverünk. Azután teszünk bele 8 deka forrázott, apróra vágott pisztáciát, 15 deka apróra vágott citronátot, 28 deka mandulát (melynek fele meg legyen törve, fele meg igen apróra vágva), végül pedig beleadjuk a 4 tojás fehérjének igen kemény habját. Kikent, lisztezett tortapléhre tesszük és lassu tüznél megsütjük. Ha kihült, narancs- vagy citromöntettel bevonjuk.

Narancs- vagy citromöntet: 20 deka cukrot sürü szirupra főznük, majd levesszük a tüzről s belecsavarjuk 1 citrom- vagy narancslevet és folyton keverve, mikor sürü, bevonjuk vele a tortát.

CSÁSZÁRFÁNK

10 deka vajat felolvasztunk és benne 6 deka lisztet megfuttatunk, azután felereszt jük negyed liter tejjel és 1 evőkanálnyi tejszinnel, adunk bele csipetnyi sót, elhuzzuk a tüzhelytől és ia langyosra kevertük, belekavarunk egyenként 6 tojássárgáját és legutoljára a hat tojás fehérjének a kemény habját. Ebből a keverékből a talkedli-sütőben, amelybe egy kis zsirt tettünk, kis fánkocskákat sütögetünk, kettőt-kettőt izzel összeragasztunk, vaniliás porcukorral meghintjük és kompót kiséretében felszolgáljuk.

SALZBURGI FÁNK

Napoleon feleségének, Mária Lujzának volt kedvenc tésztája. Két csésze tejet 4 deka vajjal felforralunk és forralás közben folyton keverve, két csésze lisztet szórunk bele, hogy sürü, sima pép legyen belőle. Azután elvesszük a tüzhely lapjáról és egyenként 6 tojás sárgáját és 2—3 egész tojást dolgozunk bele. Ezt az ugynevezett parázstésztát (Brandteig) vastagabb rudakra kisodorjuk és mogyoónagyságu darabokra vágjuk. Egy és félliter tejet fél rud hosszában kettéhasitott vaniliával felforralunk és a parázstészta-fánkokat benne kifőzzük, azután szürőkanállal mély tálba szedjük. 15 deka vajat, 3 kanál lisztet a megmaradt tejjel simára keverünk, azután felforraljuk és langyosra kihütjük. Ebbe a langyos tejbe belerakjuk a kifőzött fánkokat és a nyolc tojás fehérjének a habját is óvatosan belekeverjük. Egy megfelelő, tüzálló porcellánedényt (lehet 2—3 kisebb edény is) vajjal kikenünk, a fánkokat belerakjuk és mérsékelt hőfoku sütőben szép barnára megsütjük, porcukorral meghintjük és ugy menesztjük asztalra.

VIGYÁZZ A SZŐKÉKRE!

36

REGÉNY

Irta: GEORGE BRUCE
Ford.: BALOGH BARNA dr.

— Az Első New-yorki Biztositó Társaság jobban is megerőltethetné magát! — nevetett a telefonba Lacey. — Na, mindegy! Húsz percen belül ott vagyok!

Letette a hallgatót. Lassan, szórakozottan siklott végig szeme a butordarabokon, majd néhány percig maga elé meredt. Hirtelen megrázta a fejét, kiegyenesedett és gyors, ruganyos léptekkel ment ki a szobából.

Igéretéhez hiven, husz perc multán már Mr. Craig Thorndyke pazarul berendezett irodájában ült. Figyelmesen hallgatta a jogtanácsost, aki kerülgetés nélkül egyenesen a tárgyra tért.

— Bizonyára hallott már Alvin Gardner eltüséről?

Lacey bólintott.

— Atz azonban nem igen tudja, — folytatta Thorndyke — hogy intézetünknél kétmilló dollárra biztositotta magát Mr. Alvin Gardner? Természetesen intézetünknek érdekében áll, hogy ezt a hatalmas összeget ne fizesse ki. A biztositás szerint, amennyiben Mr. Gardner erőszakos halállal halna meg, a biztositási összeg kétszerese fizetendő. Érthető, hogy intézetünk aggodalmaskodik Mr. Gardner elrablása miatt, mert ha valami történne vele, a kötvény szerint négymillió dollárt kellene fizetnünk.

— Négy millió még spanyol pezetében is hallatlanul sok pénz! — jegyezte meg Lacey.

— Amennyiben tehát Mr. Gardner elrablói kezétől hallna meg négymilliót kell fizetnünk.

— Szóval — felelte Lacey — Mr. Gardennek egyelőre nem szabad kimulnia az árnyékvilágból! S az én dolgom az lenne, hogy ezt megakadályozzam?

— Eltalálta, Mr. Lacey — mosolygott az ügyvéd. — Mi nem kérdezzük, hogyan fogja ezt megakadályozni, bennünket nem érdekel a rablók neve, az sem, hogy megbüntetik-e őket valaha is? A mi érdekünk pusztán az, hogy Mr. Gardner épségben térjen vissza otthonába.

Lacey elgondolkozott. Hirtelen felkapta a fejét és az ügyvéd szeme közé nézett.

— Állitson ki egy csekket arról a tizezer dollár előlegről és a többit bizza rám. Ha azonban közbelépésem folytán Mr. Gardner életben marad, megsugom, hogy jóval többet fog fizetni nekem a Biztositó...

— Kész örömmel, Mr. Lacey — felelte az ügyvéd és átnyujtotta a már előre kiállitott csekket.

— Van még valami? — kérdezte Lacey. — Valami különös utasitás, vagy más efféle?

Thorndyke tagadóan rázta meg a fejét.

— Semmi. Mindössze arra kivánom felhivni a figyelmét, hogy nézzen alaposan körül, ugy a banknál, mint a tőzsdebizományosoknál... Az ember soha nem tudhatja, hol mire bukkanhat rá... Ha valami érdemlegeset megtud, kérem értesitsen.

— Rendben van. Csak aztán ne sápitozzanak, ha valami kellemetlen dolgot fedezek fel!

— Mi mindenre elkészültünk, Mr. Lacey! A legrosszabbra is... Ezért kérettük önt ide...

— Köszönöm a kétértelmü bókot — nevetett Lacey, majd felállt és elköszönt.

Joe Colima le nem vette szemét Vörös Laceyről. Az azonban csak Aline Cartert látta és hallotta. A Madrigál szinpadán mély csengésü, fojtott, meleg hang csendült fel és elbüvölte a közönséget. A lány gyönyörü volt a szinpadot megvilágitó reflektorok fényében. Lacey tudta, érezte, hogy neki, csak neki énekel.

A Madrigál zsufolt volt aznap este. Egyetlen üres asztalt sem lehetett látni. Joe Colima kifürkészhetetlen mosollyal nézte hol Alinet, hol Laceyt. Amikor a lány befejezte a számot, Colima is őszinte elragadtatással tapsolt.

— Igaza volt, Mr. Lacey — fordult a detektivhez. — Remek hangja, királynői megjelenése van ennek a lánynak. Bombasiker lesz!

— Én még sohasem tévedtem, Joe — felelte Lacey a tulajdonos fényes, fekete hajára pillantva. Colima férfihez nem illő módon, feltünően sok ékszert viselt. Nyakkendőjében igazgyöngy, csuklóján aranyóra, ujjain gyürük csillogtak. Különösen a balkéz középső ujján lévő hatalmas gyémánt kötötte le Lacey figyelmét.

Aline bájos kézmozdulattal köszöntötte őket, mikor asztalukhoz lépett.

— Köszönöm a virágokat és a tapsot. Örülök, hogy eljöttél. Ugy-e megkedvelt a közönség?

Leült Lacey mellé, mire Colima tapintatosan távozott.

— Eszembe jutott már az a név, Vörös — kezdte a lány halk hangon. — Hiába, a müvészvilág kicsi! Elhinnéd, hogy éppen itt találkoztam vele? Nemsokára látni fogod. Itt táncol minden este a Madrigálban. Ania Shaw a neve. Gyönyörü feketehaju, sötétszemü fiatal leány, akinek hónapok óta Gardner a legbuzgóbb lovagja. Azt mondják teljesen belebolondult. Anitának rengeteg ruhja, éákszere és pénze van. Gardner elhalmozza mindennel.

— És ez a Miss Shaw nem buslakodik Gardner eltünése miatt?

— Nem tudom Ha igen, ügyesen leplezi, mert nem látni rajta, hogy nagyon szomorkodna. Most mennem kell drágám. Majd később visszajövök.

Mihelyt Aline távozott, Colima ujra odajött Lacey asztalához.

— Hallotta, hogy Gardnert elrabolták? — kérdezte közömbös hangon. — Félmillió váltságdijat követelnek érte... Bár rátalálna a rendőrség! Hallom, hogy ugy a rendőrség, mint a család mindent elkövetnek, hogy az ujságok meg ne szellőztessék az esetet.

— Igen — felelte Lacey még közömbösebb hangon, miközben ásitást nyomott el. — Hallottam a dologról. De nehéz az ilyesmiből a sajtót kizárni.

Colima erősen ránézett.

(Folytatása következik.)

A szerelem iskolája

Az valahogy egészen furcsa, hogy egy botra támaszkodó öregúr áll a *nagykörút* legkisebb terén és a maga halhatatlan mosolyával felfoghatatlanul messze néz. Az emberek néha megállnak és azt mondják, — »*ez volt a Rákosi Jenő*«. Így mondják mévelővel, — a *Rákosi* Jenő. Mindenki tudja, ki volt ő s mi ujságírók a legjobban tudjuk, *belülről* tudjuk, s mi vagyunk azok, akik tekintetének felfoghatatlan messzeségét egészen közelre tudjuk visszahozni. Mi tudjuk róla, hogy voltaképp »a« Rákosi Jenő nemcsak ujságíró volt, hanem író, színműíró, költő, színigazgató és egy klebelsbergi fogalom előhírnöke, aki pontosan hatvanegy esztendővel ezelőtt, tehát 1874-ben írta le ezt a definíciót: neoromantikus. »Neoromantikus« játékot írt, a címe volt a *Szerelem iskolája* és feledhetetlen sikert aratott vele. Nemcsak azért, mert új stílust teremtett az akkori magyar színjátszás terén, hanem azért is, mert a publikum két el nem képzelhetően messze élő világ lelki összeölelkezésének tapsolt: a szénégetőlegény s a királyleány belső világának. *Neoromantika* volt ez, az akkori idők világfelfogásával szemben s olyan fiatalos bátorság, amelyre ma kevesen mernének vállalkozni. Uj volt a hang, s a cím: a szerelem iskolája . . . A publikum napról-napra tömegesen ült be a nézőtéri »padokba«, hogy kijárja ezt az iskolát. Rákosi Jenő tanító úr olyan leckét adott, amelyet megtanult mindenki s amelyből, mégis, egymásután buktak el az emberek. Miért? Mert a Szerelem iskoláját ki lehet járni, de nincsen olyan vizsgabizonyítvány, amelyben ez a sor szerepel: felsőbb osztályba léphet. A szerelem iskolájából ki kell lépni az életbe és el kell bukni . . .

✲

A hatvanegy évvel ezelőtti premier egy korán beállt téli napon volt, 1874 november 13-án. Rákosi Jenő egyik jóbarátja, *Pulszky* Géza arra akarta rábírni a színházat, hogy egy nappal később, november 14-én tartsák a premiert. Rákosi így szólt:

— Szeretem a tizenharmadikát . . . Nem igaz, hogy szerencsétlen dátum. Babona. Minden szerelem tizenharmadikán kezdődik . . . Mert minden szerelem szerencsétlen . . . A következetes szerencsétlenségnek pedig nem lehet köze a babonához. Mivel a babonában nincs következetesség . . .

A tizenhármas szám meghozta a sikert.

— Utolsó kérőm és első mindnyájuk között.
Eszenyi Olga és Unghváry László

— Érzés nélkül egy asszony szíve: ágy, megvetve a kegyetlenség alá.
Eszenyi Olga és Táray Ferenc
Nemzeti Színház: »A szerelem iskolája«
(Foto Vajda M. Pál)

SZÍNHÁZI HÉT

A Kék róka csodája

A világ színpadi irodalma negyedszázada visel néha fázós nyakán egy kékrókát. *Herczeg* Ferenc, ez a remekbe dolgozó író, ezúttal — nem sértés, hiszen tiszteletreméltó és művészi ipar — olyan szőrmét készített, amely melenget, szórakoztat, véd és nevettet, tehát mindenképpen a néző szolgálatában áll és cseppet sem kopott meg. Valljuk be, ez csoda. Megnyílt a *százéves* Nemzeti Kamara Színháza egy *huszonötéves* darabbal és Szilveszterkor *századszor* kerül színre. Csupa jubileumi szám... Berlin most játssza *ötvenedszer*... És még öt város készül felújítani: Stockholm, Milánó, London, München, Róma. Északtól Délig. Egy pillanatra sem lesz meglepetés, ha ideszáll a hír: NewYorkban fognak tapsolni a Kék rókának.

Európai szenzációvá növi ki magát a herczegi toll e prémbe öltöztetett gyöngye.

Igenis csoda. A magyar szellem, a magyar művészet s a mi színészeink csodája. Nem lehet nem hinni benne, mert olyan csoda, amely tőről metszett valóság. Tehát nem csoda? Nem. Hanem: gyönyörű tény! Babérkoszorú, amelynek épúgy szabad látni a drótját, mint a leveleit. Remek anyag kívül-belül.

✲

A délelőtti sötét nézőtéren beszélgetünk dr. *Németh* Antallal.

— Azt mondja meg igazgató úr, mi adta önnek a remek gondolatot: felújítani a Kék rókát?

— *Ünnepi* éve van a Nemzeti Színháznak. Erre az ünnepre visszakapta *Kamara Színházát*. Herczeg Ferenc világot járt Kék rókája hat szereplőjével: a modern színműirodalom egyik legfinomabb *kamaradarabja*.

— Huszonöt évvel ezelőtt is hatalmas sikere volt a Kék rókának. Végig az egész Európán. Ma szinte estéről-estére fokozódik a siker. Éppen a napokban jelentek meg a színházi tudósítások, hogy az ugyancsak jubiláló Berlin után minden európai város felújítja a Kék rókát. Mi az oka ennek?

— Úgy a budapesti, mint a berlini siker oka — folytatja Németh Antal — a mai lélek szélsőségeket kedvelő hangulatvilágához vezethető vissza. A ma embere éppoly szívesen keresi fel az óriás tereket, ahol százezernyi főből álló tömeg ontja lelkesedését vagy vad keserűségét, az óriásméretű szabadtéri színpadok nézőterét, amily egész elmélyüléssel tudja átadni magát a legintimebb, finomult ízlésű, zárt egységű, szinte egész kis csoportot befogadó színházaknak. A kis színházak, tessék megfigyelni, itt Budapesten is napról-napra telt házak előtt játszanak. Az igazi kamarajáték, mint a Kék róka, pár szereplőjével, s ez esetben például a magyar színjátszás nagyszerűségeivel. — élükön Bajor Gizi — szerkezeti, kristálytiszta zártságával az egyed egységességét és megbonthatatlanságát illusztrálja. A színpadra vitt érzéseket, problémákat, jellemzéseket, a mélyebb kavargású és könnyedebb indulatokat szinte négyszemközt tárgyalja meg a nézővel. Ez a szemtől-szemben történő cselekmény és érzéstolmácsolás erősebb s így maradandóbb hatású.

— A Villámfény, amilyen remekhírű darab, valljuk meg, olyan balsorsú premierdátum tekintetében. Mi lesz a Villámfénnyel? — kérdezzük.

— Januárban feltétlen megtartjuk ennek a kitűnő kamaradarabnak a premierjét. Mégpedig a hó elején. Eddig az előre eladott Kék róka házai miatt lehetetlenség volt.

— És az új Herczeg-darab premierje?

— Az »Utolsó tánc«-ot kettős Bajor-alakítással január folyamán mutatjuk be.

— Lényegileg mi az »Utolsó tánc«?

— *A modern Kék róka. A mai idők gondolkodásvilágával, etikájával, a divattal, tánccal, jazz-el.*

✲

Az ember elgondolkodik: Cecil huszonöt évvel ezelőtt is éppoly fiatal volt, mint ma és íme, a rideg színházpénztári tény, hogy — a Nemzeti Kamara Színháza nyugodtan élhetne további műsorgondok nélkül. A színház élete azonban furcsa élet. Örökösen nyugalomnélküli. De ennek a látszólag törvényszerű nyugtalanságnak is megvan a maga áldása. Ime, például itt az új Herczeg-darab, az »Utolsó tánc«!

BABÁY JÓZSEF

Bajor Gizi művészeti propaganda akciója során a héten Hollós Mattioni Eszter festőművésznő műtermében rendezett sorsolást
Szőnyi István, Bajor Gizi és Hollós Mattioni Eszter
(Foto László)

Színházi Élet 1938. 1. 7.

Ernst Museum kiállításai

CL XIV (163) 1936.

XXV. JUBILÁRIS ÉVÜNK HARMADIK KIÁLLITÁSA.

Hét-nyolc évvel ezelőtt, egy ifjusági kiállitáson egy festőnő, *H. Mattioni* Eszter tünt fel s mikor aztán bemutatkozott az Ernst-muzeumban, az érdeklődők felfigyeltek. Volt ugyan ekkor még benne valami Aba-Novák régibb pastozus stilusából, valami Szőnyi plaszticitásából s vártuk, hogy az, ami benne egyéni, mikor s hogyan fog felszabadulni. Ujabb, 1933 májusában rendezett kiállitásán, mikor nagyobb felkészültséggel állott elő, az, amit akkor mutatott, már egy egészen uj látomány erejével hatott.

Egy álomvilág bontakozott ki előttünk, hol a fák sudarai éles vonalakban meredtek a festőasszony titokzatos szinü, meseruhájú önarcképe mögé, ahol cserépvirágok ideges szinekben, ahol kacskaringós utak, falusi bucsúk, szines ruhákba bujt parasztasszonyok, gótikusan ösztövér női aktok sorakoztak fel, — az élet sajátságos átálmodási.

Uj kollekciója jelentős fejlődés a maga formája kialakitásában. Az ösvény, melyen akkor elindult, járható utnak bizonyult. Ugy látszik, falakról álmodik. A fal sikszerüségének kihangsulyozására törekszik, arra, ami ezzel együtt jár: tiszta formákra, leegyszerüsitett formákra és leegyszerüsitett szinekre. Bemutat freskódarabokat és kész kompozíciókat, mindent vakolatba dolgozva, hogy anyag és álomkép harmóniája tökéletes egységbe olvadjon. Kompozicióiban mindent egyszerü vonalmenetre épit fel. A modern épitészethez, mely a sikszerüséget keresi, és azt mindenáron megőrizni akarja, igazodik elképzeléseiben, csakhogy ezt az egyszerüséget a szinek lefokozott puritán tisztaságával fokozza. A modern épitészet főproblémája a falak megőrzése. Mindezideig huzódozott a festészet alkalmazásától, félve, hogy a képek áttörik a fal sikját. A modern festők az uj feladatot meg akarják oldani s H. Mattioni Eszternek a nagyteremben látható freskói már a megoldást mutatják. Olyan ez az ő uj álomlátása, mint egy virágos kert hajnali köd-

ben, melyben álomalakok tünedeznek föl, szigoru rendbe fogva, hogy a sikszerüség éreztetésével glédába álljanak. A modern épitészek figyelmét szeretnők reá különöskép felhivni.

Másik kiállitónk, *Csáky* József, ha Budapesten élne, ő is bizonyára itt mutatta volna be fejlődésének egyes korszakait. De Párizsból nagy az ut Pestig. Most, mikor először mutatkozik be idehaza, hiányát érezzük éppen régebbi kisérletei, viaskodásai emlékeinek Csak igy lehetne igazi mai énjét megösmerni. De az ő karakán természete Pest számára csak a révbeérkezés, a stiluskeresés már kitisztult eredményeit tartogatta. A *Salon d'Automne,* az *Independants* termeiben folyt le ennenmagával folytatott csatározása, az első, szinte azt mondhatnók, anorganikus épitészeti tagokra emlékeztető kőfaragásaitól a mai, mindjobban leegyszerüsitett, de azért már organikus alakkezeléshez való eljutásáig. Párizs nagy érdeklődéssel figyelte Csáky fejlődését. A jövő esztendei párizsi kiállitásra elhalmozták munkával, mivel Csáky ebben az ő megtisztult formafelfogásában odakünn is a legérdekesebb modern szobrászok közé küzdötte fel magát.

A *Magyar Művészetben* (V. évf. 427. l.) már évekkel ezelőtt egy neves francia kritikus (Maurice Raynal) felhivta Csákyra a magyar közönség figyelmét. Bor Pál egész füzetet adott ki róla. Waldemar George francia nyelven könyvet irt róla. Csáky az utolsó hat év alatt tökéletes átalakuláson ment át. Annakelőtte Csáky — főleg a francia, román és a korai egyiptomi művészet hatása alatt — az anyag, a kő, a bronz éreztetésére törekedett, küzködve a szellemmel, mely le tudja győzni az anyagot. Mostani kiállitásának 21 darabja a szellem győzelmét példázza, noha az anyagszerüség nyomait éppenséggel nem akarja eltüntetni. Az organikus formaképzés éppen ezért sulyos küzdelmekbe bonyolitja. A szobrász, aki maga munkálja meg anyagát, kell hogy számoljon az anyaggal, szemben a mintázó művésszel, aki a lágy agyagba dolgozva, a mechanikus felnagyitásra, a mesterlegények kifaragására bizza a végleges megoldást. Csáky tehát örökös harcban áll az anyagával, a kővel és márvánnyal, s sikere akkor teljes, ha veleszületett elegancia-érzésével legyüri az akadályokat.

Innét fehérbe foglalt álmainak sora. Innét az építészeti elemként kezelt anyag és az organikus test titkainak kutatása, ami elárulja, hogy a nagy gótikus művészet hazájában él.

A kiállitás három grafikusa közül kettő szintén az Ernst Muzeum régebbi kiállitói közé tartozik. *Pohárnok Zoltán* mind festményekkel, mind rézkarcokkal már előbbi kiállitásainkon is résztvett és most rézmetszeteinek finom vonalvezetése, japános könnyedsége nagy érdeklődésre tarthat számot. *Marosi-Marosán Gyula* tavaly mutatkozott be festményeinek nagyobb kollekciójával, most pedig szines vizfestményekkel s linoleummetszetekkel, melyek képzeletének gazdagságát, figurateremtő erejének bőségét élénken igazolják. *Ehrenhaftné Hevesi Margit* már egyéb kiállitásokról ösmertté tette nevét, most tájkép-pasztelljeinek finom sorozata ezt a jó hirnevet öregbiteni fogja.

Szeretném a magyar műbarátok figyelmét felhivni arra a körülményre, hogy a magyar grafikusok világviszonylatban is mily előkelő helyet foglalnak el. Ha Hollandiában, vagy az északi országokban, vagy Amerikában jelentek meg, a magyar grafikusokat mindenütt nagy elismeréssel fogadták. A londoni Viktória- és Albert-Muzeum most hivta meg őket. Már az idei évadban alkalmunk volt egy Bruxellesben (Gertler Tivadar) és egy Berlinben (Barna Elek) nagy sikert aratott fiatal grafikust a magyar közönség elé vezetni. Még a mai nehéz világban sincs annak nagy akadálya, hogy a magyar műértő magas szinvonalu grafikai gyüjteményre tehessen szert. Nagy élvezet lehet egy mappába összegyüjtött grafikai gyüjteményt lapról-lapra átlapozni, miközben a kiváló magyar művészek elképzeléseibe beleélhetjük magunkat. Valóságos kalandozás a szépség ismeretlen birodalmában ily grafikai lapok forgatása. Az Ernst Muzeum e huszonöt esztendő alatt egy egész nagy grafikai nemzedéket nevelt fel, folyton megismétlődő kiállitásaival. Fölötte kivánatos tehát, hogy közönségünk ne tűrje a magyar grafika hanyatlását és segitse életre serkedését.

Dr. Lázár Béla.

ELSŐ TEREM.

Hollós Mattioni Eszter festményei.

1.	Fej	60.—
2.	Himző asszony	100.—
3.	Tiszai tutajok	80.—
4.	Sárközi menyecske	100.—
5.	Tisza	80.—
6.	Sirató asszonyok	80.—
7.	Sárközi asszony	80.—
8.	Olasz táj	100.—
9.	Mátrai erdő	70.—
10.	Firenze környéke	100.—
11.	Firenze	100.—
12.	Mátrai erdőben	80.—
13.	Firenze	100.—
15.	Olasz utca	100.—
16.	Romantikus táj	100.—
17.	Ostia	100.—
18.	Vak asszony	100.—
19.	Szolnoki tabán	100.—
20.	Tisza	100.—
21.	Régi tiszai bárka	100.—
22.	Uszályok	100.—
23.	Csónakok	100.—

MÁSODIK TEREM.

24. Kapuvári menyecske (Magántulajdon)
25. Sárközi keresztelő . . . . . 800.—
26. Kapuvári menyecskék . . . . . 150.—
27. Fehér csendélet . . . . . 300.—
28. Sárközi lányok . . . . . 450.—
29. Napraforgós csendélet . . . . . 350.—
30. Öcsényi menyecske . . . . . 100.—
31. Tiszai rakodóhajó . . . . . 350.—
32. Mátrai erdő . . . . . 350.—
33. Halászfalu . . . . . 500.—
34. Tükör előtt . . . . . 300.—
35. Templom előtt . . . . . 600.—
36. Lány csipkében . . . . . 400.—
37. Öreg asszony. (Magántulajdon.)

HARMADIK TEREM.

38. Csendélet	150.—
39. Öreg asszony	200.—
40—42. Önarcképek, a két szélső 150, a középső	200.—
42/a. Margaréta	60.—
43. Sirató asszonyok	600.—
43/a. Páfrány	60.—
44. Tabán	200.—
45. Figyelők	180.—
46. Tiszai tutajok	180.—
47. Fehér csónakház	180.—
48. Kislány	150.—

NEGYEDIK TEREM.

49.	Szobor-csendélet	200.—
50.	Műteremben	450.—
51.	Őzike	250.—
52.	Virágos ablak	450.—
53.	Én, öcsémmel	400.—
54.	Vasárnapi csend	500.—
55.	Gyerekfej	120.—
56.	Ablak	300.—
57.	Lófejek	300.—
58.	Rakodó hajó	400.—
59.	Krumplíszedés.	1000.—
60.	Mátrai erdőben	450.—
61.	Erdőrészlet	200.—

ÖTÖDIK TEREM.

Pohárnok Zoltán rézmetszetei.

62. Napraforgók . . . . . 20.—
63. Esztergomi várrészlet . . . . . 20.—
64. Estefelé (krétarajz) . . . . . 25.—
65. Győri házak . . . . . 20.—
66. Falun (szines kréta) . . . . . 30.—
67. Rábapart . . . . . 20.—
68. Somogyi földek (ceruzarajz) . . . . . 20.—
69. Képterv (tus) . . . . . 30.—
70. Az Avason . . . . . 20.—
71. Pihenő . . . . . 20.—
72. Egri részlet . . . . . 20.—
73. A wieni collegium ablakából . . . . . 20.—
74. Szabadságtér (vizfestmény) . . . . . 120.—
75/a. Somogyi táj . . . . . 20.—
75/b Tarló . . . . . 10.—
76. Kisvárosi utca . . . . . 20.—
77. Arckép. (Magántulajdon.)
78. Alkonyat . . . . . 30.—
79. Miskolci részlet . . . . . 20.—
80. Tengerpart . . . . . 25.—
81. Galgahéviz (ceruza) . . . . . 25.—
82. Győri részlet . . . . . 20.—
83. Mezőkövesdi udvar (ceruza) . . . . . 25.—
84. Személyvonat III. (ceruza) . . . . . 30.—
85. Matyó-szoba (ceruza) . . . . . 25.—
86. Képterv II. (tus) . . . . . 30.—
87. Tihanyban (szines kréta) . . . . . 35.—
88. Önarckép . . . . . 20.—
89. Szérűskert . . . . . 25.—

HATODIK TEREM.

Marosi-Marosán Gyula vizfestményei.

90.	Cirkuszlovak	50.—
91.	Fagylaltárus. (Magántulajdon.)	
92.	Fenyőfák	50.—
93.	Öreg asszonyok	50.—
94.	Bohóc	50.—
95.	Kapu előtt	50.—
96.	Majd megmutatom	80.—
97.	Testvérek	50.—
98.	Mosogatás	50.—
99.	Árusok	50.—
100.	Medvék	50.—
101.	Kerités előtt	40.—
102.	Szegények éjjele	80.—
103.	Fázó nő	50.—
104.	Szolnoki tabánból	50.—
105.	Fekvő nő	50.—
106.	Lány tehénnel	50.—
107.	Koldus	50.—
108.	Cirkuszsátorban	50.—
109.	Vasárnap	60.—

ASZTALON.

110.	Linoleummetszetek. A mappa 100, B mappa	150.—

NAGYTEREM.

H. Mattioni Eszter freskói.

111. Női fej	150.—
112. Bucsús asszonyok	400.—
113. Női fej	150.—
114/a. Gyerekfej	120.—
114. Kapuváriak	400.—
115. Napozó aktok	500.—
116. Tükör előtt	800.—
117. Táncoló aktok	550.—
117/a. Gyerekfej. (Magántulajdon.)	
118. Aktok. (Magántulajdon.)	
119. Tehervivő asszonyok	400.—
120. Kompozició. (Vázlat.)	800.—
121. Aktok	450.—
122. Csirkék	100.—
123. Női fej	250.—
124. Virágcsendélet	400.—
125. Gyerekfej	150.—
126. Aszkéta	350.—
127. Ablaknál	400.—
128. Fiufej	250.—
129. Leányfej	250.—
130. Sárközi menyecske	300.—
131. Pieta	450.—
131/a. Gyerekfej	120.—
132. Gyerekfej (Magántulajdon.)	
133. Leányfej	180.—
134. Szolnoki asszony	250.—
135. Stilizált fej	180.—
136. Angyali üdvözlet	400.—
137. Öreg asszony	180.—

HALLBAN.

H. Mattioni Eszter festményei és freskói.

142.	Madonna-kompozició (freskó)	350.—
143.	Imádkozó asszonyok (freskó)	300.—
144.	Zsákhordók (freskó)	350.—
145.	Tehervivők (alfreskó)	300.—
146.	Napozó aktok	120.—
147.	Tehenek	200.—
148.	Női fej	120.—
149.	Akt-kompozició	150.—
150.	Vázlat a Pietához	80.—
151.	Vázlat a napozókhoz	80.—
152.	Mátrai táj	80.—
153.	Férfifej	200.—

Hollós Mattioni Eszter
koll. kiáll. Ernst 163. 7.
1936 dec

NAGYTEREM.

Csáky József (Párizs) szobrai.

201.	Leány báránnyal (kő)	2000.—
202.	Női akt drapériával (kő)	2000.—
203.	Akt kosárral (kő)	2000.—
204.	Ülő akt (kő)	1300.—
205.	Akt halakkal (kő)	1000.—
206.	Női fej (kő)	900.—
207.	Ülő akt (márvány)	800.—
208.	Ádám és Éva (márvány)	1000.—
209.	Leányfej (bronz relief)	600.—
210.	Női fej (bronz relief)	600.—
211.	Térdeplő alak (terrakotta)	200.—
212.	Oroszlán (terrakotta)	300.—
213.	Fürdő után (bronzba öntve)	800.—
214.	A reggel (bronzba öntve)	1700.—
215.	Ádám és Éva (bronzba öntve)	1300.—
216.	Anya gyermekkel (bronzba öntve)	1700.—
217.	Az éj (bronzba öntve)	800.—
218.	Ló (bronzba öntve)	700.—
219.	Női akt (kőbe kifaragva)	1800.—
220.	Álló női akt (kő)	2000.—
221.	Anyaság. (Magántulajdon.)	

A HALLBAN.

A falakon külföldi muzeumokban levő szobrainak fotografiái.

Hollós-Mattioni Eszter ötletes dekoratív tehetsége sokat tanult Aba-Nováktól. Ő is azt tartja, mint példaképe: Ahogy esik, puffan. A festőnő szédítő iramban dolgozik, csak úgy csapdossa, egymás hegyén-hátán, „ziccre" a szineket. Kivált kedvenc néprajzi témáinál. De az ember ezzel a hevenyészett tarkasággal nagyon hamar torkig lakik. Komolyabban átérzett, megalapozott és megformált dolgokra vágyik. Ám el kell ismernünk, hogy pl. Hollós-Mattioni „Ünneplők" c. festménye tündérien szép, keleties varázsú szinekkel ékeskedett. *Ha* ez a színpompa nem ötletszerűen lobban el, mint a szalmaláng, hanem minden ízében formává teljesedik, akkor — akkor talán valahol Bartók Béla tájékán járnánk. Így azonban be kell érnünk cigánymuzsikával. A festőnő néhány ujabb képén Aba-Novák hatása elhalványul. Helyette Barcsay Jenő az inspirátor. De nem komoly a dolog. Mindössze egy kis festői flörtről van szó.

Hollós-Mattioni Eszter

Kállai Ernő: Kiállítások

Szépség. 1938.
VI. köt. 306. l.

BK

MEGJELENÉSI NAPTÁR:

kb. 1942.	március 15.	Lestyán: „REPÜLJ FECSKÉM"	
„	április 1.	Aldanov: NAPOLEON ALKONYA	
„	április 17.	Sharp: MAI LÁNYOK	
„	május 1.	Hilton: ISTEN VELE TANÁR UR!	
„	május 8.	Ortega J. Gasset: A SZERELEMRŐL (Bibliotheca)	
„	május 15.	A „Pomológia" III. kötete: A KÖRTE	Növényvédelem kiadása
„	május 15.	Győrffy: A KERT HASZNOS ÁLLATAI	
„	május 15.	Horn: A GYÜMÖLCS ÉS ZÖLDSÉG ELRAKTÁROZÁSA	

Szekszárd Balogh Ádám Múzeum
Évkönyve 1971/1972

Kiss Ákos:

MATTIONI ESZTER MŰVÉSZETE

1970 október 11-én Szekszárdon kiállítás nyílott meg Mattioni Eszter műveiből; a város szülöttje művészetével együtt tért haza.[1] A szülőföld hívása nem csupán a sikerekben gazdag pályájú festőnek szólt; Mattioni Eszter a képzőművészetek körében elért eredményeit általa feltalált és kifejlesztett sajátos műágba, a hímeskőbe oltotta át.[2]

Hogy ezt az egyedülálló művészi alkotópályát megismerhessük, szükséges tekintetet vetnünk festészetére, amelyből alkotásainak további útjai is vezettek.

Mattioni Eszter festőnek készült; művészi pályáján festészetével magábanvéve is sok sikert aratott; a 84. Ernst kiállításon, a Nemzeti Szalon tárlatain már egyként felfigyeltek a fiatal festőnőre[3]. Első képein az annyira tisztelt mester, Rudnay jelzi az indulás eredetét, de a külső hatások, a kezdeti Aba Novák-vonások, — német és francia expresszionistákra emlékeztető jegyeivel, — és ami Szőnyi István egy korszakára vall, mihamar tovatűntek. Talán még Pajzs Goebel Jenő e korbeli, expresszív, teltszínű tempera víziói mutatnak rokonulást[4], de a tanulás évei nyomán a teljes önállósulás is mihamar bekövetkezett. Korán megmutatkoztak a jegyek, amelyek művészetét egyre inkább a síkszerű, nagy nyugalmas felületek irányába térítették. Indulásának kötetlen színgazdag skálái, a 20-as évek expresszionizmusára emlékeztető merész tónusai egyre inkább valaminő monumentális, síkokban élő kifejezésrend felé módosultak. Az utókubizmus konstruktivitásától a sík felületek összébbzáruló világa irányába haladás mind közelebb juttatta a dekorativ-murális kifejezésmódokhoz. Meleg, világító színei azonban még ezekben az induló években is vissza-vissza tértek. Korán megnyilatkozott a népi témák iránti hajlandósága is. A színesség azonban a szakszerű etnográfiánál jobban érdekelte. Tónusainak kiszínesedését Tolna megye tájainak női népviseletei lobbantották fel. Szekszárd szülöttének figyelmét ugyanis a tolnai nép színes derűje ragadta meg, tájművészetének üdeségét Sióagárd viselete ihlette. Ezeken a képein azok a líraiságtól a dekoratívitás felé vivő hajlamai is megmutatkoznak, amelyek majd hímeskő művészetében oly erővel törtek felszínre.

A háborút megelőző években legjobb tulajdonságait azokon a síkszerű, nagy képfelületein látjuk, amelyeknek olykor embernagyság feletti alakjai, keresetlen, biztos elrendezéseikkel oly harmonikus értékeket jelentenek. A széles, epikus előadásmód, a meseszerű bőbeszédűség ismeretlenek ebben a művészetben; alkotásain inkább egyes alakok, csoportok jelennek meg. Időtlen látomás formán, mintegy az öröklétre szántan tekintenek szembe a nézővel, ami ugyancsak a monumentalitás felé

vivő adottság. Az impressziók, a pillanat megragadása kevésbé tartozik Mattioni Eszter művészi szándékai közé, bár közelmúltban készült könnyűkezű akvarelljein, temperáin ezekre a módokra is képesnek mutatkozik.

Nagylélegzetű ábrázolásformáit egész sor ekkori művén láthatjuk. Öregasszony c. kompozíciója 1934-ben a KUT tavaszi kiállításán az emlegetettek között a legkiemelkedőbb.[5] Ez a mű színkerülő, síkbazáruló jellegével már közelít a mozaik, a muralitás világa felé. Más képeit jellemző módon ezüstös hatású szürkékből építi fel, ezek utolérhetetlen harmónikus színkultúrájából a szekszárdi kiállításon is láthattunk (Marili). A magyar piktúrában annyira honos hangsúlyozott kékek, olykor egy-egy meleg vörös és okker átmenetekkel derengnek át ezeken a műveken, amelyeknek Lyka Károly és Ybl Ervin voltak méltatói.[6]

E művészet egyik biztos alapja Mattioni Eszter komoly rajztudása. E nagyfokú rajzkészség a szerkesztés biztonságával egyesülten mutatkoznak az Ernst múzeum 1936 karácsonyi tárlatán kiállított művein.[7] Ekkori képein teljesen síkban, színeket kerülve tárul fel a művész világa. Ezidőtájt készült falfestmény-tervein egyes kritikusai a megszokott formális szépségelemeket hiányolták. A lényegre törekvő, minden feleslegeset elhagyó, emellett az expresszionizmus utóízeit éreztető kifejezésmódjai stilizáció, kötött rend, az egyszerűség útjain valósulnak meg. Lassúbb ritmika, nagy belső csend érződik most, amelyet korabeli avatottabb értői is érzékelnek. Ferencvárosi Havas táj (Önarckép kutyával) c. képén mérhetjük fel különösen e korszaka eredményeit, színkultúrájának, szerkesztő képességeinek e tanúját. Az 1937. év nagy külföldi elismeréshez is juttatta. Az „Önálló hivatású nők" világszervezete Párizsban a Jeu de Paume Múzeumban, a modern művészeteknek e fő zarándokhelyén női művészek műveiből rendezett kiállítást. Mattioni Eszter neve európaszerte ismertté vált, Dezarrois igazgató, neves francia esztéta, a kiállításrendező az egész tárlat legérdekesebb adottságokkal bíró művészeként jellemezte Szekszárd szülöttét.[8] Neve az olaszoknak is kapóra jött; ők ekkor észak-olaszországi (Görz, Gorizia) származását is emlegették.[9] A nemzetközi figyelem képvásárlásokban is kifejeződött. Az akkor még fennállott Palais Luxembourg-beli képtár csupán Mattioni Esztertől vett képet. Ekkor került egy műve az USA-beli Carnegie művészeti alapítvány intézetébe[10] A külföldi siker, a hír nyomán most már idehaza is fokozottan fordult felé az érdeklődés, bár pályája indulása táján éppenséggel nem mondható sikerszegénynek; a Szinyei Társaság 1931. évi tavaszi szalonján már éppen egy Tolna megyei népies témájú művével, Ünneplő falusi kislányok c. képével a Nemes Marcell-féle utazási ösztöndíjat nyerte el. Majdani méltatói közül Szomory Dezső hangulatos írását inkább irodalmi érdekessége miatt említjük.[11]

Párizs, a nagyvilág és a haza így egyaránt tekintetüket vetették Mattioni Eszterre; a sikerek folytatódtak. A Jeu de Paume kiállítás évében nyílt a párizsi világkiállítás. Magyar pavilonjának kapuzatát Mattioni Eszter freskója díszítette. Ekkor Diplôme d'Honneur-t kapott. Siker-

1. Önarckép, festmény.

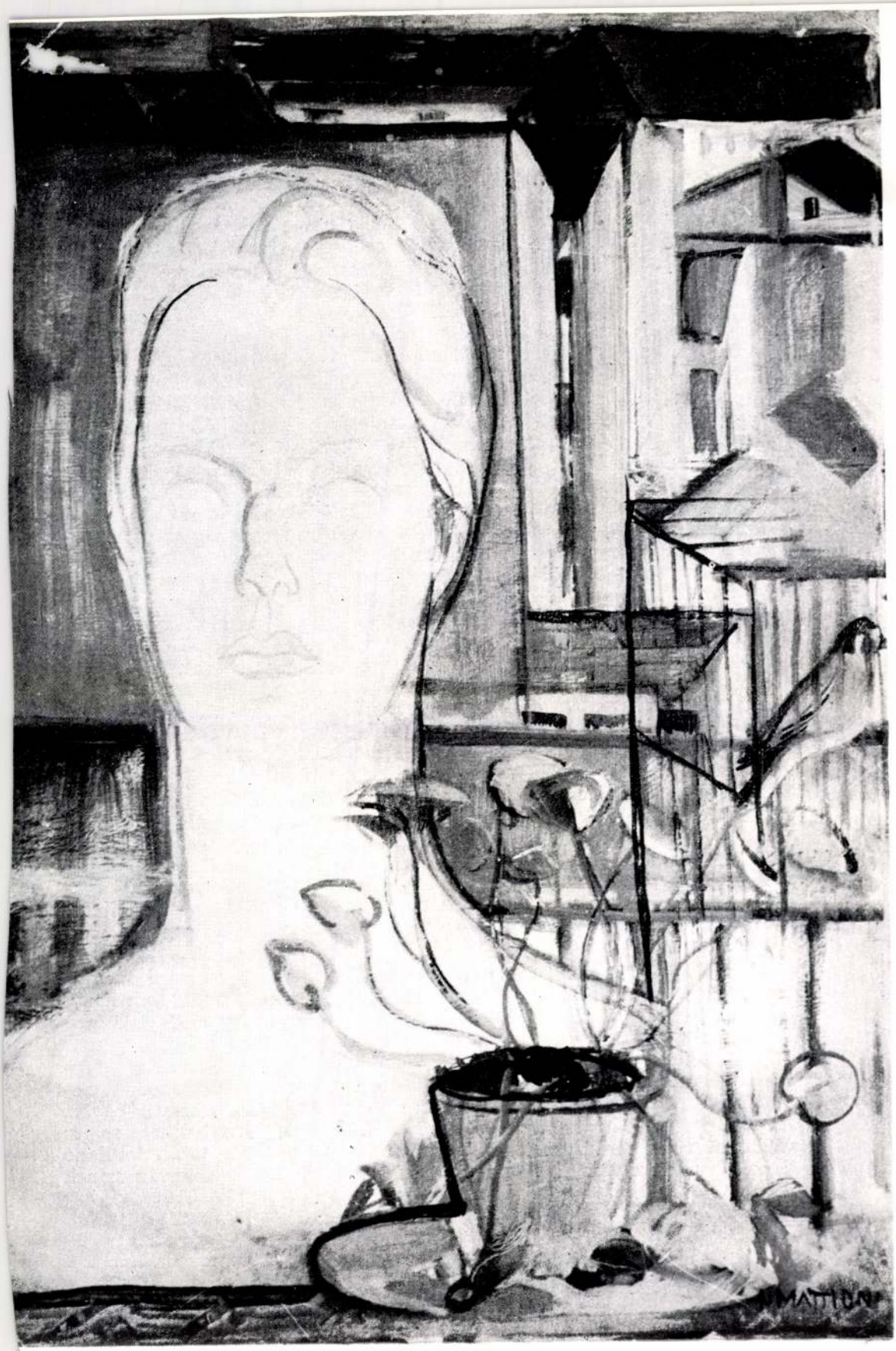

ről hallunk ekkor egy New York-i kiállítási szereplése nyomán is. Ezek után érte az a ritka kitüntetés, hogy a Szinyei Társaság tagja lett, amely eddig csupán Ferenczy Noémit fogadta be a nőművészek közül.

Említettük szürke-ezüstösre hangolt, nagy nyugalmú, falakra kívánkozó, önálló művekként ható alkotásait, amelyek falfestmény előtanulmányokként is értékelhetők. Ezek közül egyeseket stukkóalapokon készített. A II. világháború előestéjén svédországi útja, az északi világ ezt a szürke-kékes-ezüstös tónuskedvelését csak megerősítette. Ettől az időtől témaválasztásai egyre inkább színes tolnai népviseletek, másrészt, megrendelések nyomán az egyházi gondolatkör felé irányultak. A szolnoki művésztelepen időzés az Alföld magyaros realizmusa felé késztette. Akkortájt időztek ott, legalábbis átmenetileg Bernáth Aurél, Zádor István, Aba Novák Vilmos. Fényes Adolf befejező korszakát élte Szolnokon. Mindezek a jelentős mesterek nem hagytak hátra ott ebben az időben valaminő határozottabb, közös stílust, amelyet e művésztelep alakított volna ki. A fiatalabbak, Mattioni Eszter, a két Pólya és mások, a saját fejlődésüket követhették. Aba Novák korai időszakának vonásai emlékeztethetnének még leginkább az ekkori Mattionira.[12] Művészünk most is tolnai népi alakjaira emlékezik. Stilizálni, egybevonni kezdi azokat, miközben valaminő archaizáló ízt is érzünk. De társai nyomán ő is ki-ki lép a műteremből a fénnyel teli alföldi síkok kedvéért. A kétdimenzió az ő sík felületeit is biztos szerkesztésekre bíztatja. Egyes képeinek színfoltokból egybeállott homogenitása azonban már ekkor is kőszövedékek nyugodt felületeire emlékeztet. Említett szürkésből ezüstös tónusú alkotásainak javarésze ezekből az időkből való és a szolnoki telepen keletkezett. Fontos lépéseknek bizonyultak ezek a nagy művészetek artisztikus rendjére-csendjére utaló nyugalmas alkotások a kőfestészet világa felé is. A dekoratív játék esetleges járulékai sorban elmaradtak; nagyszerű rajztudása nyomán a vonaljáték válik elő; kialakul az a látásmód, amely képes a kiterjedtebb felületeken is gazdaságosan elrendezni. Ekkoriban foglalkozott Szolnokon a kazetta freskó gondolatával, a beépíthető falfestménnyel is. 1940 körülről ismerünk ilyen műveket, közülük a legszebbek sajnos ma már nincsenek határaink között, az értékelni tudó nyugati műgyűjtés szerzett meg belőlük. A muralitás felé készülődésnek Szolnok fontos állomása lett művészünk pályáján. A nagyobb felületek igényeihez méltó komponálási mód, azon belül a szerkezetet egybefoglaló kötöttség kerültek előtérbe.

Ebből a festészetből kezdett ugyancsak Szolnokon kisarjadni a hímeskő művészete, azonban a festést Mattioni Eszter mindmáig sem hagyta abba és az a szekszárdi kiállítás tanúságai szerint továbbra is figyelemre méltó eredményeket hozott. Képeinek egy fajtája a hímeskő műveknek mintegy változata, olykor előgondolata. Négy parasztlányt ábrázoló egyik ilyen művén a fehéré a főszerep. Könnyedén oldja meg a nehéz feladatot, a dús színességet zöldes reflexek oldják, szerkesztik egybe. Az utóbbi évek kisméretű temperáin, önálló műként is felfogható színes vázlatain a kiegyensúlyozott szerkesztés mellett a pompás, teli, felcsillanó színek örömeit élvezzük. Adria-parti friss művein teli mediterrán színek

2. Öregasszony. Hímeskő.

tüzelnek; a lignanoi strand homokja aranyalapos mozaikok tűzeivel világít. A hímeskőkészítés férfi számára is komoly munkálkodásai közeiben „Eszter úr", amint kollegái ezért hívják, szívesen nyúl könnyed kézzel a piktúrához.

Az eddigiek során is láttuk művészetének a monumentális műfajok irányába fejlődését. Úgy látszik művészi lényének ez az út természetes velejárója. A kazettafreskó gondolata, a secco falalapozásra történő festés is erről az útkeresésről tanúskodnak. A kor is hozzásegítette ahhoz, hogy a harmincas évek végén kifejezési törekvéseinek megfelelőbb technika után kutasson. Az új eljárásmód, a hímeskő elveinek kimunkálása még a szolnoki művésztelepen történt. Eleinte műkőből, színezett cementből, közösen Pólya Ivánnal kísérelt meg képeket alkotni.[13] Az ötletet fürdőszobák alakosdíszű csempéi nyomán nyerték, azonban a készítés kialakulását az említett kazettafreskós eljárás is egyengette. A Magyar Mérnök és Építész Egyletben 1938 elején került sor az új találmány bemutatására. Az eljárást Mattioni Eszter ugyan bejegyeztette, azonban sohasem ellenezte azt, hogy ezen a módon mások is alkossanak. Pólya Iván hamarosan bekövetkezett halála után fordult a természetes, színes, nemesebb kőzetfélék felé. Pólya Ivánt művészi adottságai révén egyébként sem vonzották a monumentális műfajok.

Az új művészi megoldást a kor is siettette. A modern építészet kiterjedt felületei igen alkalmasnak kínálkoznak, legalább is részlegesen, kitöltő díszek számára, bár ezt nem mindegyik építész vallja. A barokk kort követően felbomlott az építészet—szobrászat—festészet—díszítőművészet négyesének addig harmonikus, természetesnek tűnő együttélése.[14] A klasszicizmus, a hisztorizmus[15] egyre bonyolultabb, nem mindig szervesnek bizonyult törekvései inkább csak hangoztatott szándékok voltak napjaik vitatott eredményű gyakorlata mellett. Az ismeretekbeli felkészültség, a régebbi művészetekről való tudás rohamos gyarapodása magában véve nem bizonyult megnyugtató megoldásnak. A szecesszió komoly lépés volt a művességi ágak újbóli egybeötvöződése felé, de az első világháború utáni évek elakadt alkotóereje, továbbélő vékonyas hisztorizmusával, a neobarokkal, és az élet egészét birtokba venni nem képes avant-garde törekvésekkel ezt ugyancsak nem valósíthatta meg. A hazai helyzetben is gyakran vetették fel építészek, berendezőművészek az egymást szem elől vesztett műágak harmonikus egységben találkozásának nagy kérdését. Bár éppen a haladó építészek közül nem egy helytelenítette a modern felületek bárminő díszítését, Budapest főváros ezidőtájt már egyes reprezentatív építkezéseknél kötelezővé tette a külső díszítéseket. 1942-ben a Nemzeti Szalon ilyen tárgykörű kiállítását követett vita mutatta, minő mértékben érdekli ez a probléma a társadalmat.[16] Majd 1948-ban a közösség művészetével foglalkozó kiállítás tartósította az érdeklődést. Az akkor elhangzott nézetek szerint szükséges az, hogy az építményeket és a velük együttélésre hivatott díszítőművészetet azonos művészeti igények keltsék életre, miközben az elsőség az épületé. Ez jelenti ugyanis azt a keretet, amelybe a díszítőszerepű többi műalkotás (mozaik, sgrafitto, stukkó, ornamentális-, szobrászati díszek, falfestmények) harmonikusan belesimul.

3. Részlet a Budapesti Csokoládégyár előcsarnokának hímeskövéből. 1943.

Mattioni Eszter további pályafutása pedig a monumentális falművészet felé haladt. Csakhamar bebizonyosodott, hogy a hímeskő a mozaikkal egyenértékűen alkalmas általános érvényű, nagy igényű mondanivalók kifejezésére. Említett síkszerű tulajdonságai pedig nem bontják meg a vele díszített építmény tömegeit. Sőt, a hímeskő a mozaikhoz képest nem egy tulajdonságával bizonyult előnyösnek. A nagyobb kőlapocskákból egybeállított felületek, a színes műkő, párosulva a körvonalakat kifejező vonalbemélyítésekkel, újszerű, kötetlenebb kifejezést tettek lehetővé. Ezzel szemben a mozaik évezredes technikai és kifejezésbeli adottságai, fogásai könnyen konzerválhatják, a megszokott felé terelik a művész alkotókészségét. Az ismeretes kötöttségei révén esetleg nem is kívánt hisztorizáló vonásokhoz vezethet. Nem egykönnyű mellőzni a mozaik régtől ismeretes, visszatérő formuláit. A hímeskő így igen alkalmasnak bizonyult arra, hogy az új építészetet a közelmúlt hibás szemléletű, hamis, antikizáló gipsz, cement áltagozatai (dór oszlopok, súlyos párkányok, meander ormanensek, duzzadó kapuzatok stb.) helyett felületeinek helyes érzékeltetése mellett díszíthesse. A hímeskő a mozaikművesség tágabb családjából egy ugyancsak ősi oldalági műfajra, az opus sectile-re (kőintarzia) emlékeztet, amelyet a görög-római díszítőművészet padlózatok, olykor oldalfalak borítására alkalmazott és amelynek nemesebb kőzetekből összeállított mezőnyei ugyancsak alakos díszűek is voltak. Mattioni Eszter vívmánya azonban teljesen független az opus sectiletől.

A hímeskő nem egyszerre nyerte el azokat a technikai és művészeti hatásbeli tulajdonságait, amelyeket a mai alkotások tükröznek. Hogy kifejezésbeli lehetőségei a vele dolgozó művész számára minő skálát tartogatnak, azt leginkább Pólya Iván egy-két elkészült művén mérhetjük le, amelyek Mattioni Eszter világától teljesen eltérőek. A színes műkő helyett csakhamar elkövetkezett a bársonyos, erezetten hullámzó aragonitokkal való felületalkotások ideje, majd az anyagok sorában megjelent a hagyományos üvegmozaik, a falmozaikok ősi matériája, sőt valamelyes gyöngyházanyag is. De a kőlapok közé gyakran illeszkednek a velencei manufaktúrák üvegrögjeiből hasított lemezecskék is. A hímeskő anyagfajtáinál fogva is igen megkapó, tetszetős; a nemes kőzetek kristályos csillogása az egész műnek áttetsző, mélyebb rétegeiből is csillámló, kővirág jelleget ad.

Első ízben 1937-ben készített műveket e sajátos kőtechnikával Mattioni Eszter. Az Ernst múzeum 1938. évi kiállításán már vagy hetet láthatott közülük a közönség.[17] A kiállítás képei a festészetéből is ismert falusi nők, sárközi, majd baranyai, matyó népviseleteket mutató folklórisztikus témájúak voltak, de megjelent már a későbbi időszakok tengermélyeket ábrázoló világa is. Említettük, mennyire a síkban látó, leegyszerüsödő, nagy formák felé haladt festészete is. Hímeskő piktúrája ezeknek a gondolatainak kőben megvalósult folyamatává lettek. Közöttük a sárközi anyát ábrázoló mű Magyar Madonna címen került kiállításra. Megkapó a szerkesztőkészség ezen az alkotáson. Nem egyházias részletek, de a tartás ünnepiessége jelzi, hogy a mű az egyéni ember helyett valami általánosabbat ad. A háborús évek előestéjén, majd folyamán, az egyházművé-

4. Hárfázó nő. Hímeskő.

szet ismételt megrendeléseket jelentett; művészeink közül számosan fordultak e lehetőségek nyomán a nagy művészetek világa, a monumentális, emelkedett feladatokat tartogató lehetőségek irányába, hogy csupán az akkor egymásután épült, Árkay, Körmendi, Rimanóczy tervezte templomok díszítő feladataira utaljunk. Győr-Nádorváros új templomában vizsgázott első ízben a hímeskő mesterség. Itt a szószék egészen az új technikával díszített. A műkőborítás lényegében a négy evangélista szimbóluma; finoman archaizáló korai román szalagfonatos kitöltései a mozaikművesség időtlen motívumait a jelenben is frissen elevenítik fel. Az apostolszimbólumok szép, világos elhelyezésben hatva emelik át az ősi jeleket a jelenbe. A műkő tompítottabb színtónusai még a sgrafitto színhatásaira emlékeztetnek. A felsőörsi oltár előlapja inkább archaizáló; ez az ókeresztyén művészeti kompozíciót inkább szarkofágok előoldalainak mintabeosztásaként idézi (Theodorus érsek szarkofágja a ravennai S. Apollinare in Classe-ban). Ez a mű már a szorosabban vett hímeskőeljárások szerint készült. A kísérleti korszakból való egy Madonnája, amelynek felületei a kékes üveganyag csillogó erezetével vetítik elénk a légkör jelenségeit. A reneszánsz allegóriáit eleveníti fel egy rózsadombi villa három nőalakot ábrázoló képe, amely némileg praeraffaeleisztikus vonásaival talán az első olyan mű, amely már egészében hímeskő technikával készült.

A kezdő korszak induló nagyszabású alkotása azonban a budapesti Stühmer gyár bejárati csarnokának faliképe. A márvány zuzalékból készült műkőöntvénynek még itt is erős szerepe van. A tárgy a csokoládégyártás és fogyasztás folyamatát adja, két csoportba foglaltan a tengerentúli és a hazai mozzanatokat. Itt már megfigyelhető a matt zuzalékfelületek fellazítása, horzsolása, ami színhatásaikat módosíthatja. A tenger csillámló, kékes felületeit világító kőzetek, mozaikszemek jelzik. A gyarmati emberek csoportja a francia expresszionizmus vonásaiból idéz; a trópikus növényzeten itt csillan meg első ízben tán a gyöngyházanyag. A déltengeri flóra hímeskőben megszólaltatása feltűnést keltett és modern díszítőművészetünk kimagasló eredményét jelentette. Bebizonyosodott, hogy a hímeskő különösen alkalmas növényi stilizációk megszólaltatására. Délszaki állatok dekoratív megelevenítése, így egy alabástromból kirakott ezüstös-szürkés trópusi antilopé, ugyancsak nagy eredménye az új stílusnak. Az is nyilvánvaló lett az eddigi kisebbszerű díszítőfeladatok, valamint a hagyományos képformák és méretek után, hogy a hímeskő nagy kiterjedésű feladatoknál még biztosabban uralja a sík felületeket. Az egész mű hűvös, szürkés-zöldes színtónus-rendszerének sikere pedig azt mutatja, hogy a hímeskő műfaja, kőzetanyagából következően, sokkalta inkább a hideg, mint a teltebb, meleg színskálák világában érvényesülhet.[18]

A Nemzeti Szalon 1942. évi tárlatán már tizenhét hímeskőkép került a közönség elé.[19] A népiesség és a növényi ábrázolás szép kapcsolatát mutatja a Gyümölcsszedő c. kőkép a lombok, a virágzat valóságos és stilizáltság közötti egyensúlyával. Fokozottan fordult e kőművészet a dekoratív műfajok egyik ősi témája, a tengeri állatvilág felé is. A mediterrán kultúrák kezdettől adott tárgya a mélytengerek lakóinak dekoratív ábrázolása. A napsütötte déli tengerek mély vízeinek faunája megragadó artisz-

5. Békegalamb. Hímeskő.

tikus értékeinél fogva régtől ismert, reális témákat stilizált vonásokkal összegezett. A hímeskő művészetének rendjében természetes hajlékonyan, mégis az öröklétre szántan nyüzsögnek ritmikus, színes pompájukban a mediterráneum vízeinek élőlényei. A kristályosan csillanó, pompás műveket szép vegetáció egészíti ki. A színes mozgalmasságú, artisztikus témákból több is készült; a külföld tán legkorábban ezeket az alkotásait fedezte fel és méltatta. Svájc, Franciaország, Svédország, az USA. korán lettek megrendelői.

1947-ből való a Stühmer-faliképet követő nagy műve, a győri székesegyház Apor síremléke. A nagy lélegzetű, végtelen nyugalmat árasztó mű teljesen a hűvös színek tónusaiban tartott. Jegecesen fénylenek elő a nemes kőzetek; a fehér és alig színes ruházatú alakok bensőséges kapcsolatban állnak vagy lebegnek. A szimbólikus nőalakok, a Jó Pásztor, az angyal, a késő ókor jól ismert alakjai; a monumentális művészetek két évezredének öröklött kultúrája jelenik meg itt az 1940-es évek jelenében, formanyelvén. Az ünnepélyes, komoly-szép arctípusok Mattioni Eszter művészetében kiérlelődve, mintha ennek a sikernek ünnepére készültek volna. Az antik dionysikus körből az ókeresztyén szimbólumkultúrába átvett, majd a quattrocentoban újra pogánnyá vált szimbólikus alakok, drapériák, testtartások újból felelevenedtek. A biztos rajz, a szerkesztés az adott térben lebegő alakot is valószerű helyzetűvé formálta. A növényi stilizáció itt is mutatja, minő nagyszerű lehetőségeket tartogat még a hímeskő. Üde, friss anyagszerűséggel valósítja meg a nemes kőzetpiktúra a virág, a növény lényegét, ideáját.

Mattioni Eszter művészetének komoly sikere a győri székesegyház faliképe. Az ünnepien csillogó aragonit, márványanyag azt az emelkedett derengést idézi fel, amit az üveganyagú falmozaik inkább rakásmódjainak alig érzékelhető, finom egyenetlenségeivel, jegeces csillanásaival és nem utolsó sorban az aranyalappal ért el.

Az 1950-es évek építkezésein jónéhány műve talált helyére. A budapesti Bocskay úti lakóházak (4—6. sz.) építőmunkát ábrázolnak. A realizmus akkori útjai keresésének szándékait látjuk közülük jónéhányon, de a síkszerűség, a falak stílusainak jegyei ezeken is mindig fellelhetők, így az árnyékoltság-mentességek, a mélységábrázolások elkerülései. Még a győri falikép stilizált alakjaival tart kapcsolatot egy szép kompozíciója, a Hárfázó nőalak. Jó értelemben vett elegáns kaligráfiája a győri falikép és kisebb képek idealizált nőalak-szimbólumaira emlékeztet. Ezeket a műveket lendületes vonaljáték, szép vonásaik elsődlegessége művészetének abba az emelkedett szférájába sorolja, amely mindenekelőtt gyönyörködtetni kíván, a hétköznapi fölé emelkedő szintre juttat.

1955-ben a művész csupán hímesköveiből állított ki az Ernst Múzeumban.[20] A korábbi színes folklórtémák helyett most a dolgozó nép ábrázolására jutott a súly; a két témakört a kalocsai varrólányokat ábrázoló kőkép (az Apáczai Csere János u. egyik épülete előcsarnokában) egyesíti. Ezen a díszes népviselet a munkástémákkal egyesülve, a vonalrendszerek ismétlődő ritmusai, nagyvonalú zártsága mellett a négy alak egymás mögött elhelyezkedő szerkezetet, mélységet éreztet. A hímeskő stílusa itt

6. A hímeskő készítése. (Kiss Ákos felvétele)

átlépve eddigi síkszerűségeit, újszerűbb, térbeli ábrázolásmódokat kutatott. Viszont a legnagyobb felületek ősi törvénye szólal meg a Földmunkások c. nő—férfi témájú képen. Az alkotó ember tevékenységének magasabb szinten, a művészet talaján történő bemutatását az Arató leány c. művén találjuk meg. Mattioni Eszter mindig közérthető, ugyan stilizáló, de kevéssé absztraháló művészi nyelve magától értetődő, természetes módon realista.

A nagyméretű hímeskő képek sorában ekkoriban készült el a harmadik, a szigetszentmiklósi iskolaépület részére. A Toldiból merített jelenet Arany János-i realizmust idéz nagy helyzetjellemző készséggel. Toldi a nép elhasználatlan erejét jelzi, vele szemben a nádor lovascsapata Kálti Márk Krónikájának illusztrációjára emlékeztető fogalmazásban archaizálva, idejétmúltan ábrázolja az ereje teljében lévő, aktív feudalizmust. Itt a megbízók is kívánságokat támasztottak, így a monumentális stílusvonások mellett a képsíkból kiváló távlat, sőt árnyékhatás is található.

Ez alkalommal került közönség elé Öregasszony-t ábrázoló hímesköve is. Ez a két változatban is ismert munka festményelőzményű és figyelmünket annál inkább felhívja, mert a hímeskőnek arról a tulajdonságáról győz meg, hogy a műfaj a színes, világos, mozgalmas tónus és foltképzések nélkül csekély, zárt színeszközökkel minő erőteljes hatásokra képes. Ez a színeket kerülő, vagy a lehető legcsekélyebb alapváltozatra redukáló fehér-szürke-feketében tartott mű csupán hátterében mutat valamelyes barnás vörhenyest. Mindehhez az ábrázolat zárt formái elemi hatásokkal szólaltatják meg a koncentrált, szimmetrikus koordinátákban szerkesztett témát, az agg paraszt nő fejét. Reméljük, hogy Mattioni Eszter alkotókedvéből e kifejezésmód még más művekben is megszólalhat.

Ebben a korszakában készítette a dunaújvárosi falmozaikot. A kultúrház homlokzatára került kép fás-ligetes, szabadban pihenő, szórakozó munkásnépet ábrázol. Az egyik alakot, az éppen táncba kezdő, népviseletbe öltözött leányt utóbb hímeskőben is elkészítette. Az alakok, a tér plaszticitása, mélysége problematikussá teszi ezt a művet a falművészet világában.

Az utóbbi évtized — számos kisebb hímesköve mellett — nagyobb egyházi megbízatáshoz juttatta. A budapesti Rókus kápolna szentélyének három oldalát borítja hímes faliképe, amelynek Krisztusa a későantik művészetből ismert fiatal, széparcú emberalak. Pompás mellékalakjainak reális, mindamellett általánosító megjelenítése e művészetnek emelkedett kifejező lehetőségeit bizonyítja. A hímeskő itt szólal meg legteljesebb színskáláiban. A főalak kék-vörös drapériái az aranyalap hatásait közelítő meleg aragonit hullámzásból vágódnak elő. Pompás itt is a növényzet alakítása; csillogó zöld leveleik, a sziklák rőtjei, fehéres foltjai igen hatásosak e kőzetpiktúrában. A hátteréknek hullámzó kőfelületből való képzései talán még az ügyesebben rakott mozaikalapoknál is megfelelőbben töltik ki a síkot. A széprajzú alakok biztonságosan helyezkednek el az ideális tér előtt. Az egész mű a monumentalitás nagy nyugalmát, időtlen csendjét árasztja. A győri Apor hímeskő szürkés-zöldes hűvös tónusaihoz képest itt meleg-telt árnyalatok az uralkodók, még a fehérek is rózsaszínekkel derengenek.

A debreceni építőipari technikum egykori temető felett emelt épületében elhelyezésre talált hímeskő kép egy Ady-verssor gondolatából merítette témaötletét: „Ifjú szívekben élek". A temető talajának múltbeli,

sötét mélyéből, jelképes teréből nőalak emelkedik elő az élet, az ismeretek szőlőindájával. A hárfázó nőtípus szépvonalú megoldása Mattioni Eszter művészetének már ismert eredményei közül való. A páthosszal teljes szimbólika itt is arra figyelmeztet, hogy ez az elsősorban falakra kívánkozó művészet mennyire képes jelenünk emelkedettebb gondolatainak, eszméinek a megelevenítésére.

A Kis-Royal étterem 1968-ban elkészült fali dísze magyar vigasságot ábrázol, a dunaújvárosi alkotás továbbfejlődését látjuk itt. A háromdimenziós térképzés meleg, mélytűzű színekkel párosultan valósul meg; a remek olasz kőzetek, üveganyagok mellett itt helyt kapott hazai nemeskőzetünk, a májszín-rózsaszínes gerecsemárvány is.

A hímeskövek feletti csupán áttekintő seregszemle után vessünk pillantást készítési módjukra is. A hímeskő, amint fentebb érintettük, a márványzúzalékból előállított, színezett műkőből történt kezdetei után természetes nemes kőzetfélékből készült, üveg (részint arany) mozaikszemekkel, üvegrögök metszetlapjaival, gyöngyházzal elegyítve. Akár az ókori mozaikművek némely fajtáinál, a hímeskőnél is megtaláljuk olykor felületrészek elhatárolóiként a közbeiktatott fémkontúrokat. A mű elkészítésének első mozzanata a színvázlat. Ez Mattioni Eszter keze alatt akárhányszor magában is önálló alkotássá lesz. Ezek a tetszetős, kisebb méretű művek nem csupán a megvalósuló egésznek mintegy előrevetülései; a művész az alkotásra kerülő műfaj sajátos jellegéből következően már ekkor végiggondolja a természetes színű kőzetek felhasználásának mértékét, módját. A monumentális művészetek körében szokásosan, akár a falfestményeknél, itt is természetes nagyságméretű karton készül; ezt másolják át agyagba. Az erről készült gipsz negatív ágyba rakják ki az említett anyagokból magát a művet. A gipszágy letördelése után végül az egészet egybe csiszolják. A mozaiktól eltér tehát a készítés pozitív kartonjai révén; a mozaikot negatív, ún. Setzkartonnal rakják ki. Az emberi arc, testrészek, mindmáig színes műkőből kivitelezettek. Nagyobb felületű, korábbi műveinél a háttér, az alap nem egészében készült nemes kőzetekből, üveganyagból, hanem nagyobbára műkőfelületekből áll.

Áttekintve Mattioni Eszter művészetét, és abban az újszerű voltában, sikereiben egyaránt kiemelkedő helyzetű hímeskövet, úgy tűnik, hogy az új műfajnak a születése festészete kiteljesedésének időpontjával egybe esett. Ez volt az az időszak, amikor nagylélegzetű teremtőkészsége művészetét maradandó, örök, nemes anyagokba ültette át. A hímeskő a nagyobb felületeken bontakozik ki; a Budapesti Csokoládégyár, a győri székesegyház, a Rókus-kápolna, a debreceni technikum és más helyek elkészült művei vetítik elénk az új műfaj igazi lehetőségeit. A monumentális művészetek igényelte tipizáló hajlam Mattioni Eszternél adva van és egész munkássága során megnyilvánul. Művészeti előképei között a késő római ókeresztyén formák érezhetők; olykor a középkori miniatúrák, vagy a korai reneszánsz világa is megszólal. Ihletésének legfőbb forrása azonban saját egyénisége, amely festészetében is hasonló eredményeket fogant. Kifejező nyelvezete dekoratív, tetszést fakasztó, szépet alkotó idealizált típusokat teremtett. A szépség, a bel canto az ő világa; erről akar vallani, ezt teremti újjá, meg újjá. A nagyvonalú feladatokra alkalmas műfaj hajlékony stílusvoltából következően a finom részletek, növényi, akár geometrikus díszítmények megvalósítására egyaránt alkalmas. A nemes kőzetek, olykor a finom opál üveganyag magában véve is eszté-

tikai értéket jelentenek. A honi kőanyagok is kiváló szerephez jutnak ebben a sajátos magyar művészetben, amelyet Mattioni Eszter nem tartogat a saját számára, e technikával bárki más is élhet.

A hímeskő önmagában is megálló műfaj, de elsőrendűen alkalmas építményekben való befoglalásra, azokkal együttélésre. Kőanyaga magában véve is utal a legősibb, tartós építőanyagra. Műveinek epikai, elbeszélő hangneme, az általánosító, a realitás keretein belül is tipizáló formái igen alkalmassá teszik közösségi feladatai felé fordult társadalmunk nagy, kiemelkedő élményeinek, történéseinek megörökítésére.[21]

JEGYZETEK

1. *Pogány Ö. Gábor:* Mattioni Eszter Szekszárdon. Művészet 3. (1971) 41—42.
2. *Kiss Ákos:* Az új hímeskőművészet és az építészet kapcsolatairól. Művészet 4. (1963) 26—27; Uő: Mattioni Eszter új hímeskőművei a Rókus kápolnában. Művészet 5. (1964) 32—33; Uő: Mattioni Eszter újabb hímeskőalkotásai. Művészet 10. (1969) 31—32.
3. Magyar Művészet 5. (1929) 300, 364, 431; Uott: 6. (1930) 228; Uott: 7. (1931) 572—576.
4. *Kiss Ákos:* Mattioni Eszter művészete. Szekszárd, 1972. A Szekszárdi Városi Tanács kiadásában és gondozásában. 11.
5. A Reggel. 1934. IV. 16. A KUT-kiállításról.
6. Lyka Károly méltatása a Pesti Hírlapban. 1938. V. 24.
7. Pester Lloyd. 1936. XII. 20. Bilder und Bildwerke.
8. Színházi Élet. 27. (1937) 9. sz. Nagy sikert aratott Párizsan a magyar női művészet; Nemzeti Ujság. 1937. II. 17. A párizsi Jeu de Paume-beli kiállításról.
9. Il Piccolo. 1937. III. 23.
10. Carnegie Institute. 1938. XI. 16. Mattioni Eszter képéről.
11. A Reggel. 1936. XII. 20. számában.
12. Szolnok és vidéke. 1939. VIII. 10. Nyári séta a szolnoki művésztelepen.
13. 8 órai újság. 1938. Dr. K. M. Pólya Iván és Hollós-Mattioni Eszter hímeskőveiről.
14. *Pogány Frigyes:* Belső terek művészete. Budapest, 1955. 190—191.
15. *Kiss Ákos:* A hisztorizmus iparművészetének kérdéséhez. Művészettörténeti Értesítő (1969) 160—170.
16. Ujság. 1942. I. 10. A szobrászat és a festés helye az építészetben c. kiállítás méltatása.
17. Ernst Múzeum. Öt festő kiállítása. 1938. II—III-ban. Katalógus.
18. Budapesti Szemle. 1943. Ybl Ervin: A Stühmer gyári hímeskőről.
19. Képes Krónika. 1942. I. 15. A Nemzeti Szalon kiállításáról.
20. Művelt Nép. 1955. IV. 17. Noszlopi György: Mattioni E. Ernst múzeumi kiállításáról.
21. Mattioni E. életművét még számos helyen ismertetik: közülük itt csupán H. Vollmer: Allgemeines Lexikon der bildenden Künstler. III. Leipzig, 1956. 352.: Bildender Kunst, Dresden, 1954. 2. 49. írásokat említjük. Az 1970 októberi szekszárdi kiállítást legújabban a Nagytétényi Kastélymúzeum-beli (1972. III—IV.) és a veszprémi Bakonyi Múzeum-i (1972. IV. 29. V. 28.) követték.

TARTALOM

Bóna István: A korai bronzkori somogyvári-csoport leletei Nagyvejkéről — — — — — — — — — — — — — 3—18

Mészáros Gyula: A nagyvejkei későbronzkori kincslelet — — 19—66

K. Hankó Ildikó—Kiszely István: Mesterségesen deformált kora-népvándorláskori férfikoponya Tamási—Adorjánpusztáról — 67—84

Rosner Gyula: Előzetes jelentés a Gyönk—Vásártér úti avar temető feltárásáról. II. — — — — — — — — — — — 85—222

Rosner Gyula: A VI—VII. századi szürke kerámia és ethnikai vonatkozásai a Kárpát-medencében — — — — — — — 223—228

Kozák Károly: A szekszárdi bencés apátság feltárása II. — — 229—269

Gaál Attila—Kőhegyi Mihály: Tolna megye Pesty Frigyes helynévtárában (Anyagközlés) — — — — — — — — — 270—332

Kiss Ákos: Mattioni Eszter művészete — — — — — — 333—349

Galley - Hill (Brünn)

IV. 217

Hollós Mattioni Eszter

l.

Ernst Mur. Bi. kiáll
165, 166, 11.

Főo bépt

Ynád kozó Astropos
freskó 1 szpr prepar.
V vrájos csedelet
tap

MDK

Mattioni Eszter

Csendélet szegfüvel, himeskő
Nagymarosi táj, o.

Szegedi nyári tárlat, Mora F.Muz. 1967.jul.

MDK

Matthioni Eszter

Kiállátási hir

Hétfői Hirek 1967 nov.2o.

MDK

Mattioni Eszter

Szolnoki művésztelep kiáll. N.Galéria 1966.okt.

Mattioni Eszter
festő

A Nagytettinyi Kastélymúzeumban
lévő hamanahiállításán végebli
tempera és olajképei mellett hunus
kövéit is bemutatta.

— mes: Kővirág-varázsló
Nők Lapja, 1972. május - 19 szám

Matthioni Eszter
festő

„Az élet"
„Baranyai anya gyermekével"

} repro

– mes: Körvág – varázsló.
Nők lapja, 1972. május – 19 szám.

Mattioni Eszter
feslő

„Anya Gyemekével"
„Virágcsendélet" } repro

- mes: Kővirág-varázsló
sök Lapja, 1972. május - 19 szám

Matthias Eyter

neve említve

Művészettörténeti Értesítő 1972

309. old.

MDK.

Matthioni Eszter

Kiállitási hir

Müvészet 1967 jan.

Mattioni Eszter

Nemes-Lampérth József, Ámos Imre, Ferenczy Károly, Rippl-Rónai, Ferenczy Noémi, Kelety Gusztáv, Hollósy Simon, Glatz Oszkár, Vaszary János, Koszta József, Anna Margit, Korniss Dezső, Kernstok Károly, Spányi Béla, Csók István, Gulácsy Lajos, Munkácsy Mihály, Derkovits Gyula művészek alkotásait mutatták be az utóbbi aukció-kiállításokon, melyről Vadas József ir: "Mecénás-e a műgyűjtő?" cimmel, s ismerteti az ott szereplő művek értékelését.
A résztvevő művek alkotóinak neve a 2.sz. cédulán folytatva.

Élet és Irodalom, Bp. 1975. szept. 2o.
XIX. évf. 38. sz. 13. lap.

H. Mattioni Eszter

A Nör-nádorvárosi templom
wörébe, hímeskő, fentiről
Szépmüvészet 1943. 8. 24.

Mattioni Erzsébet
festő

M.D.K

Képeiből van a Nemzeti Galériában
is kiállítva

Dertalan Vilmos: A Magyar Nemzeti Galéria ujszerzeményei
Művészet, 1962. augusztus — 44 kep

Hollós-Mattioni Eszter

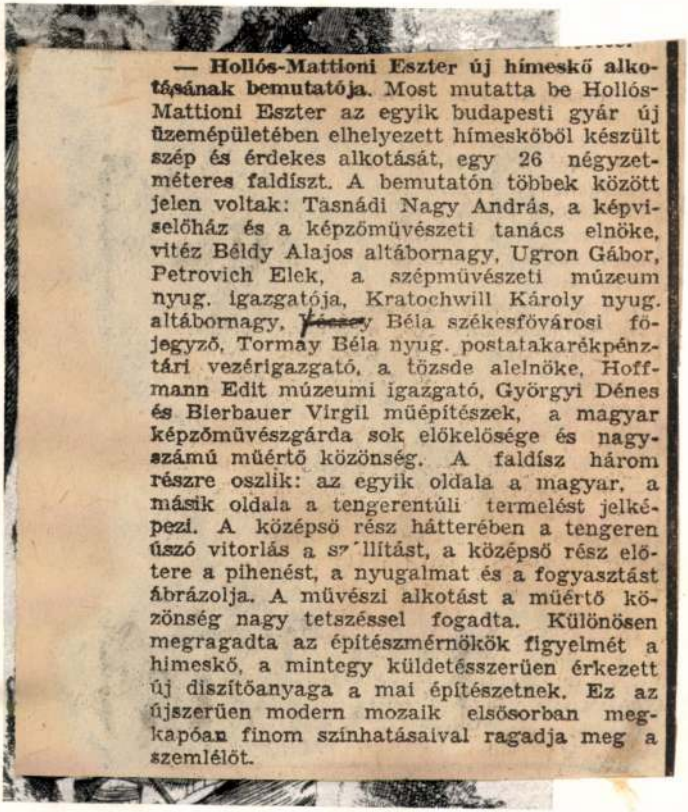

— **Hollós-Mattioni Eszter új hímeskő alkotásának bemutatója.** Most mutatta be Hollós-Mattioni Eszter az egyik budapesti gyár új üzemépületében elhelyezett hímesköből készült szép és érdekes alkotását, egy 26 négyzetméteres faldíszt. A bemutatón többek között jelen voltak: Tasnádi Nagy András, a képviselőház és a képzőművészeti tanács elnöke, vitéz Béldy Alajos altábornagy, Ugron Gábor, Petrovich Elek, a szépművészeti múzeum nyug. igazgatója, Kratochwill Károly nyug. altábornagy, Pécsy Béla székesfővárosi főjegyző, Tormay Béla nyug. postatakarékpénztári vezérigazgató, a tőzsde alelnöke, Hoffmann Edit múzeumi igazgató, Györgyi Dénes és Bierbauer Virgil müépítészek, a magyar képzőművészgárda sok előkelősége és nagyszámú müértő közönség. A faldísz három részre oszlik: az egyik oldala a magyar, a másik oldala a tengerentúli termelést jelképezi. A középső rész hátterében a tengeren úszó vitorlás a szállítást, a középső rész előtere a pihenést, a nyugalmat és a fogyasztást ábrázolja. A művészi alkotást a müértő közönség nagy tetszéssel fogadta. Különösen megragadta az építészmérnökök figyelmét a hímeskő, a mintegy küldetésszerüen érkezett új diszítőanyaga a mai építészetnek. Ez az újszerüen modern mozaik elsősorban megkapóan finom színhatásaival ragadja meg a szemlélőt.

† Pécsy

Uj Magyarság

1943. márc. 30.

születik, gyorsmozgású, pezsgő, szökellő . . . De a mámor a magyar költőt csaknem mindig látóbbá teszi, megvilágosítja. A bacchanália lejtésének mély értelme van az első lendüléstől az utolsóig. Attól, hogy »Fölfelé megy borban a gyöngy« s ebből kifolyólag :

»Törjön is mind ég felé az,
Ami gyöngy ;
Hadd maradjon gyáva földön
A göröngy«

— egészen addig, míg a végstrófa szent italáldozattá nemesíti a szertartást — a haza oltárán :

». . . mondhassuk csend- s viharban :
‚Szent hazánk !

Hollós Mattioni Eszter

Hollós Mattioni-Eszter új hímeskő alkotásának bemutatója

Hollós-Mattioni Eszter az egyik budapesti gyár új üzemépületében elhelyezett, hímeskőből készült szép alkotását, egy *26 négyzetméteres faldíszt* közéleti előkelőségek és képzőművészetünk vezető egyéniségeinek jelenlétében mutatta be. A három részre oszló faldísz a tengerentúli termelést jelképezi, a szállítást, a pihenést és a fogyasztást ábrázolja. A hímeskő, amely a *mai építészetnek új díszítőanyaga*, mint modern mozaik, elsősorban megkapóan finom színhatásaival ragadja meg a szemlélőt. A művészi alkotást a műértő közönség nagy tetszéssel fogadta. *(MTI)*

Esti Magyarország

1943. márc. 29.

Mattioni Eszter
Halászhálók, temp.
Domboldal, temp.
Csendélet, temp.

Ötven művész kiáll. N.Szal. 1947. jun.

2, 7 1.

H. Mattioni Eszter
festő

cród
z
Ignácz Rózsa =
Pesti tetők alatt.
Romeo és Julia
1947. ápr. 22.
képpel

koll. kiáll
ism.

M.D.K.

Mattioni Eszter

"Nemzeti Kiállitás" cimmel ir Berend Ilona a "Szabadság Ünnep" alkalmából a Fővárosi Képtárban rendezett kiállitásról, amelyen szer repelnek a müvész alkotásai.

Szinház, Bp. 1947. márc. 19-25. III. évf. 12. sz.

MDK

Mattioni Eszter, festö.

Anya gyermekkel.	Szines kö.
Öszi kert.	Olf.
Csendélet.	Tempera.

Föv.KPT.-MKSzSz.-II.Szabad Nemz.Kiáll. 1947.márc.16.-
ápr.6. Kat. 14.1.

MDK

Mattioni Eszter

"Csendélet", pasztell

Magyar művészhetek reprezentativ képzőművészeti kiállitása v. Ernst Múzeum.

Katalógus 1947 jan. 4-26-ig. 6.o.

MDK

Mattioni Eszter

"Csendélet", pasztell

Magyar Művészhetek Reprezentativ Képzőm. 6.1.
Kiáll. 1947.Jan. v.Ernst Múzeum. Kat.

Mattioni Ester

Bemutatott műve:

42. sz. „Visegrád", olaj

Balogh J.: A „Magyar képzőművészet I. művészeti kiállítás, Budapest, 1946. VII.

81

Mattioni Oszkár

Visegrád, olajfestmény

Magyar Képzőművészet
I. Kiáll. Katalógus 1946 július

MDK

Mattioni Eszter

Visegrád, olaj

Magyar Képzőművészetért. 1. kiáll. Ernst Muz.
1946. jul. 8 l.

MDK

Mattioni Eszter

Visegrád, olajf.

I.Művészeti Kiáll.Kat.1946.Jul.7.-Jul.28.-ig.
8.lap

Mattioni Eszter

egyik képe repr.

Uj Idők

1945. dec. 15

Tsz.:

Kelet	Beszélő neve (olvashatóan)	Hiv.	Magán	Inturb.	Kelet	Beszélő neve (olvashatóan)	Hiv.	Magán	Inturb.

Mattioni Eszter MDK

Szinyei Merse Pál jubiláris kiállitás /1945/:

"Marili" tempera

"Tisza" o.

"Visegrád" o.

M.Heil Olga-Kiss Dezső-Török Lajos: 1945 utáni művészeti életre vonatkozó adatok. Művészettörténeti tanulmányok. Bp. 1960. 221-250. l. 228.l.

Mattioni Eszter MDK

Szinyei Merse Pál jubiláris kiállitás /1945/:

"Virágcsendélet" tempera

"Nagymaros" tempera

M.Heil Olga-Kiss Dezső-Török Lajos: 1945 utáni művészeti életre vonatkozó adatok. Művészettörténeti tanulmányok. Bp.1960. 221-250.l.

228.l.

Mattioni Eszter festőművész
Marili, tempera
Szinyei Társaság jubiláris kiállitása
Ernst Muzeum, 1945

Da ich mich in Bács nicht mehr
lange aufzuhalten gedenke, und ich
bis jetzt über das gesandte Aquarell
ohne Nachricht blieb, so bitte ich ergebenst,
wenn Seine Hochgeboren Herr Baron darüber
zu verfügen gedenken, und verbleibe bis
dahin

Mattioni Eszter festőművész
Tisza, olajf
Visegrád, olajf
Nagymaros, tempera
Színyei Társaság jubiláris kiállitása,
Ernst Muzeum, 1945

Virág csendélet, tempera

Méltóságos
Báró Forster
Műemlékek Ízla

Ezennel igazoljuk, hogy

Harminchéteserny

fizet ott le pénztárunknál, mely
sto 20 értékkel

K 37833·67

...ERMELŐ Magyar Hitelintéz Pareszkozlóc Részvénytarsaság
...OROTTYA-UTCAI FIÓKPÉNZTÁR. V., DOROTTYA-UTCA 8.

MDK

Mattioni Eszter

Marili, temp.

Szinyei Merse Pál Társ. jub. kiáll. 1945. nov.

MDK

Mattioni Eszter

Visegrád, of.

Virágcsendélet, temp.

Szinyei Merse Pál Társ. jub. kiáll. 1945. nov.

MDK

Mattioni Eszter

Nagymaros, temp.

Szinyei Merse Pál Társ. jub. kiáll. 1945. nov.

MDK

Mattioni Eszter

Tisza, ef.

Szinyei Merse Pál Társ. jub. kiáll. 1945. nov.

Mattioni Ernst

Résztvett a Parantjást Dózsa szobrálapja javára rendezett kiállításon az Ernst Múzeumban 1945 júniusában.

Vigilia, 1960, 6 sz., 374 old.

Mattioni Ester

Bemutatott műve:

117. sz. „Kerti csendélet", tempera.

Nemzeti Parasztpárt Kiállítása, Budapest, 1945. VI.

Mattioni Ester

Bemutatott művei: 107. sz. „Barack-fák", tempera; 108. sz. „Szolnoki kertben", tempera; 109. sz. „Párás reggel", tempera.

Nemzeti Parantpást kiállítása, Budapest, 1945. VI.

Matthioni Eszter

Kecti csendélet, tempera

Nemz Parasztpárt DÓZSA
Kiáll. Katalógus 1945 jún.

Mattioni Eszter

Párás reggel, tempera

Nemz. Parasztpárt DÓZSA
Kiáll. Katalógus 1945 jún.

Mattioni Oszkár

Kolnoki kertben, tempera

Nemz. Paraszlpárt DÓZS
Kiáll. Katalógus 1945 jú

Matthioni Rezső

Barackfák, tempera

Nemz. Paraszt Párt (DÓZSA)
Kiáll. Katalógus 1945 jún.

MDK

Mattioni Eszter

"Barackfak" tempera
"Szolnoki kertben" tempera
"Párás reggel" "
"Kerti csendélet" "

A Nemzeti Parasztpárt Kiáll.Bpest.1945.
Jun.24. - Jul.8. Kat.

Mattioni Eszter

Fels, Alice: Rückblick auf eine Ausstellung moderner ungarischer Kunst. Das Goetheanum. Dornach, 1944. okt. 1.

~~Aba Novák Vilmos~~

Mattioni Eszter

Szönyi István

sovabb

Basler Nachrichten.

1944. aug. 23. (Gg.: Ungarische Kunst-Ausstellung im Kunstmuseum.) —

ajánlor utalványokás végé
még a mai napig, tehát eg
- elintérést, azért tisztelet
ök úr b. figyelmét kereset
lkészitésére felhivni anna
és engem kötelező részénes
eleget tettem, tehát sem
tem további vissza tarta

és azon reményben záron so
érésemet indokoltnak fogjó
nagyságos másod elnök úr

Őszinte tisztelője

Schlett Ignácz

épitőmester

MDK

Mattioni Eszter

Baur Albert: Moderne ungarische Kunst. Zur Ausstellung im Kunstmuseum. National Zeitung. Basel, 1944. jul.7.

Mattioni Eszter

Comisetti, Charles: L'exposition d'art hongroise moderne. Marchal Magasine. Lausanne, 1944. jul.

MDK

Mattioni Eszter

Martinet, Edouard: L'art hongrois moderne. L'Illustré. Lausanne, 1944. jun. 8.

MDK

H.Mattioni Eszter

H.Cr: Kunsthaus Zürich. Moderne ungarische Kunst.
Neue Zürcher Nachrichten. 1944. ápr. 27.

Mattioni Eszter

Courrier de Geneve. 1944. máj.31. J.de F: L'art moder
ne hongroise au Musée Rath.

H. Mallioni Eszter

rod

Schweizer Frauenblatt.
(Winterthur). 1944.
marc. 17. (Zu der Ausstellung moderner ungarischer Kunst.)

MDK

H.Mattioni Eszter

Moderne ungarische Kunst in der Kunsthalle.

Berner Tagblatt. 1944. febr. 2o.

MDK

H.Mattioni Eszter

J.B.: Kunsthalle Bern.Ungarische Kunst.

Neue Berner Zeitung 1944 febr.16.

MDK

H. Mattioni Eszter

National-Zeitung. Basel. 1944. jan. 24. Ungarische Kunst in Bern.

H. Mattioni Eszter

szül. 1902.

festő

Svájci magy-kiáll. kat

1944.

30. l.

DOHANYI NAGYARUDA
FELSOVISO

MDK

Mattioni Eszter

Virágcsendélet, paszt.

Tisza, temp.

Fővárosi Képtár jub. kiáll. 1944. jan.

H. Mattioni Eszter MDK

Virágcsendélet, temp.

Tisza, temp.

Műcsarnok 1944 Székesfőv.Képtár Jub.Kiáll.

Matthon Ester

l.

Szépmüvészet
1943 146. l.

MDK

Mattioni Eszter

Valló I. dr.: Győr város a magyar kulturáért. Szépművészet 1943. 146.l.

MDK

H.Mattioni Eszter,

Kanzel in der..... /Győr-Nádorv.templom?/

Szépmüvészet 1943. 8.sz.

Mattioni Eszter

az alábbi házban
a belépőben elhelye-
zett lúmeskő
fentitol.

Magyar Épitőművészet

1943. 232. l.

(Keppel.)

ilitikai adottságok szabták meg. A tengeri
ett az ellenséges köztársaság területét is.
olasz városállamokon vezetett keresztül,
ásában döntőszerepük volt. Lajos 1347
an van, hol Mastino della Scala fogadja.
ltozatossá a pihenés napjait. Veronából
róf az Este-család ős vendégli. Itt csat-
egyik érdekes egyénisége, aki elkíséri
poli fogadja és boldogan veszi kezéből a
elaffiak vendége három napig és a tisz-
églátó gazdáját, aki hozzácsatlakozva
yt. De ott vannak a kisebb signorék : a
nibe Malatestánál és a karácsonyt már
Rimini, Urbino nem vezető helyei az
varaiban az olasz humanizmus, a francia
szellőjét érezhette a király. Az alig 21
gyorsasággal vonul el a Scalák költőket,

H. Mattioni Eszter

Tordos

Ivod

Ignácz Rózsa:

Szolnok művészei. III.

Film-Szinház-Irodalom

1943. 37. n. (Archéppel és képekkel.*)

Az archépet Zádor István festménye után reprodukáltak.

* Kostúk a Górnádudvari vk templum szöveke

Az újfajta kőintarziát,
a magyar hímerkövet ő
találta fel. A Bátony-újlaki
fele gyárban munkások
szeszevel ő dolgozik

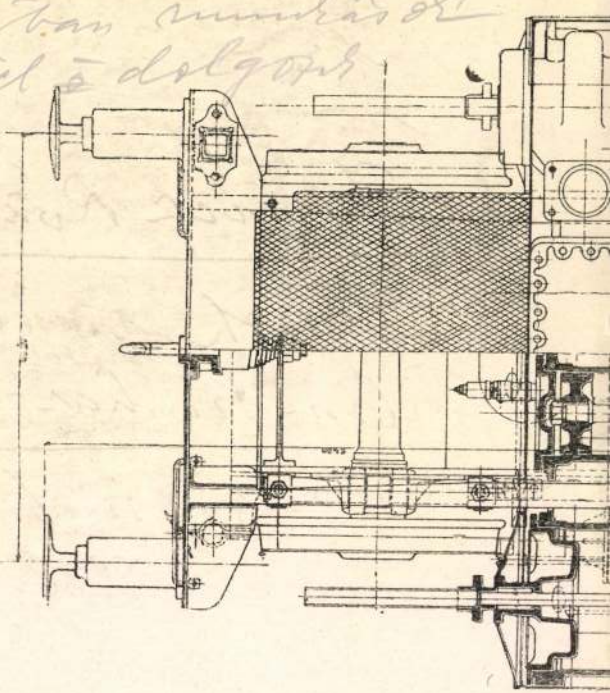

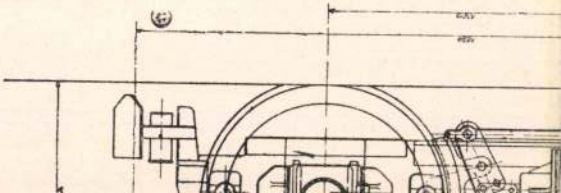

MDK

H.Mattioni Eszter

Dombi József dr: A legujabb magyar monumentális művészet. Szépművészet, 1943. 196, 197. l.

Mattioni Ente

l,

Szépmüvészet

1943. 62. l.

10f
MAGYAR KIR POSTA

Hollós Mattioni Eszter

l.

Szépművészet

1943. 155. l.

Die mit der Pfarre zusam-
ı eine ganz heutige Prägung
der Ausdruck einer inten-
ezeichnet in die Stimmung,
n dieses Stadtteiles. An der
ıhmen die besten Vertreter

H. Mattioni Erster

l.

Szépmüvèszet

1943-34. C

Mattioni Eszter

lásd Hollós-Mattioni E.
alatt is

Katol.Szemle.1943.182-83.1.

MDK

H.Mattioni Eszter

I-s A-l: A KUT kiáll. Nemzeti Ujság, 1943. nov. 7.

MDK

H.Mattioni Eszter

Tiszai táj, temp.
Virágcsendélet, temp.

KUT kiáll. N.Szal. 1943. okt. 5 1.

MDK

H. Mattioni Eszter

Tiszai táj, temp.
Virágcsendélet, temp.

KUT kiáll. N. Szal. 1943. okt. 31.

MDK

Ma/ttioni Eszter, festö

Angyali üdvözlet./már meglévö festmény után/.
Halak. /dekorációként születtek,s igy tökéletes illuziót keltenek./ Mindkettö himeskö.

R.Szöröái Ilona; "A magyar müvészetért" mozgalom nagy ki
litása. Mücsarnok. Uj Magyarság. 1943 máj.16. 13.1.

Mattioni Eszter MDK

Tisza, temp.

Mücsarnok 1943 A magyar müvészetért c.kiáll.

MDK

Mattioni Eszter, festö-szobrász

Csendélet. Tempera.
Tisza. "

Mücsarnok. IV. Képzömüv. kiáll. "A Magyar Müvészetért".
1943 máj. 16-3o. Kat. 13.1.

Mattioni Eszter MDK

Halak, himeskő

Mücsarnok 1943 A magyar müvészetért c.kiáll.

MDK

Mattioni Eszter, szobrász.

Halak. Himeskö.

Bécsarnok. IV.. Képzőmův.Kiáll. "A Magyar Művészetért".
1943.máj.16-30. Kat. 9.1.

MDK

Mattioni Eszter, szobrász

Angyali üdvözlet. Himeskö.

Műcsarnok. IV. Képzőműv. kiáll. "A Magyar Művészetért". 1913. máj. 16-ig. Kat. 11.1.

Mattioni Eszter MDK

Csendélet, temp.

Mücsarnok 1943 A magyar művészetért c.kiáll.

Hollós Mattioni
Eszter

l.

Szépmüvèszet

1942. 290 l.
többször

29 05 29
NS 1 -ESJ
BUDAPEST

Vészjel

BUDAPEST
62 BS
42 I -8-21

Mattioni Eszter

ried

Farkas Kolnok

Szépmüvészet
1942.230.-l

Hollós Mattioni
Eszter

50
21.3945

Önarckép, repr.

Pesti Napló képes
mell. 1929. szept.
22.

Korszerű legénylakás kombinált
selyemgobelin-szövésű magyar szaló
tartó textiliák, ötvösmunkák, kerám
valamint egyházművészeti tárgyak

A bemutató sikere úgy a sajt
egyértelmű elismerés alapján igen k

Kivétel nélkül minden magyar
séges törekvéseit, a közönség pedig
tevő vásárlásokkal igazolta elismeré

Iskolánk arra használja fel elsı
hogy azokon okulva, a következő
hasson fel és így évről-évre mind
magyar művészi ipar ügyét.

sztett ki a főváros áldozatkészsége.

Mattioni Eszter

László

Képművészet

1942. 218. l.

Hollós Mattioni Eszter

festő

l.

Szépmüvészet

1942.45: l.

Hollós Mattioni Eszter

l.

Szépmüvèszet

1942.43.l.

Hollós Mattioni Eszter

1

Építészet

1942. 4. l.
6. l.

Szépművészet

„EUROPA"
Film-, könyv-, lapterjesztő- és
könyvkiadó r. t.
Bp, V., Rothermere-tr. 12.
Telefon: 127-537.

Mattioni H. Exter

Catalogo della XXIII
biennale. Venezia,
1942 – XX. 292. p.

Hollósné Mattioni
Eszter

1928. ápr. tavaszi szalon
(Nemzeti szalon)
Munkás ember, olaj
zet, olaj
Fink pleinaireben, olaj

Fajansz, Késmárki IX. 62

Hollós Mattioni Eszter

MAGYAR MŰVÉSZET

1930. 228, 240

~~1931. 572, 594 – 596.~~

1929. 300, 364, 429, 431

Hollós Mattioni Eszter

l.

Nemzeti Szalon

Tavaszi Szalon

1930.

875. Gundelfinger Gyula.
Sz. Krompachon 1833 április 28-án. + ugyanott 1894. máj

~~875.~~ Szirma Bessenyő.

Az uraságí földszintes kastél
a terasse van, melyhez széles út kanyarodik
nek diszt és az út mentén a virágok közt dé
helyezvék el. A zsindelylyel fedett ~~kastély~~ épület

Vászon, méretei 36.3: 27.4 cm
~~Átvétett a Nemzeti Muzeumtól~~
~~[illegible]~~

24-én.

904: V.4.

757

6

H.Mattioni Eszter

festőművész

Szinyei Társaság Tavaszi Szalon kiállitása - a Nemzeti Szalonban - képével szerepel.
Szakitott a szinek bombasztikus tulzásaival,uj képei viszont belső tartalomban annál többet adnak.

Nemzeti Ujság
1930.V.11.

Mattioni Eszter

grafikus

1918 – 1922

Érmiss 1930. 86. l

1. Rajzmellé

TOMKA EMIL: Hazai folyó

Hollós Mattioni Eszter

Herman Lipót. Néhány
női festőművészről -
Magyar Művészet
1931. 572-576.
Két képpel -

lásd okv.

LORENZO COS

Szépm

H. Mattioni Eszter

1932. Szinyei Társaság Nemes Marcell-féle utazási díj.

Hollósné Mattioni Erzsébet

koll. kiáll. Ernst
1933. máj.

rod

Forum 1933. 168. l.

(Az Ernst Museum
kiállítása.)

Terra sigillata VII. 193

Hollósné Mattioni

Eszter

l.

MAGYAR IPARMŰVESZET

1937. 150. l.

KIRÁLYI EGYETEMI MAGYAR NYOMDA

30 nap **NOVEMBER** 48. hét

23 Vasárnap		Kelem. *Kelemen*
24 Hétfő		Ker. János *Emma*
25 Kedd		Katalin *Katalin*
26 Szerda		B. Sz. János *Milos*
27 Csütörtök		Érm. Mária *Virgil*
28 Péntek		Pignatelli *Stefánia*
29 Szombat		Szaturnin *Noé*

Hollós-Mattioni Eszter

vrad

Farkas Zoltán

Budapesti levél

Forum (magyar rész)

1937. 6 d.

~~Rakaczai vándorkvt. III. 179.~~

Hollós – Mattioni Eszter

lárd

159.

Műveszet

1937. 10. n.

105. l.

észlelhető a firenzei Niobe-csoport egyes szobrain is. Görög eredetije még a Kr. e. IV. században keletkezett; legtöbb valószínűség szerint, tekintve az ábrázolás megkapó lendületét, Skopas művészetének körébe utalhatjuk. Példányunk másolat a római császárság korából.

141. FÉRFI TORZÓJA.

Márvány. Magassága 61 cm. Csak a törzs maradt meg. Számos kisebb sérülés. Dél-Franciaországban találták. Dru et Cie párisi műkereskedőtől vásároltuk.

A férfitörzs előre hajló vállai azt bizonyítják, hogy az ábrázolt férfi mindkét karját előre nyujtotta. Valószínű, hogy balkezében íjat tartott és jobbjával megfeszítette

Hollósné Mattioni

Eszter

lásd oku

Magy. Iparm

1938. 325 l.

Hollós-Mattioni Eszter

irod

Móricz Virág dr.

Képzőművészeti kiállítás Budapesten.

Tátra 1938 II. 3. a.

Hollósné M. Eszter

1923/24 - 1928/29

Ferkèpzomfoiskèvk

92.1.

BURGUNDI FALKÁRPITOK, a berni történelmi múzeum kilenc, selyemmel és arannyal gazdagon átszőtt falkárpitja, melyek részben Merész Károlynak a svájciak által 1476-ban zsákmányolt díszsátrából, részben a lausanne-i székesegyházból származnak. Kettőn csak heraldikus dísz van, négyen jelenetek Julius Caesar életéből, egyen Herkinbaldus legendája. Ez utóbbi művészettörténetileg igen fontos, mert Rogier van der Weydennek a brüsszeli városházán 1695-ben elpusztult falfestménye után szőtték. A falkárpitok kivétel nélkül a XV. sz.-ban készültek, a Herkinbaldus-kárpit Brüsszelben, a többi Brüggében, Arrasban, Tournayban.

BURGUNDI HÍMZÉS (lazur-hímzés). A hímzésnek a XV., XVI., XVII. században Franciaországban, kivált Arrasban, Németalföldön és Olaszországban gyakorolt módja, melynél az alapot sűrűn bevonják vízszintes aranyszálakkal, azután ezeket az aranyszálakat színes selyemmel, gobelinöltéssel áthímzik; aszerint, hogy a hímzés sűrűbb, avagy ritkább, erősen vagy gyengébben csillog át az aranyszál. E finom és munkás technika nemcsak a legnagyobb gazdagságot, de a legrészletesebb finomságot eredményezi s az alakos hímzésnek legmesteribb alkotásait hozza létre. Példa rá a burgundi miseruhák. *Payrné.*

BURGUNDI MISERUHÁK *(Burgundische Gewänder)*, a bécsi kincstárban és a berni dómban őrzött hímzett miseruhák, melyeket állítólag egy burgundi herceg a XV. sz. folyamán az aranygyapjas-rend ünnepségei számára készíttetett. Ezek a legpompásabb ránkmaradt burgundi hímzések annyira tökéletesek, hogy sokáig vita tárgyát képezte, vajjon egyes részek nem szövés útján vannak-e előállítva. A gazdag alakos dísz németalföldi mester rajzai után készült.

BÜRI, *Max*, svájci festő, * Bürgdorf 1868, † Interlaken 1915. A berni parasztok és tájak festője, de nem anekdótafestő, éppoly kevéssé, mint

Mattioni Eszter

kultuszminiszteri elismerés a Szent István kiállitáson szerepelt pályamunkájáért.

Pesti Hirlap

1938 jun. 21.

Hollós Mattioni Eszter

írod

Elek Artur:

Tizenhárom festő balatoni képei.

Ujság. 1939. máj. 7.

Hollósné Mattioni

Eszter

l.

Bírómagfestőnők

57. l.

Hollós Mattioni Eszter

Tavaszi szalonban kitüntetett diszmerés

BUDAI NAPLÓ nyomdája
Budán, I., Bors-utca 24.
Telefon: Aut. 50-2-96

5%-os svájci frank névértékű zálogleveleket bocsátott ki takarékpénztár, melyeknek nagyobb részét a svájci pénzpiacon sikerült elhelyezni.

A takarékpénztár betétesei a pénzforgalom korlátozására vonatkozó intézkedések tartama alatt a legmesszebbmenő bizalmat mutatták az intézettel szemben, viszont a takarékpénztár is igyekezett ezen idő alatt a törvényes lehetőségek keretein belül ügyfeleinek minden jogos igényét a legmesszebbmenően kielégíteni.

A takarékpénztár hitelezési tevékenységében — a feltétlen mobilitás elvére mindenkor gondosan ügyelve — mellett, hogy a meglevő hiteleket igyekezett fenntartani, még új hitelekkel is rendelkezésére állott a székesfőváros lakosságának. Ennek az üzleti elvnek megfelelően a váltóárca 37.7 millió pengőről 42 millió pengőre emelkedett.

A székesfőváros intézményeinek nyújtott hitelek összege — amelyet az intézet most is külön mutat ki — a mult évi 17.4 millió pengőről 10 millió pengőre csökkent. Ebben a tételben szerepel a Budapest Székesfővárosi Vásárpénztár Részvénytársaságnak a főváros betéteiből külön erre lekötött fedezet mellett nyújtott hitel is, amely a mult évi 14 millió pengőről 6 millió pengőre csökkent.

Értékpapirjai értékelésénél a takarékpénztár a 130—932. M. E. sz. rendelet rendelkezéseit, amelyek az értékpapirokat a tényleges forgalmi áraknál magasabb értékelését engedik meg, nem alkalmazta. A záloglevelek biztosítéki alapjában lévő angol font névértékű záloglevéleknél az angol font sterling árfolyamának eséséből származó veszteséget a takarékpénztár mérlegében elszámolta.

Veszteség- és nyereségszámla a következő. Veszteség: Adók 23.120.16 P, személyzeti kiadások 1,426.551.03 P, költségek 685.535.16 P, leírások 50.191.51 P, nyereség 350.536.50 P, összesen 2,765.934.36 T. — ***Nyereség:*** Tiszta kamatjövedelem 2,184.613.12 P, jutalék, ingatlan és egyéb jövedelmek 581.321.24 P, összesen 2,765.934.36 P.

A takarékpénztár a kimutatott 350.536.50 P tiszta nyereségből részvényenkint 2.50 pengő osztalékot fog fizetni.

Mattioni Eszter

Wód

s

Rózsa MSz. 241. l.

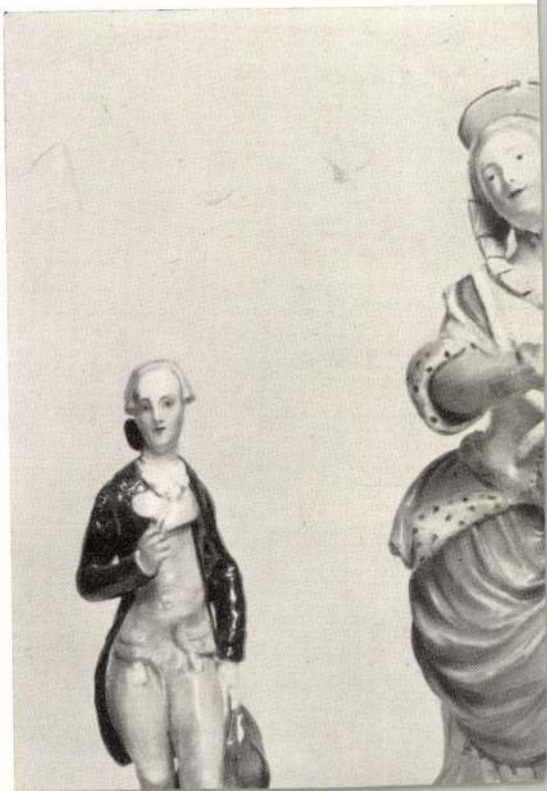

Mattioni Eszter

l. Lá Biró Ilgyűst

73 l.

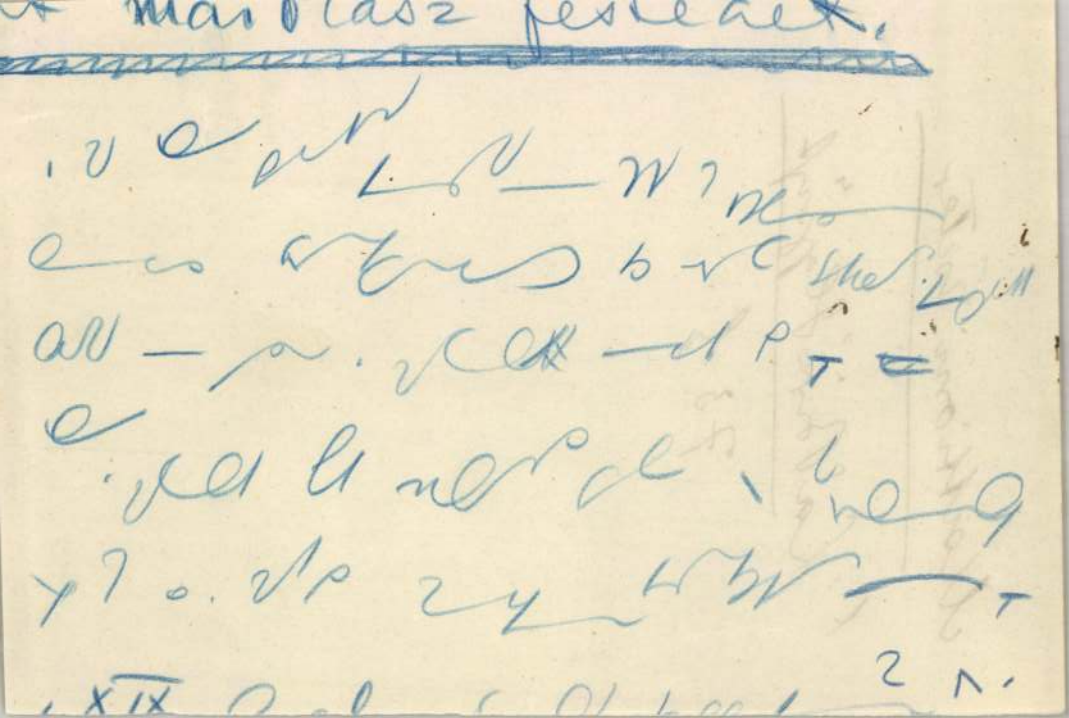

Hollós Mattioni Eszter

Erdő

Spectator: Képző-
művészet - Budapesti
Szemle. 1941. augustus
170. l.

A lengyelek most ilyé csinálnak.

Francia földön víg volt az élet.
A Szajna fényes, ragyogó.
De én egy beteg lengyel vagyok
S a Visztula az igazi folyó.
A Visztula az igazi folyó.

Az bús mezőkön kanyarog.
A partjai néha dörögnek.
Mellette az anyák szeméből
Egyre hullnak a könnyek.
Egyre hullnak a könnyek.

Pompában, fényben élni jó,
Szívni mézét ezer virágnak.
De lengyelhon egy bús napnyugvás
S a ködös síkok engem várnak.
A ködös síkok engem várnak.

Hollós Mattioni Eszter

l.

Szépművészet

1941. 274. l.

etoo, col suo segno espressiv
he gli ~~aveva~~ dava il tempera
mento magiaro e colla
na fattura vibrante,
~~[illegible]~~ ricco di
abbassati toni, bruni
e neri, contrastati con
violenti tocchi bianchi
violenti e lucenti.
~~Il grande maestro~~ Egli
~~usa adoperare~~ maneggia da grand
maestro il bulino, e
influisce molti giovan
Occupa un posto isolato
ma eminente Dionisio
Csánky il paesista
che ~~nella~~ col suo sintetic
~~maniera realistica~~
realismo sintetico espri

Tovább

K

H. Mattioni Ester

~~Bernáth Aurél~~

~~Borbereki Kovács Tóbiás~~

~~Chiovini Terenc~~

~~Fényes Adolf~~

H. Mattioni Ester

Révész Pál

G. Szabó Kálmán

Szlanyi Lajos

Vidovszky Béla

Zádor István

A szolnoki művész-telep 40. év fordulója alkalmából rendezett szolnoki kiállítás résztvevői –

10/P

Parkányi J. K.: A szolnoki művésztelep. Rajzoktatás. 1941. II. évf.

10 sz. – ~~borítékon~~

ázkerület Igazgatótanácsától.

ságos Bizottságának:

B u d a p e s t.

r hó 27-én 263/921. szám alatt
t előterjesztést tettünk a Val-
mhoz Bukarestbe, hogy illetékes
Lux Kálmán müépitész ur részére
gedtessék.
ezett miniszterium 9105/922. szám
tést küldte:
ogy a Külügyminiszteriumnál és
ogy Lux Kálmán budapesti épitész
önnyittessék, hogy a kolozsvári
zhassék."
épitész urat személyesen érte-

./.

H. MATTIONI ESZTER

198. Tisza, tempera

109. Virágcsendélet, tempera

Nemzeti Szalon

Őszi tárl. 1942. okt.

MDK

H. Mattioni Eszter

Nagy Zoltán: A művészi vázlat jelentősége.
Műbarát-füzetek, Bp. 1940.

H.Mattioni Eszter festőművész
Szigliget
Harangtorony
Tengerész ünnepély
Műbarát kiállitása, 1940

MDK

H. Mattioni Eszter

-rp-:"A magyar művészetért" kiállítása. Magyarország 1940. dec. 14. 6.l.

Mattioni Eszter

Mezőkovesdi leány
c. képe repr.

KMTárs. Magyar mű-
vészetért. 1940-41.

MDK

H.Mattioni Eszter

Mezőkövesdi iró asszony, tempera
Délutani napsütés a Balatonon, tempera
Mezőkövesdi leany, tempera

"A Magyar Művészetért" Képzőm.Kiáll.Kat.
Műcsarnok, 1940 Dec. 15 - 1941 Jan.12. 19.1.

Mattioni Eszter MDK

Mezőkövesdi leány, repr.

Mücsarnok 194o A magyar müvészetért c.kiáll.

MDK

MDK

H.Mattioni Eszter

Balatoni virág, temp.

Magy. Müvészetért kiáll. r.Mücs. 1940. febr. 10. 1.

MDK

H.Mattioni Eszter

Badacsony Szigliget, temp.

Magy. Művészetért kiáll. r. Mics. 1940. febr.

lo. l.

~~Barpó Endre (1928)~~

tovább

~~Ecsödi Ákos (1927)~~

H. Mattioni Eszter (1932)

Hincz Gyula (1930)

Iván Szilárd (1937)

K

Kolbe Mihály (1934)

Pekáry István (1933)

Rozgonyi László (1926)

Szin György (1935)

Vadász Endre (1929)

a Szinyei Társaság Nemes Marcell-díjak nyertesei

l.

Tavaszi Szalon

XIII.

EGYETEMI NYOMDA

31 nap **MÁRCIUS** 12. hét

14 asárnap		Fekete vas. *Matild*
15 Hétfő		Nemzeti ü. *Nemzeti ü.*
16 Kedd		Geréb *Henrietta*
17 Szerda		Patrik *Gertrud*
18 ütörtök		Sándor *Sándor, Ede*
19 éntek		Sz. József *József*
		B. Csák Már

Mattioni Ester

szerepelt a KUT és MME közös tárlatán.

Só lijság 1932. XI. 6.

MDK

H.Mattioni Eszter

A szolnoki müv.telep 40.évf. kiáll. tésztvevője

Párkányi I.K: A szolnoki müv.telep. Rajzoktatás, 1941. 2. évf. 1o.sz.

H. Mattioni Eszter MDK

Tisza, temp.
Virágcsendélet, temp.

Nemzeti Szalon 1942. okt.
Őszi tárlat

MDK

H. Mattioni Eszter

Tisza, temp.

Virágcsendélet, temp.

Őszi tárlat. N. Szal. 1942. okt.

Mattioni Eszter

Kiákit

Mo. 1942. II. 5.

ó i v

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

tán: . . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

Mattioni Ester

Kiállít

Nv. 1942. I. 23.

pont meginditotta rotaprintes for-
köteteként a
zőművészeti Élete"
nely a Közoktatásügyi Népbiztosság
Budapesti Kir. Ügyészség 1919-es
ozó részét tartalmazza. Ára: 15.- Ft.

adványai közül kapható
1954-55."
pont évkönyve. Ára: 75.- Ft.

1956-58."

a Művészettörténeti Dokumentációs

MDK

Mattioni Eszter, festőm.

Tárlatbeszámoló. Magy. Kulturszemle. 1942.

jan. 15. 19-2o l.

H. Rationi Euler

Kiellif

PH. 1942. I. 13.

T. Cim!

A Művészettörténeti Dokumentációs K
ráskiadvány-sorozatát. A sorozat első

"Magyar Tanácsköztársaság K
cimü levéltári publikáció jelent meg,
Müvészeti Osztályának iratanyagát és
iratanyagának a képzőmüvészetre vona

Értesitjük, hogy ezenkivül intézetünk

"Müvészettörténeti Tanulmány
cimü kötete, mely a Dokumentációs K

Továbbá kapható

"Müvészettörténeti Tanulmány
cimü kötete. Ára: 45.- Ft.

A felsorolt kiadványok megvásárolhat

H. Mattioni Esther

Kiákít

Mo. 1942. I. 13.

T. Cim!

A Müvészettörténeti Dokumentációs Köz
ráskiadvány-sorozatát. A sorozat első k

"Magyar Tanácsköztársaság Kép
cimü levéltári publikáció jelent meg, an
Müvészeti Osztályának iratanyagát és a
iratanyagának a képzőmüvészetre vonatk

Értesitjük, hogy ezenkivül intézetünk ki

"Müvészettörténeti Tanulmányok
cimü kötete, mely a Dokumentációs Köz

Továbbá kapható

"Müvészettörténeti Tanulmányok
cimü kötete. Ára: 45.- Ft.

A felsorolt kiadványok megvásárolhatók

Matthioni Eszter MDK

Virágcsendélet, tempera

Mücsarnok 1942 A magyar müvészetért c. kiáll.

Matthioni Eszter MDK

Kalotaszegi leányok, tempera

Körösfői menyecske, tempera

Mücsarnok 1942 A magyar müvészet ért c.kiáll.

Hollós Mattioni Eszter

festő

erőd
2

Ujság. 1942. jan. 10.
(e.a. 1942. A szobrá-
szat és a festés helye
az építészetben.)

Krupp-féle essem gyár Könyvtár

III-60

Mattioni Eszter

MDK

Bakay M: A KUT kiáll. Nemzeti Ujság 1941. nov. 30. 21 l.

MDK

H. Mattioni Eszter, festö

Körösföi leány. Tempera.
Csendélet. "

Nemzeti Szalon. Kut. 1941 nov.-dec. Kat.

M.D.K.

H.Mattioni Eszter

A Szolnoki Müvésztelepen, csoportképen mutatja be a müvészt a lap.
Fényképfelv.

Tarka Barka c. rovat
Film Szinház Irodalom, Bp. 1941. szept. 12.-18. IV. évf. 37. sz.

H. Mattioni Erster

Ki-Mit

Ki M. 1942. IX. ii.

gy ut 41.), készpénzfizetés ellenében.
650-51 Müvészettörténeti Dokumentá-
Ebben az esetben a kért könyvet pós-

cta Cassae Parochorum" egri anyaga,
ök utáni állapotát rögziti.

vészettörténeti Dokumentációs
Központ

Mattioni Ester
festő

Szerepel a KUT kiállításán a Nemzeti Szalonban. Említve Virágcsendélete.

N.U. 1942. XI. 4.

H. Maddioni

A Nemzeti Szalonban a KUT kiállításán szerepel.

U. M. 1942. XI. 3.

Hollósné Mattioni

Eszter

cvád

Ybl Szemle

1942. 778. 167. l

összeg a küldött
Továbbra is marad

Összesen 520 Lei; :28 = 18:50
240
és egy pengő = 28 L.- lessz átszámitva

MDK

H. Mattioni Eszter

Virágcsendélet, tempera

Nemzeti Szalon.kut.1942.nov.

MDK

Mattioni

csop.kiáll. N.Szal.

Ybl: Képzőművészet. Budapesti Szemle, CCLXIII.
1942. 161-74.

H.Mattioni Ezster

Virágcsendélet, temp.

KUT kiáll. N.Szal. 1942. nov.

H. Shaddioni Eszter
festő

Kiállít az „Alkotás Művészház" első kiállításán.

N. U. 1942. XI. 19.

H. Mattioni Eszter

Körösfő leány,
tempera 600.—

Alkotás Művészház
I. csop. kiáll.
1942. nov.

Perjámosi ásatás VI. 181

MDK

H.Mattioni Eszter, festőm.

36. Körösfői leány. Tempera.

Alkotás Művészház - I.csop.kiáll. 1942. nov. 8-24.
Kat.

MDK

H. Mattioni Eszter

Kőrösfői leány, temp.

Alkotás Művészház első csop. kiáll. Bp. 1942.nov.

MDK

Mattioni Eszter festő

j.j: Őszi tárlat a N.Szal.ban. Pesti Hirlap,
1942. okt. lo. 6 l.

H. Mattioni Ekter
festő

Kiállít a Nemzeti Szalon őki tár-
latán, említve Tisza-Rejse.

Új Magyarság 1942. X. 15.

H. Nadbáni Ekler
festő

Kiállít a Nemzeti Szalon őszi
tárlatán.

Nemzeti Újság 1942. X. 13.

H. Thallóczi Ekler
festő"

A Nemzeti Szalon tagjainak műveiből
rendezett őszi tárlaton szerepel.

esti M.O.1942.X.12.

MDK

Mattioni Eszter, festő

A velencei kiáll. megnyitása. Szépmüv. 1942.

183 l.

M.D.K.

Hollósné Mattioni Eszter

A Szinyei-Merse Pál Társaság által rendezett "Tavaszi Szalon" kiállitáson szereplő müvészek 25%-a nőfestő, mint a lap irja "Kis beszámoló modern hölgyekről" cimmel.
Közöttük szerepel a müvész is.

Délibáb, Bp. 1928. juni. 16. II. évf. 24. sz. 64. lap

Mattioni Mester.

Munkája szerepel a Képzőművészeti Főiskola kiállításán.

Magyarság, 1928. Máj. 20.

Mattioni

Olgyai tanár növendéke.

Rézkarca szerepel a Képzőművészeti Főiskola kiállításán, a Műcsarnokban.

Az Est, 1928. Máj. 20.

Mattioni.

Olgyai növendéke.

Bérkarca szerepel a Képzőművészeti Főiskola kiállításán a Műcsarnokban.

Nemzeti Ujság, 1928. május 20.

H. Mattioni Eszter.
Olgyai Viktor tanítványa.

A Képzőművészeti Főiskola növendékeinek kiállításán grafikái szerepelnek.

Ujság, 1928. Máj. 20.

MDK

H. Mattioni Eszter, festő-graf.

Olgyai Viktor graf. oszt.-nak kiváló tagja.

(e.a.):

A Képzőműv. Főisk.növ. kiáll. - Műcs.
Ujság. 1928.máj.20. 22.l.

H. Mattioni Eszter.

Rudnay Gyula tanítványa.

Festménye szerepel a Képzőművészeti Főiskola növendékeinek kiállításán.

Ujság, 1928. Máj. 20.

Mattioni Ernő.

Rudnay-szobrász.

A Műcsarnokban, a Képzőművészeti Főiskola növendékeinek kiállításán szerepel munkája.

Pesti Napló, 1924. Máj. 20.

H. Mattioni Erzsi.

Rudnay Gyula tanár növendéke.

Tájképei szerepelnek a „Képzőművészeti Főiskola növendékeinek kiállításán, a Műcsarnokban. (emelitve.)

Budapesti Hirlap, 1928. máj. 20.

H. Mattioni Eszter.

Rudnay Gyula tanítványa.

Képei szerepelnek a Képzőművészeti Főiskola kiállításán, a Műcsarnokban.

Nemzeti Ujság, 1928. Máj. 20.

Mattioni Eszter.

Ruzsay tanár tanítványa

Képe szerepelt a Képzőművészeti Főiskola kiállításán, a Műcsarnokban.

dr Lett, 1928. Május 20.

MDK

Hollósné Mattioni Eszter, festöm.

részt vett a csoport kiállitáson müveivel.

Kiállitások.
Magyar Müvészet. 1929. 6. sz. 364. l.

MDK

Hollósné Mattioni Eszter festőm.

Lyka K: Művészeti krónika. MM. 1929. 429-433 l.

M. Mattiani Ensébel
festőművész

Csoportkiállítás – Ernst-Muzeumban – Képével
szerepel.

Magyarság
1929 IX 11

Mattioni Ester.

lásd Hollós-Mattioni E.
alatt is.

Górai Ujság.
1929. X. 13., 4.
(:Kritika.:)

Mattioni Eszter

Alkotása szerepelt a szentendrei festők kiállitásán a Nemzeti Szalónban.

U.N.930.III.4.

Hollós Mattioni Eszter

Alkotásaival szerepelt a szentendrei festők kiáll.-án a Nemzeti Szalónban.

P.N.930.III.2.

MNK

H.Mattioni Eszter, festőm

Szülővárosában mutatkozott be gazdag,ujabb irányu csendéletével.

Tona vármegyeház közgyülési terme.-
Szekszárdi Müvészek kiállitása.
Képzőmüvészet. 1930. IV.évf. 27.sz. 52.l.

Mattioni Eszter

Festőművész

Munkácsy-féle kiállításon- Ernst Múzeumban - képével szerepel.

Nemzeti Újság
1930.XI.12.

Mattioni Eszter

festőművész

Munkácsy-céh kiállításán - Ernst Múzeumban - képével szerepel.

Magyar Hirlap
1930.XI.9.

Hollós-Mattioni Eszter

Szerepelt a Műcsarnok Tavaszi tárlatán.

P H. 1931. IV. 25.

Hollós-Mattioni Eszter

Szerepelt a Műcsarnok Tavasi Tárlatán.

M. H. 1931. IV. 26.

Mattioni Eszter

Szerepelt a Műcsarnok Tavani tárlatán.

Só. Ú. 1931. IV. 26.

Hollósné Mattioni Eszter

Szerepelt a Műcsarnok Tavaszi tárlatán

W. M. 1931. IV. 26.

Mattioni Eszter

Szerepelt a Műsorok Tavani tárlatán.

P.N. 1931. IV. 26.

Hollós Matthiasi Eszter

Szerepelt a Műcsarnak Tavaszi tárlatán.

BH. 1931. IV. 26.

Mattioni Ernő

Szerepelt a művészcsoport műcsarnoki kiállításán.

M. H. 1931. II. 22.

MDK

H.Mattioni Eszter

Szinyei Társ. Nemes Marcell-féle utazási dij 1932

N.Szal. Tavaszi szalon 1937.

Népr. Muz. EA. 55

Magnus O., 1567.

Historia ... de g

ditionibus statib

Magyar Iparmüvészet, 19

Manson O.T., 1887.

Cradles of the Amerikon

1887.

MDK

H.Mattioni Eszter /1932/

Szinyei Társ. Nemes Marcell-f. utazási dija

XII. Tavaszi Szal. N. Szal. 1937. máj.

3 l.

MDK

H.Mattioni Eszter

Szinyei Társ. Nemes Marcel-f. díj 1932

17. Tav.Szal. díjnyerteseinek névsora.
N.Szal. 1942. jun.

MDK

H. Mattioni Eszter /1932/

A Szinyei Társaság Nemes Marcell-dijak nyertesei.
Tavaszi Szalon XIII.

Mattioni Eszter festő

Szerepel a szomoki művésztelep

műtermi kiállításán

Esti Kurir 1937 VII. 11.

MDK

Mattioni Eszter

Darányi és a miniszterek látogatása a szolnoki müvésztelepen. Pesti Napló 1937.szept. 15.

MDK

Hollósné Mattioni Eszter

Ybl Ervin: Csoportkiállitások. Budapesti Hirlap
1933. ápr. 30.

Hollós-Mattioni Eszter

Testvérek c. képe
repr.

Képzőművészet

1933. 149. l.

Az előirányzaton kivül

a 103.188/1938.IV.B.sz. alatt jóvá

bályrendelet 2.§./14/ bek.alapján b

rulás /78.160.-P/, valamint az 53.§

ség biztositás kötelezettségének me

bérek az előirányzatnál 10.655.50 P

Az erdő- és mezőgazdasági birtokból

tékü emelkedést mutatnak a saját ke

óta.

Előirányzatunkban a kül

részre bontottuk: Természetben adot

próbák /17.500.-P/ és Egyéb /46.480

ség kedvéért e rovat bevételeit tel

ezért a költségelőirányzat szerinti

való szembeállitás helyett az alább

MDK

Hattioni Hollós Eszter, festő

Tárlatok. Képzőművészet, 1933. 59.sz.
88. l.

MDK

Hollósné Mattioni Eszter festőm.

Ybl E: Képzőművészet. Budapesti Szemle 1933. okt.
lo9 l.

MDK

Mattioni Eszter festőm.

Kut kiáll.N.Szal. Nemz.Ujs.1934.ápr.17. 11.1.

MDK

Mattioni Eszter

28/

Szomory Dezső: Képmüv. uj társ. a N. Szalonban. Az Est, 1934. ápr. 15. 12 l.

Mattioni Eszter

"K.U.T." kiállításain a Nemzeti Szalonban képeivel szerepelt.

NU. 934. IV. 17.

Mattioni Eszter

"K.U.T." kiállításán a Nemzeti Szalonban képével szerepelt.

8ón. 934.IV.15.

MDK

Mattioni Eszter

/e.a./:A KUT kiállitása. Ujság.1934. dec. 2.

MDK

/Hollósné/ Matthióni Eszter

a Céh művésztagja, festő

Munkácsy Céh 8.repr. kiáll. N.Szal. 1935. márc.

5.l.

H. Mattioni Eszter MDK

Tükör előtt, tempera

Műcsarnok 1935 III.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

M. Mattioni Eszter MDK

Csendélet, tempera

Mücsarnok 1935 III.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

H. Mattioni Eszter MDK

Öregasszony, tempera

Mücsarnok 1935 III.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

H.Mattioni Eszter

Festőművész

Harmadik Nemzeti Képzőművészeti kiállítás - Műcsarnokban - képével szerepel.

Öregasszonya nem tud meggyőzni se elgondolásával, se eszközeivel.

Nagyvárad
1935.III.24.

H.Mattioni Eszter

Részt vesz a Mücsarnok harmadik nemzeti képző-
művészeti kiállitásán.

Nemzeti Ujság 1935.III.24.

Mattioni Enler

Szerepel a K.U.T. kiállításra a Neurzeti holmikon.

P. H. 936 11.25

Mattioni Ester

Művével szerepel a
Műcsarnok 75 éves jubi-
lázás kiállításán.

N. U. 936. V. 3

MDK

H.Mattioni Eszter

Képei az Ernst.Múzeumban rend.kiáll.-on.

N.A.: Egy szobrász, négy festő.

Magyarország 1936.dec.20.

itt is az egyéni érdek alárendelése a közközött iparűző polgárainak, de az árúmegnyag beszerzésének lehetőségét, és a királyi aival lehetővé tette, hogy árúczikkeiket az

agyona a vám falain belül és azokon kívül emcsak rendes adójával vett részt a közter- városi véderő czéhek szerint volt csog közeledtére tartozott azonnal elfoglalni. sok idején, a vagyonos polgárság sok zaklaharcz kiválóan alkalmas volt ellenálló erejük a törökök — támadásai nem egyszer tettek sok az ország védelmi rendszerében mind igen nagy része azokból a hadiszerekpolgárok veszély idején városuk s hazájuk soká idegen városi polgárság, melyet eladdig éppen a védelmi harczban való részvételével

DR. SCHÖNHERR GYULA.

kiindulási pontját, de e védelem fejében kor
lyozták a közrend feltételeit, előírták a polg
őrködtek az erkölcsök tisztasága felett. A d
városi jogszabályok szellemében, melyek a
mával szemben először hangoztatták azt a r
országi városi jogok között legrégibb Sel
ősi bányaváros polgárai IV. Béla alatt fogla
XV. századi másolatban maradt reánk, de c
czímerével ékesítve (297. ábra) mutatja, hog
őrizték jogéletük e tiszteletre méltó emléké
a Zsigmond király alatt létesült tárnoki jog
helyébe és ezzel egységes alapra fektette

A városi közélet központja a vár
kel a hét meghatározott napjain összeült
és a polgárok ügyeiben törvényt lásson.
csak a főbbeket, később válogatás nélkül,
zője. A város könyve kezdetleges alak

Hollósné Mattioni Eszter festő.

Európai müvésznők kiállitása Párizsban. Pesti Napló
1937.febr.13

MDK

Hollósné Mattioni Eszter

Tormay G: A m.kiáll. Párisban. M.Iparmüvészet, 1937. 15o. l.

Mattioni Eszter festő

kerepel a bécsi Künstlerhaus

magyar kiállításán

Lyság 1937 III. 6.

Müemlékek Országos Bizottsága

Budapest

mében nem vehettem figyelembe

Kassán, 1939. júli

A kiadmány hiteléül:

Kassa sz. kir. város ... ármestere „segéd hivatal"

roda igazgató

Hollósné Mattioni

Eszter

koll. kiáll.

Ujság 1933. ápr. 30.

(e.a.: Az Ernst-muzeum csoportos kiállítása.)

ma teljesen hiányzik, mely
tekre való elkalandozásokra
formai szempontból konst-
ább túlnyomóan az ábrázoló
int Konrad Fiedler[3]) vagy
et is inkább csak mint kép-
ak ellenére csakhamar túl-
bség, illetve az építészetnek
e abban áll, hogy hasonlóan
r rámutatott), a természet-
lakít. Ezen abszolút alakítás
árását bizonyos tekintetben
s, átalakítás azonban olyan
, hanem egyáltalában minden
Mintha Faust II. részéből
fogalmak megtestesítőinek
staltunk, Umgestaltung, Bes
ng.« Hegeli terminológiába
nációi. De átfogóbb az archi-
nika) azért is, mert termékei
részei, a természetes szépbe
űtörténeti vizsgálat kezeiből
letére átsiklani. Legfeltűnőb-
részben már visszahódította,

Hollósné Mattioni

Eszter

festő

vod Eoll. kiáll.

Ernst

Ibl Ervin: Képző-

művészet. Bpesti

Szemle. 1933. ~~[illegible]~~

okt.

109. l-

igazgató

Hollós Mattioni.

Ernst: CXL. 1933 máj. ajánlt

Strand I-III
Gyerekfejek I-II
Mesélő gyerekek
Hévíz
Solymosi teplom
Csónakok I-II
Vitorlások
Kirándulók I-II
Mátrai dombok
Bucsusok
Pirenő asszonyok
Kéregetők
Pincék
Kertek
Erdő
Cigány gyerekek
Téglagyár I-II
Tükörkép
Híd
Kőbánya
Baladon
Gyerekek I-II
Teplom
Balatoni téglagyár
Jallitok (?)

Mese
Mátrai erdő
Önarckép
Hegyi út
Dombok
Agárdi asszony
Domboz vidék
Búcsusok pihenője
Bánya
Napraforgó csélet
Virágok I-II
Hervadt virágok
Mukás család
Kecskék
Kőbánya
Eiterás cigányok
Szobor csélet
Napozók
Cigány anya
Villa fák körött
Szántóföldek
Munkások
Kányaktok
Sikló

H.Mattioni Eszter

Alkotása, a Munkácsy-Céh kiállitásán.

N.U.932.IV.8.

Postcard

Mattioni Eszter

Szerepelt a Munkácsy-Céh kiállitásán az Ernst Múzeumban.

Pestá Napló, 932.IV.3.

Matthew Baxter

Hollós Mattioni Eszter

Két tájképe, a Munkácsy-Céh kiáll.-án az Ernst-Múzeumban.

B.H.932.IV.3.

Holl's Matrizen Easter

Kat tä]Me. a Munk'ca]-Ceh kta]'.-An ea
Brnat-M'eaunba .

B.M. 972.IV.3.

Mattióni

Alkotását nyereménytárgynak vásárolták meg,
a Munkácsy Céh sorsjátékkal egybekötött kiállí-
tásán.

P.H.932.IV.14.

Eq^ttam

MDK

Hollósné Mattioni Eszter

Koll.kiáll. Ernst Muz. Az Est, 1933. ápr.3o.

ks: Csop.kiáll. Ernst Múzeumnél.

H. Mattioni Eszter festő

(l. Hollós-Mattioni Eszternél is)

Pesti Hírlap. 1932. máj. 29. 14

f. j. a Munzeti Szelon akvarell és pasztellkiállítása

MDK

H. Mattioni Eszter

a Szinyei Társaság Nemes Marcell-féle utazási díját nyerte 1932-ben.

Tavaszi Szalon. 1935.

H. Matthiou Esztes

„Parantlányka ünneplőben"
c. műve nagyobb a XXI.
Velencei biennálén

Nemzeti Újság 1938 VI. 19

Mattioni Eszter festő

Szerepet a magyar képzőművészeti
kiállításon Rigában, Helsinkiben
Tallinban és Kaunasban

Neuvrati lyrág 1938 V.10

Hollósné Mattioni Eszter

Művészet 1938. III. évf. 22. sz. 160.l.

Hollós-Mattioni Eszter

koll. kiáll. az
Ernst Muzeumban.

cvot
2

Erdélyi Árpád:
Csoportkiállítás az
Ernst-Muzeumban.
Műveszet. 1938. 46. l.

Szent Miklós gabonacsodája. (Első kép.)

Szent Katalin és Borbála (Külső kép.)
Két szárnykép.
Ipolyi Arnold gyüjteményéből.
Őszi kiállítás, 1930., Ipolyi 66. szám. (Az első szárny.)

154. kép. *Osztrák festő 1470 körül: Judás csókja.*

Matteoni Eszter (Hollós M.)

festő

Művészet, 1930. III. évf. 15. sz. 43. l.

Erdélyi á.: Csoport-kiállítás az Ernst M.-ban.

MDK

Mattioni Eszter

Rónay K.: A Székesfőv. Képtár 1937/38. évi uj szerzeményei. Képes Krónika 1939. jun. 11.

MDK

Mattioni Eszter festőművész

A Szent István-kiállitás nagydija alkalmából kiváló pályamunkájaért elismerést kapott.

Cikk: Aba-Novák Vilmos és Szönyi István kaptak a Szent István-kiallitas nagydijait.

Uj Magyarság 1938.jun.21.

MDK

Mattioni Eszter

Képei a Műcsarnokban rend.Szt.István kiállitáson.

/d.m./:Szt.István kiáll.a Műcsarnokban.

Magyarország 1938.máj.24. 8.o.

MDK

Hollóné Mattioni Eszter festőm.

Szinyei Nagydijat kapta

A Szinyei M.P.Társ. nagyhete. Ujság, 1939.febr.2.

MDK

Hollóné Mattioni Eszter

nagydijat kapta

Kiosztották a Szinyei M.Társ. dijait. Magyarország
1939. febr. 2.

MDK

Mattioni Eszter,

müve nivósa képviseli müvészetét.

Rónay Kázmér:A Székesfv.Kept. 1937/38.evi uj szerzeményei.

Kéces Krónika, 1939. 24.sz.

Mattioni Eszter
Balatoni hajnal

Uj magyar aquarellek, Tamás Gal. CXI. kiáll.

Mattioni Eszter festőművész
Szinyei jutalom, 1938
Szinyei Merse Pál Társaság VII.kiállitása
Nemzeti Szalon, 194o. jan.febr.

vich: Az Újság, 1916., júl. 20, 4. l. — Lepold—Homor 97. l. — Gerevich: L'arte antica ungherese. Roma, 1929., 24. l. — Lepold—Lippay 56. l.

Madonna

Félkörös felső záródással. Vászon, olaj, 75×52 cm. Simor prímás vásárolta a művésztől.

Beszédes Kálmán: Az esztergomi érseki képtár. Esztergom, II., 1875., 44. szám. — Földváry István: Az esztergomi érseki képtár. Fővárosi Lapok, XIII., 1876., 768. l. — Kőrösy László: Esztergom. Esztergom, 1887., 239. l. — —ó: Az esztergomi hercegprímási képtár. Magyar Korona, III., 1879., 21. szám. — Z.: Az esztergomi érseki képtár leírása. Új Magyar Sion, XVI., 1885., 771. l. — Maszlaghy II., 215. szám. — Gerevich: Az Újság, 1916., júl. 20, 4. l. — Lepold—Homor 97. l. — Gerevich: L'arte antica ungherese, Roma, 1929., 24. l. — Lepold—Lippay 56. l.

Aquinói Szent Tamás

Vászon, olaj, 82×62 cm.

H. Matthioni Enter

Szerepelt a Műcsarnok Téli tárlatán.

W. li. 1939. XI. 17.

MDK

H.Mattioni Eszter

Svéd táj, temp.

Horthy jub. kiáll. Műcs. 1939. dec.

25.1.

MDK

H.Mattioni Eszter

Svéd táj, temp.

Horthy jub. kiáll. Műcs. 1939. dec.

25.1.

mDK

Mattioni Eszter, festöm.-
~~graf~~.

a tööbszáz mütárgy közül kiemelkednek ~~grafikái~~, képei.

/-t-/: Nemzeti Képzőművészeti Kiállítás Kassán.
A kassai MAV palotában.
Pesti Napló.1939.okt.29. 6.1.

Matteoni Eszter

festő

Művészet, 1939. IV. évf. 30. sz. 127. l.

Kende Béla: V. Nemz. Képzőmüv. Kiállítás Kassán.

MDK

Mattioni Eszter

Uj Magyarország képes mell. 1939. jun. 25.

M.képzőműv. kiáll. Varsóban.

MDK

Hollósné Mattioni Eszter

Akácfák

Mohács emléke. Ernst Muz.84.kiáll. 1926.szept.
6 l.

MDK

Mattioni Eszter, szobrász

Imádkozó asszonyok. Freskó, gipszpreparátum
Jelz. nélk.

Nemz. Szalon. Műv. Egy. - Szabv. Kpt. és Tört. Múz. uj szerzemények. 1937/38. 1939. máj. - jún. Kat.

MDK

Hollósné Mattioni E.

Falu vége, rk.

Mohács emléke. Ernst Muz. 84.kiáll. 1926. szept. 14 l.

MDK

H.Mattioni Eszter, festö

Rudnay Gyula tanitványa.

(e.a.):
A Képzömüv. Föisk. növ. kiáll.
Mücs.- Ujság. 1928 máj. 2o. 22 l.

MDK

Mattioni Eszter

Lehel F.: A kiapadt KUT. Nemzeti Művészet 5-6. sz. 88.l.

MDK

H.Mattioni Eszter, festöm.

a tempera pompás kifejezö eszköze. Mininkább éretteb-
bé válik.

Tárlatok. A Munkácsy-céh kiállitása.
Képzömüvészet.1932. 106-107.l.

MDK

H.Mattioni Eszter

A szekszárdi művészek kiállitasan, H.Mattioni Eszter első izben mutatkozott be szülővarosaban szinekben gazdag művészetével.

-l,l,-: A szekszárdi művészek kiállitasa.

Képzőművészet, 1930. 27.sz. 51.l.

H. Mattioni Eszter

Olasz vásárlás
e. képe repr.

Lehel: Neuvzeti
Tüvenet 11-12. 21
182. Pinellett

MDK

H.Mattioni Eszter

/A Müterem/ Szépmüvészet 1941, 1o5-6.1.

MDK

Varga B.L: Gyárfás Jenő. Szépmüv. 1941, 9.sz. 116-120 l.

H. Mattioni Ester

laid

Szépművészet
1941. 69. l.

H.Mattioni Eszter
Nemes Marcell dij

XVI.Tavaszi szalon. Nemzeti Szalon, 1941. julius,
1 l.

kódex). XVI. sz. 11a lap.

63
3 60

M.D.K.

Mattioni Eszter

"Matyó lány" c. népies képét dicséri Füsi József: "1941 husvétja: a kiállitások hete" c. beszámolójában a Fővárosi Képtár kiállitásáról.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1941. ápr. 18-24. IV. évf. 16. sz.

MDK

Mattioni Eszter

P-r: M.egyházművészeti kiáll. Magyarság, 1941. febr. 16. 12 l.

MDK

H.Mattioni Eszter

Egyházm.Kiáll. szószék

MI. 1941. Képek. 33. l.

H. Mattioni Eszter

Festő

l.

Szépművészet

1940. 72. l.

MDK

Mattioni Eszter

Dicséretben részesült a Ferenc József festészeti dijra beküldött munkája.

Szépművészet, 1940. 3. sz. 72. l.

MDK

Hollósné Mattioni Eszter

Svéd tengerpart, temp.

Fehérvári: A nyíregyházai műv. hetek. Szépművészet, 1940. 22.l.

H. Mattioni Eszter

MAGYAR IPARMŰVÉSZET

1940. 57. l.

MDK

`Mattioni Eszter

Orsy Gábor: Alig ér rá ünnepelni a 40 éves szolgálnoki müv.telep. Uj Magyarság, 1940. aug. 18.

MDK

Mattioni Eszter

Képkiállítások. Magyarország. Esti lap. 1940. máj. 15.

H. MATTIONI ESZTER HÍMESKÖVEI.

1.	Toldi	3×6 m
2.	Öregasszony	40×55 cm
3.	Sokác asszony, gyermekkel	65×120 cm
4.	Szoptató asszony	55×80 cm
5.	Arató leány	75×110 cm
6.	Földmunkások	75×110 cm
7.	Kalocsai varróleányok	110×120 cm
8.	Matyó menyasszony	55×85 cm
9.	Galambos csendélet	55×85 cm
10.	Építőmunkások	100×100 cm
11.	Halak	110×110 cm
12.	Gyümölcsszedők	110×110 cm
13.	Anya gyermekkel	80×100 cm
14.	Csendélet	55×70 cm
15.	Matyó kisleány	65×110 cm
16.	Sióagárdi asszony gyermekkel	55×85 cm

Rajzok.

Hímesművekhez készült vázlatok.

FELELŐS KIADÓ: KERESZTÉNYI ILONA.

Állami Nyomda. 1955. — 6125/04.

H. MATTIONI ESZTER

FESTŐMŰVÉSZ

HÍMESKÖVEI KIÁLLÍTÁS

ERNST MÚZEUM, NAGYMEZŐ-UTCA 8.

1955 MÁRCIUS—ÁPRILIS

H. MATTIONI ESZTER

1942-ben a Nemzeti Szalon egyik kiállításán új, a maga nemében valóban korszerű technikával tűntek fel Mattioni Eszter „hímeskő"-ből készült kompozicióí. A módszer általánosságban a monumentális képmozaik kategóriájába sorolható, de a felhasznált anyag, annak megmunkálása sokkal kötetlenebb — nagy színfoltok felrakásával sommásabb —, az anyag szépségét kidomborító, egyaránt nagyszabású vagy kisléptékű ábrázolásra ad lehetőséget, amellett izig-vérig mai. Bátran mondhatjuk, hogy a hímeskő valahol a mozaik és freskó között foglal helyet, utóbbival szemben azzal az előnnyel, hogy anyagánál és ábrázolási lehetőségeinél fogva az emberi szemhez egész közel vihető, tehát tartózkodásra alkalmas helyiségek falainak bevonásához kiválóan alkalmazható. anélkül, hogy a freskó közelhatásánál mutatkozó technikai durvaságok a kompozició egységét feloldanánk. A hímeskő távoli hatásban nagy színfoltjaival, markáns, színezett kontúrrajzaival a kép teljes élvezését adja a szemlélőnek. Közelhatásban az alkalmazott anyagok strukturális és színbeli szépsége és nemessége további élményfokozást jelent.

A kompozició témájának megfelelően a művész hatásosan és jellegzetesen képes, — az anyag minőségével és megdolgozásával a kitöltő felületek színezésével és megdolgozási módozataival — a fő- és melléktémákat elválasztani anélkül, hogy a kép egysége hiányt szenvedne.

Mattioni Eszter 15 éve ismerkedik ennek a szinte beláthatatlan variálási lehetőségeket nyujtó módszernek rejtelmeivel. Az anyaggal való állandó küzdésben, ma már mondhatjuk, Mattioni teljes mértékben győzedelmeskedett.

Fölényes biztonsággal oldja meg mind szélesebb perspektívában, technikájának állandó tökéletesítésével feladatait.

Mattioni „hímeskő"-ve az építészek számára új lehetőséget nyujt belső tereik, külső homlokzataik gazdagításához. Az anyag nemessége a legmagasabb minőségi igények kielégítését, időállósága és mint már említettük, a felhasználható anyag óriási variálhatósága széleskörű alkalmazását biztosítja. Éppen ezért az építészek alkotásaiknál szívesen látnák és nagy örömmel üdvözlik a „hímeskő"-vet.

Hazai viszonylatban épülő új iskoláinknál, egészségügyi, gyermek- és csecsemőgondozó épületeinkben, de talán elsősorban reprezentatív jellegű nagyszabású középületeinknél a „hímeskő" az alkalmazott képzőművészet elemeinek *legnemesebbjei* sorába tartozik.

Tervező építészeink szívesen látnák a „hímeskő" elsősorban monumentális „kőfreskó"-ként való alkalmazása mellett, az ornamentális irányú kísérletezést is.

A sgrafittó mellett, magasabb minőségi igényt elégítene ki az ornamentális „hímeskő" bevezetése.

Mattioni Eszter úttörő munkássága egyaránt érdemes a társadalom és állam vezető szerveinek hathatós támogatására.

Rimanóczy Gyula.

GENERALART Nyomda—Dorog

VIGADÓ GALÉRIA

Megtekinthető: 1986. július 24-től augusztus 24-ig,
hétfő kivételével naponta 10–18 óráig

A Magyar Népköztársaság Művészeti Alapja
tisztelettel meghívja Önt és kedves családját
1986. július 24-én 17 órára a Vigadó Galériába

Mattioni Eszter
festőművész

kiállításának megnyitására

Megnyitó beszédet mond:
Pogány Ö. Gábor

Balatoni csendélet ezüstben

A CSEPEL GALÉRIA

szeretettel meghívja

MATTIONI ESZTER festőművész
kiállításának megnyitójára
1988. február 11-én (csütörtökön) 18 órára

A kiállítást megnyitja:

DR. POGÁNY Ö. GÁBOR, a Magyar Nemzeti Galéria
nyugalmazott főigazgatója

A kiállítást rendezte:

CSORBA MÁRIA újságíró

A kiállítás helye:

XXI. (Csepel), Tanácsház tér 3.
Telefon: 589-516

Megtekinthető:

1988. február 11-től március 6-ig
keddtől vasárnapig 10—18 óráig
hétfőn zárva

Megközelíthető:

A Boráros téri gyorsvasúton két megálló a Tanácsház térig.
Utazási idő a Boráros tértől 10 perc.

A katalógust tervezte:

Molnár József tanár

F.k.: Kratzl Béláné

F.F.I.Sz. Nyomda 88.006

MATTIONI ESZTER

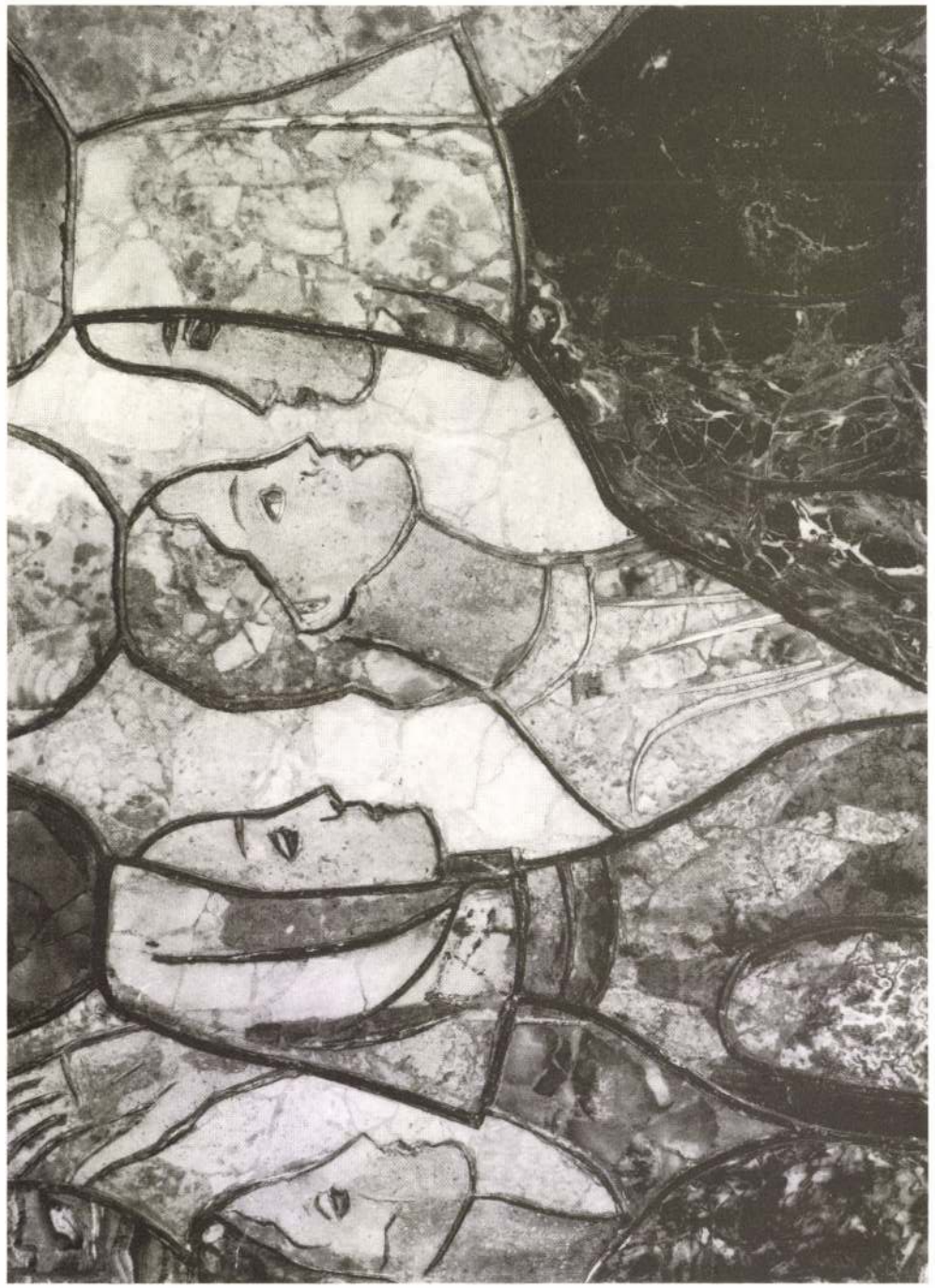

Tehervivő nők

← Munka közben

MATTIONI ESZTER MŰHELYÉBEN

A művésznő hatévtizede szerepel képeivel a nyilvánosság előtt, ezt az időt megelőzte a felkészülés korszaka; de talán nem is szabadna szétválasztani munkásságában a stúdiumokat és a műveket, hiszen pályája delelőjén, tevékenységének valahány periódusában az önálló igényű alkotások alapos előkészítés közben jöttek—jönnek létre. Azok közé a képzőművészek közé tartozik, akik mindennapi folyamatos feladatnak tekintik a szakmai gyakorlat szintentartását, tökéletesítését, nem elégszenek meg bevált módszerek alkalmazásával, ám művészi elképzeléseik megvalósításakor körültekintő munkaprogram szerint dolgoznak. Mattioni Eszter is vázlatokat rögzít kompozíciós terveihez, tanulmányokat végez a mű részleteihez, a motívumok változatai közül keresi ki a célravezető kifejezés érveit. Feljegyzi a természettől kapott élményeit, az életben látott társas helyzeteket; sok-sok portrét fest, gazdag csendéleteken fejleszti színérzékenységét, s közben tudatosan árnyalja a képszerkesztéshez szükséges készségeit. A maradandó képek, szobrok megteremtésére a művészettörténet elmúlt évezredei során mindig is szakadatlan műhelygyakorlatok segítségével kerülhetett sor, ezért hangoztatták a klasszikusok, hogy a képzőművészet sikeres műveléséhez a rajztudás megszerzése, az ábrázolóképesség szüntelen fokozása nélkülözhetetlen. Komoly esztétikai értékek rögtönzéssel nem biztosíthatók, mert csupán feszült figyelem, állandó készenlét, következetes szakszerűség eredményezheti egy-egy koncepció formailag hiánytalannak mondható megjelenítését.

Mattioni Eszter mostani kiállítása Csepelen a főművek kialakításához szükséges tettrekészség termékei, olyan műtermi munkák, az anyaggyűjtő megfigyelések olyan művészi dokumentumai, melyek szerves elemei az alkotói aktivitás menetének. Tévedés lenne azt hinni, hogy ezek csak ujjgyakorlatok, a reprezentatív megnyilatkozások kiérleléséhez alkalmazott bemelegítő mozzanatok. A tárlathoz válogatott anyag ugyanis ékesen bizonyítja, hogy a művésznő legfontosabb teljesítményei végül nem elszigetelten emelkednek ki életműve egészéből, mert legemlékezetesebb festményei, falképei mellett egyenrangú opuszok mutatják a csúcsok felé forduló utata. Egyoldalú tájékozódásra vall, ha valaki Mattioni Esztert mindössze a hímeskő mestereként tartja számon. Igaz, hogy korunk eme újszellemű mozaikművészetének kikísérletezésével igencsak jelentős lépést tett a modern monumentális művészet létjogosultságának elismertetése irányába, ugyanakkor az intim műfajokban is példamutató lehetőségeket tárt fel. Tájképeinek, arcképeinek, életképeinek megfestése nélkül — bizonyára — nagyszabású hímeskövei se érték volna el a kolorisztikus és jelképes meggyőzésnek azt a fokát, amit a Csokoládégyár, a Rókus kápolna, a győri székesegyház, a debreceni szakmunkásképző stb. mozaikjainak látásakor a néző tapasztal. A csepeli bemutató éppen ezért betekintést enged a Mattioni Eszter műhelyében folyó munkálkodás összefüggéseibe. Rajzaiban szinte már kész karaktereket vonultat fel, melyek azután a kivitelezésre kerülő faliképek kartonmintáiban öltenek végleges alakot. A színes kövek kirakásához viszont gipszágyat kell mintáznia a művésznőnek, aki így a grafika és a plasztika határterületein véglegesíti kompozícióit. Hogy milyen színösszetételben jelennek meg hímeskövei, ahhoz a festmények kínálnak tanulságokat. Bár az alapvető anyagtani különbségek egyúttal az árnyalatok, valőrök jellegét is meghatározzák, Mattioni Eszter festészetének kolorisztikus intenzitása a színes márványdarabok, féldrágakövek kiválasztásának a belső logikájára is hatással van. Ekként a pasztellel, temperával festett képeken érvényesülő látásmód egyéni sajátosságai mozaikjain is felfedezhetők.

Pogány Ö. Gábor

Padlózat a budapesti Rókus kápolna altemplomában

1965 FEB 2 5.

HÍMESKÖVEK ÁLMODÓJA

Bensőséges csend övezi *Mattioni* Esztert, a kőfaragó telep tágas pajtájában, amint töprengve hajol a különböző színű kövek kupacai fölé. Kék munkaköpenyében, piros fejkendőjében, kőporral lepetten olyan, mintha közeli rokona lenne a középkori kézműveseknek, akik ugyanilyen elmélyüléssel formálták a mesterremeket, s vallatták az anyagot. Ő is ezt teszi már vagy harminc éve: vallatja a követ, de nem a formát keresi benne, hanem a színt, a selymes felületet, a belső, tüzes ragyogást. Nemes márvány, arragonit, kínai márvány, kagylóhéj vall a szemének és a kezének arról, hogy mi rejlik benne, s hogy hová illeszkedik a legharmonikusabban abban az alkotásban, amit a szakemberek és a művészet-szeretők hímeskőnek neveznek.

A görcsös újítás korában ugyanis Mattioni Eszter valóban talált valami újat: a hímeskövet. Ami nem egyéb, mint kő-kép, a mozaik-kép új változata. Az évezredes mozaik-művészet apró, legfeljebb egy-két négyzetcentiméter nagyságú kőkockákat illesztett egymás mellé, végtelen türelemmel és csodálatos eredménnyel. A hímeskő nagyobb felületű kődarabok egymás mellé illesztésével készül. A mozaik olyan, mint a hímzés, amelynek minden egyes öltése egyenletes kődarabka. A hímeskő olyan, mint egy kő-festmény, amelyet kisebb-nagyobb színfoltok alkotnak. Alkotójuk cementbe ágyazza a kiválasztott köveket, majd lecsiszolja s a kövek színei egymásba folynak, felelnek egymásnak, az addig különálló kődarabok egyetlen egységgé forrnak össze.

Mattioni Eszter oly eredeti egyéniség, aki megtalálta a maga kifejezési formáját, amely senki másnak nem felel meg, csak neki.

A nagy, sima falfelületekkel dolgozó építőművészet valósággal kínálja számára a teret, amelyet alkotásaival betölthet, hogy gazdag életet varázsoljon a puszta falsíkra.

Csönd lengi be műtermét, mely sajátos hímeskő-művészetének őrzője. Egyik sarkában a tömören összefogott, már-már jelképpé magasodó „Paradicsom" szomszédságában a sötét fejkendős „Parasztasszony" hallgat, beszédesen. Arra rámosolyog egy színesrokolyás, viruló menyecske, egy falipolcon pedig ott tündököl az a hímeskőbe alkotott fiatalasszonyportré, amely József Attila versét juttatja eszünkbe: *„Pihés, huncut, görbe állunk, — formás fejünk, fürge lábunk, szép egyenes fehér hátunk — meg a szemünk meg a szánk..."* Ennek a hímeskőnek a reprodukciója nagy tetszést aratott 1958-ban a brüsszeli világkiállításon.

Nem ez volt Mattioni Eszter egyetlen nemzetközi sikere. A háború előtt Párizsban magyar képzőművésznők kiállítását rendezték meg, s Mattioni Eszter festményeiből többet megvásárolt a Luxembourg Múzeum és az amerikai Carnegie Institut. Eredetileg ugyanis, mielőtt a szolnoki művésztelepen kísérletezni nem kezdett a mozaik-művészet továbbfejlesztésével — festő volt. Vajon hűtlen lett a hímeskő kedvéért, a festészethez? Nem, mert ma is fest, tüzes színekben ragyogó képeket. S akkor is fest, amikor a szénvázlat alapján megalkotja hímesköveit. Csak éppen nem ecsetvonásokkal, hanem színes kőfoltokkal.

Legutóbb a Rókus kápolna 42 négyzetméteres hímeskő-freskója készült el, s most még nagyobb méretű munkán dolgozik. A debreceni Gépipari Technikum egyik homlokfalára tervezi hímeskőbe Ady Endre verssorát: *„Ifjú szívekben élek."*

A hímeskő helyét a képzőművészeti technikában, s Mattioni Eszter rangját a magyar képzőművészetben eldönti az idő, és a művészettörténészek véleménye. De az már ma is vitathatatlan, hogy azok közé a ritka művészek közé tartozik, akik megtalálták egyéniségük harmonikus kifejezését.

KÁLDOR MÁRTON
Fotó: **LANGER KLÁRA**

A műteremben már kibontakozik a legújabb mű terve

Kő kő mellé illeszkedik a fakeretbe foglalt cementágyban

Mattioni Eszter termékeny csönd veszi körül otthonában, művei között

BÜRGER GERTRUD ÉS MTI KÜLFÖLDI KÉPSZOLGÁLAT FELVÉTELEI

ETNA CSÚCSÁN

méter nem okoz nehézséget. Bokáig süllyedünk ugyan a hamuban, de ez még nem riasztja vissza a tűsarkos francia turistalányokat sem. Azután a társaság zöme lemond a csúcsról, a kapaszkodó most már nemcsak nehéz, de veszélyes is. Még néhány méter, és hiába másztam fel könnyedén a Rysyre, itt elfogy a tudomány, elillan merészségem, és percekig se lefelé, se fölfelé nem merek menni. A cél előtt azonban nem illik feladni a versenyt — korholom magamat, és tíz körömmel, hasoncsúszva mégis igyekszem fölfelé. A kapaszkodás egyre nehezebb, hiszen nincs mibe. Rajtam kívül még egy fiatal német házaspár igyekszik, meleg kátrányszerű valamiben vájkálunk, alig látjuk egymást, mert a repedésekből füst szivárog, a kiugró sziklák pedig felhőt pipálnak. A többiek már vagy félórája feladták a harcot.

Alighanem el is tévedtünk, hiszen a városban (Cataniában) kapott tájékoztatás szerint könnyű az út a főkráterhez, és ez már mindennek nevezhető, de könnyűnek nem. Még 30 méter, még 10, — és végre fent vagyunk. Na nem a csúcson, hanem széles peremszerű valamin, amin túl szakadékos övezet terül el, és ebből az övezetből kupolaszerűen emelkedik ki maga a csúcs, a főkráter. Az áhított cél tehát már itt van nagyon közel, és mégis úgy tűnik, hogy reménytelenül messze... Nem tudunk átkelni a szakadékon, rosszak a látásviszonyok, a felhőket csak pillanatokra kergeti el a szél, a riasztó szakadékokból füst szivárog, ahol nincs füst, dermeszt a hideg, ahol füst van, rosszullét környékez.

MINDEN KITÖRÉSNÉL, magyarázzák később, új kráter keletkezhet, és így történt ez legutóbb is. Az új csúcs százegynéhány métere a régi kráterből nőtt ki, annak a szakadékain át kell hatolni és megkísérelni a feljutást. Szerencsénk van. Lentről hangokat hallunk, újabb csoport jön, és mint kiderül, vezetővel, aki tudja a további utat, vagy legalábbis tudta, mert a legutóbbi kitörés óta, amely még a drótkötélpályát is megrongálta — nem járt turista fent. A vezető sokat volt ugyan már a kráternél, de most neki is újból meg kell tanulnia tájékozódni, hiszen minden megváltozott. Átugrálva a gázokat lehelő repedéseket, kikerülve a veszélyesebb szakadékokat, kijutunk a makacskodó felhőből is — és váratlanul elénk tárul a kráter csúcsa.

A kettévágott kupolához hasonlító főkráter enyhén lejtő oldala festői látványt nyújt. Sárga, vörös, zöld színeknek szinte hihetetlen orgiája tárul szemünk elé. Pedig ez még csak a bevezető a további szépségekhez. Innen aránylag könnyen elérjük célunkat, fönt vagyunk a csúcson, a főkráter szélén és mintha egy háztetőn állnánk, nézhetünk a 20—30 méteres mélységbe. A kráter fala még csodálatosabb színekben izzik. A mélyvöröstől a világoszöldig, a narancssárga, rozsdabarna, citromszínű és tengerkék színeken át minden változat megtalálható. A mélyben, kicsit oldalvást, mintha egy óriási, kilyukadt Martin-kemencébe néznénk, ott fortyog, bugyborékol a láva. Óvatosan közeledünk a kráter széléhez, és sűrűn menekülésre késztet egy-egy hirtelen jövő gázfelhő. Másfél-két órát időzünk odafönt. Fényképezünk, csodálkozunk, gyönyörködünk. Repülőgép húz el a fejünk fölött. Fentről is fényképeznek, vigyázzák a tájat...

Nehéz elválni a csúcstól. Bronzos, vörös, zöld, kék, sárga köveket, kéndarabokat rakunk zsebünkbe — emlék az Etnáról.

Lefelé könnyebb már az út. A vezető megtalálja a régi ösvényt, és egy-kettőre ott vagyunk a drótkötélpálya végállomásán.

KI NE DICSEKEDNE az élményeivel?

Kézzel-lábbal magyarázom én is harmadnap a vonaton, hogy mit láttam az Etnán, amikor útitársaim előveszik a helyi lapot. Fiatal, vidámtekintetű fiú gyászkeretes fényképe néz rám. Tizenkét éves diák volt. A szöveg: *„Újabb áldozatot követelt az Etna..."*

A fiú vakmerőbb volt és vigyázatlanabb. Másnap lezuhant ott, ahol mi az előző napon oly áhítattal néztük a fortyogó lávát, a színek játékát a kráter oldalában... **KONCZ ANTAL**